

RIM / VLADA IZDELALA STROG ZAKONSKI OSNUTEK

Z vsemi sredstvi proti rasizmu

UVODNIK

Sedaj ne bo več izgovorov

BOJAN BREZIGAR

Posebni zakoni odražajo v vsaki družbi nju in neravnovesja. Tako je tudi v Italiji: potrebne so bile žrtve neonacističnih pohodov, da je vlada sprejela osnutek zakona o posebnih ukrepih proti organizacijam, ki scuvajo k diskriminaciji iz etničnih, narodnostnih, rasnih ali verskih razlogov. Ta vladni sklep je prva posledica množičnih manifestacij po vsej državi, ko je predvsem mladina s sprevedo po ulicah in trgih opozorila na resnost in nevarnost naraščanja fasizma, nacizma in rasizma.

Zakonski osnutek, ki določa visoke zaporne kazni za posameznike in organizacije, ki uporabljajo ali povzdigujejo nasilje kot sredstvo za uveljavljanje svojih ekstremističnih težej, je Italija sprejela zaradi svojega mesta v Evropi, ki odklanja ekstremizme, bil pa je tudi nujen ukrep zaradi obvez, ki jih državi nalaga ustava.

Besedilo izrecno določa kazni tudi za tiste organizacije in posameznike, ki spodbujajo k nasilju ali k etničnim, narodnostnim, rasni ali verski mrznji. V tem pogledu bo novi zakon, kadar ga bo parlament odobril, tudi pomembno sredstvo za organe javne varnosti in sodnike, ki doslej niso ukrepali proti tistim organizacijam in posameznikom, ki z nacionalističnimi manifestacijami, pa tudi z mahanjem napisov in spomenikov izpricujejo svoje sovraštvo do slovenske manjšine v Trstu in drugod v naši deželi. Sedaj pomanjkljiva zakonodaja ne bo več izgovor.

VOJIMIR TAVCAR

RIM - Postopek bo veliko hitrejši in policijski ukrepi slični tistim, ki zadevajo mafijo in terorizem. Rasizem ni torej več navadno kaznivo dejanje, pač pa zločin, proti kateremu se država bori s hšnimi preiskavami, zaplembami gradiva in tudi s konfiscacijo. To predvideva zakonski osnutek, ki ga je na predlog notranjega ministra Nicole Mancina in pravosodnega ministra Claudia Martellija odobrila v torek zvečer vlada.

Po napovedih naj bi vlada sprejela odlok, ki bi postal operativen takoj, vendar, kot sta pojasnila ministra Mancino in Martelli, je prevladalo mnenje, da je treba vladne predloge primerjati s predlogi, ki so jih pripravile stranke, in z razmišljanjem posebne medparlamentarne skupine.

Toda vlada naj bi v dogovoru z nacelniki skupin zagotovila zakonskemu predlogu »preferenci pas« in torej hitro odlocanje parlamenta.

A poglejmo, kaj predvideva vladni predlog, ki je bil zamisljen sicer kot sredstvo za boj zoper fasistične gologlavce, vendar je lahko pomembno orodje za zatiranje scuvanja k narodnostni mrznji tudi v dvojezičnih okoljih, kakršno je Furlanija-Juljska krajina.

Predvsem se predlog sklicuje na ustavno nacelo in prepoveduje

vsakršno diskriminacijo zaradi narodnostne pripadnosti, jezika, veroizpovedi ali političnega prepričanja. V prvem členu zakonski predlog določa, da se zoper tiste, ki scuvajo k narodnostni mrznji in se v javnosti kitijo s simboli, ki to mrznjo odražajo, ukrepa na isti način kot proti mafijskim in terorističnim tolpom, prepoveduje nevarnim osebam vstop na stadione, obenem pa tudi razobešanje rasističnih in nacističnih simbllov.

V drugem členu zakon navaja kazni za vse tiste, ki »v javnih srečanjih, prek sredstev množičnega obveščanja ali drugih propagandnih sredstev scuvajo k nasilju in k diskriminaciji ljudi zaradi rasnih, narodnostnih ali religioznih razlik. Predvidene so kazni do 6 let zapor.

V ostalih členih nacrta poudarja, da je narodnostna mrznja obremenila okoliscina, omogoča policijske preiskave, določa pristojnost sodišca ali porotnega sodišca v teh deliktih (doslej so bili v pristojnosti preturje), predvideva razpustitev rasistično usmerjenih organizacij, poleg tega pa predpisuje proces po hitrem postopku, ki naj bo učinkovit odgovor za skrbljujočemu naraščanju pojava.

O vladnem predlogu so se pozitivno izrekle skoraj vse organizacije, ki združujejo priseljen-

NEAPELJ / VČERAJ PRED ZORO

Eksplorzija plina terjala 10 življenj

Nekaj stanovalcev je baje še zasutih

NEAPELJ - Deset mrtvih, stiri ranjeni in več pogesanih, od katerih je malo verjetno, da je kdo preživel, je tragični obracun strahovite eksplozije, ki je do tal porušila trinadstropno hiso v predmestju Neaplja.

Gasilci nimajo dvoma, da je eksplozija nekaj minut po 5. uri zjutraj povzročila uhajanje plina, verjetno iz kake jeklenke. Od šestih družin jih namreč nekaj ni bilo priključenih na mestno omrežje metana in so imele doma jek-

lenke s plinom. Delo gasilcev je do skrajnosti oteženo, ker je ostal pokonci del nosilnega zidu, ki se lahko vsak trenutek zrúši, tako da gasilci ročno iščejo zasute. Na sliki: gasilci na delu (Telefoto AP)

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Že danes odstop Craxija?

Tajnik PSI Bettino Craxi bo po šestnajstih letih vodenja socialistične stranke verjetno že danes odstopil. Še včeraj je ponovil, da se ni nikoli ukvarjal s finančno platjo upravljanja stranke, kaže pa, da so mu po sodnem obvestilu milanskih sodnikov odstop svetovali tudi njegovi najozji sodelavci.

stran 4

Včeraj stavka zdravnikov

Več kot 150 tisoč italijanskih zdravnikov je včeraj stavkalo proti »reformi zdravstvene reforme«, ki jo predlaga minister za zdravstvo De Lorenzo. Kakih 30 tisoč jih je protestiralo na manifestaciji v Rimu.

stran 4

V deželnem svetu FJK proračunska razprava

V deželni skupščini se je včeraj začela razprava o proračunskih dokumentih, ki je potekala bolj pod vtisom rimskih dogodkov kot krajevnih problemov.

stran 5

Novosti v ACEGA

Z reformo socialne države se spreminja tudi narava občinskih podjetij. Tako se s problemom privatizacije sooča tudi občinsko podjetje za elektriko, plin in vodo ACEGA. O tem in drugih problemih, kot o metanizaciji Krasa, govori za naš dnevnik generalni direktor podjetja Gaetano Romano.

stran 6

S seje goriškega sveta SKGZ

SKGZ na Goriškem zeli učinkoviteje povezovati slovensko civilno družbo in jo vsestransko uveljavljati v najširšem prostoru. To je eden od ciljev, ki jih je predsednik Karlo Devetak izpostavil v poročilu na prvi seji novoizvoljenega pokrajinskega sveta zveze na Goriškem.

stran 8

Za izhod iz krize

Slovensko gospodarsko združenje Gorica je na prvem uradnem srečanju z zvezo trgovcev ASCOM postavilo zameške novega sodelovanja med zvezama za iskanju izhoda iz težke gospodarske krize.

stran 8

Jim Courier razkriva značaj

V odkritem pogovoru za naš dnevnik ameriški teniški as Jim Courier, zmagovalec treh turnirjev Grand slama, razkriva svoj značaj in poglede na tenis in življenje. Ugotovili boste zrelost tega ko-maj 21-letnega fanta, ki se je iz anonimnosti v kratkem času prebil v sam vrh svetovnega tenisa.

stran 19

LJUBLJANA / TISKOVNA KONFERENCA

Janez Drnovšek zagovarja vlado »velike koalicije«

Parlament bo morda na prvi seji imenoval vlado

TANJA STARIC

LJUBLJANA - »Ni si mogoče privoščiti dolgih pogajanj o novi vladi, saj bi podaljševanje sedanjega stanja poslabšalo gospodarski in socialni položaj Slovenije. Poleg tega bo brez koalicijskega dogovora težko izvoliti novo vodstvo skupščine,« je na včerajšnji tiskovni konferenci, prvi po volitvah, povedal predsednik vlade in zagotovo novi mandatar Janez Drnovšek. Zato je pozval kršćanske demokrate, združeno listo, demokrate, socialdemokrate in zelene, naj svoje stališče do skupne vladne koalicije sporočijo do petka. »Ce katera od teh strank ne bo mogla ali hotela sodelovati v skupni vladi, bodo v novi koaliciji pač tiste stranke, ki nimajo pomislekov. To bi bila sicer slaba rešitev, a druge izbire ni,« je pove-

dal Drnovšek. Po njegovem mnenju in mnenju LDS bi bila velika koalicija najboljša rešitev za Slovenijo. Samo stabilna vlada in prepričljiva večina v parlamentu lahko omogočita gospodarsko stabilizacijo in to bi morali kršćanski demokrati, ki so edini odklonili veliko koalicijo in ne tudi zavrnili, upoštevati - ne glede na »stare zame-re«. V nasprotnem primeru bodo morali priznati, da postavljajo interese stranke nad »skupne interese«.

Tudi »mala koalicija«, torej brez kršćanskih demokratov, bi bila boljša rešitev kot se ene volitve, pravi Drnovšek. Seveda pa bi bilo treba v takšni koaliciji, podobni sedanji, najprej »zagotoviti homogenost in konstruktivnost«. Drnovšek upa, da bo manjše ste-

nilo poslancev zagotovilo večjo stabilnost parlamenta, vendar ga skrbi razpršenost glasov. Dejal je se, da bo LDS vztrajala pri »bistvenem zmanjšanju ministrskih mest v vladi«.

Drnovšek je tudi povedal, da sedanja vlada, kljub pritiskom, ne bo ugodila niti eni takšni zahtevi. Vlada bo takoj zamrznila zaposlovanje v vladnih sektorjih. Za prihodnje leto je Drnovšek napovedal davčne zaostritve in omejitve ter racionalizacije v javnem sektorju, pri čemer naj bi pomagali tudi tuji strokovnjaki. Zelo kmalu se bo začela sanacija največjih bank, Slovenija pa bo skoraj zagotovo januarja postala članica Mednarodnega denarnega sklada.

ŽENEVA / MINISTRI O BIH

Evropa še naprej ostaja zadržana in zagovarja nadaljevanje pogajanj ZDA za odločnejše posredovanje

ŽENEVA - Na pobudo Francije so v švicarski prestolnici zunanji ministri 29 držav za zaprtimi vrati razpravljali o razmerah na ozemlju nekdanje Jugoslavije. V Parizu se se za to odločili zaradi neuspešnih zenevskih pogajanj, predvsem pa, ker svetovna javnost vse glasnije zahteva bolj učinkovito posredovanje za zastavitev vojne v BiH.

Generalni sekretar OZN Butros Gali je v sporočilu sodelujočim izjavil, da je treba ohraniti zaupanje v pogajanja ter opozoril, da lahko vojaško posredovanje samo poslabša razmere v te nekdanji jugoslovanski republiki. Podobno mnenje zastopata tudi sopedsedujoca zenevske konference Vance in Owen, ki menita, da je treba pogajanja še okrepiti.

Nasprotno mnenje zastopajo ZDA. Ameriški državni sekretar Eagleburger je izjavil, da je potrebno narediti več kot doslej. V Washingtonu so že predlagali ukrepe za

okrepljen nadzor nad spostovanjem prepovedi letenja vojskih letal nad BiH, Eagleburger pa ob tem ni izključil možnosti odprave embarga na uvoz orožja v to državo. Evropske države, se posebej Velika Britanija, so do predlogov o vojskem posredovanju ostale zadržane. Proti posredovanju se je zavzela tudi visoka komisarka za begunce OZN Ogata. »Vsaka oblika vojske intervencije bi morala najprej zagotoviti varnost ogroženemu in neoboroženemu osebu Visokega komisarjata«, je poudarila. Španski zunanji minister Solana pa je dejal, da je potrebno reševе iskati v nadaljevanju pogajanj in popolni osamitvi Srbije. Rezultati pogovorov v sredo pozno popoldne se niso bili znani. Nemški zunanji minister Kinkel je pred pogovori izjavil, da od zasedanja ne moremo pričakovati, da bo zastavil etnično čiščenje v BiH.

(Agencije)

NOGOMET / »ZLATA ŽOGA«

Marco Van Basten »naj« nogometaš 92

To je že tretje priznanje, ki si ga je prislužil nizozemski reprezentant in Milanov član

Marco Van Basten, nizozemski reprezentant in Milanov član, je najboljši nogometaš leta 1992. (Foto AP)

KOMENTAR

Ni nošnja vode v Savo

IVANKA MIHELČIC

Ce je preteklo dvojnopolletno obdobje označiti za čas institucionaliziranja vrsto let trajajočega rojevanja slovenske pomladi, za katerega je bilo značilno tudi prebovanje mnogih otroških boleznih demokracije, pa zdaj gotovo prehajamo v obdobje odrascanja. Volitve so za nami in s tem tudi dejstvo, da nisimo več v razkoraku med teorijo (nova slovenska ustava) in prakso (enodomen parlament). Vstopamo v obdobje institucionalne urejenosti, ki naj ne bi učinkovala le navzven (prilaganje prakse ustavnim določilom), temveč tudi navznoter (urejanje demokratičnega kaosa v glavnih novoizvoljenih poslancev). In to naj ne bi bila le pobozna želja volilcev, saj je marsikateri izvoljeni poslanec iz vrst starih političnih mackov. Iz izkušenj pa se je menda mogoče česa naučiti ...

Odpuscanje torej ne bo več mogoče, izgovarjanje na težavna leta odrascanja pa se manj. Preprosto povedano: treba bo več, bolje in tudi bolj modro delati, pri čemer ni politika nobena izjema. Celo nasprotno: prva bi morala tako ravnati.

Ali morda ne pričakujemo preveč, bo pokazala za konstitutivna seja državnega zbora 23. decembra. Poslanci se bodo namreč že na startu spoprijeli za nevhvalno nalogo (ne) sprejemanja novega zakona o vladi. Pred tem pa bodo morali izvoliti predsednika in podpredsednika zbora in potrditi mandate poslancev. V urejenih sistemih, z zve tradicionalno demokracijo, opravijo takšne stvari v poslanskih klubih in delovnih telesih, na sejah zbora le glasujejo. Pri nas doslej ni bilo tako. Mnenja delovnih teles niso veljala kaj prida, medstrankarski dogovori pa kot da so bili sklenjeni predvsem zato, da so jih potem največkrat krsili. Skupne seje zborov, ki so bile večinoma podobne gladiatorskim arenam, so zivcirale in utrujale ne le strankarske nasprotnike, temveč tudi javnost.

Ze 23. december bo torej pokazal, ali so na novo izvoljeni stari poslanci že doumeli lekcijo, kakor tudi, ali so se novi poslanci česa naučili iz izkušenj svojih predhodnikov. Pri tem pa ne bo odločilno vprašanje le zakon o vladi, temveč tudi z omenjeno, navidez nedolžno potrjevanje poslanskih mandatorov. To bo zbor najprej zaupal mandatorno-imunitetni komisiji. O tem, da le-ta ne bo imela lahkega dela, prica dolg seznam obtožb na račun slovenskega politika novega kova Zmaga Jelincica. V Kranju, Mariboru in Ljubljani tečejo namreč že dalj časa postopki zoper njega. Če bodo na tem temelju vlozene tudi obtožnice, bodo morali najprej vprašati Jelincica, ali se odpoveduje poslanski imuniteti. In ce se ne bo, bodo to morali zahtevati od državnega zbora. Če pa se niti zboru ne bo zdelo vredno Jelincicu vzeti imunitete, bodo morali tožilci počakati na iztek stirelnega mandata. Le tega pa lahko skrajšajo le predčasne volitve. O teh razmisli danes je čisti nesmisel.

Ni pa nosenje vode v Savo razmisljanje o nalogi, ki smo jo volilci zaupali poslancem v tisti minuti, ko smo bili sami s seboj za zaslani na voličnih in v kateri smo zaupali svojo usodo določenim starim / novim ljudem, od katerih zdaj pričakujemo, do bodo nase zaupanje tudi upravicili. Časi so težki, odgovornost izjemna. Njihova bolj kot naša, saj bodo oni kovali kapital iz tiste nase dragocene minute, o kateri vse teorije govore kot o visku demokracije.

POGLED

Svetlikanje na obzorju

TONE KRASOVEC

V prihajajočem letu 1993 se bo svet spomnil mnogih dogodkov - od šestdesetletnice New Deal do dvestoletnice eksekucije Louisa XVI. Porodili se bodo novi dogodki, pomembni za ves svet, kot so inavguracija novoizvoljenega ameriškega predsednika, locitev Češke in Slovaske, zacetek enotnega (ne skupnega) evropskega trga in EEA, zadnji dan novega leta pa bo konec odštevanja pred »otvoritvijo« novega skupnega severnoameriškega prostora svobodne trgovine NAFTA.

S stališča glavnih tokov in razvojnih ciljev slovenskega gospodarstva je gotovo največjega pomena novi EEA (evropski skupni gospodarski prostor), ki obsega vse države ES in EFTA; to pomeni na starem kontinentu najširše področje svobodnega trgovanja po propadu rimskega imperija in najmočnejše tržišče na svetu. Nanj so zdaj usmerjene kaksne tri četrtine slovenskega izvoza. Se pomembnejša (in moramo reči tudi spodbudna) pa so za nas predvidevanja ekonomskih analitikov glede gospodarske rasti v svetu v letu 1993.

S temi napovedmi je tako: pogosto vidijo svetlikanje na obzorju, ko se mu približa, pa se kar nekam odmakne. Ker pa gospodarstva v času približevanja »obzorju« rasti tudi do neke mere napredujejo, lahko ugotovimo, da je ekonomska predvidevanja teže izraziti s stvilkami kot pa opredeliti smer razvoja.

Pričakovane smeri rasti narodnih gospodarstev v svetu za leto 1993 - te so tako rekoč zvezde vodnice za »trga lacno« slovensko gospodarstvo - so nedvomno bolj obetavne kot v zadnjih letih. Razvite industrijske države predvidevajo v okviru OECD (ob letosnji 1, 5-odstotni rasti) za prihodnje leto 2, 1-odstotno rasti; države EEA pa v povprečju namesto letosnje 1, 4-odstotne rasti nekaj višjo, 2-odstotno rasti. Azijsko pacifiški prostor z vse številnejšo skupino mladih »go-

spodarskih tigrov« ne kaže nobenih znakov pesanja svoje zivljenske moči: ob visokih stopnjah rasti, ki se za stari kontinent ne dajo zamisliti. Letos nekoliko »hiračoca« Japonska pa naj bi stopnjo gospodarske rasti v letu 1993 spet skoraj podvojila, tako tudi Indija. Nizja kot letos pa so za 1993 leto pričakovana Kitajske, vendar se vedno z neverjetno 7-odstotno rastjo. Prav vse dezele NAFTA pričakujejo gospodarsko ozivljenje, pri čemer je le-to v ZDA pomembno za vso svetovno trgovino. Le malo bolj skromna so predvidevanja latinsko govorečih držav južno od Mehike, katerih cena za gospodarsko rast je strahovito socialno razslojevanje.

Na Bliznjem vzhodu ni nacionalne ekonomije, ki si ne bi obetala visje rasti družbenega proizvoda kot letos. Če se dodamo, da v bivših centralno-planijskih ekonomijah (po dveh letih nazadovanja) Češka, Madžarska in Poljska v letu 1993 pričakujejo ponovno rasti, ostale bivše socialistične države pa znatno skromnejše usihanje produkcije, kar je tudi spodbuden preobrat, smo končali kratek sprehod skozi napovedi (povzet po KIU - London).

Obetavnejše napovedi za sirsjo pahljaco gospodarskih regij v svetu smo prikazali zato, ker mora malo slovensko gospodarstvo, ob potrebnih dvojitvi izvoza v nekaj letih, računati tudi s tržno disperzijo, ce zeli uspeti. Sedanje vodilo naših prizadevanj na svetovnem trgu - nadoknaditi tisto, kar je propadlo - bo treba na daljši časovni rok zamenjati s kompasom spoznanja, da v zadnjem desetletju mednarodna trgovina napreduje s podvojenim tempom v primerjavi z notranjo, domačo.

Blagi vzpon krivulje rasti v svetu pa nam vsiljuje ugotovitve, da je predvsem od našega ravnanja odvisno, kako bomo znali to izkoristiti; od preporeda v podjetjih in od strokovnih ter politično modrih potez slovenske oblasti.

Vodoravno: 1. letovišče na otoku Krku, 6. ptic severnih morij, njorka, 9. ime ferrarske vojvodinje Borgia (1480-1519), 11. tekmovalje pri starih Grkih (anagram NOGA), 12. nordijska boginja, 13. egipčanska boginja neba, 14. edino jordansko pristanišče, 15. kratica za krajevno skupnost, 16. zemeljski tečaj, 17. zacetnici ze umrlega slovenskega kiparja Dolinarja, 18. egipčanska boginja neba, veselja in ljubezni, 20. ime pop pevke Rupel, 22. figura pri četvorki, 23. ime ameriške filmske igralke Farrow, 24. konj rjave barve, 25. vulkan na Siciliji, 27. kemijski znak za renij, 28. materialni delec z elektricnim nabojem, 30. zacetnici priimka in imena ruskega literarnega teoretika Cerniševskega, 31. finsko jezero, 33. ljudstvo v Laosu in na mejnih področjih Tajske, 34. domača vprezna zival, 35. slog, nacin umetniškega izražanja, 36. pisateljica, 38. književnica, 39. nemški sahist (Rainer).

Navpično: 1. ime televizijske novinarke Dobersek, 2. ime in priimek francoskega impresionističnega slikarja, ki je umrl na današnji dan leta 1919, 3. prebivalec severnega dela britanskega otoka, 4. gora nad Kobaridom, 5. zacetnici očeta relativnostne teorije, 6. Verdijeva opera, 7. prebivalka glavnega mesta Slovenije, 8. velika severnoameriška država, 10. delo Janka Kersnika, 14. zacetnici slovenskega literarnega zgodovinarja Ocvirka, 16. časasna prekinitev vojskih spopadov, 19. ime češkega ekonomista Sika, 21. kosček sukanca, 24. fiziolovka, rakla, 26. vetrovka, 29. kratica za fizičalno enoto jakosti magnetnega polja, 32. ime bivšega hrvaskega politika Markovića, 33. drog v kozolcu, 35. bivši slovenski alpski smučar (Robert), 37. kratica mednarodne humanitarne organizacije.

Simon Bizjak

GLOSICA

Pregnane podmene o povolitvenem slovenstvu

VASJA PREDAN

»Minilo je, minilo je, utihnilo!« vzklika Zbor v Smoletovi Antigoni po Kreonovi zmagi.

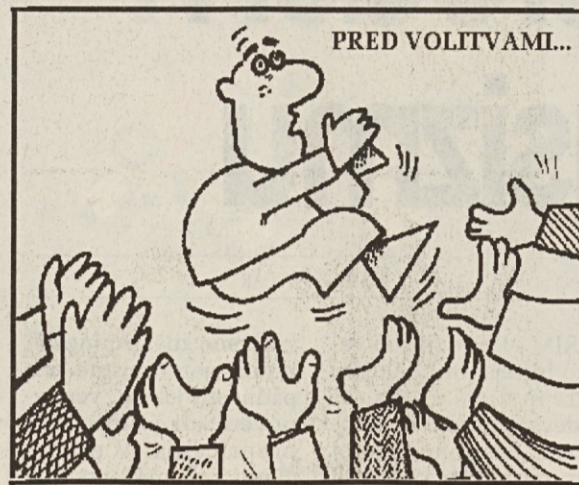
S am pa rečem: Minilo je, utihnilo pa ne dajo zamisliti. Res ni utihnilo predvsem pri tistih, ki niso slavili zmage; to se zdi nekako samoumevno, ne pa tudi docela normalno, ce zadevo presojamo z merili demokratične evropske politične omike. Ta namrec velevali, ali vsaj v praksi dovolj pogosto izpričuje, da si antagonist pri volitvah sezejo v roke, znižajo jakost decibelov, umirijo strasti in se posvetijo opravičilo za splosno blaginjo. Pri nas te omike očitno se ne premoremo, kar se glede na neizkušenost sicer zdi razumljivo, ne pa tudi razumno. Tako so se vsaj meni, staremu skeptiku, neprijazno zapisale v spomin nekatere problematične podmene nekaterih političnih veljakov, ki naj jih, podmene kajpada, tu zgolj bežno glosiram.

1. Volilni izid kaže, da do demokracije se nismo prišli.

Če to misel izreče govor volilec, cigar stranka je doživela poraz, je to seveda njegova zasebna pravica. Če pa isto misel izreče voljak, ki se je potegoval za najvišji politični položaj, potem to ni samo znamenje nemodrosti in nezrelosti, marveč arogantnega napuha, ki ni združljiv ne s politikot kot poklicem in stroko ne z demokracijo. Kajti, ce je demokracija po eni izmed definicij družbeni red, ki omogoča spremembo oblasti po mirni poti, potem je to omogočanje treba podpreti tudi po morebitnem volilnem neuspehu. Sicer je z demokracijo res nekaj narobe, ce ne celo sprevideno v parafrazirano podmeno »sončnega kralja«: Demokracija sem jaz.

2. Zmagali so tisti, ki niso delali v prid slovenstvu.

Kar je strpnih in vsaj relativno razumnih ljudi, med katere se brez navidezne skromnosti pristevam tudi sam, ki smo slišali to malodane bolešno podmeno, ce ne kar go-reco invektivno, skoraj nismo mogli verjeti, da se lahko utrga veljaku stranke, ki se ima za ljudsko in vseslovensko.

Z drugačnim besednim redom je tej podmeni po logiki svoje samoumevne (vsaj predvolilne) ksenofobične nestrpnosti in militantne izključenosti »asistirala« tudi leader nacional(istic)ne stranke, ki z ljudsko do-slej ni bila kaj prida v »navezi«, utegne pa se primeriti, da ju bo družil status, upam, delotvorne opozicije. A ne glede na to: kako je mogoče meni nič tebi nič razglasiti zmagovalno stranko za politični korpus, ki da je delal zoper slovenstvo? To je obtožba enaka izdaji. In ce bi to geslo bilo se nekako razumljivo kot negativna predvolilna podmena, tega zagotovo ni mogoče povinovati kot zrelo in razumno politično misel v povolitvenem času, ki je čas zidanja, ne čas podiranja.

3. Zaradi desetletij komunizma je slovensko volilno telo nenaravno pomaknjeno na levo.

Politični veljak, resda porazenec, ki z avtoriteto razumnika izreče to podmeno kot očitke slovenskemu volilnemu telesu, torej volilcem in torej malodane dvem tretjinam slovenskih državljanov, se vede po znamenitem voluntarnem boljsevističnem nacelu: krivo je (volilno) ljudstvo, treba ga je zamenjati, ali vsaj prevzgojiti in spremeniti. O, sveta pomagalka in se bolj sveta preprosci-na! Mar ta narodni veljak (in njemu podobni) res misli, da je prav samo tisto, kar se ravna po njegovih željah in pričakovanjih, vse drugo pa nič in zabloda? Ali se domnevno svobodnemu razumniku spodobiti tako nekritično posploševati in vse, kar samo malo diši po (nazorski) levici, stigmatizirati in anatemizirati? Skoraj ni mogoče verjeti drugega, ko da tako ravna zgolj prepotentna ali frustrirana pamet brez zgodovinskega spomina, v katerem zlasti večstoletna evropska intelektualna levica nikdar ni bila izenacevana s hudodelsko izrojenim politično pragmatiko (od inkvizicije do gulaga, montiranih političnih procesov in golo-

du sedanjega prvega in legalnega in legitimnega predsednika Republike Slovenije - to seveda kljub drugacnemu videzu ni samo njegov problem, marvec vprašanje tako imenovane politične kulture, strpnosti in navsezadnje tiste dignitete, ki si jo državni suveren zasluži in mu jo v demokratični Evropi po koncanih volitvah podelijo tudi nazorski nasprotniki ali druge misleci ljudje. Pri nas, zal, te norme se ne veljajo. Nemara bodo, slovenstvu v cast, veljale po tretjih volitvah.

Teh četvero podmen je kajpada samo četvero izbranih zgledov iz večjega stevila neprijaznosti, ki smo jih na slovenskem političnem zemljevidu doživljali v zadnjih tednih. Seveda je res, da ni predvolilne kampanje (komentarator v »Sloven-cu« je ob pobudi državljanov za Kucanovo predsedniško kandidaturu besedo kampanja poslovenil z gonjo; torej s sinonimom, ki ima v tem kontekstu posebno ekspresiven, ce ne kar zlohoten pomen), ki bi bila brezmadezna ali zgolj fair play; toda kje je receno, da smo se v mladi slovenski državi dolžni zgledovati samo po slabih zgledih. Demokraciji, pluralizmu, politični in sploh komunikacijski omiki in oliki bomo koristili, ce bomo, kolikor je mogoče, krepili in vzdrževali medsebojno strpnost in spostovanje, ne da bi se zaradi tega odpovedali svoji individualni drugacnosti in samozavesti; pa tudi ne tako, da bomo kar naprej segali po zarjavelo orožje v starosvetne arsenale ali se ven in ven kar počez sklicevali na svinceno preteklost. Sklicevali in jo hkrati izničevati. Kdor izničuje lastno preteklost, ni vreden (prijazne) prihodnosti.

Celo stari skleptik, kakršen je podpisan, si upa domnevati, da sodijo vse uvodoma nastete pregnane podmene med otroške boleznih demokracije, in nobenega dvoma ni, da jih bo samozavestno in tolerantno slovenstvo iz dneva v dan znalo cedalje umneje premagovati in se namesto zdraham in zalitvam, ksenofobijam in maloumnemu napuhu posvetiti vsakdanjemu ritmu rodovitnega ustvarjanja. Ali ce spet povemo z imenitnimi besedami Dominika Smoleta: »In Tebe (Slovenija) znova bredejo po pisanem zivljenju; / meščaci se pridno so lotili svojih poslov, lan terejo / in olje stiskajo, v uradih udarjajo pecate, iz sosednjih mest / so pripeljali nov model kocije in tudi sami / so si izmislili marsikatero prav koristno stvar. / Sicer pa v mestu je tako kot pač drugje po svetu: / na trgih zlobudrajo ženske in dostikrat brez straha povedo / prenekatero cez oblast. / Trgovci z novci premisljeno molče / in nove cene kujejo ... Okoli prvega so krčme polne / in Tebanci (Slovinci) prav radi otpavajo plesalke, ki z belimi smehljaji plešejo / svoj težki ples. / Le neki pesnik brez haska tuli v luno: / dovolj, dovolj, dovolj.«

Dovolj, naposled, tudi vsakršnih pregnanih podmen.

Deveti stolpec

Beseda in ljubezen

Tezko si predstavljamo, kaksni bi bili odnosi med ljudmi, narodi in mednarodnimi organizacijami, ce bi beseda izgubila svoj pomen. In vendar so dobe, ko beseda nič ne velja; se reklame delamo za to, da ni trega govoriti resnice. Marsikdaj je tudi laž dobra in primerna, tudi z njo se pride naprej.

Uporabniki besed so ponavadi izjemno bistri. Vidijo globlje, imajo vizije, ki jih upravičeno obcludujemo. A kako hitro se lahko zgodi, da se clovek zalubi v svojo misel, zlasti se v svojo zamisel. In ce nima poniznega duha, mu lahko zaradi tega spodleti.

Svet je poln preokov, ki napovedujejo vse mogoče, najboljše ali najslabše. Navdih jim daje za oboroževanje in celo razoroževanje. Za eno in drugo gredo ogromne vsote denarja, dve tretjini ljudi pa stradata.

Kljub temu pa se bo verniku v prihodnosti najbrz razkrilo, da se je prav v tem stoletju vojska, revolucij, kriz, brezobzostva in krivic po tej bedni zemlji sprehajal Bog in neopazno gradil novo podobno clovestva. To je upanje, skoraj bi rekkel - prepričanje.

Včasih se prevec mučimo, celo nevede, z besedami, ki prihajajo od ljudi, ki se imajo za zgledne. Kot da imajo v zakupu slovenstvo in krscanstvo, tako visoko vihtijo svoj prapor! Farizeji?

Razlicne misli in gledanja so dokaz nase svobode. A mnogokrat se zgodi, da prav tisti, ki zagovarjajo pravico do drugacnosti, ne prenesejo, da bi kdo drugega kot oni mislil, govoril in delal.

Včasih vse to pripelje do sporov in nesporazumov. Perverzno vidim v tem, da to mnogi delajo v imenu pravovernosti. Kako hitro si nadenejo perosko drzo in so uzaljni, ce vse ne drvi za njimi. Bog se jih usmili, vseh lažnih prerokov in vase zaverovanih voditeljev! Tudi zanje moramo moliti, tudi njim odpustiti. Tako pogosto prihajamo do nesoglasij. K vsemu medvojnemu in povojnemu trpljenju smo sami dodali še veliko bridkosti, ki bi nam bila prihranjena, mnogoceno nestrpnosti, obracunavanja in vselej premnogo samega sebe. Ne toliko nacel, ampak predvsem ljubezni potrebujemo; manj sodb levo in desno, ceprav vemo, da bodo vedno obstajala navzkrižja in nasprotja. Potrebujemo dobro besedo, iskreno besedo.

Za Kristjana sta beseda in ljubezen osnovna nacina clovekovega bivanja. Beseda se utelesi v ljubezni, ker le ljubezen lahko sprejme besedo. Biti clovek, dober clovek, pa pomeni govoriti in ljubiti.

Andrej Rot

1	2	3	4	5	6	7	8
9				10			
11			12				
13			14				
15		16				17	
18		19		20		21	
	22			23			
24				25			26
27		28		29			30
31		32				33	
34				35			
36				37			
38				39			

Willem Dafoe - filmski igralec in član ameriške gledališke skupine The Wooster Group

Ameriško gledališko skupino The Wooster Group iz New Yorka so ustanovili nekateri člani znamenite Performing Group Richarda Schechnerja, na primer Elizabeth LeCompte, ki skupino vodi in režira predstave. Spalding Grey, znan po pomembnih filmskih vlogah (*Killing Fields*), in se nekaj takrat neznanih igralcev, med katerimi je bil tudi Willem Dafoe.

Skupina obstaja od leta 1975 in pripada tako imenovanu progresivnemu toku ameriških dekonstruktivistov, kot jih ponavadi imenujejo v ameriški kritiki.

Pri svojem delu gledališki izraz sirjo tako, da vanj vključujejo se druge medije, predvsem video in film. Besedila izvajajo »hiperrealistično«, saj se jih ne lotevajo interpretativno; zanje so »tekstualno gradivo, ki ga govorijo igralci iz Wooster Group« (E. LeCompte).

Njihove predstave nastajajo v prostoru, imenovanem Performing Garage, ki ga imajo na newyorški Wooster Street, po kateri se tudi imenujejo, in to po sistemu *work in progress*. Pred kratkim so Woosters zaključili svojo evropsko »turnejo« z najnovejšo predstavo *Fish Story* in se vrnilo v New York, kjer jo bodo dokončali in premierno uprizorili februarja prihodnje leto.

Z Willemom Dafojem, ki je sirsemu občinstvu

znan po številnih vlogah v hollywoodskih produkcijah (*Streets of Fire*, *To Live and Die*, *Platoon*, *The Last Temptation of Christ*, *Born on the 4th July*, *Wilde at Heart* itd.), smo se pogovarjali v sodelovanju z zagrebškim Radiom 101.

Kako ste prisli v skupino?

Leta 1977 sem dobil prve manjše vloge. Zraven sem delal tudi kot tesar, da sem zaslužil za kruh. Potem sem začel počasi igrati večje vloge. Po treh ali štirih letih dela v skupini so me neki ljudje opazili, ko sem igral v Ether Theatre v New Yorku, me vprašali, ali bi igral v filmu. Ponudbo sem sprejel; slo je za film *The Lowe Lesson*, v njem so me spet opazili neki drugi ljudje in tako sem začel delati tudi za film.

Filme snemate tudi z Wooster Group...

Pravkar smo končali nekaj filmskih projektov in dokončali celovečerc, pravzaprav video, ki potuje po festivalih in vzbuja precej zanimanja. Pricakujem, da se bomo prej ali slej posvetili filmu prav tako resno, kot se zdaj posvečamo gledaliscu.

Ali imate kaksne posebne zahteve, morajo biti igralci posebej usposobljeni za to, da lahko igrajo v Wooster Group?

Zanimivo je, da nismo nikoli imeli nobene avdicije za igralce, vedno smo delali samo s tistimi, ki so bili trenutno v skupini.

Umetnik in tesar

JELENA RAJKOVIĆ IN GORAN SERGEJ PRISTAS

ni. Teško je reči, kaj mora naš igralec znati, ker vsi, ki sodelujejo pri predstavah in delu skupine, prihajajo iz zelo različnih okolij in imajo različne poklice. Nobenega posebnega treninga ni, pa tudi posebnega tipa igralca ne, je pa veliko povsem različnih ljudi, ki prihaja-

jo sem. Najbolj pomembno je, da se poslu zares posvetiš.

Kje igrate raje, v filmu ali v gledaliscu?

Oboje mi je vsec. Oboje bi lahko tudi primerjal med seboj, vendar tega ne počnem, ker bi me spravilo ob živce.

Ali finančna plat odlo-

ca o tem, kateremu projektu se boste posvetili?

Da. Vendar je ta na nek čuden način manj odločilna pri mojih odločitvah za filmski projekt, bolj pa pri delu v Wooster Group, cetudi si prizadevam, da denar ne bi vplival na moj izbor. Priznati moram, da sem

vedno, ce ze ne kar izključno, pazil na to, da sem igral v vseh filmskih zanrih; ce hoče clovek narediti kariero, mora igrati v različnih filmih. Saj veste mali filmi, veliki filmi, enkrat ste v njih zvezda, enkrat vi nosite film, drugič pa gre za epizodno vlogo. Skušam poceti eno in drugo.

Najvecja vloga v vasi karieri je bila vloga Jezusa v Scorsesevem filmu Zadnja Kristusova skusnja. Kako vam je Scorsese zaupal to vlogo?

O, bog... Tega mi ni nikoli povedal. Spomnim se le tega, da sem imel takrat podoben občutek kot vedno: ko me je vprašal, ali bi pri filmu sodeloval, sem bil srecen, zacutil sem, da to lahko naredim.

Nisem pričakoval negativnega odziva gledalcev, ceprav ga pravzaprav sploh niso sprejeli tako slabo. Zdi se mi, da so bili tudi ljudje, ki so ta film ustvarjali, bili prepričani, da bo dober. Ta film je bil za mojo kariero zelo pomemben in prepričan sem, da je odličen.

Delo je bilo težko, ampak ce ste srečni, tudi takrat, ko delate, potem vam ni nič težko. Delo je lahko utrudljivo, vendar nimate občutka, da vas izkorišča.

Kako ste sodelovali z Davidom Lynchem pri Wilde at Heart?

Izvrstno. Tako popoln svet je zmogel oblikovati, da se v njem počutite

iz predstave Tri sestre gledališča The Wooster Group, režija: Elizabeth LeCompte (Foto: Mary Gearhart)

zelo varno. Ponudi vam odlično situacijo, to pa igralec najbolj potrebuje. Gre za svet brez logike in za igro z vašo domisljijo.

Pred kratkim ste končali snemanje filma, v katerem nastopate z Madonno...

Ja, zelo mi je bila vse, zelo zabavna je in velika delavka. Film se imenuje *Body of Evidence* in pripoveduje o ženski, vpleteni v smrt nekega cloveka, saj ta umre medtem, ko je z njo v postelji. Gre torej za njegovo ljubico. Tako poklicejo tudi njo pred sodišče, tožilec pa se pri obtožbi sklicuje predvsem na njeno dvomljivo seksualno obnašanje. Jaz pa igram njenega branilca, se vanjo zaljubim, potem se seveda vsa stvar se bolj zaplete...

Delate tudi z Wimom Wendersom...

Pravzaprav smo snemanje že končali. Cetudi gre za manjšo epizodno vlogo, sem se zelo zabaval. Film ima naslov *Far Away, So Close* in je nadaljevanje filma *Neba nad Berlinom*. Ne vem, kakšen bo rezultat.

In potem?

Ne vem. Upam, da bom nadaljeval delo pri Wooster Group. Vracamo se domov, se naprej bomo delali video projekte in predstavo *Fish Story*, tako da imamo se veliko dela. Ce bom dobil ponudbo za kakšen projekt, ki bi si ga bom res zelel, si bom vzel kaj prostega casa in se zagrizel vanj.

LITERATURA / PREDSTAVITEV KNJIGE

M. Godwin: Angeli ogrožena vrsta

Izdala Založba Mladika, 1992

MATEJ BOGATAJ

Angeli glasbeniki, muzej San Marco, Firenze

Angeli so vse od Henove knjige temelja sestavina zahodnih religij - v vzhodnih jih nadomestajo reinkarnacije drevocev - ceprav so v kanončnih besedilih razmeroma redki, zato pa se v prerokih in apokrifnih spisih in razpravah teologov bohoti- jo neverjetno množico. Hkrati so eden najpogostejših motivov v vseh »mimetičnih« umetnostnih panogah, predvsem seveda v slikarstvu, na filmu, v literaturi, nič manj pogosti pa niso v našem času, ki prisega na racionalnost in znanstveno preverljivost, le pojavne oblike in videz so spremenili. V času, ko je clovek začel osvajati vesolje, so se »blesceca bitja« iz nebesnih sfer preselila na daljne planete, zacela za letenje namesto kril uporabljati vesoljske ladje in namesto notranje luči izzarevati svetlobo neznanega izvora. Sodobni clovek kljub gospostvu nad svetom - ali pa prav zaradi te svoje vloge - se vedno potrebuje posrednike med božjim, drugim, onstranskim, nezavednim in sabo. In zato je pisanje o angelih v času, v katerem iscemo izhod iz slepe ulice tako, da odkrivamo potlačene veje misljenja in religioznosti, ko reinterpretiramo zgodovino, da bi se lahko drugače postavili v svet, kar najbolj aktualno.

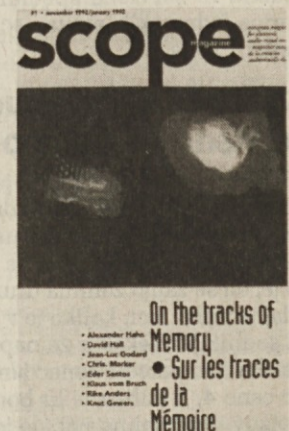
Knjiga M. Godwina se angelov loteva zelo na široko, pa zato nič manj natančno. Angeli, ogrožena vrsta, so zmes enciklopedičnega gesla, poljudne razprave iz zgodovine reli-

gij in populističnega prirocnika iz ezoterike, kakršni so zaradi velikega zanimanja bralcev preplavili tržišče. Kljub nekaterim poetičnim upodobitvam in manj poglobljenemu pristopu k temi, kakršnega bi si želel poučni bralec, prinaša knjiga v prvem delu izčrpan fenomenologijo angelov v judovskem, krščanskem in islamskem izročilu, tudi in predvsem v apokrifnih spisih, njihovi eksegeze ter teoloških spekulacijah, v drugem pa iz različnih zornih kotov premisla o obstoju angelov in spremembah mita, ki so posledice pridobitev in sprememb v samorazumevanju cloveka v modernem svetu. Godwinovo pisanje ob izjemni erudiciji in doslednem soočanju različnih, odklonilnih in pritrilnih, stališč odkljuje tudi lahkotnost in duhovito, ki sta posledica ironične distance, občutka za slog in suverena obvladovanja gradiva. Knjiga je zaradi poljudnosti in komunikativnosti, pa tudi širine zamaha, s katerim se loteva svoje teme, zanimiva tako za širše bralstvo kot za te poucene angelofile, ki bodo našli namige za nadaljnje raziskovanje »ogrožene vrste«.

Knjiga je opremljena z razkošnim slikovnim gradivom, ki ob velikih in slav- nih imenih ne zanemarija stastnih heretičnih in hermetičnih upodobitev. Reprodukcijske so odlične - slovenska izdaja je bila risana v Singapuru - moti pa mestoma površno in nedomiselnost likovno oblikovanje besedila.

V prvi številki Scope, ki izhaja pod uredniškim vodstvom svicarja A. McCluskeya, se uvodoma predstavlja nekaj velikih delov imen (A. Hahn, D. Hall).

Odnos med novimi tehnološkimi in specifično estetikom elektronskih podob pa se aktualizira skozi esejično - kritični dosje. Tokrat je ta posvečen spominu. Evropa, ki tako lahko vztrajno pozablja, si boljsega ne zasluži (tekste so prispevali E. Perrin, H. Barton, R. Frieling, M. Chion itn.). Ob drugem tematskem sklopu - »drugacni televiziji«, ki prinaša aktualno razmišljanje o zlouporabi amaterskih video posnetkov s strani velikih TV postaj, pa Scope predstavlja izbor kritično-esejističnih ocen o najnovej-

Naslovnica prve številke

NOVICE

Sandro Chia uspešen na Art Cologne

Kölnski sejem Art Cologne je bil tudi tokrat poslovno uspešen, o cemer pričajo predvsem podatki o prodanih delih. Med italijanskimi avtorji se je najbolje odrezal Sandro Chia s svojim oljem *Brez naslova*.

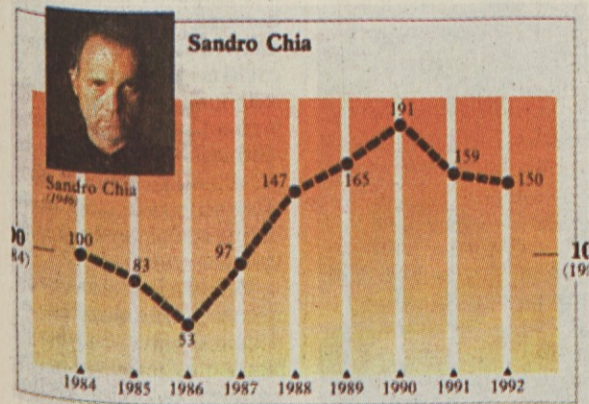

Diagram tržne vrednosti del Sandra Chie

ki so ga prodali za 55 milijonov dolarjev, kar je zelo veliko, hkrati pa distributerji nečetej več kupovati ruskih filmov in državne podpore so vedno nižje. Država da iz svojega zepa samo se 30 odstotkov denarja, ki ga potrebuje filmska industrija. Zaradi izredno ugodne menjave rublja pa Rusija postaja prava Meka za filmarje z Zahoda. Kje drugje

nov rubljev, kar je zelo veliko, hkrati pa distributerji nečetej več kupovati ruskih filmov in državne podpore so vedno nižje. Država da iz svojega zepa samo se 30 odstotkov denarja, ki ga potrebuje filmska industrija. Zaradi izredno ugodne menjave rublja pa Rusija postaja prava Meka za filmarje z Zahoda. Kje drugje

nost in javna mesta, Medij in sporočilo, Medijski umetnik in nova dimenzija umetnosti, Opera prihodnosti. Več informacij na naslovu: Mediale-Office, Heilwigstr. 52, D-2000 Hamburg 20.

Prav tako februarja bo v Hamburgu tudi drugi simpozij Interface, ki ga pripravlja Laboratorij za umetnost in znanost Univerze Lüneburg na temo Postvareva-voje stvaritve - racionalni-sko podprte vizije.

Razpravo nameravajo podpirati s prikazom tistega, o cemer se bo govorilo. Za prijavo je zal prepozno, informacije pa lahko poiscete na naslovu: Universität Lüneburg, Stresemannstr. 6, D-2120 Lüneburg. (L. B. N.)

Bonito Oliva - komisar beneškega Bienala

Komisar beneškega Bienala 1993, ki nosi naslov Glavne točke umetnosti, je italijanski umetnostni zgodovinar in kritik Achille Bonito Oliva, člani posvetovalne komisije pa so: R. Koschalek, D. Honisch, K. Jensen in T. Trini. Bienale bo odprt od 13. junija do 10. oktobra. Sodelovalo bo več kot 40 dežel z vseh kontinentov.

Organizatorji in posamezne države so v znamenje svetovnega sožitja, sožitja jezikov in kulturnega nomadizma, ki se kaže v premestitvah kultur s severa na jug, z vzhoda na zahod, v nacionalne paviljone, poleg lastnih umetnikov, povabili tudi umetnike iz drugih dežel. Za zdaj so imena gostujočih umetnikov znana sele okvimo.

Glavne točke, kakor si jih je zamislil B. Oliva, so naslednji projekti: - Vetrovi v umetnosti: nekakšen uvod, v katerem bo razstavljenih pet zgodov-

inskih upodobitev Delacroixa, Gaudija, Rousseauja, Serauta in Van Gogha. V ta del razstave bodo vključeni tudi sodobni umetniki: na posebej postavljenih Papirnatih zidovih bo s predstavitvami in fotografijami prikazana nepretrgana kontinuiteta izmenjave med Vzhodom in Zahodom.

- Sprehod na Vzhod: predstavitev umetnikov vzhodnega sveta, ki so vplivali na razvoj sodobne umetnosti: skupina Gutaj, Kubota in Yoko Ono ter 30 mladih kitajskih umetnikov konceptualnega realizma.

- Hiter zvok stvari (Cage and Company): zgodovinska panorama nedavno umrlega umetnika J. Cagea.

- Drsenja: umetniki, ki se ukvarjajo z gledaliscem, filmom, glasbo na umetniški ravni: P. Greenway, B. Wilson, T. Kantor, L. Rivers, M. Schifano, W. Burroughs, D. Lynch, B. Eno, J. Baudrillard in P. Pascali.

- Brata: posvetilo umrli- ma bratoma Francescu lo Saviju in Tanu Festi.

- Realizem/Klic v stiski: pet najbolj perečih tezav, na katera opozarja umetnost zadnjega casa: narava in ekologija, telo in aids, nasi-

lje, prezivetje, emarginacija, različnost.

- Figurarno: posvetilo F. Baconu. Zbrana bodo starejša in zadnja dela tega pred kratkim umrlega umetnika.

- Italijanska umetnost: projekt je razdeljen na dva dela: prvi, Prehodi, se bo posvečal pomenskim pogledom na slikarstvo, kiparstvo, instalacije, verbalno-vizualne komunikacije, fotografijo, zensko umetnost, kritiko in publiko.

V drugem delu, Triptihih, sodeluje 18 umetnikov, med njimi je veliko žensk in ustvarjalcev, ki ze najmanj dvajset let niso imeli osebnih razstav. Poleg razstav bodo dogodke popestrili se s televizijskimi predstavitvami in spektakli (P. Greenaway, A. Gitaj in branje pesmi v Giardinih), filmskimi projekcijami, pirotehničnimi spektakli z umetniko izdelanimi ognji sodobnih umetnikov, prikazali bodo projekt Trigon in razstavo Umetniki proti aidsu. Predvideni so trije gigantski ekrani v Giardinih, na San Marcu in Piazzale Romi, kjer bodo predvajali trideset minut trajajoč video spot o zgodovini benških bienalov. Na ogled bodo tudi reklamni video spoti Korejca N. J. Paika. (S.K.)

- Brata: posvetilo umrli- ma bratoma Francescu lo Saviju in Tanu Festi.

- Realizem/Klic v stiski: pet najbolj perečih tezav, na katera opozarja umetnost zadnjega casa: narava in ekologija, telo in aids, nasi-

lje, prezivetje, emarginacija, različnost.

- Realizem/Klic v stiski: pet najbolj perečih tezav, na katera opozarja umetnost zadnjega casa: narava in ekologija, telo in aids, nasi-

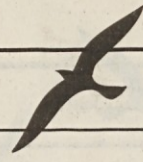
Achille Bonito Oliva

Ruski film ni mrtev

Stevilke, kot jih ponujajo managerji največjih filmskih družb, kažejo, da ruski film kljub vsemu ni mrtev.

Mosfilm je leta 1992 posnel 31 filmov, 25 pa so jih v svojih studijih posneli za neodvisne filmske producente. Filmski studio Gorki je letos dokončal 25 filmov, 22 so jih posneli za neodvisne filmarje. Letosnji filmski festivali, med drugimi »Cinotaur«, »Sokantni kino«, so ponovno pokazali, da je ruski film na visoki kakovostni ravni. Ruski filmarji pa se ubadajo s posebnim problemom: najnižji produkcijski stroški namreč znašajo od 20 do 25 milijon

RIM / PO SODNEM OBVESTILU TAJNIKU PSI

Craxi se jezi na časopise in se pripravlja na odstop

Velika zaskrbljenost v političnem svetu zaradi krize sistema

VOJMIR TAVCAR

RIM - Po 16 letih za krilom socialistične stranke bo Bettino Craxi danes najbrž odstopil. To je edina relativna gotovost včerajšnjega dneva, dneva velikega pričakovanja, potem ko so milanski sodniki v torko poslali socialističnemu tajniku jamstveno opozorilo, s katerim so ga obvestili, da vodijo preiskavo proti njemu zaradi morebitnih prekrškov volilnega zakona in korupcije. »To obvestilo je bilo dolžnostno,« je včeraj poudaril novinarjem nacelnik milanskega tožilstva Francesco Savario Borelli, ki ni hotel replicirati na polemične napade socialističnega voditelja. Dodal je samo, da se jamstveno opozorilo nanaša na okoli 40 dogodkov, ki so jih preiskovalci ugotovili med zasliševanjem prič in obtožencev v preiskavi o podkupninah. Borelli je dejal tudi, da navedene hipoteze prekrska zadevajo kar čedno vsoto denarja (okoli 36 milijard lir), o kateri politični tajnik stranke po njegovem mnenju ni bil nepoučen.

Bettino Craxi je včeraj reagiral z običajno vehe- mentno. Predvsem je obtožil sredstva množičnega obveščanja, da so sla v svojem poročanju dalec

preko resnice in ponovil, da se je z zadevami, ki jih omenja jamstveno obvestilo, ukvarjalo upravno tajništvo, ne pa politično vodstvo stranke. »Nisem skorumpiran politik,« je dejal Craxi, ki je poudaril, da je obtožba povsem neosnovana. Obenem pa je jasno nakazal tudi svojo obrambno tezo: če sem odgovoren kot politični tajnik stranke, pravi Craxi, so v podobni meri odgovorni tudi ostali politični tajniki strank, »sam pa sem edini, ki sem v parlamentu povedal resnico o nelegalnem financiranju strank in političnega sistema.« In to je teza, ki so jo vztrajno ponavljali vsi njegovi sodelavci.

Toda jamstveno obvestilo Bettinu Craxiju, 16 let tajniku PSI in 4 leta predsedniku vlade, je, kot je včeraj spet ponovil notranji minister Nicola Mancino, nekaj več kot navadno sodno sporočilo in nujno vpliva na celoten politični sistem. In to je moral upoštevati tudi Craxi, ki se je v torko sestal z voditelji svojega krila v hotelu Raphael. Na sestanku so bili baje vsi, od La Gange do Acquavive, do ministrov Conteja in Andòja, do najzvestejših Intinija in Babbiniija, za tajnikov od-

Ottaviano Del Turco, med kandidati za novega tajnika PSI

stop. In tajnikov prijatelj Raffaele Rotiroli je včeraj prisegel, da se bo to tudi zgodilo.

Kdo bi mu lahko nasledil? Socialistični tajnik naj bi baje vztrajal pri Amatu, toda s svojo morebitno kandidacijo ni soglasal predsednik vlade. Omenja se možnost vmesne rešitve (govor je o Leliju Lagoriju ali Ginu Giugniju) in omenjena je bila tudi možnost sindikalista Ottaviana Del Turca. Toda opozicija, ki vidi v Claudiu Martelliju edinega kandidata, ki bi lahko resil socialistično stranko, ne soglasa s kan-

didaturo Amata. Kvecejmu bi pristala na prehodno rešitev ob obvezi, da bi bil kongres stranke sklican za januarja ali najpozneje februarja.

V vzdusju velikega pričakovanja, kaj se bo zgodilo danes, so tudi stranke izredno previdne, se zlasti, ker se vse bojijo skoka v brezno. Z izjemo misovcev na desni, Meze in SKP na levi, ki zahtevajo razpust parlamenta in predčasne volitve, so vsi ostali nerjeto opretni. To je jasno prislo do izraza včeraj dopoldne, ko je poslanska zbornica glasova-

la o zaupnici vladi v zvezi z odlokom za pomoč Jugu. Glasovalne izjave so stranke zaupale predstavnikom, ki po navadi niso protagonisti politične scene, in volilni rezultati ter jamstveno obvestilo Craxiju so bili omenjeni le bežno.

Neobičajno previden je bil tudi lider Severne lige Umberto Bossi, ki se je včeraj sestal s predsednikom republike Scalfarom. »Ta vlada nedvomno nima več legitimnosti,« je poudaril Bossi, »toda če pade Amato zdrsne v brezno.« Zato je po oceni voditelja Severne lige bolje, da parlament pohiti z reformami in da se gre na predčasne volitve čez nekaj mesecev, ko bodo reforme odobrene.

Proti predčasnim volitvam je tudi republikanec Giorgio La Malfa, ki predlaga drugacno vlado, in za novo vladno koalicio, ki bi slonela na skupnem predlogu levice in na zavezništvo s KD sta se zgodilo danes, so tudi stranke izredno previdne, se zlasti, ker se vse bojijo skoka v brezno. Z izjemo misovcev na desni, Meze in SKP na levi, ki zahtevajo razpust parlamenta in predčasne volitve, so vsi ostali nerjeto opretni. To je jasno prislo do izraza včeraj dopoldne, ko je poslanska zbornica glasova-

Morda bo danes, po sklepih vodstva PSI, položaj jasnejši. Medtem pa jamstvena obvestila kar dezujejo. Včeraj je tako obvestilo - sicer v zvezi z manjšim prekrškom - dobil tudi minister za urbana območja Carmelo Conte.

POGOVOR S PROF. TULLIOM DE MAUROM

»Zaščita manjšine neporavnan dolg«

Razumeti je treba, da so manjšine obogatitev

RUDI PAVSIC

VIDEM - Na posvetu o večjezični vzgoji, ki ga je pred dnevi pripravila videmska univerza, je sodeloval tudi prof. Tullio De Mauro, ki je spregovoril o vlogi in položaju manjšinskih jezikov v Evropi.

Prof. De Mauro je priznani proučevalec stvarnosti jezikovnih manjšin v Evropi, zato tudi dobro pozna položaj naše narodnostne skupnosti. Njegov obisk na videmskem posvetu smo izkoristili, da smo ga vprašali za oceno o zaskrbljujočem povečanju medetnične nestrpnosti, o vojni v bivši Jugoslaviji ter o položaju slovenske narodnostne manjšine.

»Na vaše prvo vprašanje bi rekel, da sem naceloma optimist, ceravno me včasih preletavajo dvomi. V procesu evropske integracije smo namreč priče večjim paradoksom, ki si jih je včasih zelo težko razlagati. V tem procesu pa je izredne važnosti, da se v združevalne tokove vključijo tudi tista območja, ki so zunaj Evropske skupnosti.

Posebej je treba biti pozorni na tiste narode in narodnosti, ki so številčno majhni in zato nimajo velikega političnega in gospodarskega vpliva pri gradnji nove evropske stvarnosti. Upoštevati je treba sama navodila evropskega parlamenta, ki tako v svojih ustanovnih listinah kot tudi v drugih dokumentih poudarja potrebo po postenem reše-

vanju teh vprašanj in harmoničnem vsklajevanju potreb in teženj slehernega naroda. S tem v zvezi bi veljalo spomniti, da prav je italijanska država doslej pokazala zelo malo poslušna za tovrstno problematiko in na to jo je evropski parlament že večkrat opozoril.

Ce bo integracijski proces ubral takšno pot, bomo lahko z večjim optimizmom gledali tudi na izredno napeti in zapleteni položaj, ki je nastal v bivših republikah Jugoslavije, predvsem na njenem južnem območju.

Osebnostim med tiste, ki so prepričani, da je italijanska država doslej storila premalo za vašo narodnostno skupnost in da zato imamo do nje neporavnan dolg, se posebno do Slovencev, ki živijo v Slovenski Benaciji, ki so bili z narodnostnega vidika postavljeni popolnoma ob stran in celo v Osimskih sporazumih ni bilo mesta zanje.

Zelim si tudi, da bi italijanska narodnostna skupnost v Sloveniji dobila vse pogoje za razvoj in napredek. Če pa pavsalno primerjamo obe skupnosti, potem moram reči, da je treba v Italiji se marsikaj storiti, da bi slovenska skupnost dosegla dostojno zaščito raven. Prvi korak, ki je nujen, zadeva ureditev zakonskih normativov. Upati je, da bo vlada že v tekoči mandatni dobi sprožila postopek za izglasovanje zakona, ki pa mora

biti boljši od samega vladnega zakonskega predloga.

Vedeti je treba, da zakonski normativi o zaščiti manjšinskih jezikovnih skupnosti predstavljajo osnovo za ohranjanje omenjenih skupnosti. Zato ni naključje, da je v resnično pravnih državah tovrstna zakonodaja povsem nekaj normalnega. Na žalost pa so v italijanski tradiciji takšni zakoni tolmaceni kot nekaj protiuustavnega, čes da skodijo državi same.

Po vsej verjetnosti večinski del državljanov gleda na ta vprašanja z nacionalističnega zornega kota in je od teh vsebin tudi oslepljen. Takšni pogledi so prepleteni z nepoznavanjem in s splošnim odklanjanjem tujega, kar je se kako aktualno danes in ne samo v Italiji.

Zmes takšnih pogledov je prisotna tudi, ko se razpravlja o slovenski narodnostni skupnosti, eksplozivna pa postane vsakik, ko se v javnosti spregovori o potrebi po zaščiti.

Kaj storiti, da se premosti takšno stanje?

»Treba je imeti veliko potrpežljivosti in skrbeti, da se javnosti, brez kvarnih instrumentalizacij posredujejo informacije o teh vprašanjih. Skrb za manjšine mora pomeniti splošno bogatitev, predvsem za pripadnike večinskega naroda. Zavedam pa se, da bo pot dolga in težavna. Je pa edina.

NOVICE

Papež blagoslovil potujoče jaslice za Sarajevo

RIM - Sporocilo miru in solidarnosti z brati nekdanje Jugoslavije: s tem ciljem je italijanski red patrov franciscanov na pobudo kapucinov iz Reggio Emilie pripravil potujoče jaslice in jih naložil na tovornjak. Tovornjak z jaslicami, dar obrtniškega podjetja Mirage, bo na celu avtokolone desetih tovornjakov z obleko in zivezem, ki ga bodo franciscani v znak solidarnosti ob božičnih praznikih izročili ljudem v Sarajevu. Potujoče jaslice je včeraj blagoslovil papež Janez Pavel II., ki je ocenil akcijo kot konkretno pobudo v pomoč tistim, ki so žrtve strahotne vojne. Po programu bo kolona tovornjakov s potujočimi jaslicami, ki je včeraj odpejala iz Rima, presla mejo prihodno sredo in se namenila najprej v Ljubljano, naslednje etape pa so Zagreb, Reka, Split, Sinj, Mostar, Medjugorje in prvi dan v letu 1993 Sarajevo. Kolona naj bi se vrnila nato s trajektom v Italijo in naj bi bila 9. januarja v Assisiju, kjer bo dan molitev za mir v Bosni. Papež Woytila je k udeležbi na to pobudo povabil škofo katoliške cerkve in duhovne voditelje vseh evropskih veroizpovedi. (vt)

Predsedniki trgovinskih zbornic Alpe-Jadrana bodo zborovali v Trstu

TRST - Predsedniki trgovinskih zbornic z območja Delovne skupnosti Alpe-Jadran so izbrali za svojo trinajsto konferenco Trst. Za to so se odločili na skupščini v Zagrebu, ki ji je prisostvoval tudi predsednik Trzasko trgovinske zbornice Giorgio Tombesi. Na zagrebškem »mitingu«, to se pravi na dvanajsti konferenci predsednikov so obravnavali poleg drugega možnost, da bi proizvajalna stvarnost A-A prispevala k povojni obnovi na Hrvaškem, kakor tudi vrsto pobud, o katerih teče zdaj razprava v ustreznih mešanih delovnih skupinah. Predsednik Tombesi je v tem okviru poudaril vlogo, ki jo lahko odigrajo na tem področju trzasko znanstveno-inovacijske in pristaniska ustanova, izrecno pa je opozoril tudi na ekonomske prednosti, ki bi jih dali boljša integracija in servisna specializacija vseh starih gornje jadranskih pristanic - Reke, Kopra, Benetk in Trsta.

Speč nobene ponudbe za višarsko žicnico

VIDEM - Višarska žicnica je se vedno v rokah sodnih oblasti. Tudi druga dražba, ki je bila včeraj na sporedu, namreč ni uspela, ker se na njej ni pojavila nobena ponudba za odkup. Govorilo se je, da se zanjo zanima družba Promotour, a za zdaj je težko reči, koliko je v tem resnice. Stečajni sodnik je vsekakor že napovedal, da bo tretja dražba na sporedu konec januarja 1993. Osnovno ceno 4, 2 milijarde lir bodo znižali za 30 odstotkov. Spomnimo naj, da je družba Lussari, ki je upravljala to znano žicnico v Kanalski dolini, sla v stečaj pred letom dni.

RIM / USTAVNE REFORME

KD se je izrekla za večinski volilni sistem

RIM - Tudi Krščanska demokracija se opredeljuje za večinski volilni sistem. Tako so sklenili predstavniki te stranke v dvodromni komisiji za ustavne reforme, ki so se sestali včeraj zjutraj v senatu ob prisotnosti strankinoga tajnika Mina Martinazzolija. Seje se je udeležil tudi referendumski lider Mario Segni, ki je izrazil veliko zadovoljstvo o sklepu.

Parlamentarci KD so se sestali, da bi odločili stališče, ki ga bodo zavzeli danes na seji dvodromne komisije. Na dopoldanskem sestanku so se opredelili za večinski volilni sistem, zvečer pa so do poznega sklepali, ali naj bo to

pretežno uninominalni ali ne.

Zadovoljstvo ob tej odločitvi je izrazil tajnik Martinazzoli, in z njim tudi nacelnik senatorske skupine Gava. Ko so ga novinarji vprašali, ali so med sestankom razpravljali tudi o močnosti takega sistema, ki bi z dodatnim številom poslanskih mest nagradil večino, je Gava dokaj ironično odgovoril, da si v »teh casih nagrade ne zasluži prav nihče«.

Opredelelitev KD za večinski sistem pa bo najbrž znatno olajšalo delo dvodromne komisije, kjer zagovarjajo proporcni sistem le Meza, SKP in »Craixijev« del PSI. (vt)

TRST / GLEDALIŠČE

La Contrada tudi za manjšino v Istri

Celovit triletni načrt mladinskih gledaliških pobud za italijanske šole

BOJANA VATOVEC

TRST - Trzaska La Contrada bo januarja zacela z izvajanjem triletnega načrta gledališke dejavnosti za solsko mladino italijanske skupnosti in Hrvaški v okviru omikanih odnosov, ki si jih vsi nadejamo, je se dodal.

Načrt je podrobno opisal Giorgio Amodeo, ki je pri Contradi odgovoren za dejavnost mladinskega gledališča. Pri njem sodelujejo se ljudska univerza, ki ji gre zahvala ne samo za finančno pomoč, ampak tudi za dobrodošle okvir posegov. To bo se ena opekica v gradnji

prostor. Vsekakor bodo dosegle kar stiringvajset letnih in manjših krajev, saj zeli La Contrada spletati mrežo vezi z italijansko kulturo v korist italijanske manjšine v obeh sosednjih državah, ne glede na novo mejo, ki jo loci na dva dela. Na včerajšnji tiskovni konferenci je Orazio Bobbio se poudaril sodelovanje z reskim italijanskim gledališčem, ki se sooca z izredno resnimi težavami, kot tudi s Slovenskim stalnim gledališčem iz Trsta v okviru niza Povedal ti bom pravljico.

prostor. Vsekakor bodo dosegle kar stiringvajset letnih in manjših krajev, saj zeli La Contrada spletati mrežo vezi z italijansko kulturo v korist italijanske manjšine v obeh sosednjih državah, ne glede na novo mejo, ki jo loci na dva dela. Na včerajšnji tiskovni konferenci je Orazio Bobbio se poudaril sodelovanje z reskim italijanskim gledališčem, ki se sooca z izredno resnimi težavami, kot tudi s Slovenskim stalnim gledališčem iz Trsta v okviru niza Povedal ti bom pravljico.

Zdravniki iz vse Italije so množično protestirali po rimskih ulicah proti »raformi zdravstvene reforme« (telefoto AP)

ZDRAVSTVO / MNOŽIČNA MANIFESTACIJA V RIMU

Stavka zdravnikov proti reformi ministra De Lorenza

RIM - Kakih 30 tisoč zdravnikov iz vse Italije je včeraj po rimskih ulicah manifestiralo proti »reformi zdravstvene reforme«, kot so zdravniki poimenovali dekret o zdravstvu, ki a je pripravil minister De Lorenzo. Oblečeni v bele halje, mnogi tudi z zdravniškimi pripomočki v rokah, so želeli opozoriti javnost na »absurdnost« vladnega ukrepa, ki naj bi po njihovem mnenju privilegirala bogate sloje in se bolj prizadel revno prebivalstvo.

Včeraj so se zdravniki množično udeležili vsedržavne stavke, ki so jo skupno oklicale vse večje zdravniške organizacije. Zdravniki so zagotovili le najnujnejšo zdravniško službo.

NAŠLI SO JU ŠELE VČERAJ POPOLDNE

Priletna zakonca iz Romjana umrla med spanjem zaradi zadušitve s plinom

GORICA - V Romjanu je včeraj popoldne moco odjeknila vest o smrti priletnih zakoncev 82-letnega Guida Crispina in 86-letne Marie Paron. Umrla sta zaradi zastrupitve s plinom. Živela sta sama v enostanovanjski hiši v ulici Mostegane 28, na robu naselja. Kdaj in v kakšnih okoliščinah je nastopila smrt, bo pokazala sele preiskava. Zaenkrat je znano le to, da so nesrečo odkrili včeraj, nekaj po 15. uri. Na obisk je prišel vet, ki sicer živi v Gorici. Ker se na večkratno zvonjenje ni nihče oglašil, je pomislil

na možnost nesreče. Kaj se je dejansko zgodilo, je bilo jasno nekaj trenutkov zatem, ko je v kuhinji na tleh našel truplo Guida Crispina, v sobi pa, na kavču, truplo Marie Paron. Zdravnik je lahko samo ugotovil smrt.

Poklicali so tudi gasilce, da bi ugotovili okoliščine zastrupitve. Primer raziskujejo karabinjerji v Ronkah.

Zelo verjetno je do zastrupitve, oziroma zadušitve s plinom prislo že zjutraj ali celo ponoči. Prve sumljive znake naj bi namrec, okrog 13. ure,

ugotovila socialna delavka, ki je sicer redno obiskovala priletna zakonca. Na njeno zvonjenje, oziroma trkanje naj bi se za takrat nihče ne odzval.

Tragična zgodba iz Romjana znova postavlja v ospredje vprašanje, ce je družbena skrb za priletne in nemočne občane zadostna. Opozarja pa zal tudi na drugo vprašanje: na nevarnost, ki jo se zmeraj predstavlja plin. Drama, ki se je dovršila v Romjanu, najbrž ni zadnja. Kaj lahko naredimo zato, da se ne bi ze jutri ponovila kje drugje?

TRST / V DEŽELNEM SVETU

Proračunska razprava v senci hude finančne in politične krize

Posegi slovenskih svetovalcev Ivana Bratine, Miloša Budina in Iva Jevnikarja

SANDOR TENCE

TRST - V deželni svet se je včeraj pričela proračunska debata, ki bo zaposlila deželne svetovalce se danes ves dan in najbrz tudi jutri, ko naj bi izglasovali vse dokumente, vključno s triletnim razvojnim planom. Včerajšnji proračunski soocanje je potekalo pod vtisom finančne krize, ki pesti tudi našo deželo, a tudi splošne politične krize, ki jo v tem trenutku preživlja Italija. V dvorani deželnega sveta je tako lebdelo ravnodušje, ki ga lahko razlagamo tudi z dejstvom, da do brsen del sedanjih svetovalcev ne bo več sploh kandidiral, nekateri pa že danes vedo, da bodo v vsakem primeru z veliko težavo znova izvoljeni.

Tako je na primer že svetovalec Demokratske stranke levice Ivan Bratina v uvodu svojega posega v proračunsko razpravo javno napovedal, da ne bo več kandidiral za deželni svet in da je torej to njegov zadnji proračunski poseg. Goriski predstavnik sedi v deželni skupščini od leta 1984 in to je torej njegova druga zakonodajna doba. Glede bilance za leto 1993 je izpostavil dve po njegovem senčni točki deželne stvarnosti, ki bi

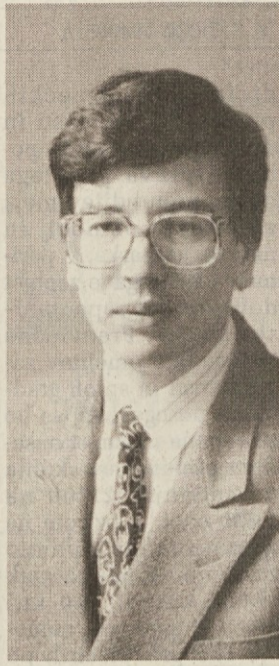
zaslužili več pozornosti s strani Dezele. Gre za nerazvita gorata področja in za območje Trsta, Trzica in deloma tudi Gorice. Gorata področja Karnije, severne Furlanije in Beneske Slovenije gospodarsko vse bolj zaostajajo in so brez vsakršnih razvojnih projektov. Podobno velja tudi za tržaško in trziško območje, ki doživlja pospešeno deindustriacijo.

Glede polemik, ki spremljajo izstop Giannina Padovana iz DSL, je Bratina poudaril, da se v tem trenutku čuti bližje Padovanu kot marsikateremu drugemu predstavniku svoje stranke. O specifični manjšinski problematiki ni govoril. Dežela je potrdila (in ni mogla narediti druge) finančna sredstva za slovenske kulturne ustanove. Vprašanje je, kaj bo naredila ob zapadlosti zakona za obmejna območja.

Miloš Budin (prav tako predstavnik DSL), ki je posegel v popoldanskem delu razprave, je kritiziral deželno upravo, ki se sklicuje na posebnost dezele le takrat, ko se ji to splaca. Predvsem, ko zahteva od Rima več denarja, medtem ko zanemara realne poseb-

Ivan Bratina (DSL)

Ivo Jevnikar (SSK)

Miloš Budin (DSL)

nosti, za katere ima tudi zastopnik DSL pozval deželni odbor, naj takoj pritisne na Rim, da tudi vnaprej ohrani sredstva za Slovence.

Svetovalec Slovenske skupnosti Ivo Jevnikar je v svojem posegu podčrtal, da bo s težkim srcem podprl ta proračun, ki predvideva toliko klestenj na občutljivih družbenih področjih. Spomnil se je tragedije v bivši Jugoslaviji in pozval tudi deželno skupnost k večji solidarnosti do teh nesrečnih ljudstev. Nasa dežela mora tudi na tem področju odločno uvelja-

viti svojo mednarodno vlogo.

Jevnikar je podprl federalistični koncept in se zavzel na nove odnose med deželami in centralno oblastjo. Nasa dežela je nastala tudi zaradi prisotnosti Slovencev, ki jih je treba zato zascititi in ovrednotiti. Na tem področju je bilo doslej storjenega premalo. V okviru nacrtovanih reform volinlega sistema bosta morali država in dežela zagotoviti manjšini pravico do zajamčenega zastopstva. SSK, kot znano, ni zadovoljna z novim deželnim volil-

nim zakonom. Glede odnosov med Italijo in Slovenijo upa v nove pozitivne sporazume med državama, ki morata upoštevati vlogo in probleme manjšin. Zavzel se je za takojšnjo uresničitev slovenskih televizijskih programov, za refinanciranje zakona za slovensko kulturo in za javno priznanje naših glasbenih sol.

Podobno kot Budin se je tudi Jevnikar izrekel proti napovedani okrnitvi KGS in opozoril na nerešena vprašanja jusarskih zemljišč in odborov. Od Dezele in od vseh demokratskih strank si vsekakor pričakuje več pozornosti za vprašanja miroljubnega in enakopravnega sožitja.

V proračunsko razpravo so včeraj posegli številni drugi svetovalci iz vrst večine in opozicije. Med temi naj omenimo zelenega Wehrenfenniga, ki je osredotočil svoj poseg na vprašanje naravnih parkov in protestiral, ker je bila zadevna postavka crtana iz proračuna. Wehrenfennig je tudi pozval k udeležbi na današnjem protestnem shodu pred palaco deželnega sveta.

Kot receno, se bo proračunska razprava nadaljevala tudi danes, glasovanje o proračunskih dokumentih pa bo morada sele jutri.

GORICA / IZVRŠNI ODBOR

SKGZ za stabilno vlado v Sloveniji

Pozornost sodelovanju med sosedi

GORICA - Volitve na slovenski politični sceni niso prinesle radikalnih zasukov, kar je nedvomno odraz dokaj realističnega razpoloženja volilcev, ki jim gre predvsem za stabilnost. Ekstremne opcije niso prevladale, razen uveljavitve desničarske slovenske nacionalne stranke, kot pojava, ki ga nikakor ne gre podcenjevati, saj je dobila stranka precejšnji konsenz z nacionalističnimi gesli. Glavnina slovenskega naroda pa očitno ni nagnjena k skrajnostim, ki bi položaj Slovenije lahko samo otežili. Izstopa tudi izvolitev predsednika države Milana Kučana, ki je bil z veliko večino glasov nagrajen za dosledno in državniško držo v ključnih trenutkih, ki jih je doživljala Slovenija.

To je bila v skupih obrisih ocena Izvršnega odbora SKGZ, ki je na zadnji seji razpravljala o pravnih zaključnih volitvah v Sloveniji. Dogodek je vsekakor temeljnega pomena in predstavlja pomembno etapo v utrditvi slovenske državnosti in demokratične družbe. Vsekakor drži večkrat izražena ugotovitev, da ob volitvah ni bilo velike konfrontacije o programih, kar je opazno tudi v tem trenutku, ko potekajo med strankami razgovori za bodočo vladno koali-

cijo. In ravno programske smernice so najbolj realna osnova za nek učinkovit dogovor, kajti trdnost vsakršne koalicije se izkaže ravno v sorodnosti programov, veliko manj pa na osnovi golega sestevanja števil med različnimi partnerji.

V razpravi na Izvršnem odboru je prislo do izraza stališče, po katerem je tudi v interesu naše skupnosti, da se v Sloveniji oblikuje trdna vladna koalicija, ki bo zagotovila državi daljše obdobje stabilnosti, predvsem pa omogočila usmerjanje v pozitivne rešitve se zlasti v gospodarstvu, kot ključnemu vprašanju za bodočo razvoj. Slovenci v Italiji ob enem pričakujemo, da bo utrjena tudi pozornost do reševanja problemov manjšin, izjemne važnosti pa bodo v tem smislu odnosi s sosedi. V pričakovanju razgovorov med Italijo in Slovenijo je pomembno zlasti pozitivno vzdušje, ki naj prevlada nad poskusi, da bi se nasa skupnost v okviru meddržavnih pogajanj zopet znala pod hudimi pritiski. Nujno je, da se Slovenci v Italiji enotno in dejavno vključimo v

bližnje obdobje razgovorov, pri čemer je se zlasti pomemben skupni predlog o zakonski zaščiti.

Izvršni odbor je v nadaljevanju seje osporaval odločitvi Dezele, da uporabi 150 milijonov lir za dvojezično poslovanje slovenskih sol iz sklada, ki je namenjen podpori slovenskih ustanov. Dvojezično poslovanje sol bi morala Dežela urejati tako kot doslej, ne pa ponovno prikrajsati že itak nezadosten manjšinski sklad za pomembno vsoto. Govor je bil tudi o deželnih volitvah, ki bodo naslednjega leta spomladi in ob velikih premikih, ki se napovedujejo, je več kot nujno, da ima tudi nasa skupnost jasno strategijo, ce noče izgubiti deželnih izvoljenih predstavnikov.

Vodstvo SKGZ je zatem zelo pozitivno ocenilo veliko protirasistično manifestacijo v Trstu. Gre za spodbuden premik, treba pa je storiti vse, da ta uspešen shod ne ostane le epizoda, kajti ob splošnem naraščanju rasne in nacionalistične nestrpnosti, je nevarnost na Trzaskem se posebej prisotna. (D.U.)

TRST / SOCIALISTI

Odbornik Carbone dokončno odstopil iz deželne vlade

Zamenjal ga bo Tržačan Dario Tersar

TRST - Deželni odbornik Giancarlo Carbone je dokončno odstopil iz deželne vlade. Odstop je sicer Carbone najavil že pred meseci, pri tem pa postavil zahtevo, naj bi ga v deželni vladi zamenjal tržaški socialistični deželni svetovalec Dario Tersar. Deželno vodstvo PSI pa je dolgo časa kolebalo ob stopnjevanju polemik med tržaško in vidensko federacijo, sele v teh dneh pa je pristalo na Tersarjevo imenovanje. Odtod dokončni odstop Carboneja, ki je poslal pismeno sporočilo v tej zvezi predsedniku deželne odbora Turellu, istocasno pa objavil izjavo za tisk, v kateri je ponovil razloge odstopa - izcrpno jih je

bil orisal že ob prvi napovedi odstopa - in napravil kratek obračun svojega dela v deželni odboru.

Glede razlogov odstopa je Carbone znova poudaril, da je sedanji vodilni politični razred nasa samo v centru, ampak tudi na periferiji zgubil verodostojnost in je zato treba prekiniti s starim sistemom tudi z osebnimi izbirami. Pri tem je tudi zagotovil, da ne misli na nove možnosti političnega uveljavljanja in da se poteguje za omejevanje mandata. Po njegovem so potrební ljudje, ki naj so odraz novega in ki verjamejo v socialistično misel, vezano na napredne in levičarske izvore stranke.

TRST / TISKOVNA KONFERENCA CGIL, CISL IN UIL

Sindikati negativno ocenjujejo proračunsko politiko Dezele

»Deželna vlada se zaradi skorajšnjih volitev izmika izbiram«

Sindikalni predstavniki med včerajšnjo tiskovno konferenco (foto Ferrari)

TRST - Sindikalne organizacije so nezadovoljne s proračunom deželne uprave. To so na včerajšnji tiskovni konferenci poudarili deželni sekretarji CGIL, CISL, UIL, ki so tudi obzalovali, da je Dežela pri oblikovanju bilance »pozabila« na posvetovanje s sindikati. CGIL, CISL in UIL so zato formalno zahtevale takojšen sestanek vsaj z načelniki svetovalskih skupin, do katerega bo najbrz prislo danes.

Na včerajšnji tiskovni konferenci so sindikalni predstavniki orisali vsebino pisma, ki so ga poslali predsedniku deželne vlade Turellu in načelnikom svetovalskih skupin v deželni svetu in v katerem je receno, da ocena sindikatov »ni pozitivna«. V njem so med drugim obzalovali, da se je razprava o proračunu omejala zgolj na vprašanje krcenja izdatkov, namesto da bi ugotavljali, kako najbolj smotrno investirati za razvoj. Deželni vladi sindikati tudi očitajo, da nadaljuje s politiko razpravevnanja, medtem ko bi sedanji trenutek zahteval politiko sektorialnih reform in izbiro prioritete. Po mnenju CGIL, CISL in UIL - na tiskovni konferenci so bili navzoči vsi trije deželni sekretarji, in sicer Graziano Pasqual, Franco Patuanelli in Adele Pino - pa se čuti v proračunu skrb zaradi skorajšnjih deželnih volitev, zaradi katere je deželni odbor odložil vse pomembne izbire na leto 1993.

DOLINA / SOLIDARNOSTA MISIJA NA PRIZADETIH PODROČJIH

Grenke izkušnje mirovnikov na poti v Sarajevo

Seznaili so se z dramatično situacijo in se srečali z ljudmi ter oblastmi, ki se prebijajo skozi velike težave

TRST - Predstavniki mirovniških organizacij so v preteklih dneh priredili "Pohod miru" v Sarajevo, da bi se boljše seznanili z dramatično situacijo, ki vlada v tistih krajih. Iz Ancone so z ladjo pripluli v Split in nato nadaljevali pot do Sarajeva, kjer so imeli vrsto srečanj. Na pot so se podali predvsem z namenom, da bi se srečali s prebivalstvom, ki se prebija skozi velike težave in mu nudili vsaj solidarnostno pomoč. Njihova mirovna misija pa ni bila brez težav, pa ceprav so jih

tako prebivalstvo kot sicer tudi oblasti dobro sprejele.

Ze voznja preko Jadrana ni bila najbolj mirna, po pristanku v Splitu pa so se znasli pred prvimi osebami, ki so jim odsvetovala, da bi zaradi velikih nevarnosti nadaljevali svojo pot. Potovanje so nadaljevali z avtobusi in izbirali varnejše gorske ceste. Mimo Makarske so v spremstvu policijskih organov dosegli Kiseljak, ki je oddaljen od Sarajeva 20 kilometrov in kjer imajo svoj sedež modre celade Združenih

narodov. V tem kraju so morali čakati dva dni, da so prešli dovoljenje odgovornih oblasti za nadaljevanje potovanja. V Sarajevo so dopotovali skozi nevarna področja, kjer so bili na vseh straneh vidni znaki vojne. Mirovnik so sprejeli predstavniki mestne straže. Prenocili so v poslopju poskodovalne sole, kjer so prebili zelo grdo noc: pestil jih je mraz, zaradi skoraj neprenehnega streljanja pa skoraj da niso mogli zatisniti oči.

Razdelili so se nato v štiri skupine, ki so ločeno obiskale predstavnike starih verskih skupnosti, ki žive in delujejo v tem mestu. Ljudje so jih nasplošno dobro sprejeli, ravno tako tudi odgovorne oblasti. Srečali so se s sarajevskim zupanom, ki je bil njihovega obiska posebno zadovoljen in jih zaprosil za posredovanje, da bi Sarajevo bilo proglašeno kot "svobodno mesto". V večernih urah so se udeležili manifestacije v mestni kinodvorani, kjer so jih v luči svec pozdravili predstavniki krajevnih oblasti, ki so

bili obiska se posebej dovoljne.

Svoje izkušnje so opisali na tiskovni konferenci, ki je bila včeraj na sedežu dolinskega zupanstva. V njihovih besedah je bilo zaznati veliko žalost zaradi razdejanja, ki so ga videli vsepovsod, predvsem pa zaradi stanja prebivalstva, kateremu primanjkujejo tudi najosnovnejše potrebscine.

Sicer pa si mirovniške organizacije nadejajo, da bodo nadaljevale s takimi akcijami. Medtem so že sprejele tudi nekatere druge pobude.

ČEVLJI TORBICE

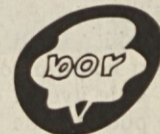
NABREZINA 79 CENTER

ZANJO, ZANJ...

Velika izbira za domiselno

BOŽIČNO DARILO

LESNINA BOR

NABREZINA - POSTAJA 69 TRST Tel. (040) 200282

- + UMETNA OBRT
- + LESENE OBLOGE
- + RAZNOVRSTNI PODI
- + LESENE LESTVE
- + LAKI, LEPILA, SILIKONI
- + KOVINSKA OPREMA ZA POHISTVO
- + LES ZA GRADBENISTVO
- + RAZSTAVA NOTRANJNH VRAT (BREZPLACNI PREDRACUNI ZA DOBAVO IN MONTAZO)
- + ZASTOPSTVO ELEKTRICNIH STROJEV HOLZ HER in STAYER

V NEDELJO IN PONEDELJEK ODPRTO

Primorski dnevnik

Lastnik: ZTT d.d. Založništvo trzaskega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - P.R.A.E. d.d. - Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-779669 - fax 040-773715

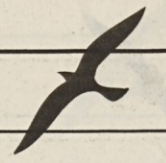
Fotostavek: ZTT, Trst
Tisk: VITA, Videm
Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR
Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-779660, fax: 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax: 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax: 0432-730462
Ljubljana, NIA, Slovenska 54, tel. 061-113121, fax: 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax: 0463-318506

Prodajno naročniška služba
Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-779660, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535725 fax: 0481-532958
Ekonomska propaganda: Trst in Gorica: Publist
tel: 040-7796611, fax: 040-768697
Italija: podružnice SPI

Cene oglasov
Italija: 1. oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 42 mm) 80.000 LIT, finančni in legalni 120.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi 850 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. IVA 19%

Cena: 1.200 LIT - 40 SIT
Naročnina za Italijo - mesecna 23.000 LIT letna 276.000 LIT za Slovenijo: mesecna 1.200 SIT
Registriran na sodišču v Trstu st. 14 z dne 6-12-1948
Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

NOVICE

V teku postopek za priznanje civilne invalidnosti

Trzaska krajevna zdravstvena enota javlja, da je njeno osebje pregledalo že vse ljudi, ki so vložili leta 1990 prošnjo za priznanje civilne invalidnosti. Pregledi tistih, ki so prošnjo vložili lani, bodo opravljeni do konca tega meseca, a prošnje, ki so prispelo letos, bodo sprejeli v teku prvega polletja 1993. Kdor se je medtem presegel, naj sporoči svoj novi naslov Uradu za civilne invalide, Ul. Ferneto 3, II. nadstropje, soba 228, ob ponedeljkih, sredah in petkih med 9. in 12. uro.

Znanstveni workshop o medicini dela

Danes zjutraj bo v Hotelu Savoia Excelsior izobraževalno srečanje za osebje Trzasko krajevno zdravstveno enoto na temo o dihalni patologiji zaradi dela z moko. Govor bo o uslužbenih pekarn, slasticarn in picerij, ki so tej patologiji najbolj podvrženi. Gre za periodičen študijski sestanek v priredbi pristojnih deželni oblasti ter Instituta za medicino dela pri Univerzi v Trstu.

Magija v sesljskem počitniškem domu

Danes popoldne ob 17. uri bo nastopil v počitniškem domu »F.lli Stuparich« v Sesljanu znani trzaski rokohitric in iluzionist Tullio Granbassi iz skupine Gruppo Magico Triestino. Prireditvi, ki bo v predbožičnem znamenju, bo lahko prisostvovala tudi širša javnost.

Za osveščenje ljudi s problemi prizadetih

Pod oboki Portici di Chiozza med Battistijev in Carduccijsko ulico v Trstu bo jutri, popoldne in v nedeljo prodajna razstava obrtnih izdelkov. Organiziralo jo bo Apostolsko gibanje slepih z namenom, da seznanja širšo javnost s svojim delom in cilji oziroma s hudimi problemi, ki jih imajo handikapirani ljudje.

Do konca leta prošnje za bencinske bone

31. decembra zapade rok za predložitev prošnje za bencinske bone za leto 1993. Prošnje sprejema urad ACI v Ul. Comano. Tokrat bodo prvi sprejeli po dve prošnji na družinsko jedro. Prihodnje leto bodo z boni razdelili skupno 66 milijonov litrov bencina, to je 20 odstotkov več kot letos.

KRIZA / POGOVORI V RIMU

Danes znana usoda osebja bivše Aquile?

Preprečili naj bi odslovlitev, problem pa še ne bo rešen

DRAGO GASPERLIN

V Rimu se bo danes odločalo o usodi delavcev nekdanje naftne čistilnice Aquila pri Zavljah, ki so jih hoteli odpustiti, a so pod pritiskom sindikatov odločilna pisma umaknili. Zastopniki deželne vlade, trzasko in miljske občinske uprave in Monteshella ter sindikalisti CGIL, CISL in UIL bodo skušali doseči od ministrstva za industrijo vpis 75 uslužbencev v izredno dopolnilno blagajno zaradi preustroja obrata (15 jih je, kot kaže, pristalo na »mobilnost«) in od ministrstva za okolje dovoljenje za nadomestno dejavnost, ki pa ne bo nič drugega kot uresničitev velikega skladišča za utekočinjeni plin, ki so ga Miljčani zavrnilo z referendumom.

»Ne gre spekulirati z delavci,« obtožuje bivši miljski zupan Claudio Mutton in trdi, da je ravnala krajevna uprava dosledno. Milje niso proti pobudi kot taki, zahtevajo pa popolno varnost. Plinski hranilniki naj bi bili 140-160 metrov pod zemljo, problem pa bi bil s prevozom plina po kopnu ali morju - pomislimo sa-

mo na možnost trenaža med ladjama, natovorjenima ena s plinom in druga z nafto! Nacrtovali so sicer plinovod do Visca (Palmanova), a ga niso odobrili - tedaj bi bilo treba pomesti z vsemi drugimi plinovodi... Deželni in trzasko upravljali so zanemarljivo stvarno plat problema in od tod razmere, ko je delavstvo dobilo za barrantanje, meni Mutton in trdi, da bo zdaj vsaka odločitev težka, nikakor ne za vse sprejemljiva. Skratka, prav je, da se delovni sili, ki je na tem, da izgubi službo, zagotovi možnost za službo, potrebna za preživljanje ravnih tolikih družin, ravno tako pa je prav, da se zajamci popolna varnost krajanov. Nekdanji miljski zupan sodi, da so pristojne oblasti z Dezezo na celu vlekle za nos ljudi, v prvi vrsti pa s svojim ravnanjem oškodovale uslužbenca rafinerije, ki bi jih bilo treba za zdavnaj zaposliti kako drugače. Tembolj se, ker ni verjeti, da bo ministru za okolje zlahka - sploh pa ne tako kmalu - izdalo dovoljenje za uresničitev nacrta Monteshellove družbe SAVITRI.

REPENTABOR / OBČINSKI URBANISTIČNI NAČRT

Omejitev možnosti gradbenih posegov

Občinski svet soglasno sprejel smernice urbanistične prestrukturacije v občini

BORIS SIMONETA

Odobritev variante splošnega regulacijskega nacrta repentabske občine je tik pred zdajci. Na tokovnem izrednem zasedanju je občinski svet soglasno izglasoval splošne smernice urbanistične prestrukturacije, kot to nalagajo zakonske določbe, najkasneje v roku enega meseca pa namerava uprava predstaviti že izdelano varianto z obnovljenim gradbenim pravilnikom. V roku petnajstih dni lahko sedaj dežela oz. sosednje občine predstavijo vsebinske ugovore v pisni obliki, v kolikor bi ugotovili, da predlagano ozemeljsko planiranje ni v skladu s predpisi oz. bi bila vprašljiva homogenost in namembnost prostorske ureditve.

Zupan Pavel Colja je naglasil družbeno pomembnost tega urbanističnega instrumenta, ki bo po 19 letih - v duhu prilagoditve deželnim smernicam in upoštevanju delno spremenjenih socialnih razmer - vnesel dokajšnje inovatorske elemente. To tako glede uravnavanja gradbenih in infrastrukturnih posegov, kot v izkazanju večje skrbi za vsesplošno krajinsko zaščito aktivnega tipa, se pravi z valorizacijo tra-

dicionalnih kmečkih primarnih dejavnosti in drugih produktivnih polov. Uprava predlaga delno preureditev meja zaščitenih območij in naravnega parka, v perimetru katerega je zaobjet dober del repentabske občine. Predvidena je temeljita omejitev zadržljivosti in sploh gradbenih posegov, saj se bo teoretična možnost naselitve prebivalcev skrčila od sedanjih 2.200 na 1.400 enot. Z ozirom na zgodovinsko in kulturno tradicijo pa naj bi vsak občan užival 300 kubikov stanovanja, namesto 100 predpisanih po deželni merilih. Zreducirali naj bi tudi sedanjo cono za trgovsko-carinske potrebe na Ferne-ticah, da bi tako cimbolje obvarovali izrazite posebnosti kraškega območja.

V ostalih točkah dnevnega reda so za obdobje enega leta odobrili konvencijo z zgonisko občino za tehnično službo, medtem ko bo konvencija za službo solobusa trajala tri leta in zgoniski občini bo Repentabor kril četrtino skupnega stroška. Za kritje primanjkljaja javnoprvoznega konzorcija ACT, ki je v obdobju 1982-1986 znašal

8.642.000 lir, bodo najeli posojilo. Repentabska občina bo razpisala natečaj za poveritev službe občinskega zakladnika bancnemu zavodu, katerega okence ni oddaljeno več kot 10 kilometrov.

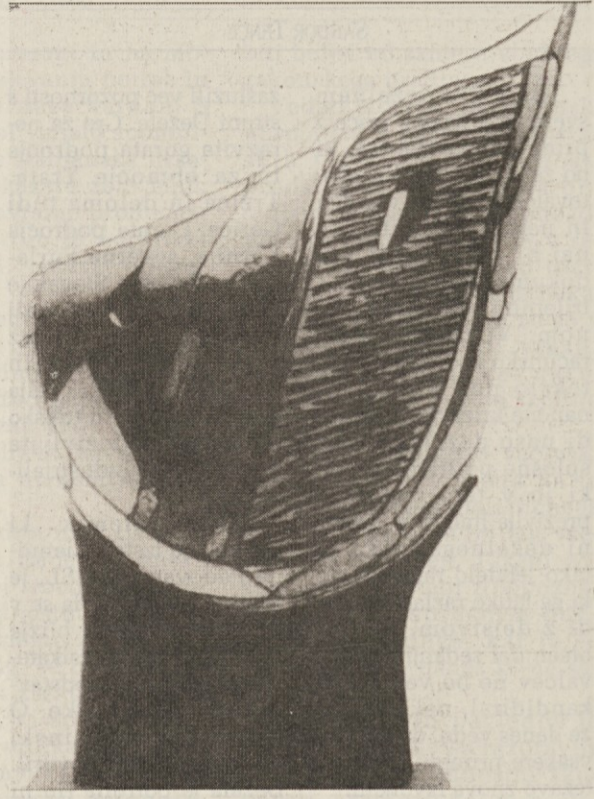
Pri Sesljanu ustavili sečnjo borovega gozdica

Dezelno upravno sodišče TAR je včeraj ustavilo sečnjo borovega gozdica v Sesljanu, nedaleč od tamkajšnjega sedezu Turistične ustanove. Sečnjo je zaceo podjetje, ki bi moralo tu zgraditi tri vrste hiše, za kar je devinsko-nabrežinska občina izdala ustrezno dovoljenje.

Predvčerajšnjim se je dezelni predsednik Svetovnega sklada za naravo WWF Predonzan obrnil na trzasko javno tozilstvo, da bi preprečilo nadaljnjo sečnjo in tako omililo ekološko škodo na tem območju.

RAZSTAVE / DANES ODPRTJE

R. Jagodic in Z. Lokatos v TK Galeriji

Tokratna dvojna predstavitev v galeriji Trzasko knjigarnice bo veljala dveh mladima tukajšnjima ustvarjalcema, oblikovalcu keramike Radu Jagodicu in pesnici Zlatki Lokatos. Jagodic se je rodil v Trstu leta 1971, koncal je solo za geometre, trenutno pa obiskuje Visji institut za industrijsko umetnost (ISIA) v Urbino. Obiskoval je več teca-jev keramike, najprej v Trstu, nato v nekaterih priznanih centrih, kot je

npr. Faenza. Razstavlja od leta 1986, in sicer na številnih skupinskih razstavah, samostojno pa se je predstavil lani v galeriji Il Carso v Trstu. V teh nekaj letih je prejel tudi več nagrad. V novejših delih Jagodic raje modelira oblike, odločno usmerjene v abstraktnost. Ob današnji otvoritvi Jagodiceve razstave Znak zemlje (v TKG ob 17.30) bodo v ciklusu »vzporednih« literarnih srečanj predstavili tudi poezijo Zlatke Lokatos.

REAKCIJE / SKUPŠČINA NA POMORSKI POSTAJI

Tudi trzaska PSI zahteva Craxijevo glavo

Pokrajinski koordinater Toderu poudaril, da gre za najhujšo krizo v stoletni zgodovini stranke

Velika večina trzaskih socialistov zahteva takojšen odstop tajnika Craxija. Ta zahteva je prišla do izraza na sinočnji zelo dobro obiskani skupščini v bivši pomorski postaji. Pokrajinski koordinater Toderu, ki je uvedel debato, je podčrtal, da je sedanja kriza najbrz najhujša kriza v stoletni zgodovini italijanske socialistične stranke. Skoraj vsi, ki so se oglasili v razpravi, so bili mnenja, da mora PSI (tudi v Trstu) zaceti vse znova. Z novimi voditelji in istočasno s povsem novo politično usmeritvijo. Zanimivo je, da so Craxijev odstop zahtevali tudi predstavniki struj, ki so bile do včeraj politično gledano zelo blizu sedanjemu tajniku.

Tudi za PSI se je zaključilo določeno zgodovinsko obdobje, novega pa se ni videti konkretno na obzorju. Mnogi so vsekakor priznali, da je naredil Craxi za državo in za stranko marsikaj koristnega, sedaj pa naj se dokončno odstrani. Marsikateri diskutant je tudi rekel, da bi moral tajnik že pred časom zapustiti krmilo stranke, saj bi s tako potezo morda preprečil hudo politično katastrofo PSI, ki je sedaj vsem na dlani. Izredni kongres trzaskih socialistov bo skoraj gotovo januarja ali februarja prihodnjega leta. Kljub krizi in sedanjemu hudemu potresu pa se je znotraj trzasko PSI že začela politična bitka za kandidature na spomladanskih deželni volitvah.

ČRNA KRONIKA / V BAZOVICI ARETIRALI DVA SLA

Trzaska policija na sledi mednarodni organizaciji ponarejevalcev denarja

Trzaska policija je zaplenila 450 ponarejenih bankovcev po sto dolarjev ter izročila sodnim oblastem dva Trzascana, 46-letnega T. F. in 23-letnega C. A., ki sta bankovce prevazala. Istovetnosti aretirancev niso objavili, ker je preiskava se v teku. Zvedeli pa smo, da so ju agentje letечеge oddelka trzasko kvesture prišli v terek okrog 15. ure v Bazovici, ko sta se vozila z renaultom s trzasko evidenčno tablico iz Slovenije v smeri proti Trstu.

Kot piše v tiskovnem

poročilu trzasko kvesture, so bili ponarejeni bankovci namenjeni trzaskemu tržišču, kar bi seveda oškodovalo predvsem trzasko trgovce. Kaže, da sta aretiranca le sla večje zlikovske mreže, ki ima po vsej verjetnosti svojo bazo v Avstriji, deluje pa tudi v Sloveniji, Italiji in mogoče se kje. Istega izvora naj bi bili ponarejeni slovenski tolarji, ki so jih pred nekaj meseci odkrili v Trstu, pa tudi nemške marke, ki so se v bližnji preteklosti tudi že pojavile na trzaskem

trzišču. Nekakšno krizišče za te nezakonite posle naj bi v Trstu bila pokrita trznica. Na trzaski kvesturi so nam povedali, da vodijo preiskavo v sodelovanju s pristojnimi avstrijskimi in slovenskimi oblastmi. Ze dejstvo, da so predvčerajšnjim prišli dva sla zlikovske organizacije v Bazovici na način, ki smo ga opisali, dokazuje, da je preiskava prišla že dokaj daleč, in ne bi izključevali, da bo ze v bližnji prihodnosti prislo do odločilnega preokreta v njih.

PROCES / UMOR BENCICHA

Pričo Mario Vascotto pripeljali z rešilcem in na vozičku za bolnike

Bila je v bolnici na Katinari - Proces naj bi se zaključil jutri zvečer z razsodbo

Na porotnem sodišču (predsednik Mario Trampus, javni tožilec Piervalerio Reinotti) se je včeraj z daljšimi prekinitivami nadaljeval proces proti 35-letnemu Robertu Attiniju, ki je obtožen, da je decembra lani umoril Bruna Bencicha. V bistvu je ves dan sel mimo samo za to, da je končno prišla pričati 27-letna Maria Vascotto. Bolje rečeno, ni prišla sama: do sodne palače so jo pripeljali z rešilcem Rdecega kriza, v dvorano pa na vozičku za bolnike, skrbno ovito v aluminijasto folijo, verjetno zato, da bi se ne prehladila.

Ker je ni bilo na vseh dosedanjih obravnavah, ces da je bolna, so ji predvčerajšnjim na dom dostavili nov nalog, naj

se vendarle predstavi, a včeraj zjutraj je kljub temu ni bilo ne spregled. Sodišče je odredilo, da gredo ponjo in jo privedejo, tudi s silo, ter ji nalozilo milijon lir globe. Doma pa je niso našli, bila je v bolnici na Katinari, kamor je romal dr. Costantinides in ugotovil, da lahko prica.

In kaj je takega povedala? Osem dni pred umorom je bila pri Bencichu, kateremu je obcasno prala perilo. Prekeral se je z Attinijem, od katerega je zahteval denar in mu grozil, da ga bo ubil, ce mu ga ne vrne. Attini pa je obljubljal, da bo to storil, in ga tudi porinil.

Sodna obravnava se bo nadaljevala jutri popoldne, ko naj bi tudi izrekli razsodbo.

Trzascanka v zaporu zaradi razpečevanja raznih mamil

Na osnovi zapornega naloga milanskega sodišča so agentje letечеge oddelka včeraj ob zori aretirali 27-letno Romano Tonchella, stanujočo v Ul. Donatello 9 v Trstu. Mladenko je namreč milansko sodišče pred nedavnim obsodilo na 10 mesecev in 17 dni zapore zaradi posesti in razpečevanja mamil. Obsodba se nanasa na dogodek, do katerega je prišlo pred časom v lombardskem glavnem mestu.

ACEGA / GENERALNI DIREKTOR GAETANO ROMANO

Privatizacija ne sme zapostaviti varnosti in kakovosti storitev

Z reformo socialne države se spreminja tudi narava občinskih podjetij Metanizacija Krasa v polnem teku - Poslovni obračun 1992 s presežkom

VLASTA BERNARD

Deset let za krmilom občinskega podjetja za elektriko, plin in vodo ACEGA, deset let na celu 623-clanskega kolektiva in pod taktirko upravnega sveta, ki prav te dni v celoti obnavlja svojo garnituro. On, generalni direktor Gaetano Romano, pa seveda ostaja, vsaj se toliko casa - kot sam pravi - dokler bo podjetje vztrajalo v občinskih rokah.

»Spostoval bom vsako odločitev Občine,« pravi v daljšem pogovoru za nas dnevnik, za katerega si je z veseljem odtrgal sicer vedno tesen cas. »Opozoril pa bi, da se vedno ostaja precejšnje nesorazmerje med čistim presežkom in vrednostjo podjetja (v skodo presežka, op.ur.). Treba bo torej najti pravo ravnotežje med vrednostjo podjetja, ceno, ki jo bo mogoče iztržiti, varnostjo in kakovostjo storitev ter zaposlitveno ravnijo.« V primer, ki sicer posredno kaže tudi na določeno skepso tako Romanoja kot člana upravnega sveta Bibbiana Corba - ki se je z njim udeležil pogovora za nas dnevnik - smo dobili podatek, da bo podjetje v primeru privatizacije kot delniška družba obremenjeno s kar 46-odstotnim obdavčenjem čistega presežka, kar pomeni, da bi se letos ustvarjeni presežek v znesku 15 milijard lir stanjal na komaj 7,5 milijarde. ACEGA porabi danes 52% svojega proračuna za nakup plina in elektrike, 11 do 12% namenjen investicijam, 36% pa mora odsteti za osebje.

S privatizacijo se bodo ta razmerja nujno spremenila, glavni cilj bo postal dobiček, le-ta pa bo rasel na racun višanja tarif za odjemalce, ce pa to ne bo mogoče, bo treba poseci po krenju stevila zaposlenih.

Tovrstna občinska podjetja so nastala leta 1902 kot konkurenca zasebnikom, leta 1962 pa se je rodila socialna država, katere položaj se danes korenito spreminja. »Ta preobrazba bo neizbežno zajela tudi občinska podjetja,« ugotavlja nas sogovornik, »vendar ne gre pozabiti, da so le-ta svojo vlogo - in to dobro - igrala celih 90 let. Privilegirala so namreč varnost in storitve za odjemalce, medtem ko so bile investicije oziroma dela, kakršna so tacas v teku za metanizacijo Krasa, vedno zanesljiv vir izgube.«

Praden se je nas razgovor podrobneje ustavlil pri metanizaciji, smo se pozanimali za letosnji poslovni obračun. »Letos smo zaradi razmeroma toplega novembra prodali okrog pet milijonov kubičnih metrov metana manj, zaradi demografskega upadanja se je zmanjšala tudi poraba vode, v zameno pa smo prodali več električne energije, saj se naši odjemalci opremljajo z vedno novimi napravami, kot npr. klimatizatorji, ki doživljajo pravi boom. Ce do konca leta ne bo večjih premikov, se bo bilanca zaključila z okrog 15 milijardami lir čistega presežka na skupni obseg prometa v znesku 230 mi-

Svetovalec Corbo (levo) in direktor Romano (f.Ferrari)

lijard. Sicer pa ima ACEGA obcutno vrednost - najmanj 350 milijard lir - ki je gotovo višja od njegove čistega premoženja, saj podjetje deluje v popolnem monopolu.«

In končno se beseda o urednicevanju splošnega nacrta za metanizacijo, ki je za direktorja Romanoja in se zlasti za svetovalca Corba - ki si je dolga leta (v upravnem svetu je sedel kar tri mandatne dobe) zelo prizadeval, da bi metan dobili tudi na Krasu - neke vrste vrtica v gumbnici. Sedaj tečejo druge transe v dolinski občini, vseh osem trans s Frankovcem pa naj bi bilo nared do konca leta 1995. Posebno poglavje je 3,5 km dolga podzemna prenosna metanska cev od Ricmanj do Padric, ki omogoča metanizacijo Treb, Padric, Bazovice in Gropade. S to rešitvijo bo

zajamcena visoka stopnja varnosti, kar so plinski merilci dalec od cest in ker je v primeru hujše okvare na omrežju SNAM mogoče krajevno omrežje odklopiti. Povrhu je v Ricmanjih v gradnji turbina, ki bo izkoriscala spreminjanje pritiska plina za proizvodnjo okrog pet milijonov kilovatnih ur električne energije na leto. Skratka, metanizacija napreduje, po vzhodnem se bo nadaljevala se na zahodnem Krasu do Kri-za, s čimer bo sklenjen metanski krog v trzaski občini. Pred casom je Acega zacela izplacovati tudi odškodnino vzhodnokraskim razlascencem in direktor Romano nas je ob koncu razgovora zapisil, naj bralce za vse pri- tozbe ali pomanjkljivosti pri tem izplacovanju napotimo naravnost v upravo podjetja.

SSG / GOSTOVANJE CANKARJEVEGA DOMA

Jutri v Trstu 150. ponovitev uspešnice »Ob letu osorej«

V teh predprazničnih dneh, ko trge in izložbena okna trgovin polnijo okrasene jelke in so nam v misli vsakovrstna darila, bo SSG razveselilo abonente s predstavo, ki jo bodo mnogi sprejeli kot poseben poklon. Od petka do nedelje v Trstu, v torku pa v Gorici, gostuje uprizoritev Cankarjevega doma, ki se je zapisala v zgodovino kot največja gledališka uspešnica na Slovenskem: Ob letu osorej, komedija ameriškega dramatika Bernarda Sladea. Na tem gostovanju bodo zabeležili 150. (stope-

deseto!) ponovitev, kar predstavlja slovenski gledališki rekord. K temu izjemnemu uspehu ni bilo pripomožlo samo besedilo, ki pripoveduje precej običajno, na videz banalno in humorno zgodbo, kolikor njegova briljantna interpretacija Polona Vetric in Iva Ban, široko priljubljena igralca izjemnih kvalitativ, s svojo natančno in živeto igro.

O težavnosti njune naloge dovolj pove že podatek, da se komedija razvija skozi skoraj tri desetletja. Z velikim po-

sluhom za vse drobno v cloveskem življenju ju je režijsko vodil Boris Kobal. Trzaski delez pri predstavi je povečala Marija Vidau s svojimi kostumi.

Vodstvo SSG, ki je v to predstavo verjelo že pred premiero v oktobru 1989, saj jo je napovedalo v repertoarju za sezono 89/90 (potem pa ni bilo sredstev za gostovanje), izraza ob zadovoljstvu, da bo do stopenjdesete ponovitve prišlo v Trstu, tudi prepričan, da se bodo gledalci ob tej priložnosti odzvali polnostevlino.

SKLAD MITJA ČUK

Najprej igra potem delo

JELKA ČVELBAR

Clane srednje generacije, ki ji pripadam, so v mladih letih učili, da si lahko privoščijo zabavo sele po tem, ko so opravili dolžnost. V svetu, v katerem živimo, pa nam to podedovano maksimo dan na dan izpodbijajo. Zato se danes vprašamo, vsaj kar se otrok tice, ali bi ne bilo bolje razmišljati o obrnjenem vrstnem redu: najprej igra, potem delo. Kakor ce bi recimo podagosa nacela prestavili iz glave v noge oziroma iz suhe razlage v dejanja. Casi so pac taki, da se v njih vse spreminja in na hitro mineva; prav zaradi tega ne smemo nicesar pustiti zadaj, kajti kasneje za to ne bo vec casa. O tem smo se kajpak ze skoraj vsi vsaj enkrat prepricali. Zato bi bil pravzaprav cas se za eno korenito spremembo, ki bi popolnoma preuredila nacini življenja v družini tako, da bi otroci doživljali srečno otroštvo, odrasli

pa se končno veselili starševstva. Naše vsakdanje življenje v družini z otroki sloni v prvi vrsti na vzgoji otrok. Včasih postanejo metode vzgoje nekoliko prehrupne ali prevec nasilne. O tem smo sicer ze govorili in ugotovili, da kazni ni najbolj primerno vzgojno sredstvo, kajti največkrat privede do grozanskih in težko popravljivih konfliktov z otroki. Nas stare prevzame velikokrat neukrotljiva jeza, ko pomislimo na to, kolikokrat se je v preteklosti že ponovila kaka neobgljivost, ki jo znova doživljamo. Morda bi si prihranili nekaj nepotrebnih jeze, ko bi razmišljali o trenutkih, ko smo se imeli z otroki lepo in ni prišlo do konfliktov z njimi. Spoznali bi verjetno, da je bilo takrat, ko smo imeli čas zanje in smo se pravzaprav oboji lepo imeli. Gre torej predvsem za konfliktno situacijo, ki jih

izzove naš način življenja, zaradi katerega smo povsod živčni: v službi, v trgovini, v avtomobilu, na cesti ... Zato, ker nam zmanjkuje casa. Doma pa se naša živčnost včasih še stopnjuje ob otroku, ki nas dozivlja drugače, ki misli, da se bo lahko z nami pogovoril, se z nami igral, mi pa v zameno stresamo nanj svojo slabo voljo. Kot smo že pred časom ugotovili, poskusimo, ko se vrnemo domov iz službe, najprej neobremenjeno posvetiti svojim otrokom nekaj svojega casa, sele za tem se posvetimo »neodlozljivim« dolžnostim. Tako bomo dali svojim otrokom možnost, da nam bodo pripovedovali o svojem dnevu, o svojih igrah in o svojih doživljajih. Sami bomo mamejšji in bolj zadoscejni, pri naših otrocih pa se bo to dvojno obrestovalo. Vsaj v tem primeru torej prej igra in nato dolžnost.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE
GOSTUJE CANKARJEV DOM LJUBLJANA
BERNARD SLADE
OB LETU OSOREJ
Igrata: POLONA VETRIH in IVO BAN
Jutri, 18. t. m., ob 20.30 ABONMA RED A in D
v soboto, 19. t. m., ob 20.30 ABONMA RED B, E in F
v nedeljo, 20. t. m., ob 16.00 ABONMA RED C in G

Koncertna sezona 1992/93
Violina pri Kogoju ter sodobnih
TOMAŽ LORENZ - violina
ALENKA ŠČEK - klavir
Kogoj, Dallapiccola, Britten
V petek, 18. decembra, ob 20.30 v gledališču Miela
Trg Duca degli Abruzzi 3
Prodaja vstopnic uro pred pričetkom koncerta pri blagajni gledališča

SPDT
SLOVENSKO PLANINSKO DRUŠTVO TRST
prireja danes, 17. decembra, ob 20.30
DRUŠTVENI DRUŽABNI VEČER
s predvajanjem diapozitivov članov z letošnjih izletov in srečanj
Vabljeni člani in prijatelji društva. Priporočamo točnost

DRUŠTVO SLOVENSKIH UPOKOJENCEV TRST
ZDRUŽENJE AKTIVISTOV IN INVALIDOV NOB NA TRZASKEM IN KRUT
vabijo na
TRADICIONALNO NOVOLETNO DRUŽABNOST
ki bo 29. t. m. ob 17. uri v gostilni Sarđoc v Prečniku
Sodelujejo Vanca in Tonca ter glasbeni trio Mara, Neva in Cesare
Vstop samo z vabilii, ki so na razpolago na sedežu organizacij v Ul. Cicerone 8/B, tel. 360324. Zagotovljen prevoz z avtobusi

Društvo slovenske občine vabi na
PEVSKI DRUŽABNI VEČER ZBORA JADRAN
jutri, 18. decembra, ob 20. uri v Slovenskem centru
Gostuje koprski duo PISCACI z istrskimi ljudskimi napevi

Galerija Vas vabi danes, 17. t. m., ob 17.30 na odprti razstavi
Rada Jagodica
Za ciklus literarnih srečanj:
Zlatka Lokatos

KINO
ARISTON - Danes dvorana rezervirana.
Jutri: 16.00-18.05-20.10-22.15 »Uomini e topi«, r. Gary Sinise, i. John Malkovich.
EXCELSIOR - 15.30, 17.00, 18.45, 20.30, 22.15 »La bella e la bestia«. Produkcija Walt Disney.
EXCELSIOR AZZURRA - 16.45, 19.30, 22.00 »1492 - La conquista del paradiso«, i. Gerard Depardieu.
NAZIONALE I - 16.15, 18.15, 20.15, 22.15 »Inserzione pericolosa«, i. Brigitte Fonda, Jennifer Jason Leigh.
NAZIONALE II - 16.00 »La ragazza e lo stallone nero«, porn., prepovedan mladini pod 18. letom.
NAZIONALE III - 16.00, 18.00, 20.05, 22.15 »Pomodori verdi fritti alla fermata del treno«, i. Katy Bates, Jessica Tandy.
NAZIONALE IV - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Delitti e segreti«.
GRATTACIELO - 17.00, 18.40, 20.20, 22.15 »Avventure di un uomo invisibile«.

VČERAJ-DANES
Danes, ČETRTEK, 17. decembra 1992
LAZAR
Sonce vzide ob 7.41 in zatone ob 16.22 Dolžina dneva 8.41 - Luna vzide ob 0.21 in zatone ob 12.00.
Jutri, PETEK, 18. decembra 1992
BALDOMIR

TUDI V MAJHNIH STVAREH JE LAHKO SKRITA VELIKA KAKOVOST
Premcaffè

VREME VČERAJ: temperatura zraka 7,9 stopinj, zračni tlak 1021,6 mb pada, veter 4 km na uro severo-vzhodnik, vlaga 67-odstotna, nebo oblačno, morje skoraj mirno, temperatura morja 12,1 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI
RODILI SO SE: Lorenzo Riosa, Tamara Caffo, Paolo Cucchiarelli, Alan Caliano, Francesco Cabai, Carlotta Ridi, Giuditta De Pretis, Nicole Rizzi, Lars Gunnar Kvam.
UMRLI SO: 82-letni Ferruccio Perini, 70-letni Rodolfo Gerlich, 60-letni Carlo Gandusio, 83-letni Fulvio Babudieri, 61-letna Silva Del Piccolo, 88-letni Rabar Giovanni, 88-letni Nino Antonio Pontini, 83-letna Nerina Ravasini, 82-letna Giuseppina Cerkvenik, 85-letna Lucia Gubertini, 87-letni Riccardo De Toni, 62-letni Sante Longo, 63-letni Giorgio Poletti, 52-letni Luciano Polesel, 71-letni Giuseppe Barruffo, 79-letni Mario Sincovezzi, 52-letni Boris Druzina.

LEKARNE
Od ponedeljka, 14. decembra, do nedelje, 20. decembra 1992
Normalen urnik lekarn:
od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30
Lekarne odprte od 13.00 do 16.00
Trg Libertà 6 (tel. 421125), Skedenj - Ul. Soncini 179 (tel. 816296).
BAZOVICA (tel. 226210) - samo po telefonu za nujne primere.
Lekarne odprte od 19.30 do 20.30
Trg Libertà 6, Skedenj - Ul. Soncini 179, Istrska ulica 18.
BAZOVICA (tel. 226210) - samo po telefonu za nujne primere.

NOCNA SLUŽBA
Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Istrska ulica 18 (tel. 726265).
Za dostavljanje zdravil na dom tel. 350505 - TELEVITA
Urad za informacije KZE
Urad za informacije KZE deluje od ponedeljka do petka od 8. do 13. ure - tel. 573012.
Zdravstvena dežurna služba
Nocna služba od 20. do 8. ure, tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

PRIEDITVE
SKLAD MITJA ČUK prireja razstavo Walterja Grudine od 21. decembra v HPO na Opcinah. Ogled med 17. in 19. uro, v nedeljo od 10. do 12. ure.
BRISCKI - V galeriji Pavla Hrovatina je na ogled razstava umetnin in obrti iz kraškega kamna. Urnik: vsak dan, razen ponedeljka, od 11.30 do 19.00.
BOZICNI KONCERT SKLADA MITJA ČUK bo v torku, 22. decembra, ob 20.30 v Peterlinovi dvorani v Ul. Donizetti 3 v Trstu. Kitarist Marko Feri bo izvajal dela znanih avtorjev.

OBVESTILA
KMECKA ZVEZA prireja v sodelovanju s Pokrajinskim kmetijskim nadzorništvom danes, 17. decembra, ob 18. uri v Občinski knjižnici KD Rdeca zvezda v Salezu STROKOVNO SREČANJE O UPORABI FITOFARMACEVTSKIH SREDSTEV V KMETIJSTVU. Predavalo bo dr. Pierpaolo Dapretto, funkcionar v PKN v Trstu.
BOZICNI KONCERT v cerkvi v Slivnem v ponedeljek, 21. decembra, ob 20.30. Nastopal bo kvartet »Capris«. Vabila so na razpolago pri družini Kralj v Slivnem ali pred koncertom.
ZSKD ponuja tečaj kitare - rock, country, pop - za vse starostne stopnje. Vodil ga bo kitarist Nevio Miklavcic. Za informacije in prijave smo vam na razpolago v uradih ZSKD - Ul. sv. Franciska 20 - tel. 635626, vsak dan, razen ob sobotah, ob uradnih urah. Rok za vpisovanje se jutri, 18. decembra.
SD ZARJA BAZOVICA vabi na SILVESTROVANJE v Motelu Kozina. Igral bo ansambel Happy Day. Vpisovanje in informacije v krožku društva vsak večer, razen ob sreдах, od 18.30 do 20.00. Na razpolago je še nekaj prostih mest - pohiite!

OBVESTILA
KD VALENTIN VODNIK - Dolina - prireja v nedeljo, 20. t. m., od 19. ure dalje POZDRAV STAREMU LETU, družabno srečanje ob domači hrani in kulturno-razvedrilnih utrinkih. Prijave sprejemajo v gostilni Pri studentu v Dolini.
ROJANSKO PODPORNO DRUŠTVO obvešča clane, da je sedež v Ul. Apiari dokončno zaprt in zato sprejema plačilo članarine za leto 1993 v prostorih ANPPI-ja v Ul. Cripspi 3, 3. nadst. ob ponedeljkih, sreдах in petkih od 10. do 12. ure in od 17. do 19. ure.
NARODNA IN STUDIJSKA KNJIZNICA priredi v torku, 22. t. m., obisk Pionirske knjižnice in

ki bo v soboto, 19. decembra, ob 20. uri v cerkvi sv. Andreja v Trebcah. Vabljeni!
BARAGOV DOM - Ricmanje vabi v soboto, 19. t. m., ob 18.30 na BOZICNICCO ob sodelovanju Ricmanjske glasbene sole godbe in zupnije iz Ricmanj. Vabljeni!
KD LIPA iz Bazovice vabi v soboto, 19. t. m., ob 20.30 v kinodvorano v Bazovicu na ogled dramskega dela Stane Milic KDO JE KRIV? v izvedbi Drameške skupine KD Kraški dom z Repentabra, režija Drago Gorup. Vabljeni!

AMATERSKI ODER JAKA STOKA Prosek-Kontovel vabi na premiero humoreske NASI GRAJU NE RADIO. Avtor Alojz Cjak, režija Drago Gorup, glasba Aljosa Starc. V nedeljo, 20. decembra, ob 17. uri v Kulturnem domu na Proseku. Vabljeni!

OTROCI NE POZABITE! V soboto, 19. decembra, ob 16.30 vas vabita Radijski oder in Slovenski kulturni klub v Ulico Donizetti 3 na lutkovno predstavo JANKO IN METKA ter na nastop CARODEJA Gregorja Sulejmanovica. Vmes bo bogat srecolov.

Za clane Kluba pa bo Gregor Sulejmanovic priredil ob 18.30 se svoj zabavni show. Izkupicek in darovi so namenjeni beguncem v Slovenijo.
SKD TABOR OPCINE - PROSVETNI DOM - V nedeljo, 20. t. m., ob 17. uri zabavno-glasbene popolnada z MIX ORKESTRUM, pevci, humoristi in carodejem. Vabljeni!

KD IVAN GRBEC, Ul. di Servola 124, vabi vse svoje clane in prijatelje na PRED SILVESTROVANJE, ki bo v nedeljo, 27. decembra, ob 17. uri v drustveni dvorani. Za zabavo bo poskrbel godalni Trio Venturini od Domja.
KD PRIMORSKO priredi v sodelovanju s KD F. Venturini OTROSKO GLASBENO VESELJE v soboto, 19. decembra, ob 17. uri v Srenjski hiši v Mackoljah. Nastopajo OPZ F. Venturini - Domjo in clani SKD Tabor z Opcin z mladinskimi igrami - Songi 3X4 (M. Kosuta, N. Miklavcic). Vabljeni.

RADIJSKI ODER vabi na lutkovno predstavo JANKO IN METKA, ki bo v nedeljo, 20. decembra, v Marijinem domu pri Sv. Ivanu v Ul. Brandesia 27 ob 11. in 17. uri. Nastopil bo znani slovenski lutkar CVETEO SEVER.

PROSTORE primerne za urade ali ambulanto v centru Nabrezine oddajam v najem. Tel. po 18. uri na st. 823293.
PRODIM skoraj nov trisedezni divan za 400.000 lir. Tel. na st. 417120 od 13. do 14. ure od ponedeljka do sobote.
PRODIM belgijske kanarcke (Malinois Water-slager), odlične pevce. Tel. na st. 200957 ali 200539.
PRODIM dvojna balkonska vrata, široka 150 cm, visoka 215 cm, termpolan, vse douglas, v odličnem stanju. Tel. po 19. uri na st. 225122.
BARVNI televizor grundig 26 palcev v odličnem stanju prodam po ugodni ceni. Tel. (0481) 533535.
FOTOGRAFSKI aparat canon T 50, zoom 35-70, flash in torbo v odličnem stanju prodam. Tel. (0481) 533535.
PRODIM avto fiat regata 100 weekend 1600, letnik 1986 po ugodni ceni. Tel. na st. (0481) 21771.

OBVESTILA
Ob veseljem praznovanju 90-letnice rojstva daruje Franc Stopar 100.000 lir za trzasko glasilo Delo.
V spomin na drago Claretto Ferlez darujejo družine Ferlez, Gilanc in Severi 400.000 lir za MePZ Rdeca zvezda.
V spomin na Alojza Skrka daruje Ivan Budin 50.000 lir za MePZ Rdeca zvezda.
V spomin na Klavdija Coka darujeta družini Popopat in Cok 50.000 lir za KD Lonjer.
Ob 20-letnici smrti (27.12.) mame Marije darujeta hčeri Egida in Ada z družinama 40.000 lir za SKD Slavec.
V spomin na Vojka Bandelja daruje M.M. 50.000 lir za SPDT.
V spomin na starše in brate darujeta Franc in Vittoria 50.000 lir za spo-

knjižnice OS Poljane v Ljubljani. Odhod z osebnimi avtomobili s Trga Oberdan ob 13. uri. Informacije v NSK ob ponedeljku do petka od 9. do 19. ure (tel. 635629).
PD MACKOLJE vabi na večer s casnikarjem Sergijem Pahorjem danes, 17. decembra, ob 20. uri v Srenjski hiši v Mackoljah. Predstavljam nam bo aktualne dogodke na tleh bivše Jugoslavije. Toplo vabljeni!

VINCENCIJEVA KONFERENCA v Trstu in Klub prijateljstva vabita clane in prijatelje na duhovno obnovo z maso pri solskih sestrah pri Sv. Ivanu. Ul. delle Doccie 34, danes, 17. decembra, ob 16. uri. Sledili bosta božična prireditev in družabnost.
KD IVAN GRBEC, Ul. di Servola 124, vabi vse svoje clane in prijatelje na PRED SILVESTROVANJE, ki bo v nedeljo, 27. decembra, ob 17. uri v drustveni dvorani. Za zabavo bo poskrbel godalni Trio Venturini od Domja.

DRUŠTVO SLOVENSKIH IZOBRAZENECV v Trstu vabi v ponedeljek, 21. t. m., ob 20.30 v Peterlinovo dvorano na predbožično srečanje s trzaskim skofom Lovrenčekom Bellomijem.

MALI OGLASI

OSMICA pri Piscancih. Silvano Ferluga vabi prijatelje in goste na pokusno domače kapljice in svežih kolon. Na zaloga ima tudi savignon 91, zlata medalja na Vinskem sejmju v Ljubljani.
OSMICO ima v Borstu Danilo Glavina.
ALDO LAKOVIC je pri cerkvi v Doberdolu odprl osmico.
RIBARNICA Gorjansko nudi veliko izbiro svežih rib - tudi polenovk (bakala) ragnu po 26.000 lir. Odprto vsak dan, razen ob nedeljah in ponedeljkih, od 8. do 16. ure, ob sobotah od 13. ure.

UNIVERZITETNA studentka nudi lekcije iz kemije, fizike, matematike, slovenscine in nemscine. Tel. na st. 220402 - Katari-na.
OBRTNIK vgrajuje aluminijasta okna in blindirana vrata v teku dneva za od 1.400.000 lir dalje. Tel. v večernih urah na st. (040) 228834.

PRODIM samostojno hišo z vrtom na Opcinah, pri Sv. Ivanu ali Kjadinu; tel. 722872.
PRODIM zaidljivo zemljišče v Vrhovljah, 5600 kv. m, z vodno in električno napeljavjo. Tel. na st. (040) 827621 po 20.30.

PROSTORE primerne za urade ali ambulanto v centru Nabrezine oddajam v najem. Tel. po 18. uri na st. 823293.
PRODIM skoraj nov trisedezni divan za 400.000 lir. Tel. na st. 417120 od 13. do 14. ure od ponedeljka do sobote.
PRODIM belgijske kanarcke (Malinois Water-slager), odlične pevce. Tel. na st. 200957 ali 200539.
PRODIM dvojna balkonska vrata, široka 150 cm, visoka 215 cm, termpolan, vse douglas, v odličnem stanju. Tel. po 19. uri na st. 225122.
BARVNI televizor grundig 26 palcev v odličnem stanju prodam po ugodni ceni. Tel. (0481) 533535.
FOTOGRAFSKI aparat canon T 50, zoom 35-70, flash in torbo v odličnem stanju prodam. Tel. (0481) 533535.
PRODIM avto fiat regata 100 weekend 1600, letnik 1986 po ugodni ceni. Tel. na st. (0481) 21771.

PRODIM belgijske kanarcke (Malinois Water-slager), odlične pevce. Tel. na st. 200957 ali 200539.
PRODIM dvojna balkonska vrata, široka 150 cm, visoka 215 cm, termpolan, vse douglas, v odličnem stanju. Tel. po 19. uri na st. 225122.
BARVNI televizor grundig 26 palcev v odličnem stanju prodam po ugodni ceni. Tel. (0481) 533535.
FOTOGRAFSKI aparat canon T 50, zoom 35-70, flash in torbo v odličnem stanju prodam. Tel. (0481) 533535.
PRODIM avto fiat regata 100 weekend 1600, letnik 1986 po ugodni ceni. Tel. na st. (0481) 21771.

PRISPEVKI
Ob veseljem praznovanju 90-letnice rojstva daruje Franc Stopar 100.000 lir za trzasko glasilo Delo.
V spomin na drago Claretto Ferlez darujejo družine Ferlez, Gilanc in Severi 400.000 lir za MePZ Rdeca zvezda.
V spomin na Alojza Skrka daruje Ivan Budin 50.000 lir za MePZ Rdeca zvezda.
V spomin na Klavdija Coka darujeta družini Popopat in Cok 50.000 lir za KD Lonjer.
Ob 20-letnici smrti (27.12.) mame Marije darujeta hčeri Egida in Ada z družinama 40.000 lir za SKD Slavec.
V spomin na Vojka Bandelja daruje M.M. 50.000 lir za SPDT.
V spomin na starše in brate darujeta Franc in Vittoria 50.000 lir za spo-

menik padlim v NOB v Gabrovcu.
Vascan daruje 50.000 lir za MPZ Valentin Vodnik.
Namesto cvetja na grob Edija Germanija darujeta Stano in Valerija 25.000 lir za Sklad Mitja Cuk.
Namesto cvetja na grob Edija Germanija darujeta Zorko in Vida Sancin 20.000 lir za Vesele godce.
Namesto cvetja na grob Edija Germanija darujeta Anton in Marica 50.000 lir za Vesele godce.
Badalic Jospir daruje 15.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB na Proseku.
V spomin na Drago Lupinc daruje Mara 50.000 lir za Sklad Mitja Cuk.
Namesto cvetja na grob Aleseve in Markove mame darujeta Ingrid in Jozi 50.000 lir za SŽ Sloga.
V spomin na Viktorja Grgica daruje družina Rojc 50.000 lir za Sklad Mitja Cuk.
V zahvalo za sodelovanje gojencev na prireditvi Društva slovenskih upokojencev daruje društvo 200.000 lir za Glasbeno matico.

V spomin na Sergija Cerkvenica daruje Mira Suman 30.000 lir za KD I. Grbec - Skedenj.
V spomin na gospo Angelo Lenardon vd. Lozej daruje Pini 15.000 lir za Sklad Mitja Cuk.
Ob 1. obletnici smrti Marije Gomezel vd. Pasarit darujeta sin Milan in hči Nataša 100.000 lir za PD Mackolje in 100.000 lir za KD Primorsko.
Namesto cvetja na grob Mici Cesar daruje Rozica Lah Cesar 30.000 lir za Sklad Mitja Cuk.

V spomin na pok. Marjijo Ban vd. Puntar daruje Iva Pirjevec 20.000 lir za MoPZ Vasilij Mirk Prosek-Kontovel.
V spomin na pok. prijatelj Viktorja Grgica daruje Stano Gustin 50.000 lir za KD Krakski dom.
V spomin na Viktorja Grgica daruje družina Rojc 50.000 lir za Sklad Mitja Cuk.

PRODIM samostojno hišo z vrtom na Opcinah, pri Sv. Ivanu ali Kjadinu; tel. 722872.
PRODIM zaidljivo zemljišče v Vrhovljah, 5600 kv. m, z vodno in električno napeljavjo. Tel. na st. (040) 827621 po 20.30.

PROSTORE primerne za urade ali ambulanto v centru Nabrezine oddajam v najem. Tel. po 18. uri na st. 823293.
PRODIM skoraj nov trisedezni divan za 400.000 lir. Tel. na st. 417120 od 13. do 14. ure od ponedeljka do sobote.
PRODIM belgijske kanarcke (Malinois Water-slager), odlične pevce. Tel. na st. 200957 ali 200539.
PRODIM dvojna balkonska vrata, široka 150 cm, visoka 215 cm, termpolan, vse douglas, v odličnem stanju. Tel. po 19. uri na st. 225122.
BARVNI televizor grundig 26 palcev v odličnem stanju prodam po ugodni ceni. Tel. (0481) 533535.
FOTOGRAFSKI aparat canon T 50, zoom 35-70, flash in torbo v odličnem stanju prodam. Tel. (0481) 533535.
PRODIM avto fiat regata 100 weekend 1600, letnik 1986 po ugodni ceni. Tel. na st. (0481) 21771.

PRODIM belgijske kanarcke (Malinois Water-slager), odlične pevce. Tel. na st. 200957 ali 200539.
PRODIM dvojna balkonska vrata, široka 150 cm, visoka 215 cm, termpolan, vse douglas, v odličnem stanju. Tel. po 19. uri na st. 225122.
BARVNI televizor grundig 26 palcev v odličnem stanju prodam po ugodni ceni. Tel. (0481) 533535.
FOTOGRAFSKI aparat canon T 50, zoom 35-70, flash in torbo v odličnem stanju prodam. Tel. (0481) 533535.
PRODIM avto fiat regata 100 weekend 1600, letnik 1986 po ugodni ceni. Tel. na st. (0481) 21771.

PRODIM belgijske kanarcke (Malinois Water-slager), odlične pevce. Tel. na st. 200957 ali 200539.
PRODIM dvojna balkonska vrata, široka 150 cm, visoka 215 cm, termpolan, vse douglas, v odličnem stanju. Tel. po 19. uri na st. 225122.
BARVNI televizor grundig 26 palcev v odličnem stanju prodam po ugodni ceni. Tel. (0481) 533535.
FOTOGRAFSKI aparat canon T 50, zoom 35-70, flash in torbo v odličnem stanju prodam. Tel. (0481) 533535.
PRODIM avto fiat regata 100 weekend 1600, letnik 1986 po ugodni ceni. Tel. na st. (0481) 21771.

PRODIM belgijske kanarcke (Malinois Water-slager), odlične pevce. Tel. na st. 200957 ali 200539.
PRODIM dvojna balkonska vrata, široka 150 cm, visoka 215 cm, termpolan, vse douglas, v odličnem stanju. Tel. po 19. uri na st. 225122.
BARVNI televizor grundig 26 palcev v odličnem stanju prodam po ugodni ceni. Tel. (0481) 533535.
FOTOGRAFSKI aparat canon T 50, zoom 35-70, flash in torbo v odličnem stanju prodam. Tel. (0481) 533535.
PRODIM avto fiat regata 100 weekend 1600, letnik 1986 po ugodni ceni. Tel. na st. (0481) 21771.

PRODIM belgijske kanarcke (Malinois Water-slager), odlične pevce. Tel. na st. 200957 ali 200539.
PRODIM dvojna balkonska vrata, široka 150 cm, visoka 215 cm, termpolan, vse douglas, v odličnem stanju. Tel. po 19. uri na st. 225122.
BARVNI televizor grundig 26 palcev v odličnem stanju prodam po ugodni ceni. Tel. (0481) 533535.
FOTOGRAFSKI aparat canon T 50, zoom 35-70, flash in torbo v odličnem stanju prodam. Tel. (0481) 533535.
PRODIM avto fiat regata 100 weekend 1600, letnik 1986 po ugodni ceni. Tel. na st. (0481) 21771.

PRODIM belgijske kanarcke (Malinois Water-slager), odlične pevce. Tel. na st. 200957 ali 200539.
PRODIM dvojna balkonska vrata, široka 150 cm, visoka 215 cm, termpolan, vse douglas, v odličnem stanju. Tel. po 19. uri na st. 225122.
BARVNI televizor grundig 26 palcev v odličnem stanju prodam po ugodni ceni. Tel. (0481) 533535.
FOTOGRAFSKI aparat canon T 50, zoom 35-70, flash in torbo v odličnem stanju prodam. Tel. (0481) 533535.
PRODIM avto fiat regata 100 weekend 1600, letnik 1986 po ugodni ceni. Tel. na st. (0481) 21771.

PRODIM belgijske kanarcke (Malinois Water-slager), odlične pevce. Tel. na st. 200957 ali 200539.
PRODIM dvojna balkonska vrata, široka 150 cm, visoka 215 cm, termpolan, vse douglas, v odličnem stanju. Tel. po 19. uri na st. 225122.
BARVNI televizor grundig 26 palcev v odličnem stanju prodam po ugodni ceni. Tel. (0481) 533535.
FOTOGRAFSKI aparat canon T 50, zoom 35-70, flash in torbo v odličnem stanju prodam. Tel. (0481) 533535.
PRODIM avto fiat regata 100 weekend 1600, letnik 1986 po ugodni ceni. Tel. na st. (0481) 21771.

PRODIM belgijske kanarcke (Malinois Water-slager), odlične pevce. Tel. na st. 200957 ali 200539.
PRODIM dvojna balkonska vrata, široka 150 cm, visoka 215 cm, termpolan, vse douglas, v odličnem stanju. Tel. po 19. uri na st. 225122.
BARVNI televizor grundig 26 palcev v odličnem stanju prodam po ugodni ceni. Tel. (0481) 533535.
FOTOGRAFSKI aparat canon T 50, zoom 35-70, flash in torbo v odličnem stanju prodam. Tel. (0481) 533535.
PRODIM avto fiat regata 100 weekend 1600, letnik 1986 po ugodni ceni. Tel. na st. (0481) 21771.

NOVICE

Od danes otok za pešce na Verdijevem korzu

Goriska občinska uprava nas je včeraj pozno popoldne skorajda presenetila z obvestilom, da bodo tudi letos na Verdijevem korzu ob božičnih in novoletnih praznikih uredili otok za pešce. Odsek korza med križiščem z Ul. Garibaldi oz. Diaz na enem in Ul. Crispi na drugem koncu bodo zaprli prometu že danes ob 14. uri. Zgora bo veljala za celo obdobje praznikov tja do 2. januarja. Izvedli jo bodo podobno kot že v prejšnjih letih, kar pomeni, da bodo preusmerjali promet vseh zasebnih motornih vozil, medtem ko bodo po korzu lahko še naprej peljali mestnih avtobusi. Dovoljena bo tudi vožnja stanovalcem oz. vozilom, ki skrbijo za dostavo blaga. Kljub zelo omejeni razsežnosti otoka za pešce utegne priti v naslednjih dneh tudi zaradi zakasnele informacije javnosti do te zavzaj v zastojev v prometu.

Razstava starih tiskov iz jezuitskega zavoda

V pokrajinskem muzeju na gradu bodo danes ob 17.30 odprli razstavo "Ex universa philosophia". Razstavo je pripravilo pokrajinsko odbornstvo za kulturo, odprta pa bo do 28. februarja. Na ogled bodo stari tiski iz 17. in 18. stoletja. Vseh razstavljenih tiskov je 21, obsegajo pa, poleg risb v glavnem s sakralnimi motivi, tudi filozofske tekste, ki so jih uporabljali pri poučevanju v jezuitskem kolegiju v Gorici. Ob pripravavi razstave in kataloga ter ob primerjavi s podobnimi dokumenti na Bavarskem, Češkem in v Avstriji, so strokovnjaki odkrili, da so goriski teksti iz avstrijskega kulturnega centra. Ugotovitev potrjuje, da je bila Gorica pred tristo leti pomembno in s takratnimi evropskimi kulturnimi središči povezano mesto in ne kako provincialno mestec. Jezuiti so v Gorici kakor znano zgradili travniško cerkev zraven cerkve pa tudi jezuitski zavod.

Nocoj film, v sredo party

V kinu Vittoria bo danes ob 20.45 v okviru sporeda Gorica kinema na vrsti film »Merci la vie« Bertranda Bliera. Režiser je posnel brutalni in fantastični film "on the road". Camille in Joelle se odpravita na pot brez pravega vzroka. Zene ju mladostniška nestrpnost in želja po ljubezni. Na poti srečujeta različne moske: mladeniča, ki ga osvaja in zapustita, cinicnega zdravnika, režiserja, ki sanjari o Cannesu. Kinoatleje vabi v sredo, 23. decembra, vse člane in prijatelje na Gorica kinema party. Vročilo ob praznikih bosta spremljala filma goriskih režiserjev: »Sejem pripadnosti« Danijela Jarca in »Under the sea level« Roberta Dordita. Ansambel Artobius bo predstavil svojo glasbeno kaseto. Spored Gorica kinema bo med prazniki "počival", nadaljeval pa se bo 7. januarja.

SOVODNJE / PRAZNIČNA REVIJA KŠD VIPAVA

Kotalkarji s sporočilom za mir in sožitje v svetu

Že dva meseca pripravljajo program za nastopa v soboto in nedeljo v sovodenjski telovadnici

Kotalkarji KŠD Vipava (z gostom, Aldom Ruplom) ob enem zadnjih nastopov

Društvo Vipava s Peči prireja v soboto in nedeljo revijo, ki je za decembarske praznike postala že običaj. Podobno kot v zadnjih nekaj letih ne nameravajo prikazati le točk iz tekmovalnega sporeda, temveč dva meseca redno vadijo poleg prazničnih točk tudi nov prikaz, na katerem bo

nastopilo 46 kotalkaric in kotalkarjev. Po pravljicah, ki so jih predstavili v prejšnjih letih, je letos na vrsti sodobna vsebina.

V simbolični obliki je sporočilo letosnje kotalkarske revije jasno: na svetu živimo različni ljudje in ljudstva. Vsako po svoje razvija običaje,

kulturo, glasbo. Vsako zase je tudi doživelo ali doživlja krute case nestrpnosti, lakote in nasilja. Prej ali slej pa najdejo izhod do svobode in si oblikujejo prijaznejšo usodo. Za dejavno sožitje so potrebni ljudje, ki sprejemajo kakršnokoli drugačnost ne le na miselni ravni, temveč tudi v svojem vedenju. Lik takega človeka bo prikazala zadnja kotalkarica, ko bo zaplesala s skupino iz osrednje Afrike, s skupino ameriških domaćinov, s skupino iz ruskih ravnin in s tajsko skupino.

V soboto se bo prireditel pričela ob 20.30, v nedeljo pa ob 20. uri, potekala pa bo v sovodenjski občinski telovadnici. Zanj se ne pripravljajo le otroci in odrasli na kotalkah temveč tudi odgovorni za sceno, ozvočenje, obleke, sminko, elektriko in še kaj. Kot vsako leto pričakujejo polne tribune gledalcev. Nastopal bo tudi carodej Marjo Pogacnik.

SKGZ / SMERNICE DELA PO POKRAJINSKEM OBČNEM ZBORU

Cilj je večja učinkovitost v uveljavljanju Slovencev

Poročilo predsednika Devetaka in nov pokrajinski odbor

MARKO MARINCIC

Po nedavnem prvem pokrajinskem občnem zboru se je te dni v Kulturnem domu na Bukovju prvič sestal pokrajinski svet Slovenske kulturno gospodarske zveze za Gorisko. Seja novega organa je bila posvečena programu delovanja zveze oz. razpravi o goriskem projektu, kot so ga poimenovali. Novi pokrajinski predsednik Karlo Devetak je v izčrpnem uvodnem poročilu dokaj podrobno opredelil smernice dela v bližnji bodočnosti.

Uvodoma je opozoril na epohalne spremembe z zlomov vzhodnih real-socialističnih sistemov a tudi na krizo, ki jo doživljajo zahodni državni sistemi. Podčrtal je pomen utrjevanja demokracije v Sloveniji, zaskrbljenost zaradi pojave slovenske desnice in zaupanje v gospodarsko utrditev sosednje republike. Rasizem in nestrpnost spet divjata po Evropi, Italija ni imuna pred tem pojavom, ki se v naši krajevni stvarnosti usmerja predvsem proti Slovincem, kot dokazujejo zaskrbljujoči mašaški pohodi. Italijanska družba doživlja tudi korenite procese politične prenovne, ki jim mora

naša manjšinska skupnost pozornost slediti, saj je prav od teh procesov v največji meri odvisen naš nadaljnji razvoj.

Kako si Devetak v tej stvarnosti zamisla vlogo SKGZ? Organizacija ni in ne bo biti stranka, pač pa združuje tudi pripadnike različnih strank; njen cilj je uveljavljanje slovenskega človeka v družbenem, političnem, gospodarskem, kulturnem delovanju. V odnosu do političnih strank zeli zveza imeti propositivni odnos in jih stimulirati, da upoštevajo pravice naše skupnosti in jih uveljavljajo v okviru javnih uprav. Devetak je se poudaril, da zeli SKGZ sodelovati s Svetom slovenskih organizacij na enakopravni podlagi, da bo posvečala največjo pozornost slovenskim krajevnim upravam in stikom z drugimi javnimi upravami.

Glede svoje reorganizacije je zveza opravila prve korake in namerava nadaljevati v smeri večje demokracije in prisotnosti ljudi v delovanju, večje učinkovitosti pri postavljanju zahtev nase skupnosti kot tudi pri v s e s t r a n s k e m uveljavljanju pripadnikov naše skupnosti.

S seje pokrajinskega sveta (foto Studio Reportage)

Med cilji, ki naj bi jim posvetili pozornost v bližnjem obdobju je večja povezanost in kakovost v delovanju kulturnih, telesnokulturnih in mladinskih organizacij v okviru zveze. Model delovanja Kulturnega doma, ki predstavlja kulturno jedro za vso Gorisko, je lahko zgled tudi za druga

okolja. Večja pozornost naj bi sla izobraževanju tako z večjo skrbjo za slovenske sole kot tudi z realizacijo večnamenskega izobraževalnega centra v Dijskem domu.

V razpravo so nato posegli številni člani in se dodatno razčlenili nekatera vprašanja. Govor je bil o tesnejšem sodelo-

vanju med centrom in podeželjem v kulturi, sportu in na drugih področjih delovanja, o vključevanju nekaterih iz družbenega življenja naše skupnosti se prevec odsotnih kadrov od solnikov pa do zaposlenih v slovenskih gospodarskih ustanovah, o vključevanju in enakovrstnosti zensk, o delu z mladimi in o pozornosti tudi idejni rasti kadrov. Več razpravljalcev je nadalje opozorilo na potrebo po večji pozornosti gospodarstvu, stikom z javnimi upravami in obmejnemu sodelovanju. Kar cela vrsta posegov pa je bila posvečena premajhni teži in pozornosti, ki jo zivahna goriska stvarnost ima v svetu informiranja nasploh od tiska pa do deželne radia, za katera tudi goriski Slovinci plačujemo narocnine.

V sklepnem delu je pokrajinski svet izvolil se 20-clanski pokrajinski odbor. Ob predsedniku Karlu Devetaku so v njem Boris Peric, Rudi Pavšič, Livio Semolič, Ales Doktoric, Mirko Primožič, Igor Komel, Marko Lutman, Ivan Bratina, Leopold Devetak, Viljem Gergolet, Sonja Klanjsček, Kristina Knez, Marko Marincic, Marko Rojec, Elizabeta Tomsic, Aldo Rupel, Edmund Kosuta, Nada Sanzin in Ales Waltritsch.

TRGOVINA / SREČANJE DELEGACIJ DVEH ZDRUŽENJ

SGZ in ASCOM prvič skupaj za iskanje izhoda iz recesije

Spefične probleme bodo poglobili v mešanih komisijah

MARKO MARINCIC

Na sedežu goriskega združenja trgovcev ASCOM sta se tr dni prvič uradno srečali delegaciji Slovenskega gospodarskega združenja in predstavništvo združenja, v katero je vclanjena večina goriskih trgovcev. ASCOM je zastopal predsednik Sergio Rovis z direktorjem Bisiachom, v delegaciji SGZ pa sta ob predsedniku Antonu Nanutu bila se direktor Igor Orel in predstavnik trgovcev Alojz Tomsic.

Kot receno je bilo to prvo tako srečanje med organizacijama, zaradi česar je bil uvodni del obiska posvečen prikazu dejavnosti, organizacijske strukture in problemov, s katerimi se ukvarjajo eni in drugi. Se posebno po-

zornost so posvetili delovanju obeh organizacij pri iskanju rešitev za premočanje težke gospodarske recesije na Goriskem, ki je se posebej prizadela trgovino.

Pri obravnavi teh vprašanj so tako presli kar na poglobljeno obravnavo nekaterih med najbolj perečimi specifičnimi problemi in so s tem sprejeli tudi nekaj konkretnih obvez o sodelovanju oz. skupnem prizadevanju za reševanje teh vprašanj.

Na prvo mesto sta obe organizaciji postavili potrebo po primernih cestnih povezavah, zlasti avtocesti Gorica-Razdrto, za kar se bosta zavzeli obe

zvezi. Delegaciji sta tudi soglašali glede potrebe, da se na najboljši možen način reši problem proste cene. Tretji sklop vprašanj zadeva občinske pristojnosti, pri čemer bosta zvezi pozvali mestno upravo, naj čimprej pripravi merno rešitev vprašanja prometa in parkirišč v mestu ter načrta za mestno trgovsko mrežo.

Posebno pozornost so se namenili vprašanju vračanja davka IVA kupcem iz držav, ki niso članice Evropske skupnosti. Sedanji italijanski predpisi so na razliko od prakse v drugih državah članicah ES dokaj omejevalni: kupec iz Slovenije (ali Avstrije, Madzarske

itd.) dobi ob odhodu iz države povrnen davek samo za nakupe, ki presejajo določeno vrednost za posamični predmet. Združenji se bosta zavzeli, da bi znižali to vrednost oz. da bi minimalno vrednost izračunavali upoštevajoč skupno vrednost vseh nakupov. Nadejajo si, da bi tak ukrep lahko občutno povečal interes zlasti kupcev iz Slovenije za nakupe v Gorici oz. Italiji.

Na srečanju so se tudi dogovorili o trajnem sodelovanju med zvezama, ki naj bi s skupnimi delovnimi komisijami obravnavali sprotne probleme skupnega interesa. To obvezo bosta direktorja obeh zvez konkretizirala že v kratkem.

POLJANE / ŽALOSTNA VEST

Umril je Mario Devetak

Veliko je pomagal pri gradnji KŠC Danica na Vrhu

Smrt je spet bolece posegla v našo skupnost. Včeraj v prvih jutranjih urah je v goriski splošni bolnišnici nenadoma preminil 50-letni Mario Devetak, zidarski mojster s Poljane. Vest se je že zgodaj zjutraj bliskovito razširila na bližnjem Vrhu, kjer je bil pokojnik doma in v Doberdolu, kjer si je poiskal življenjsko družico. Zla usoda ga je nenadoma in nepričakovano izrgala iz kroga družine in stevalnih prijateljev na Vrhu, kjer se je rodil pred petdesetimi leti, na Poljanah, kjer sta z zeno

pred dobrega četrta stoletja zgradila nov dom, pa tudi v Doberdolu, kjer so doma številni prijatelji in znanci.

Mario je klub temu, da se je z Vrha preselil na bližnje Poljane, ostal močno navezan na rojstni kraj. Veliko je pomagal pred leti ob gradnji kulturnega in sportnega središča Danica na Vrhu, bodisi neposredno kakor tudi z nudenjem orodja in opreme. Tudi v novem okolju se je vključil v delo Gospodarske zadruge Kras Dol/Poljane in tamkajšnjega kulturnega društva.

Mario Devetak

PARKI / Z DEŽELE NI DENARJA

Zamrznjeni vsi načrti?

Doberdolski župan pisal predsedniku deželne vlade

VLADO KLEMSE

Se pred kaksnim kaksnim letom je kazalo, da bo naša dežela v zelo kratkem obdobju nadoknadila zamude in se postavila, kar zadeva varstvo in urejanje okolja, v sam vrh italijanskih dežel. Zascitili naj bi Kras, uredili kar nekaj krajinskih rečnih parkov, poskrbeli za specifično zaščito ozkih območij.

Od vse te moke bo, kot kaže, bolj malo kruha. Prej so uresničevanje načrtov zaustavljali pomisleki, take in drugačne narave. Zdaj so razlogi v pomanjkanju denarja. V nerodnem položaju so se znašle predvsem tiste krajevne uprave, ki so se, ob premagovanju številnih težav, le odločile za določene posege. Obstaja namreč resna nevarnost, da bo se to, kar so sploh naredili, ostalo neuresničeno in nedokončano.

Včeraj se je v deželni svetovi pričela razprava o finančnem načrtu za leto 1993. Načrt pa menda ne predvideva, razen lani in prejšnja leta neuporabljenih sredstev, nobene nove dotacije za urejanje in vzdrževanje parkov. Predstavniki naravovarstvenih združenj pa tudi nekateri deželni svetovalci so na to že opozorili in upati je, da

bo v deželni svetovi možno se kaj spremeniti. Med občinami, ki jih bo taka odločitev najbolj prizadela je tudi doberdolska. Upravitelji te občine si, skupaj z upravitelji sosednje ronke in foljanske občine prizadevajo za uresničevanje kraškega parka.

Včeraj je doberdolski župan dr. Lavrencic poslal pismo predsedniku deželne vlade Turellu. Seznanja ga z nevarnostjo, da bi se zaceti posegi ostali nedokončani. Župan Lavrencic opozarja tudi, kako je bila občina Doberdolo prisiljena vrniti 300 milijonov lir za nakazanih sredstev za urejanje jezera in to zaradi pomanjkanja koordinacije med različnimi deželnimi službami.

Pismo vsebuje tudi zagotovilo, da so v Doberdolu prepričani v pomen varstva okolja, do dajajo pa, da morajo biti taki ukrepi v skladu z interesi prebivalstva. Od vseh dosedanjih načrtov so v naši deželi uresničili le malenkost. Vse pobude v tej smeri so se doslej odvijale neverjetno počasi. Eden glavnih razlogov je menda v dejstvu, da so bili načrti vsiljeni z vrha.

Kulturno društvo Briski gric - Steverjan

Vabimo vas na prireditev

SREĀNO V LETO 1993

danes ob 20.30 v dvorani KD Briski gric na Bukovju. Skupinska razstava del Nadje Bevcar, Silvana Bevcarja, Hijacinta Jusse in Vladimira Klanjskega. Koncert Tribilnega kvinteta Akademije za glasbo iz Ljubljane.

KINO

GORICA
VITTORIA 20.45 Gorica kinema: »Merci la vie«. Rez. B. Blier.
CORSO 17.30 - 22.00 »Pomodori verdi e fritti alla fermata del treno«.
VERDI 20.30 »Il vampiro«. Gledališka predstava.

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
OBČINSKA LEKARNA PRI SV. ANI - ul. Garzaroli 154 - tel. 522032.
DEŽURNA LEKARNA V TRZICU
S. ANTONIO - ul. Romana, 147 - tel. 40497.

POGREBI

Danes v Gorici ob 11. uri Antonio Zorzut iz bolnišnice Janeza od Boga v cerkev na Placuti in na glavno pokopališče.

ZAHVALA

Ganjeni ob tolikšni udeležbi na pogrebu

Sava Sfiligoja

se od srca zahvaljuje mo g. zupniku Karlu Bolcini za tolažilne besede, somasevalcem, pevcem za tako ganljive pesmi, darovalcem cvetja in vsem prijateljem in znanjem, ki so z nami sočustvovali v teh težkih trenutkih. Se posebna zahvala pa naj gre naši čudoviti mladini.

Vsi njegovi

Gorica, 17. 12. 1992

Včeraj nas je nenadoma zapustil naš dragi

Marjo Devetak

Pogreb bo jutri, 18. decembra, ob 10. uri iz mrliške veže splosne bolnišnice v Gorici v cerkev v Doberdolu.

Zalostno vest sporočajo žena Adrijana, sin Iztok, hči Isabella, sestra Karla in vsi sorodniki

Poljane, 17. 12. 1992

Člani KD Kras Dol/Poljane in člani Gospodarske zadruge Kras izrekajo občutno sozajljevo svojem in družini ob nenadni izgubi Maria Devetaka.

Jordan Vizintin z družino se klanja spominu Maria Devetaka in izreka svojem globoko sozajljevo.

Ob boleci izgubi dragega očeta in moza Marka Devetaka izrekata iskreno sozajljevo družini

Nato in Helka z družino z Vrha

Dobra gorenjska gostilna?

Obnovljena modna trgovina BAVCON vendar!

Ulica Carducci 30 - GORICA

NOVA GORICA / PODPORA GLEDALIŠČU

Optimizem med kulturniki: k letu PDG v novem domu!

HIT podpisal pogodbo o denarnem prispevku za kulturni dom

V torek, 15. decembra, so v Novi Gorici podpisali dokument med HIT-om in PDG, s katerim se prvi zavezuje podpreti gradnjo kulturnega doma. »Z donatorstvom oblikujemo pestrejšo in bogatejšo turistično podobo Nove Gorice, zato dajemo 300.000 nemških mark kot pomoč pri gradnji gledališke hiše, kot bogatitev kulturne ponudbe mesta in nenačrtne kot poslovni vlozek, « je dejal direktor HIT-a Danilo Kovacic ob podpisu darilne pogodbe z direktorjem Primorskega dramskega gledališča Tomico Dumancicem.

S tem dejanjem je kolektiv PDG zacementiral zbiranje sredstev za dokončanje izgradnje svoje »matične hiše«. Tako bodo na približno 2.500 naslovov posameznikov, obrtnikov in podjetij na Goriskem razposlali pismo s prošnjo, da s svojimi prispevki pripomorete, da bomo jeseni 1993 lahko odprli vrata novega in zares pravega gledališča.

Ideje o lastni gledališki hiši segajo v petdeseta leta. Vse od takrat je bila ob številnih pobudah nenehno prisotna želja, da bi ustvarili regionalni kulturni center, ki bi zadovoljil profesionalce in ljubitelje likovne, glasbene in dramske umetnosti. V PDG ne-

nehno opozarjajo, da so osamljen primer delovanja v nemogočih pogojih - od premajhne in neustrezne dvorane do raztresenih poslovnih in vadbeneh objektov. Končno začne maja 1989 - po predhodni uvrstitvi v nacionalni program, ker Ministrstvo za kulturo prevzame petdesetodstotni delež investicije, drugo polovico pa novogoriška občina - Splošno gradbeno podjetje Gorica iz Nove Gorice z gradnjo novega kulturnega doma, ki je po strokovnih ocenah »težak nekaj čez dvaindvajset milijonov nemških mark.

Ze od vsega začetka se ob taki investiciji pojavljajo nasprotovanja in očitki, ki jih novogoriški zupan Sergij Pelhan, eden glavnih pobudnikov in duhovni oče te novogradnje, deli v dve skupini: v eni prevladuje »ze prezvela miselnost o manjvrednosti kulture, ki spada med družbenimi dejavnostmi glede zagotovitve prostorskih in materialnih pogojev na zadnje mesto.« V drugi skupini pa je v ospredju strankarsko-politični prestiž, »se posebej iz vrst občinskega odbora Slovenske ljudske stranke, « pravi Pelhan, »češ da je najprej

VALTER PREGELJ

potrebno zagotoviti urejeno kanalizacijo in javna stranišča. «Slednje leti na odvetnika Tomaza Marusica, ki je o tej temi na enem predvolilnih shodov tudi dejal, »da je v Novi Gorici se vedno prisoten realsocialistični sindrom, ko določeni ljudje razmetavajo denar davkoplacevalcev.«

Trenutno je po podatkih supervizorja Staneta Begusa z novogoriškega projekta »pokrito« investicije skoraj enainšestdesetodstotna. V manjkajočo vsoto - okrog devet milijonov nemških mark - pa je po besedah

direktorja PDG Tomice Dumancica potrebno vsoti milijon mark iz občinskega in enak znesek iz republiškega proračuna v naslednjem letu, prihodek od prodaje približno tisoč kvadratnih metrov prostorov v novi zgradbi (klet, prilicje in prvo nadstropje), kar bi navrglo dva milijona mark, in sredstva, pridobljena z akcijo »Eden drug mu ognja dajmo« ali »Dokončajmo izgradnjo matične hiše Primorskega dramskega gledališča.«

S tem načinom, ki je kljub težkim časom po

Dumancicem mnenju pretehtana in »pametna odločitev«, naj bi zbrali pol milijona nemških mark. »Seveda to se ni celotna manjkajoča vsota, zadostuje pa za opremo in vsaj tolikšno usposobitev gledališke dvorane, da bi zacementiral PDG septembra naslednje leto redno gledališko dejavnost v novem kulturnem domu, « pravi se Dumancic in dodaja, da bi zasnali stroški vzdrževanja gledališča - po grobih izračunih - približno tisoč nemških mark na dan, ali toliko, kolikor znaša vzdrževanje srednje (Linhartove) dvorane v Cankarjevem domu v Ljubljani.

Kulturni dom - za nekatero nujen, za druge nepotreben (Foto: O' Hara)

AJDOVŠČINA

Zaklonišč ni treba obvezno graditi

ARTUR LIPOVZ

Gibanje proti pretiravanju v gradnji zaklonišč se je v ajdovški občini začelo že pred stiri leti in je pozelo kar nekaj uspehov. Od 1990 dalje se zaklonišča niso gradila več, po crki zakona pa jih je od srede letosnjega leta spet potreba graditi, resda pod milejšimi pogoji. Tako se je skrčilo območje obvezne graditve le na mesta z nad 5000 prebivalci, torej velja določba le za Ajdovščino (prej je to veljalo tudi za Vipavo in Col). Zascitna moc zaklonišč in dopolnilna zascitna se zmanjšujeta za polovico. Obvezna bo gradnja zaklonišč v novih objektih (sole, vrtci, zdravstvene ustanove in v objektih obrambno pomembnih dejavnosti). Gradnja zaklonišč v zasebnih stanovanjskih hišah ni več potrebna. Financiranje izgradnje pa nosijo zavezanci sami, kar bo lahko pomnilo kar velik finančni zalogaj.

Zaradi tega in ker niso znane in usklajene tudi druge vsebinske zadeve predvsem normative narave, je izvršni svet sklenil, da bo osnutke odloka o graditvi zaklonišč pred sejo skupščine se enkrat obravnaval. Predvsem naj odlok vodi k poenostavitvi in ne nepotrebnemu zamotavanju tega področja. Dovolj življenjski odlok in zakon bi lahko dopuščala gradnjo dvo oziroma večnamenskih objektov, kar bi povečalo funkcionalnost.

SEŽANA / JAMARSTVO

Na Krasu je še veliko dela za jamarje

OLGA KNEZ STOJKOVIC

Saksida, jim prinaša delo dohodka. Uspešni so pri raziskovanjih novih kra-

skih jam. Na OS Dutovlje obiskuje jamarji tečaj 22 učencev. Dobro sode-

lujejo z zamejskimi jamarji. Zadovoljni so z rezultati meritev, opravljenih na področju speleoterapije za potrebe sezanske bolnišnice.

Skrivnost podzemlja: Martinska jama (Foto: O. K. Stojkovic)

IDRIJA / OCENJENA ŠKODA

Minulo novembrsko neurje s poplavami in zemeljskimi udori ter usadi je v hribovitih predelih na Idrijskem in Cerkljanskem povzročilo kar zelo občutno škodo.

ROMAN BRIC

Raspetova in Mavrijeva domačija na robu (Foto: RB)

Posebna občinska komisija je ugotovila, da je po zadnjih novembrskih popravah na Idrijskem nastalo za 719 milijonov tolarjev škode. To je več kot šest (6, 3) odstotke bruto družbenega proizvoda občine. Največ škode je na cestah. Najbolj je bila prizadeta regionalna povezava Spodnja Idrija-Oblakov vrh, v slabem stanju je tudi magistralna cesta M10/10 (Kalice-Robic). Sicer je skupaj kar 22 kilometrov ceste med Idrijo in Zelinom s številnimi nevarnimi odseki potrebno temeljitega popravila.

Slika levo: Zemeljski plaz v Gorjah je ogrozil domačiji 80-letne Ane Mocnik in Petra Tuseka, v nevarnosti pa sta tudi nad plazom stoječi stanovanjski hiši Antona Raspeta in Staneta Mavrija.

Slika desno: Magistralna cesta M10/10 spada med najbolj nevarne v Sloveniji. Izredno kritičen je odsek med Idrijo in Tolminom. Kranje ne zaleže dosti. Potrebno bo večje popravilo, a kdaj, kako in s cim.

NOVA GORICA / OKOLJE

Kako in koliko je (ne) čist zrak ki ga dihamo

Raziskave niso vznemirljive

VALTER PREGELJ

Jesen in zima sta tista letna casa, ko so prebivalci zlasti večjih naselij bolj ogroženi zaradi nečistega zraka kot sicer. Z Odlokom o razvrstitvi območij onesnaženosti zraka so kraji v Sloveniji razvrščeni v štiri kategorije. Prva opredeljuje območje čistega zraka, četrta pa zajema zelo onesnažen zrak. Razvrstitve upošteva samo kraje, ki imajo nad 1.500 prebivalcev.

Stopnje onesnaženosti zraka, ki jih z meritvami sezonsko ugotavlja slovenski Hidrometeorološki zavod, so odvisne od koncentracij zveplovega dioksida in dima. Tako dobljeni rezultati v sezonah 1990/91 kažejo da po meritvah niti v Novi Gorici niti v Kanalu (neposrednemu sosedu cementarne Anhovo) niso bile presežene dovoljene koncentracije omenjenih spojin. Oba kraja sta glede na indeks onesnaženosti uvrščena v drugo kategorijo. Sicer pa je iz podatkov republiške merilne postaje za obdobje 1991/92 razvidno, da zavzema območje Nove Gorice po povprečnih koncentracijah zveplovega dioksida 35. mesto, po povprečnih koncentracijah dima pa 40. mesto. V isti razpredelnici »spada« Kanal na 41. mesto po onesnaženosti z zveplovim dioksidom, z dimom pa na 18. mesto. Lestvica je narejena iz trinstiridesetih merilnih mest in na začetku so kraji z bolj onesnaženim zrakom!

V Novi Gorici in Anhovem so izmerili tudi kislost padavin. Kolikor toliko normalen pH (enota za merjenje kislosti) faktor v padavinah naj ne bi »padel« pod vrednost 5, 6. Izmed stiriindvajsetih vzorcev v obeh sezonah je bil v Novi Gorici pH po dvakrat v vsaki sezoni manjši od 5, 6 v Anhovem pa niti enkrat. Če vemo, da so glavni povzročitelji kislih padavin zveplov dioksid in dušikovi oksidi, ki so produkt oksidacije, naprimer kurjenja, smo pri naslednjem - pozornost vzbujajočem - viru onesnaževanja ozračja. To so kotelovnice, katerih zmogljivost je večja od 0, 03 MW. Iz rezultatov sledi, da večina kotelovnic presega dovoljeno mejo koncentracije dima, nekatere pa ogljikovega monoksida in dušikovih oksidov. Dokončno poročilo naj bi izdelali do konca leta.

BOVEC / TURISTIČNI OBETI

Napredek kaže snovati na lastnih silah in naporih

Predvsem ne ostati na pol poti...

MIRAN MIHELIC

Bovec je kraj, ki že leta poskuša postati turistični center, vendar ostaja na pol poti. V smislu evropske kvalitete pa ima se vse pred seboj, »je povedal Marjan Mlekuz, predstavnik skupine, ki išče novo identiteto kraja in je v nedeljo, 13. decembra, predstavila svoje poglede na razvoj sirsega območja ob gornjem toku reke Soče in Koritnice.

Zdaj je ugoden čas, da se v turizmu in gospodarstvu postavljajo ob bok vstopanju Slovenije v gospodarske tokove Evrope in tik pred začetkom leta slovenskega turizma. Bolje kaže izrabi tudi 800-let zupnije. Smatrajo, da je treba

Bovsko odpreti navzven in navznoter, se posebej pa se mora odpreti sama sebi. Pri tem pozivajo vse zainteresirane, da združijo interese in znanje v ustanovitev skupne turistične ponudbe. Nemudoma je treba pripraviti konkretne projekte in določiti prioritete, s katerimi se mora Bovec potegovati za razvojna republiška sredstva.

Osvrknili so nemarnost države, ki ne pokaže interesa, da bi dolina dobila potrebno infrastrukturo. Nic manj prizanesljivi niso bili niti do tolminske občine, ki dopušča, da iz občine »beziho domaci mozga« in se udinjajo drugje.

NOVICE

Novoletno pričakovanje v sezanskem vrtcu

SEZANA - Ves december v sezanskem vrtcu, ki ga obiskuje preko 350 malčkov, potekajo praznične prireditve. Te bodo svoj vrhunec dosegle v drugi polovici meseca. Zlasti so aktivnosti v okrašenem vrtcu namenjene otrokom, ki niso vključeni v organizirano varstvo. Tako se je ena skupina malčkov z avtobusom odpravila v Stanjel, kjer je uživala ob pripovedovanju pravljice knjižničarke Marije Godnic in ogledu stanjskega gradu. Druga skupina se bo v pravljicne dni v ta biser sezanskega Krasa podala jutri. Danes jih bo obiskal pantomimik Andres Valdes, ki bo imel kar štiri predstave za najmlajše. Za otroke bo zanimiva tudi torkova disco matineja v disku Titanic, ki se bo pričela ob 10. uri. Vzgojiteljice sezanskega vrtca se bodo 24. decembra predstavile z lutkovno igrico Medved isce pestunjo. Od 21. do 23. decembra bodo potekali igralni dnevi, ko bo otroke in njihove starše vsak popoldan obiskal Dedek Mraz s spremstvom. Tokrat ne bo obdoroval posameznikov, ampak bo prinesel skupna darila - igrice. Novoletne prireditve ne bodo potekale le v centralnem vrtcu ampak tudi po drugih vrtcih (Komnu, Divaci, Dutovljah, Hrpeljah in Senozecah). (OKS)

Strogi ukrepi do metalcev petard

IZOLA - V torek, 15. decembra, je občinski IS sprejel preventivne ukrepe zoper tiste, ki »ljubijo« pokanje petard ob bližajocih se božičnih in novoletnih praznikih. Glede na nevarnost in motenje javnega reda, ki ju povzročajo petarde in druga pirotehnična sredstva, je IS ob prisotnosti ravnateljev vseh vzgojnovarstvenih ustanov, komandirja policijske postaje, novinarjev in predsedstva izolske občine ter sodnika za prekrške sprejel odlok o prepovedi njihove uporabe. Predvidena kazen za vse krstelje je 2.500 tolarjev. (BV)

Odične uvrstitve mladih plesalcev

AJDOVŠČINA - Na zadnjem letosnjem kvalifikacijskem turnirju v standardnih in latinoameriških plesih v Ljubljani so se plesalci komaj leto dni delujočega Plesnega kluba Ajdovščina odlično odrezali v latinskoameriških plesih. Tako je par Slavko Kodric - Metka Bizjak dosegel prvo mesto pri pionirjih P kategorije, Med pionirji C je bil par Misa Cigoj - Katja Marc drugi, med mlajšimi mladinci C sta dosegla Jurij Batagelj in Manica Kodric šesto mesto, medtem ko sta med mladinci C kategorije bila Aljaz Ursic in Alice Stojko četrta. (AL)

Jerajevi krivoustneži v idrijski galeriji

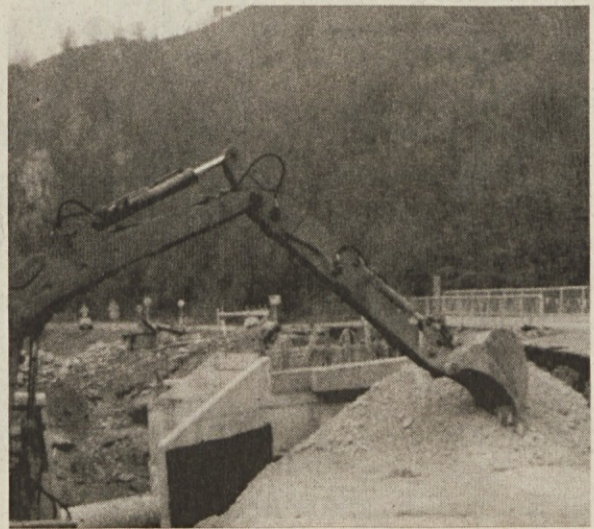
IDRIJA - V idrijski mestni galeriji bo od jutri, četrta, 17. decembra, dalje odprta razstava umetniške fotografije Zmaga Jeraja na temo Krivoustneži. Mariborski likovni umetnik in fotograf Zmago Jeraj se bo idrijskemu občinstvu predstavil s 60 umetniškimi deli, večina v crnobeli tehniki, ki posegajo v življenjsko nerazdružljivost naravnosti in igre, maske in pristnosti v clovekovem bivanju. Otovoritev razstave, ki jo je pripravil Mestni muzej, odprta pa bo do konca decembra, bo drevi o 18. uri. (RB)

Praznične prireditve v Avditoriju

PORTOROŽ - Dedek Mraz s spremstvom bo otroke v portoroškem Avditoriju obiskal dvakrat - na sobotni premieri gledališke predstave »Zvezdica zaspanka«, ki jo je pripravila gledališka skupina KUD Karol Pahor iz Pirana in torkovi predstavi akrobatske plesne skupine Flip. V sredo, 23. decembra bo v predverju Avditorija božično rajanje z modno revijo za otroke in nastopom Andreja Siferja ob 18. uri. V soboto, 19. decembra ob 20.30 se bo obalnemu občinstvu na predbožičnem koncertu predstavil »3 Big Band orchestra«, ki bo s pevko Mio Znidaric pod vodstvom dirigenta Petra Popovskega zaigral skladbe zgodnjega swinga, znane priredbe in večno zelene jazz skladbe. Božični koncert z »New Swing Quartetom«, ob spremstvu glasbenega tria bo v soboto, 26. decembra ob 20.30. Tradicionalni novoletni koncert, ki ga bo neposredno prenasala TV Slovenija bo v sredo, 30. decembra. Dunaj v Portorožu bo pričaral »Wiener Operettenorchester«, ki ga vodi Siegfried Andraschek. Z deli Lehara, Straussa, Ziehrerja in z novoletno zdravico v Tartinijevih kozarcih, se bo zaključila zadnja prireditev leta 1992. (NBJ)

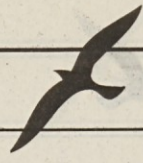
109 brezposelnih delavcev več na Bistriškem

ILIRSKA BISTRICA - V Ilirski Bistrici novih delovnih mest ni, nič pa tudi ne kaže da se bo število bistriških brezposelnih zmanjšalo. To stevilo je ta mesec naraslo na več kot tisoč. Znano je da je Kmetijska zadruga Hmezad od 1. decembra v stečajnem postopku. Konec novembra je bilo v zadrugi zaposlenih 113 delavcev; stiri od teh so poiskali novo zaposlitev, 109 pa se jih je prijavilo na zavodu za zaposlovanje. Alojz Lilija, stečajni upravitelj, bo te delavce zaposloval pogodbeno po potrebi. Sicer pa bodo novi nezaposleni delavci prejeli denarna nadomestila v casu od treh mesecev do dveh let odvisno od dolzine delovne dobe. Prve tri mesece bodo prejeli 70 odstotkov povprečne plače, ki so jo prejeli v zadnjih treh mesecih, ko so bili se zaposleni. (DP)

*Flikarje« na cesti Idrija-Tolmin malo zalezejo (Foto: RB)

NOVICE

Svet Banke Slovenije o kovancih

LJUBLJANA - V 59. številki Uradnega lista RS je objavljen odlok o izdaji kovancev za pet tolarjev, dva tolarja in en tolar, ter za 50, 20 in 10 stotinov. Podpisal ga je predsednik vlade. Kdaj bodo kovanci v obtoku, bo danes odločil Svet Banke Slovenije, ni pa še znano, ali bodo kovanci v obtoku pred ali po novem letu. Vsi kovanci so narejeni v slovaški kovnici Statna Mincovna. Nekaj jih je že v trezorju Banke Slovenije, ostali pa naj bi dospeli v naslednjih dneh. (STA)

Alitalia kupila 30 odstotkov madžarske letalske družbe

BUDIMPESTA - Italijanska letalska družba Alitalia je v Budimpešti podpisala sporazum o nakupu 30 odstotkov madžarske letalske družbe Malev. Tudi italijansko podjetje za vlaganja v tujini Simest, ki ga nadzoruje italijansko ministrstvo za zunanjo trgovino, bo v okviru te pogodbe kupilo pet odstotkov te madžarske družbe. Vrednost italijanske investicije znaša več kot 100 milijard lir oziroma 67 milijonov dolarjev. Madžarska bo zadržala 51 odstotkov kapitala, 14 odstotkov pa ga bo prodala uslužbenecem in lokalnim investitorjem. Od devetih sedežev v upravnem odboru bo Alitalia dobila tri, od sedmih v nadzornem odboru pa dva sedeža. Alitalia je z 20 milijoni prepeljanih potnikov na leto na četrtem mestu v Evropi. Letos se je njen promet povečal za 2 odstotka, medtem ko je povprečno povečanje prometa v evropskih letalskih družbah 6-odstotno. (STA)

Liberalnejši delovni čas grških trgovin

ATENE - Grška vlada je liberalizirala delovni čas v trgovinah. Vse trgovine v turističnih krajih lahko same določajo svoj delovni čas; vse razen lekarn, lahko poslujejo tudi ob sobotah in nedeljah ter ob državnih praznikih. Odlok so prejeli zaradi prilagoditve skupnemu evropskemu trgu. (Hina)

Kreditna banka Maribor bo odkupila štiri diplomske naloge

MARIBOR - Kreditna banka Maribor bo v prihodnjem letu odkupila štiri diplomske dela s področja bančništva. Na ta način naj bi pri absolutnih ekonomije vzbudili zanimanje za izbor diplomskih nalog s področja bančništva. Prvi diplomski deli bo banka odkupila do 30. junija 1993, drugi dve diplomi pa do konca prihodnjega leta. Za odkup nalog se bo KB Maribor odločila na podlagi ocen komisije, v kateri bodo profesorji mariborske in ljubljanske Ekonomske fakultete, strokovnjaki s področja bančništva in predstavniki Kreditne banke Maribor. (STA)

SLOVENIJA / SANACIJA BANK

Brez skrbi za prihranke

Prva odločba o uvedbi postopka je pripravljena

KATARINA FIDERMUC

»Zaradi uvedbe sanacijskega postopka v banki varčevalci ne bodo izgubili svojih prihrankov, zato ni utemeljen strah, da bi se to zgodilo,« je na zadnji seji skupščinskega odbora za denarno politiko poudaril viceguverner Banke Slovenije Miro Kos (do nedavna tudi direktor republiške agencije za sanacijo bank). »Sirjenje govoric o tem, da bodo zaradi sanacije oskudovani varčevalci, lahko povzročijo množično dvigovanje prihrankov iz bank,« je opozoril Kos. Guverner Franc Arhar je povedal, da ima Banka Slovenije že pripravljeno prvo odločbo za začetek sanacijskega postopka v eni od bank. »Pred izdajo prve konkretne odločbe se zavedamo, da bomo morali potem javnost seznaniti tudi s številkami. Vedeti moramo, kdo bo položaj bank v sanaciji pojasnil tuji in domači javnosti. Partnerji v tujini dobro vedo, kaj za banko pomeni sanacijski postopek,« je opozoril Arhar in dodal, da bodo morale banke, v katerih bo potrebnih sanacijski postopek, ohraniti zaupanje svojih varčevalcev in poslovnih partnerjev. Zato bodo potrebovale vodstvo, ki bo strokovno usposobljeno in ki bo uzivalo tako za-

panje deponentov kot političnih strank.« Če bodo banke hotele obdržati svoje varčevalce in poslovne partnerje, si bodo morale zagotoviti dovolj dnevnega denarja za primerne likvidnost, prav to pa utegne po ocenah guvernerja Arharja povzročiti veliko težav Banki Slovenije. »Centralna banka bo morala namreč zaradi zagotavljanja likvidnosti celotnega sistema in seveda tudi bank v sanacijskem postopku zelo paziti, da bo ob tem eksponiranju likvidnosti obdržala predvidene omejitve denarne politike. Sanacija bank bo torej velika preizkušnja tudi za denarno politiko.« Člani odbora skupščine Slovenije za denarno politiko, ki so se včeraj zbrali v zadnji, so se o sanaciji bančnega sistema večkrat pogovarjali na sejah odbora, ki so bile zaprte za javnost. Vsebinsko svojih pogovorov so strnili v predlog metodologije za sanacijo posamične banke. Odborniki ocenjujejo, da je sanacija povezana s tremi načeli: novim lastništvom bank, novim medzmentom in novim kapitalom. Predlagajo tudi, da bi državni javni dolg iz naslova sanacije bank simbolno zmanjšali, med drugim z odprodajo bančnega premoženja.

LJUBLJANA / ŽELEZARNE

Iz združenja bo nastal koncern

SŽ načrtujejo preoblikovanje

MILE ČUK

Slovenske železarne naj bi se preoblikovale v koncern, ki ga bodo sestavljali marketing, finance, razvoj ter kadrovske, pravne in splošne zadeve. To je na včerajšnji tiskovni konferenci po seji upravnega odbora poudaril njegov predsednik Dusan Sesok. Navedel je dve ključni področji, ki bosta sestavljali novi koncern: metalurške družbe ter strojegradnja in livarstvo. Upravni odbor predvideva, da bo pomemben premik nastal predvsem pri prodaji, ker je to edini dejavnik, ki lahko srednje- in dolgoročno pospeši reševanje problemov SŽ. Govorili so tudi o operativnem načrtu za leto 1993, vendar želijo ta del pripraviti se bolj kakovostno. Zato bodo dokončen načrt sprejemali konec januarja prihodnje leto. Upravni odbor je sprejel sklep o izdaji obveznic Slovenskih železarn v višini 250 milijonov DEM. Glede zakona o pokrivanju izgub SŽ v letu 1991 naj bi bodoci koncern pripravil predlog, kateremu delu se kaj pokrije. Kot je povedal Dusan Sesok, so se dogovorili tudi, da v okviru zakona o jamstvu za najetje posojil za trajna obratna sredstva v višini 72 milijonov DEM takoj uresničijo del v višini 20 milijonov. Ta

predvideva v prihodnjem letu 1700 presežnih delavcev med 12.000 zaposlenimi na SŽ. To ne pomeni, je poudaril Ocvirk, da bodo ti delavci izgubili zaposlitev v januarju.

Letosnja proizvodnja bo znašala 338.000 ton, sanacijski program pa je predvideval kar 639.000 ton, cesar realno ni mogoče dojeti. Zato bo glede tega upravni odbor, kot je dejal Sesok, zahteval dodatne obrazložitve. Letosnja izguba je narasla na 145 milijonov DEM, sanacijski program pa predvideva, da se bo ta v prihodnjem letu zmanjšala na 33 milijonov.

Andrej Ocvirk (Foto: Jože Suhadolnik/TRIO)

ITALIJA, SLOVENIJA / SVOBODNA CONA

Brez omejitev

BOGO SAMS

Med Slovenijo in Italijo se bodo pričela dvostranska pogajanja za ureditev vseh odnosov in s tem tudi pogajanja o preseganju osimskih sporazumov. V Trstu obstajajo zelo ostro ločena mnenja; gre celo za koketiranje z Milosevičevim Srbijo in za poskus spreminjanja meja, hkrati pa se porajajo konstruktivni predlogi za krepitev gospodarskega sodelovanja. Takšen je tudi predlog o možnosti ustanovitve cone svobodne izmenjave med Italijo in Slovenijo in mogoče Hrvaško, ki naj bi prinesla pospešeno gospodarsko sodelovanje obeh republik z Evropsko skupnostjo. Konkretno izdela predlog izhajajo iz začetih dvostranskih razgovorov in pogajanj med Evropsko skupnostjo in Slovenijo. Za zdaj naj bi obveljal stari režim v prihodnje pa je realno predvidevanje, da se bo najprej preoblikoval v status pridruženih držav, pozneje pa držav članic. Toda proces teh priznanj in uveljavljanj bo po vsej verjetnosti trajal kakšnih deset let. V tem razdobju se bo sprostil uvoz industrijskih izdelkov iz Slovenije na področje držav članic Evropske skupnosti, hkrati s tem pa se bo gotovo sprostil tudi izvoz v Slovenijo, kar je seveda bistvena

plat istega vprašanja, saj bi tak liberaliziran uvoz močno ogrozil slovensko industrijo. Osimski sporazumi so predvidevali ustanovitve proste industrijske cone na meji med Slovenijo in Italijo. Industrijsko cono na Krasu je Evropska skupnost že priznala in zanjo so že veljale in veljajo številne pomembne olajšave. Ker bi bilo blago v celoti proizvedeno v tej coni, bodisi na slovenski bodisi na italijanski strani, bi bilo po poreku avtomatično iz Evropske skupnosti in hkrati slovensko, zato ne bi bila potrebna nobena uvozna dovoljenja, carine ali kakršne koli dajatve. Predlog o ustanovitvi cone svobodne izmenjave predvideva, da bi olajšave ohranili za določena geografska področja na meji ali v bližini italijansko-slovenske meje (mogoče pa tudi v bližini meje s Hrvaško) in za mesana podjetja, v katerih je najmanj 30 odstotkov kapitala iz držav Evropske skupnosti. V vsakem primeru olajšave naceloma že obstajajo. Evropska skupnost jih je že priznala, zato se o tem ne bi bilo potrebno dolgo pogajati. Odločila se je namreč, da ne bo odobrila nobenih olajšav več in da morajo biti režimi po prvem januarju prihodnjega leta povsod enaki.

KONFERENCA O NEMŠKI PRIVATIZACIJI

Lastninjenje - breme davkoplačevalcev

Hitra prodaja in čim manjši politični vpliv

LJUBLJANA - Včeraj se je v prostorih Avstrotela-Kompa pričela dvodnevna konferenca z naslovom Problemi in izkušnje o privatizaciji. Privatizacijske izkušnje nekdanje Demokratične republike Nemčije, so skupaj s Treuhandstaltom iz Berlina in nemškim finančnim ministrstvom pomagali predstaviti Fondacija Pharos, Gospodarski vestnik in Zveza ekonomistov Slovenije. Konferenca se je udeležil tudi veleposlanik Zvezne republike Nemčije v Sloveniji dr. Gunther Seibert.

Predstavniki Treuhandstalta so na novinarski konferenci povedali, da je slovenski zakon o lastništvu preoblikovanju podjetij napisan na popolnoma drugih temeljih kot nemški, ki daje le okvir za lastninjenje; to je ustvarjanje trga in konkurenčnih sposobnosti podjetja. Nemškemu zakonu pa manjkajo trda pra-

ALENKA L. JAKOMIN

tila, ki jih vsebuje slovenski zakon. Delno brezplačno razdelitev premoženja, ki je predvidena v slovenskem zakonu, ocenjujejo nemški predstavniki pozitivno, saj kot pravijo, se delavcem na ta način vrne tisto, kar so dolga leta ustvarjali. Vendar to še ni optimalna rešitev, saj se uspešnost doseže takrat, ko je lastnik podjetja zasebnik, ki podjetje usmerja tako kot to zahtevajo ekonomske zakonitosti. Sele takrat, ko je gospodarski položaj stabilen, je smotno izdati tako imenovane ljudske delnice za tista podjetja, ki se ne niso uspela olastniti. V procesu lastninjenja nemških podjetij so se pristojne ustanove opirale predvsem na dve načeli: čim manjši politični vpliv na privatizacijo in hitra prodaja ne glede na trenutno ceno podjetja.

Največji problem nemške privatizacije je, da podjetja svojih izdelkov kljub temu da so konkurenčni, ne morejo prodati na svetovnih trgih. Prav zato zaslužijo premalo in so prisiljena odpustati delavce, kar je najbolj boleče. Oktobra 1990 je bilo v Vzhodni Nemčiji zaposlenih 10 milijonov ljudi. Danes je zaposlenih le še 6 milijonov, brezposelnih pa je 1,4 milijona ljudi. Za druge skrb država z različnimi izobraževalnimi in svetovalnimi programi. Privatizacija nekdanje NDR bo Zahodno Nemčijo stala več kot en bilijon nemških mark. Na vprašanje, kolikšno bo breme slovenskega procesa lastninjenja, pa je minister Davorin Krcun odgovoril, da bo največji delež družbenega proizvoda namenjenega prestrukturiranju in lastninjenju je predviden v letu 1993 in bo znašal 5,5 odstotka.

SLOVENIJA / ZVEZA POTROŠNIKOV ODKRIVA NEPRAVILNOSTI

»Zavajanje kupcev je nedopustno«

IRENA PIRMAN

LJUBLJANA - V letu 1992 sta Zveza potrošnikov Slovenije in Veterinarska fakulteta - Institut za higieno zivil že drugi (prvič junija, drugič decembra) ugotovila, da Mesarsko podjetje Jurij iz Sentjurja pri Celju prodaja mesne izdelke z deklaracijo sumparica, ki ne ustrezajo določilom 47. člena pravilnika o kakovosti mesnih izdelkov zaradi nespecificne sestave nadeva. Po pravilih tega člena mora sumparica vsebovati 70 odstotkov mesa prve kvalitete, 15 odstotkov slanine in 15 odstotkov mesnega testa. Tem zahtevam pa sumparica Mesarstva Jurij ne ustreza. »Po našem mnenju gre za zavajanje potrošnikov in njihovo nezadostno zaščito,« je me-

nil Dusan Pirih, sodelavec Zveze potrošnikov. »Sumparica podjetja Jurij za 30 do 40 odstotkov odstopa od predpisa in ima manjšo biološko vrednost. Tak izdelek se mora po pravilih prodajati ločeno in deklarirano kot manj vreden izdelek ali pa je celo izločen iz prometa zaradi nepravilne deklaracije. V Ljubljani pa izdelek prodajajo z reklamo akcijska prodaja.« Lani smo proizvedli 51000 kg sumparice,« je povedal Rado Krzan, direktor Mesarstva Jurij. »Vsaka serija proizvodov gre skozi kemijsko, biološko in organoleptično analizo. Nadzor naših izdelkov izvajamo v sa-

mem obratu, analizirajo pa jih v Zivinorejskem zavodu v Celju. Po nasi oceni sumparica ustreza lastnostim za to vrsto mesnega izdelka. »Res je, da sumparica vizualno odstopa od klasične in tudi možnosti rahlega nihanja kvalitete ne izključujem, vendar menim, da je analiza Instituta za higieno močno prejudicirana in nima strokovne utemeljitve. Iz nje se tudi ne more razbrati, da gre v izdelku za meso druge kvalitete.« Vzorec, pregledan v juniju tega leta, je bil poslan tudi na superanalizo, ki jo je opravil Univerzitetni zavod za zdravstveno varstvo. Vzorec, odvzet decembra, na to analizo

se niso poslali. »Kontrola kvalitete izdelkov je pri nas prešibka. Tudi če bo ugotovljena neustreznost izdelka, pride ovadba k sodniku za prekrške sele cez leto in pol. Edina rešitev je izločitev izdelka iz prodaje,« je dejala Breda Kutin, predsednica Zveze potrošnikov Slovenije.

LJUBLJANA / ZADOSTNE REZERVE NAFTE

Poleg nemotene preskrbe z naftnimi derivati se je Petrol usmeril v nakup goriv, ki manj onesnažujejo okolje

Podjetje Petrol je v letu, ki se izteka, uspešno opravljalo svojo nalogo, saj je bila oskrba redna, pa tudi cene bencina se od marca niso spremenile. K temu je poleg ugodnih gibanj cen nafte na svetovnem trgu prispeval tudi Petrol, ki je poskrbel za to, da so bile rezerve goriv vedno dovolj velike. To je na včerajšnji tiskovni konferenci poudaril glavni direktor Petrola Franc Premk, ki je s sodelavci seznanil novinarje z dosežki tega podjetja v letosnjem in načrti za prihodnje leto. Podlaga za takšen dosežek je bilo dej-

stvo, da se je Petrol pričel pogovarjati s posameznimi proizvajalci nafte neposredno, s čimer so se znižale nabavne cene. Neodvisnost od rafinerij, v katerih so morali do osamosvojitve predelovati nafto, pa je poleg nemotene preskrbe omogočila tudi nakup bistveno bolj kakovostnih goriv, ki manj onesnažujejo okolje. V ponazoritev so predstavniki Petrola povedali, da lahko po sedaj veljavnih (se vedno jugoslovanskih) standardih, dieselsko gorivo vsebuje do 1 odstotka zvepla, medtem ko imajo goriva, ki jih prodaja Pe-

trrol največ do 0,3 odstotka. Tudi v letu 1993 nameravajo Petrolu nadaljevati z ekološko naravnostjo, predvsem s projektom zmanjševanja vsebnosti svinca in zvepla v naftnih derivatih. V goriva bodo pričeli dodati

substanc, ki nevtralizirajo navedena elementa. Sicer pa je Petrol v minulim letu precej vlagal v sritev ponudbe na servisih in crpalkah, kjer so z dopolnilnim programom nadomestili izpad prodaje. (M. C.)

Za Nemce hitro lastninjenje ne pomeni prodajanja podjetij pod ceno (Foto: TRIO)

upimo
menjalnice
Ljubljana, Subiceva 1, Tel. 061 212 073,
od 8.30 do 18. ure
Sezana, Euroservis, tel. 067 31230

MENJALNIŠKI TEČAJI

16. decembra 1992

menjalnica	Nemška marka (tečaj za 1 DEM)		Avstrijski šiling (tečaj za 1 ATS)		Italijanska lira (tečaj za 100 ITL)	
	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni
A Banka	61,37	61,95	8,62	8,75	6,66	6,91
Avtohiša Ljubljana*	61,50	62,00	8,67	8,80	6,79	7,08
BTC terminal Sezana*	61,10	62,00	8,60	8,75	6,80	6,95
Banka Vipava, Nova Gorica	61,54	62,04	8,50	8,71	6,50	6,92
Bela vrtnica	61,30	62,20	8,65	8,90	6,70	7,15
Bobr Fužine	61,50	61,90	8,70	8,85	6,70	7,00
Bobr Trzin	61,50	61,90	8,70	8,85	6,70	7,00
Burin Moste*	61,50	62,00	8,60	8,85	6,75	7,05
Burin Center*	61,60	61,95	8,68	8,85	6,75	7,00
Come 2 Us*	61,40	62,20	8,60	8,80	6,70	7,10
Creditanstalt - Nova banka	61,20	61,70	8,65	8,80	6,80	7,10
Dom na trgu	61,35	61,84	8,68	8,78	6,80	7,00
Dom - Kaffe*	61,50	61,90	8,72	8,82	6,70	7,00
Emona Globtour	61,10	61,95	8,60	8,79	6,69	6,99
Euroservis Sezana	61,40	61,80	8,70	8,78	6,80	6,92
Euroturs international*	61,50	62,30	8,55	8,75	6,60	7,00
Feniks d.o.o. Koper	61,30	62,12	8,54	8,76	6,74	6,98
Fiba d.o.o. Koper	61,18	62,12	8,50	8,74	6,69	6,99
Firados	61,61	62,50	8,60	8,80	6,70	7,00
Golfurist	61,10	62,20	8,60	8,81	6,70	7,10
Hida*	61,60	61,80	8,69	8,78	6,70	7,00
Hipotekarna banka Koper*	61,35	62,20	8,55	8,80	6,45	7,05
Hram Rožice Menges	61,60	61,90	8,70	8,90	6,60	7,10
Ilirika Ilirska Bistrica	61,25	62,10	8,50	8,70	6,69	6,92
Ilirika Slovenj Gradec	61,43	61,94	8,65	8,75	6,62	7,11
Ilirika Postojna	61,27	62,08	8,67	8,75	6,69	6,92
Ilirika Sezana	61,41	61,79	8,70	8,78	6,69	6,92
Invest Skofja Loka	61,40	62,00	8,69	8,83	6,80	7,05
Italdesign Nova Gorica*	61,30	62,40	8,60	8,75	6,72	6,88
Klub Slovenijales	61,50	62,00	8,65	8,80	6,75	7,10
Komercialna banka Triglav d.d.	61,30	62,18	8,60	8,81	6,74	7,00
Kompas Hertz Celje*	61,60	62,00	8,65	8,80	6,70	7,00
Kompas Hertz Velenje*	61,50	61,90	8,65	8,80	6,70	7,00
Kompas Hertz Idrija*	61,80	62,80	8,65	8,80	6,70	7,00
Kompas Hertz Tolmin*	61,80	62,80	8,65	8,80	6,70	7,00
Kompas Hertz Novo Mesto*	61,80	62,20	8,65	8,80	6,70	7,00
Kompas Hertz Krško*	61,60	62,20	8,65	8,80	6,70	7,00
Kompas Hertz Bled*	61,70	62,10	8,65	8,80	6,70	7,00
Kompas Holidays*	61,50	62,00	8,60	8,80	6,75	7,05
Kreditna banka Maribor d.d.*	61,00	62,10	8,65	8,80	6,60	7,10
Libertas*	61,25	61,95	8,60	8,77	6,65	6,92
Ljubljanska banka d.d.	60,70	62,00	8,58	8,81	6,67	7,00
LB Banka Zasavje Trbovlje	60,95	62,00	8,66	8,81	6,70	7,05
LB Dolenjska banka Novo Mesto	61,00	62,10	8,65	8,80	6,75	7,00
LB Komercialna banka N.G. d.d.*	61,06	62,55	8,55	8,93	6,55	6,86
LB Splošna banka Celje	61,30	62,00	8,68	8,80	6,85	7,05
LB Splošna banka Koper*	61,08	62,30	8,50	8,70	6,68	6,88
MA	61,50	62,10	8,55	8,85	6,70	7,00
Mercator Turist	61,50	62,20	8,58	8,80	6,67	7,05
Petrol*	61,30	61,90	8,65	8,80	6,60	7,05
Poštna banka Slovenije*	61,05	62,10	8,40	8,74	6,40	6,90
Probanka Maribor	60,90	61,95	8,63	8,77	6,60	7,10
Publikum Ljubljana	61,40	61,75	8,60	8,75	6,80	6,98
Publikum Celje	61,45	61,94	8,65	8,79	6,70	7,05
Publikum Dobova	61,40	62,40	8,52	8,90	6,80	7,05
Publikum Kranj	61,40	61,89	8,67	8,80	6,70	6,95
Publikum Krško	61,40	62,40	8,52	8,90	6,80	7,05
Publikum Maribor	61,46	62,09	8,67	8,80	6,60	7,09
Publikum Metlika	61,50	62,20	8,59	8,79	6,75	7,00
Publikum Mozirje	61,00	61,69	8,60	8,80	6,80	7,10
Publikum Novo Mesto	61,50	62,10	8,55	8,80	6,80	7,10
Publikum Piran	61,30	62,05	8,52	8,67	6,75	6,88
Publikum Sentilj	61,46	62,09	8,67	8,80	6,60	7,09
Publikum Sentjur pri Celju	61,50	62,00	8,65	8,80	6,85	7,19
Publikum Trebnje	61,30	62,50	8,55	8,85	6,85	7,10
Publikum Zalec	61,45	61,99	8,68	8,81	6,70	6,99
Publikum Sevnica	61,50	62,50	8,55	8,85	6,85	7,19
Roja	61,60	61,90	8,70	8,78	6,60	6,95
Simotisk*	61,50	62,00	8,65	8,80	6,80	7,00
Shalaby d.o.o. Koper	61,25	62,10	8,50	8,80	6,72	6,99
SKB banka d.d. Ljubljana**	61,70	61,88	8,76	8,79	6,86	7,01
Sonce	61,35	61,80	8,60	8,78	6,78	7,00
Slovenijaturist Ljubljana	61,60	61,90	8,68	8,76	6,75	6,95
Slovenska investicijska banka*	61,45	61,95	8,45	8,80	6,75	7,05
SZKB	61,35	62,00	8,65	8,78	6,70	7,06
Štajerska banka obrti in podj.	61,40	62,00	8,60	8,75	6,80	7,10
Tartarus Postojna	61,15	62,09	8,66	8,76	6,82	6,96
Tentours Domžale	61,50	62,10	8,65	8,82	6,65	7,00
Tori*	61,40	62,00	8,60	8,85	6,60	7,20
Tourist service Portorož	61,35	62,10	8,55	8,75	6,75	7,00
Trias*	61,50	61,90	8,70	8,80	6,70	7,10
Upimo	61,60	61,85	8,67	8,77	6,70	7,00
Valuta*	61,55	62,00	8,65	8,83	6,70	7,10
Wolf*	61,50	61,70	8,65	8,80	6,83	7,00

Tečaj velja danes: * Zračunavajo provizijo: **

MENJALNICA HIDA

Pokrita tržnica Ljubljana

MENJAMO TUDI LIRE, DOLARJE, FRANKI, KRONE, FUNTE, IN GULDNE
VEDNO NA ZALOGI TUDI HRVASKI DINARJI

Delovni čas: 7.00 do 19.00 Tel.: 061/126-111, 127-273

BANKA SLOVENIJE

Tečajna lista št. 245 z dne 16. decembra 1992 — Tečaji veljajo od 17.12.1992 od 00.00 ure dalje

država	šifra	valuta	enota	ZA DEVIZE		
				nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	036	avstr. dolar	1	65,3485	65,5451	65,7417
Avstrija	040	šiling	100	863,7770	866,3761	868,9752
Belgija	056	frank	100	295,3811	296,2699	297,1587
Kanada	124	dolar	1	74,0398	74,2626	74,4854
Danska	208	krona	100	1575,9737	1580,7158	1585,4579
Finska	246	marka	100	1851,2980	1856,8686	1862,4392
Francija	250	frank	100	1778,6682	1784,0203	1789,3724
Nemčija	280	marka	100	6077,8003	6096,0886	6114,3769
Grčija	300	drahma	100	—	45,9767	46,1164
Irski	372	fun	1	—	160,8758	161,3584
Italija	380	lira	100	6,7372	6,7575	6,7778
Rep. Hrvaška	385	hrv. dinar	100	—	14,0000	—
Japonska	392	jen	100	76,5499	76,7802	77,0105
Nizozemska	528	gulden	100	5404,3801	5420,6420	5436,9039
Norveška	578	krona	100	1413,6963	1417,9502	1422,2041
Portugalska	620	escudo	100	67,8282	68,0323	68,2364
Švedska	752	krona	100	1383,9152	1388,0794	1392,2436
Švica	756	frank	100	6765,1995	6785,5562	6805,9129
Velika Britanija	826	fun	1	149,0885	149,5371	149,9857
ZDA	840	dolar	1	94,7772	95,0624	95,3476
Evropska Skupnost	955	ECU	1	119,0763	119,4346	119,7929
Španija	995	peseta	100	85,3323	85,5891	85,8459

Opomba: Tečaj hrvaškega dinarja se uporablja za izkazovanje rezultatov iz poslovanja z Republiko Hrvaško, kjer je omenjena valuta plačilno sredstvo.

Cena za vpis v odstotkih in tekoča nominalna vrednost dvodelnih blagajniških zapisov Banke Slovenije na dan 17. DECEMBRA 1992

št. dni do zapadlosti	veljavni srednji tečaj BS za 1 DEM	cena za vpis v % od nominalne vrednosti (tečaj)			tekoča nominalna vrednost za APOEN (v SIT)			
		(A) tolaški del	(B) devizni del	skupaj	APOEN	(A) tolaški del	(B) devizni del	skupaj
1) BLAGAJNIŠKI ZAPISI, IZPLAČLJIVI 15. MARCA, 1993:								
88	60,9609	115,1984%	119,6864%	117,4424	1.000,000	575,992	598,432	1.174,424

Blagajniške zapise izplačujejo banke. Znesek izplačila dvodelnih blagajniških zapisov 17. 12. 1992: apoen 100.000: tolaški del 58.991 SIT, devizni del 1.000 DEM; apoen 1.000.000: tolaški del 589.909 SIT, devizni del 10.000 DEM

MENJALNI TEČAJ ZA HRD

menjalnica	v SLT za 100 HRD	
	nakupni	prodajni
A banka	9,70	13,70
Banka Zasavje	12,00	18,00
Burin Moste	12,00	16,00
Hida*	10,00	14,00
Ilirika Ilirska Bistrica	12,50	16,50
Ilirika Sezana	11,00	16,50
Libertas Koper	9,60	16,00
Sonce	11,00	15,00
Tentours Domžale	10,00	19,00
Tori*	12,00	18,00
Upimo	13,50	16,50

Tečaj velja danes:*

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

valuta	v LIRAH	
	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1384,00	1426,00
nemška marka	893,00	909,00
francoski frank	259,00	267,00
holandski gulden	788,00	813,00
belgijski frank	43,00	44,40
fun	2176,00	2243,00
irski šiling	2330,00	2410,00
danska krona	229,50	236,50
grška drachma	6,00	6,80
kanadski dolar	1083,00	1115,00
japonski jen	11,20	11,50
švicarski frank	990,00	1010,00
avstrijski šiling	126,00	129,50
norveška krona	205,50	212,00
švedska krona	204,50	210,50
portugalski escudo	9,00	10,00
španska peseta	12,00	12,60
avstralski dolar	950,00	982,00
madžarski florint	11,00	15,50
slovenski tolar	14,00	14,50
hrvaški dinar	1,20	2,00

ZVEZA BANK CELOVEC

valuta	v ŠILINGIH	
	nakupni	prodajni
ameriški dolar	10,7500	11,2500
kanadski dolar	8,3500	8,7500
fun	16,8500	17,6500
švicarski frank	766,5000	796,5000
belgijski frank	33,5000	34,7000
francoski frank	202,0000	210,0000
holandski gulden	613,0000	637,0000
nemška marka	690,7000	714,7000
italijanska lira	0,7630	0,8030
danska krona	177,5000	184,5000

NOVICE

Krepitev rusko-nemških odnosov

MOSKVA - Nemški kancler Helmut Kohl je koncal uspešen obisk v Moskvi. Z ruskim predsednikom Borisom Jelcinom sta podpisala paket gospodarsko-tovarninskih sporazumov. Jelcin je zanikal nevarnost konzervativnih sprememb v Rusiji in nemške gospodarske politike pozval, naj povečajo vlaganja v Rusiji. Obisk, ki je imel vseskozi močno simbolično noto nemške podpore ruskim reformam in Jelcinu osebno, je bil zelo dobro pripravljen. Največ pozornosti sta državnik posvetila ruski zadolženosti, umiku nekdanje sovjetske armade iz vzhodnega dela Nemčije in vprašanju etničnih nemcev na območju Rusije in v državah SND. (A. S. T.)

Major zadovoljen z Edinburgom

STRASBOURG - Britanski premier in predsedujoči ES Major je na zasedanju Evropskega parlamenta pojasnil ukrepe, ki so jih sprejeli na nedavnem zasedanju v Edinburgu. »Skupnost je rešila najpomembnejše izzive, tako da lahko deluje z večjim zaupanjem. Edinburg je ES pripeljal na dobro pot«. Major je poročal tudi o šestmesečnem britanskem predsednikovanju ES. Po njegovem naj bi Velika Britanija do konca leta potrdila maastrichtski sporazum. Med srečanjem z generalno sekretarko Sveta Evrope Catherine Lalumiere naj bi razpravljala predvsem o pripravah na vrhunsko zasedanje Sveta Evrope, ki bo prihodnje leto na Dunaju. Pogovarjala pa naj bi se tudi o razmerah na ozemlju nekdanje Jugoslavije in o sodelovanju z Rusijo. (STA)

Štávka rudarjev se nadaljuje

VARŠAVA - Stavkajočim poljskim rudarjem so se v sredo pridružili še rudarji iz jugozahodnega dela države. Skupno tako protestira 200 tisoč rudarjev iz 40 rudnikov, je sporočil poljski sindikat rudarjev. Stavkajoči zahtevajo izboljšanje standarda in reorganizacijo rudarstva. Po mnenju predsedujočega stavkovnega odbora Marszewskega lahko stavka traja dva meseca, dokler v državi ne bo zmanjkalo premoga. (Hina)

Modre čelade v Baidoi

MOGADIS - Konvoj 70 vozil, ki prevažata ameriške in francoske vojske, je v sredo zjutraj prispel v mesto Baidoa na jugu Somalije, kjer je lakota najhujša. Predstavniki mirovnih sil so sporočili, da na poti niso imeli nobenih težav. Ameriški predstavnik Oakley pa je voditeljem lokalnih vojskih skupin predlagal, naj iz mesta umaknejo vojsko. Ker se je število napadov na konvoje pomoci od izkrcanja mednarodnih sil povečalo, so clovekoljubne organizacije zacasno zaustavile razdeljevanje pomoci. (Hina)

Ponovno spopadi v Alziru

ALZIR - Le 10 dni po uvedbi policijske ure, ki je veljala v sedmih okrožjih alžirskega glavnega mesta, so ponovno izbruhnili nemiri. V spopadih med islamskimi silami in vladno vojsko je bilo po poročilih iz uradnih virov ubitih 20 ljudi. Alžirski tisk poroča, da bodo vladne sile še okrepile nadzor v mestu. Nemiri so se zaceli v nedeljo, ko so te sile zavzele položaje upornikov. (AFP)

NEMČIJA / VOJSKA

Prenova do leta 2006

Bo vojska lahko posredovala tudi v morebitni akciji v BiH?

MARTA KOS

BONN - Nemška vlada je razpravljala o pomoci pri mednarodni vojski akciji v Somaliji. Iz parlamentarnih krogov je bilo slišati, da bo nemška vojska svojo clovekoljubno pomoč varovala z lastnimi pehotnimi četami. Ze na zacetku prihodnjega leta naj bi v Somalijo poslali mesani bataljon.

Vse več pa je nasprotujocih si stalisc glede udelezebe nemških vojakov v morebitni vojski akciji v vojni na območju nekdanje Jugoslavije. Nemški minister za delo in socialna vprašanja Norbert Blum se je v intervjuju za casopis Bild-Zeitung zavzel za akcijo na območju Balkana, v kateri bi morala sodelovati tudi nemška armada. Tudi vodja socialdemokratske stranke Björn Engholm se poteguje za sodelovanje nemških vojakov, vendar pa zahteva, da pred tem uvedejo nujne spremembe v nemško ustavo.

Zunanji minister Klaus Kinkel pa meni, da nemški vojaki ne bi mogli sodelovati v akciji na Balkanu kljub ustreznim ustavnim spremembam. Kinkel je namrec prepričan, da za ta sklep v nemškem parlamentu ne bi dobili potrebne vecine.

Nemški obrambni minister Volker Rühle je predstavil reorganizacijo nemške vojske do leta 2006. Do konca leta 1994 bodo število vojakov zmanjšali na 370 tisoč. Jedro nove strukture bo sestavljalo sedem brigad za akcije na križnih področjih v okviru zveze Nato ali za akcije, ki jih bo odobril Varnostni svet Združenih narodov.

Dva bataljona bosta pripravljena ze od 1. oktobra prihodnjega leta, v akcijah pa bosta lahko sodelovala le, ce bo nemška vlada sprejela ustrezne politične ukrepe in ob tem spremenila tudi ustavo.

Teh 50 tisoč vojakov bo posebej mobilnih, saj naj bi dobili povsem novo opremo (lazje celade in puske), preostalih 320 tisoč vojakov nemške vojske pa bo mobilna armada, katere vecje dele bodo aktivirali le v primeru, ce bi se Nemčija morala braniti pred sovražnikom.

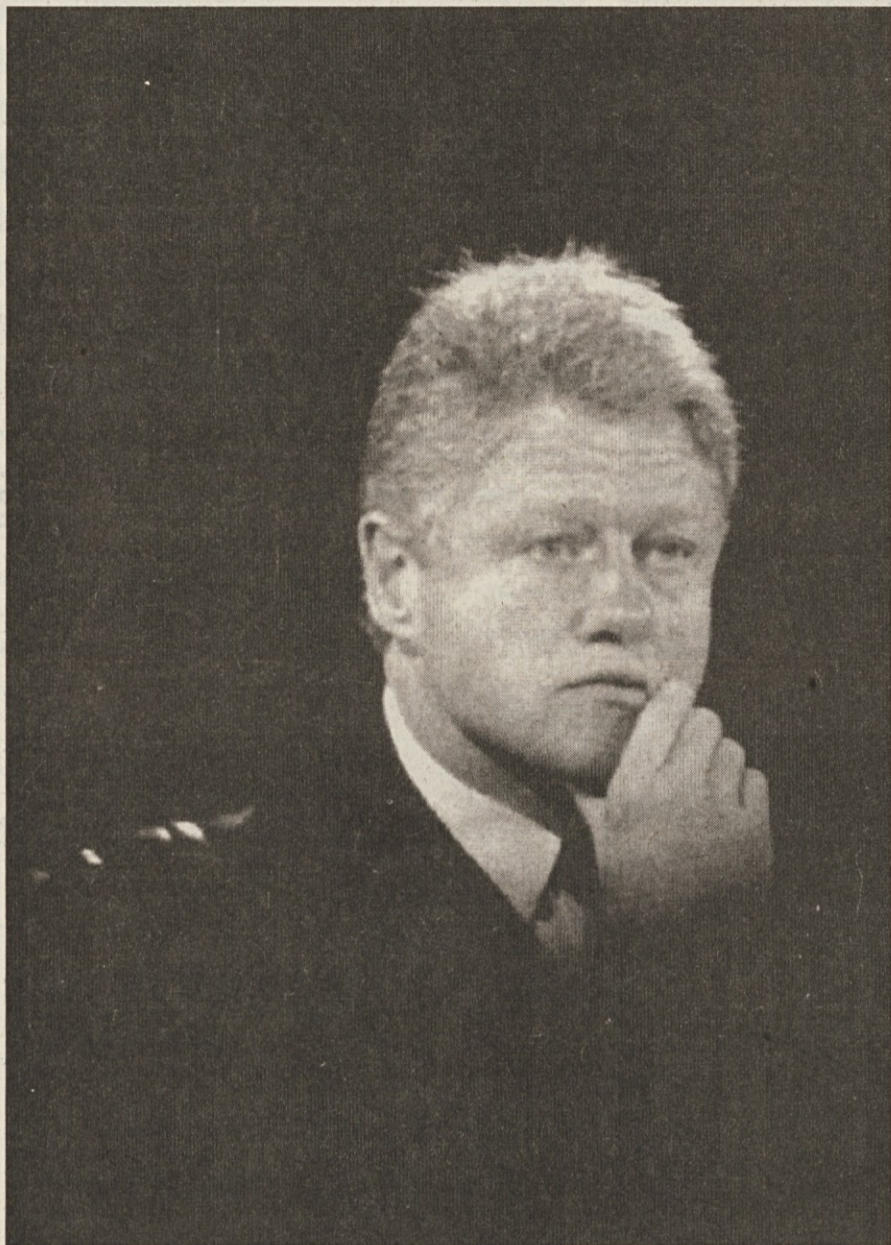
Obrambni minister Rühle je poudaril, da je reorganizacija nujno potrebna zaradi konca hladne vojne, ko dobrih starih nevarnosti ni več, zato pa se vsak dan rojevajo nove krize. Nemčija nanje se ni pripravljena.

CLINTONOV GOSPODARSKI VRH V LITTLE ROCKU

Bogova Merkur in Fortuna na strani Billa Clintona

Ameriško gospodarstvo kaže znamenja okrevanja

BARBARA KRAMZAR

Novi ameriški predsednik Bill Clinton (Foto: Reuter)

S pariškega sedeza OECD, organizacije 24 najbolj razvitih držav na svetu, so priznali, da so se zmotili. Združene države Amerike lahko v naslednjem letu pričakujejo veliko višjo gospodarsko rast, kot so jim napovedovali pred pol leta. Druge države zahodnega sveta se bodo se naprej sibile pod bremenom gospodarske recesije, saj dve desetini cez odstotek gospodarske rasti ne bosta zadostovali za zacetek novega obdobja zahodne blaginje. Skoraj vse evropske države bodo presegle desetodstotno brezposelnost, obe doslej najmočnejši lokomotivi svetovnega gospodarstva, Nemčija in Japonska, pa bosta prva zaradi stroškov združevanja in druga zaradi nestabilnega finančnega sistema, v prihodnjem letu se posebej upehami.

Zato pa lahko novi ameriški predsednik Bill Clinton spet ugotavlja, da so mu zvezde naklonjene. Americane je ze septembra presenetila nekaj vec kot triodstotna gospodarska rast, po navadno konservativnih in previdnih ocenah OECD pa naj bi v prihodnjem letu napredovali s hitrostjo 2, 4 odstotka, leta 1994 pa še hitreje. Te številke bi pred mesecem dni rešile nesrečnega Georga Busha, a so prisle

prepozno. Bill Clinton, ki je ze poleti med predvolilno kampanjo priznaval, da ima pravzaprav vec sreče kot pameti, se lahko se enkrat veseli naklonjenosti boginje Fortune.

Z elitnim srečanjem 400 vrhunskih ekonomistov, ki ga je v minulih dneh sklical v arkanskem Little Rocku, bo novi ameriški predsednik predvsem dokazoval, da ceni nasvete strokovnjakov. V praksi pa bo lahko s proračunskim denarjem samo spodbujal gospodarsko rast, ne da bi mu jo bilo treba tudi ustvarjati. Najboljši dokaz za krepitev gospodarstva so zasebni bančniki, ki so septembra namenili za posojila največjo vsoto v zadnjih dveh letih. Clinton pa se bo lahko posvetil zmanjšanju proračunskega primanjkljaja in hkrati tistemu, kar Združene države Amerike najbolj potrebujejo: izboljšanju izobrazbenih ravni nižjih slojev prebivalstva ter tehnološke konkurenčnosti z Nemčijo in Japonsko.

Seveda je se vedno mogoče, da se mu ne bo posrečilo. Clinton ni ustvaril razmer za sedanje dobre novice v ameriškem gospodarstvu, zato tudi ne more vedeti, ce mu bodo novi nacrti koristili ali ne.

AMNESTY INTERNATIONAL

Človekove pravice na Vzhodu

Se pred štirimi leti organizacija Amnesty International (AI) v državah vzhodne Evrope ni imela svojih skupin, danes pa so te skupine organizirane v šestindvajsetih od sedemindvajsetih držav tega dela sveta, je za Republiko

izjavil Tony Klug, koordinator za pridobivanje novih članov v vzhodni Evropi, ki se te dni pogovarja s člani ljubljanske skupine o njihovi dejavnosti, saj bo ta skupina kmalu postala sekcija.

Od vzhodnoevropskih držav samo Tadžikistan še nima organizirane skupine, a jo ima kmalu namen ustanoviti. V Rusiji deluje 14 skupin, od katerih Mednarodni sekretariat AI dve priznal, v Ukrajini jih je devet, od tega ena priznana, iniciativne skupine pa so ustanovili tudi v Estoniji, Latviji, Litvi, Turkmistanu, Kazahstanu in Gruziji. Posebej pomembno nalogo pri razvoju mreže AI ima uslužbenec s sedežem v Moskvi. Na sedežu AI v Londonu uvrščajo ljubljansko skupino med najrazvitejše v vzhodni Evropi, sledijo pa ji Poljska, Češka, Slovaska in Madžarska.

Možnost delovanja tovrstnih organizacij je bila se pred dvema letoma na teh območjih zelo omejena, saj so komunistični režimi na to organizacijo gledali z anitpatijo. Na vprašanje, ali ima podatke o kršitvah clovekovih pravic v državah vzhodne Evrope, ce pri tem izvzamemo vojno na Balkanu, je Tony Klug oce nil, da se je stanje precej izboljšalo, na zalost pa prihaja do zelo resnih mednarodnih sporov. Nas sogovornik se ni spušcal v globljo oceno kršenja clovekovih pravic, ker je zadolžen za pomoč pri ustanavljanju in razvoju skupin AI v teh državah, medtem ko se s kršenjem clovekovih pravic ukvarjajo posebni raziskovalci. (D. Ž.)

PISMO IZ ZÜRICH A

Adolf Ogi, človek, ki naj bi Švico potegnul iz recesije

ZVONE PETEK

povsem izmucil. »Francoska« Felberja (švicarsko vlado sestavlja vsega sedem ministrov, od katerih eden vsako leto postane predsednik države, a v tem času obdrži svoj resor).

Tako bo postavni in karizmatični 50-letni ljudski tribun iz bernskega Kanderstega v letu 1993 prevzel krmilo države, ki mu je z referendumskim »ne« v bistvu dala zaupnico. Hkrati pa se je dan po referendumu v raziskavah s 85-odstotno večino izrekla proti odstopu vlade. Od Ogija zdaj veliko pričakujejo zmagovalci, ki so se lastne zmage prestrašili in nimajo prav nobene vizije, kako voditi »samostojno« Švico po evropskih gospodarskih poteh, pa tudi mlade generacije v francoskem delu Švice, ki se po-

cutijo oropane evropske perspektive.

»Hocem biti graditelj mostov,« je dejal po izvolitvi Ogi in imel pri tem v mislih predvsem »krompirjevo« razpoko med nemškim in francoskim delom Švice, ki se je tako razširila, da mnogi v njej vidijo celo nevarnost za razpad švicarske konfederacije.

Kdo je pravzaprav Adolf Ogi? Politik trdih, včasih malce neotesanih, a zaupanja zbujajočih besed, clovek iz ljudstva, sportnik in spornni mecen (navdušen je nad smučanjem, preplezal pa je tudi Matterhorn), clovek, ki hoče vsak dan vse bolj napredovati«. Nemški Švicar, ki pravi, da je dovolj senzibilen za francoski del Švice, kjer je preživel tri leta. »Hocem graditi mostove

gospodarstvo in njegovo konkurenčnost.

To bo zdaj veliko teze kot v okviru evropskega gospodarskega prostora, toda Adolf Ogi je pragmatičen in ta hip edini švicarski politik, ki ima kondicijo za tako naporne bitke. Navsezadnje je to dokazal pred referendumom, ko se ni oziral na sklep lastne Švicarske ljudske stranke (SVP), ki je zavzela protivropsko stališče, pa tudi največji bojevnik v vrstah nasprotnikov. Partijski kolega Blocher mu s svojo demagogijo ni mogel do zivega.

Sicer pa je nekaj dni po glasovanju kar 60 odstotkov Švicarjev (raziskava Tages Anzeiger) zelelo pravni izpit - ponovno glasovanje o Evropskem gospodarskem prostoru. Slišati je bilo tudi prvo uradno zahtevo: kanton Basel-mesto zahteva ponovitev referenduma, sindikati pa od vlade terjajo, naj to možnost takoj preveri. Vse kaže, da je bil »evropski tempo« za izobrazbeno nižjo in starejšo polovico Švice vendarle prehud in da bi ponavljanje razreda verjetno pomagalo pregnati švicarski prastrah pred odpiranjem.

Adolf Ogi ni diplomat. S svojimi izjavami kaj rad javnost spodbuja. Sredi leta brez dlake na jeziku zatrdil, da so vojne v nekdanji Jugoslaviji krivi tudi prebivalci, in dodal: »Zdaj si tam razbijajo glave, plačali pa bomo mi.« Ta trda stališča je njegova vlada v zadnjem času zelo omilila, tako da je med bogatimi evropskimi državami najbolj pripravljena sprejeti begunce.

Racionalles

SLOVENJ GRADEC
OB CELJSKI CESTI

GRADITELJI!

BOŽIČNO NOVOLETNI POPUST DO 40 %

IN NAJVEČJA AKCIJSKA PRODAJA DO SEDAJ
DO 5. 1. 1993 - KOLIČINE SO OMEJENE!

- OKNA "IZOLIR" IN POLKNA "LESNA" 1. KVAL - 30%
- FURNIRANA VRATA "SUMO" 1. KVAL. NAV. IN RUSTIKA - 30%
- FURNIRANE STENSKO OBLOGE "PAMO" LESNA 1. KVAL. - 30%
- VHODNA IN GARAZNA VRATA -RAZNA - 10%
- HRASTOVI PARKETI - LAMELNI IN KLASICNI - 10%
- OSTRESJA ZA HIŠE IN ZAGAN LES - 10%
- MASIVNE OBLOGE IN LADIJSKI POD - 10%
- TEGOLA "CANADESE" m² 790 SIT + P.D. IN SE DRUGI GRADBENI MATERIALI S POPUSTOM
- DODATNA STIMULACIJA 5-10 % - SKUPAJ 40%
- NAD 200.000 SIT - PRAKTIČNA DARILA
- DOSTAVA DO 150 km - CE KUPITE ZA 100.000 SIT
- PRODAJA NA KREDIT - ČEKI (1+1) (1+2) (1+3)

I N F O R M A C I J E

- "RACIONALES" SLOVENJ GRADEC TEL.(0602) 41-160, 41-941 FAX: 41-063 ALI PA: "GRADBENIK" MARIBOR STUDENCI SOKOLSKA 102, TEL.(062) 104-780
- "ROGAC" SENTIL PRI MARIBORU TEL.(062) 651-277
- "PETRA" RADIZEL PRI MARIBORU TEL.(062) 605-414
- "RACIONALES" NOVO MESTO CEGELNICA 12, (068) 21-623
- "RIMLJAN" PTUJ RAJSPOVA 14 TEL.(062) 771-250
- "FAGUS" ZAMUŠANI 87B GORISNICA TEL.(062) 709-014
- "KEROS" ROG. SLATINA SOTELSKA 8 TEL.(063) 813-224
- "CEDRUS" GROSUPLE BREZJE 8 TEL.(061) 773-378
- "MAXILES" RIBNICA NA DOL. TEL.(061) 863-342

CE SE DOBRO KUPI, JE ZIVLJENJE LEPSE!
PRIDITE - KLICITE IN ODPELJITE!

MAKEDONIJA

Iskanje prijateljev

Predsednik Gligorov se je odpravil tudi v Italijo

VOJMIR TAVCAR IN BISERKA POVSE-TASIĆ

RIM, OHRID - Italija bi lahko priznala Makedonijo kot samostojno državo, če bi na mednarodni ravni dosegli ustrezen sporazum. Tako se je glasilo po besedah predsednika italijanske vlade Giuliana Amata makedonskemu predsedniku Kiru Gligorovu na včerajšnjem srečanju v Rimu. Gligorov in Amato sta na skoraj enournem pogovoru razpravljala predvsem o stališču Evropske skupnosti do Makedonije po edinburskem vrhu. Gligorov je prepričan, da bi morala Evropa čimprej priznati Makedonijo, medtem ko je Amato obljubil, da bo Italija priznala novo državo šele, ko bo o tem dosegeno mednarodno soglasje.

V bistvu gre za enako formulo, po kateri je dvanajstletna v celoti urejala odnose s Slovenijo, Hrvaško in Bosno in Hercegovino. Z enakim izgovorom so namreč države Evropske skupnosti odlašale s priznanjem novih držav na ozemlju nekdanje Jugoslavije.

Pred odhodom v Rim pa se je Gligorov v nedeljo v Ohridu srečal z albanskim voditeljem Salijem Berisem. Opazovalci že govorijo o prelomnici

v albansko-makedonskem sodelovanju, saj sta oba predsednika našla skupne točke domala za vse trenutne nesporazume. Tako se je makedonski predsednik izrekel za dogovarjanje o te zavah, ki izvirajo iz sestave prebivalstva v Makedoniji. Stevilo Albancev v republiki naj bi ugotovili s popisom. Enako pomirljiva je izjava albanskega voditelja, da bo njegova država spoštovala obstoječe meje. Čeprav je Berisa napovedal, da bodo v kratkem odprli svoje diplomatsko predstavništvo v Skopju (medtem ko v Tirani že dobra dva meseca deluje makedonsko), pa ni želel povedati, kdaj bi Albanija utegnila priznati Makedonijo.

Zunaj opisanega političnega konteksta lahko tokratno albansko-makedonsko srečanje na vrhu prinese predvsem možnost preživetja republike brez širšega mednarodnega priznanja. Ker se Makedonija otepa tako rekoč z nenehno komunikacijsko blokado v smeri sever-jug, bi ji uresničitev makedonsko-bolgarsko-albanskega dogovarjanja o železniški transverzali vzhod-zahod pomembno odprla okno v svet.

KOSOVO / PRED NEDELJSKIMI VOLITVAMI

Albanci s Kosova ne verjamejo nikomur

Vse, kar prihaja iz Beograda, je za Albance tuja zasedba

AZEM VLLASI / CINA

Čaopisi v albanščini so preteklost (Foto: Reuter)

PRISTINA - Albanci, ki živijo na Kosovu, se srbskih volitev 20. decembra ne bodo udeležili. Prepričani so, da na njih nimajo kaj početi in da ni nikogar, ki bi ga volili. Oster spopad poteka med vladajočo socialistično stranko in njenim voditeljem Slobodanom Miloševićem in opozicijskimi strankami. Vendar pa Albanci menijo, da med strankami, ki se spopadajo v predvolilnem boju, ne bo nobene razlike, dokler ne bo prislo do samoodločbe oziroma avtonomije Kosova.

Po razpadu SFRJ, katere sestavni del je bilo tudi Kosovo, so Albanci, ki sestavljajo 90 odstotkov tamkajšnjega prebivalstva, lani pripravili referendum o neodvisnosti Kosova. Na njem so se izrekli za samostojno državo (za Republiko Kosovo) in spomladi leta 1992 izvolili parlament in predsednika. Srbske oblasti in jugoslovanska vlada izidov teh volitev niso priznale. Albanci se zato že dve leti ne udeležujejo političnega in javnega življenja v Srbiji. Srbski režim, ki na Kosovu nadaljuje s politiko terorja, Albanci razumejo kot represivno okupatorsko oblast. Samozva-

raj vsi Srbi se pred kratkim podpirali njegovo politiko na Kosovu. Vodje srbskih opozicijskih strank Albancem pošiljajo diskretna poročila. Nekateri med njimi, na primer tudi jugoslovanski premier Panić, prihajajo na Kosovo, kjer pokušajo albanske volilce pridobiti, da bi sodelovali na volitvah in pripeljali k strmoglavljenju Miloševićevega režima. Menijo namreč, da so glasovi Albancev pomembni za Miloševićev poraz, saj vzdržani glasovi lahko dejansko omogočijo njegovo ponovno izvolitev.

Kljub temu, da je Albanec dva milijona, srbski režim prizna samo šeststo tisoč volilcev. Albanci zatrujejo, da so med njimi tudi taki (bilo naj bi jih dvesto tisoč), za katere je jasno, da živijo v tujini. Prav zato albanski glasovi v nobenem primeru ne morejo odločiti na volitvah, ki se jih bo udeležilo šest do sedem milijonov ljudi v Srbiji in Crni gori. Z bojkotiranjem volitev Albanci branijo svoje stališče, da je ZRJ okupatorska sila, ki ne kaže niti najmanjšega znamenja, da bi pripravljena spremeniti svojo politiko.

V Srbiji sicer narašča število nasprotnikov Miloševićeve politike, Albanci pa vseeno ne morejo pozabiti, da so sko-

lozi vsi Srbi se pred kratkim podpirali njegovo politiko na Kosovu. Vodje srbskih opozicijskih strank Albancem pošiljajo diskretna poročila. Nekateri med njimi, na primer tudi jugoslovanski premier Panić, prihajajo na Kosovo, kjer pokušajo albanske volilce pridobiti, da bi sodelovali na volitvah in pripeljali k strmoglavljenju Miloševićevega režima. Menijo namreč, da so glasovi Albancev pomembni za Miloševićev poraz, saj vzdržani glasovi lahko dejansko omogočijo njegovo ponovno izvolitev.

Kljub temu, da je Albanec dva milijona, srbski režim prizna samo šeststo tisoč volilcev. Albanci zatrujejo, da so med njimi tudi taki (bilo naj bi jih dvesto tisoč), za katere je jasno, da živijo v tujini. Prav zato albanski glasovi v nobenem primeru ne morejo odločiti na volitvah, ki se jih bo udeležilo šest do sedem milijonov ljudi v Srbiji in Crni gori. Z bojkotiranjem volitev Albanci branijo svoje stališče, da je ZRJ okupatorska sila, ki ne kaže niti najmanjšega znamenja, da bi pripravljena spremeniti svojo politiko.

PISMA IZ PEKLA

Bo kdo v Bosni živ dočakal napovedovani »bosanski vihar«?

KEMAL KURSPAHIĆ

govskih mest ali vzletne piste sovražnikovega letalstva, kajti opravka imamo z nacrtom (»velike Srbije«) in z zločinci, ki govorijo in razumejo samo jezik sile; drugič, ukinitve embarga na uvoz orožja v BiH, ker se tam srečujemo s stokrat bolj oboroženim sovražnikom, pri čemer nam Zahod na zahteve po odpravi embarga skrajno cinično odgovarja, da je »tam tako ali tako preveč orožja« (to je res, a vse orožje je samo v sovražnikovih rokah); tretje, se hujski pritisk z gospodarskimi sankcijami zoper samozvano Jugoslavijo, katere oborožene sile izvajajo teror v moji državi; četrtič, demonstracija politične volje Zahoda, da bi v BiH vsilili politično rešitev, podobno tisti z zenevskemu Vance-Owenu formulo, ki varuje državnost in suverenost republike, hkrati pa ponuja široko avtonomijo v krajevnih zadevah, kakršne so izobrazevanje, gospodarstvo, zaščita okolja oziroma krajevna policija, za vseh njenih sedem do deset regij; in petič, obvezno sojenje - po mednarodnih standardnih in pod mednarodnim nadzorom - za vse tiste, ki so odgovorni za strahotne vojne zločine, ki so bili storjeni v tej vojni. Tako sem govoril na vseh številnih pogovorih.

Seveda je bilo tudi veliko dilem, ki sem jih moral

pojasniti. Ali so lahko na primer bombni napadi na srbske topniške položaje dovolj učinkoviti in kako sploh ugotoviti, kje je to tojništvu nameščeno. »To seveda ni nikakršen problem. Če tega vojaške obveščevalne službe z vsemi svojimi vsevidnimi letalskimi radarji se ne vedo, naj povprašajo o tem otroke v Sarajevu: njim je že zdavnaj jasno, od kod vse streljajo na nas.« sem rekel in večkrat kritiziral statistično vlogo opazovalcev Združenih narodov, ki samo sestavljajo, kolikokrat je kdo ustrelil - največkrat sovražnik izstrelil 594 in obramba 10 do 20 projektilov na dan -, s tem pa je tudi vse opravljeno. Ali bo, četudi takšna kombinacija ukrepov zaustavi sovražnost, sploh se kdaj mogoče skupno življenje med Srbi, Hrvati in Muslimani v bosansko-hercegovski mestih? »Tam, kjer je prislo do »etničnega čiščenja« in kjer so bili storjeni vsi ti zločini - umori, posilstva, poizgibi, zapiranja v taborišča -, je prvi pogoj za vrnitev pregnancev in za kakršno koli življenje z »drugimi«, sojenje tistim, ki so zagrešili vojne zločine. Če do tega ne bo prislo, nas čaka sto let sovraštva in mascevanj,« sem pojasnjeval.

Mar ni dovolj, da smo zdaj okrepili nadzor nad sankcijami zoper Srbijo, in

vo iz Srbije! »To je pač se eden od manevrov, s katerim vlečejo svet za nos. Ali zares sprejemate prevvaro, da samo zato, ker je JLA v BiH spremenila ime in se preimenovala v »srbsko vojsko«, pri nas ni več »jugoslovanske vojske«, čeprav je obdržala vso strahotno oborožitev in jo obrnila zoper tiste, ki so to orožje desetletja placevali iz lastne revščine? Da bi dokazali, kako ta vojska ne prihaja več v Bosno, bi se morala naprej odtot umakniti, preden bodo tukaj namestili opazovalce,« sem pojasnjeval.

Kako se je tem prevaram velikosrbske propagande posrečilo pridobiti tudi pečat mednarodnih, to pa seveda pomeni tudi nepristranskih opazovalcev, sem se prepiral, ko me je kolega v pogovoru za National Public Radio v Washingtonu vprašal: Ali vam je znano, da po poročilih Združenih narodov v BiH vse strani v spopadu krsijo prepoved vojskih preletov? Nisem mogel zamolčati ciničnega odgovora: »Če gre za bosansko-hercegovsko vojsko, potem gotovo mislite na še eno zgodbo o neznanih letelcih predmetih. Mi namreč nimamo nobenega letala ali helikopterja!«

Ko sem iz Washingtona potoval v Sarajevo, so o potrebi po odločnejši zahodni vojski akciji v BiH govorili tudi najodgovornejši nekdanji ameriški funkcionarji, kot sta predsednik Reagan in državni sekretar Shultz, in tisti, od katerega bo odvisno vse - novi predsednik Clinton. Da bi le pohiteli, dokler je v Bosni sploh še kdo, ki bi se utegnil veseliti zapoznelega »viharja.«

ISTRA / TIHI UPOR

Življenje v kleščah HDZ

Nasprotovanje Tuđmanovi politiki centralizacije Istre

GOJKO MARINKOVIĆ

ZAGREB - V teh dneh po Puli krozi letak, ki vabi državljane in delavce, naj se uprejo poskusom ropanja velikega turističnega giganta Arena turista. Ivan Herak, predstavnik Istrskega demokratskega sabora v Saboru Hrvaške, hkrati brez dlake na jeziku izjavlja, da HDZ hoče s privatizacijo uresničiti tiste politične cilje, ki jih ni mogla doseči po demokratski poti na volitvah. Predstavniki HDZ so obiskali dvajset direktorjev večjih istrskih podjetij in jih skušali prepričati, naj vstopijo v njihovo stranko, če hočejo ohraniti svoja delovna mesta.

Taktika je nadvse jasna. Ni namreč potrebno, da bi HDZ zmagala v kakšni občini ali regiji (zupaniji), da bi lahko opravljala z večino njenih prihodkov. Medtem ko si ljudje razbijajo glavo s tem, kakšne bodo »zupanije in občine« v prihodnje in kje bodo imele svoje sedeže, marsikdo sploh ne opazi, da se Hrvaška popolnoma centralizira. Trenutno kaže, da ob dvanajstih oziroma petnajstih milijardah dolarjev od prodaje podjetij istrske občine ne bodo odločale niti o enem samem dinarju. Od turistične takse se je v občinski blagajne letno steklo približno petindvajset milijonov nemških mark, zdaj pa naj bi jim ostal zanemarljiv delež. Republika si je preprosto prilastila občinski in regionalni denar, s tem pa tudi moc.

Podobno vlogo imajo

tudi nove spremembe zakonov o prestrukturiranju, saj bodo podzavile hrvaško gospodarstvo. Sedanji upravni odbori podjetij o prestrukturiranju so sestavljeni skoraj izključno iz vrst vladajoče stranke.

HDZ pa ima v Istri tudi veliko nasprotnikov. Istra bo celovita in samostojna, vse drugo je čista utopija, je pred kratkim izjavil Emil Zonta, kandidat Istrskega demokratskega zbora na nedavnih volitvah v Sloveniji. Zadržuje, da se je po razpadu Jugoslavije v Istri marsikaj poslabšalo, saj je nesrečna meja pretrgla stoletne vezi.

Zonta si zato prizadeva za celovito Istro brez kakršnih koli meja. V prvi fazi bi lahko našli začasno rešitev v močnejši povezavi dveh »zupanij« - puljske in koprške, nikakor pa ne bi smeli pozabiti tudi dela Istre, ki zdaj pripada Italiji. Takšna Istra ne bi smela ogroziti suverenosti Slovenije, Hrvaške in Italije, ampak bi morala spoštovati obstoječe meje. Zonta ugovarja namigom, da si prizadeva za Istro kot državo, čeprav mu ni tuja misel, da bi bila Istra nekoga dne podobna Svici.

Ta hip Hrvaška nima posluha za podobne zamisli. HDZ raje počasi in sistematično gradi svoj avtokratski sistem oblasti. Marsikdo se sprašuje, kako se bo ta spopad končal, saj po eni strani narašča nezadovoljstvo prebivalstva, po drugi pa sovražnost oblasti in HDZ.

NOVICE

Priprava ostrejših ukrepov za spoštovanje prepovedi vojskih poletov

NEW YORK - Vojski ukrepi, ki naj bi zagotovili spoštovanje prepovedi vojskih poletov nad ozemljem Bosne in Hercegovine, bodo začeli veljati šele 15 dni po sklepu Varnostnega sveta OZN. Tako predvideva resolucija, ki so jo usklajevale ZDA, Velika Britanija, Francija, Rusija in Belgija. Pred prihodnjim tednom tako ne moremo pričakovati se nobene odločitve.

ZDA bodo prvič po začetku spopadov v Bosni in Hercegovini sprožile neposredno vojsko akcijo v tej nekdanji jugoslovanski republiki, ki pa bo omejena na vojska letala. Resolucija bo dovoljevala uporabo vseh sredstev, torej tudi sestrelitev letal ali helikopterjev, ki bodo prepovedi kršili. ZDA se zavzemajo, da bi vojska letala, ki bodo zadolžena za nadzor spoštovanja prepovedi, lahko bombardirala srbska letališča, s katerih bi sporna letala vzletala. (STA)

Ujetniki kmalu izpuščeni

PARIZ - Francoski zunanji minister Roland Dumas je napovedal, da bodo v prihodnjih dneh začeli mednarodno akcijo za izpustitev ujetnikov iz koncentracijskih taborišč v Bosni in Hercegovini. Dumas je dejal, da je Francija od OZN zahtevala, naj dovoli vojsko spremstvo za opazovalce, ki bodo obiskali taborišča. Varnostni svet naj bi o resoluciji razpravljal že prihodnji teden, je poudaril Dumas. Francija se zavzema za izpustitev vseh taborišč in izpustitev zapornikov. (Hina, STA)

Mauroy za posredovanje v BiH

PARIZ - Predsednik Socialistične Internacionale Pierre Mauroy je izjavil, da podpira vojsko posredovanje v Bosni in Hercegovini. »Prepričan sem, da bo do tega tudi prišlo,« je izjavil v intervjuju za radio Monte Carlo. »Svet je prisiljen delovati in izvesti večji pritisk za konec vojne v BiH.« Mauroy je poudaril, da bo prišel čas, ko bodo sile, ki zdaj posredujejo v Somaliji, morale posredovati v Bosni in Hercegovini, kjer človekove pravice krsijo se hude. (Hina)

Zahtevana premestitev predsedstva BiH

SARAJEVO - Stiri dni pred odločitvijo o prihodnjem enoletnem predsedniku predsedstva Bosne in Hercegovine so se v Sarajevu vnovic okrepile zahteve za premestitev bosansko-hercegovega predsedstva in odstranitev Alija Izetbegovića z mesta predsednika predsedstva. Clani HDZ so odločno proti muslimanskemu predsedniku in zunanjemu ministru. Predstavnik Hrvatov v predsedstvu BiH Borac se je zavzel, da bi predsedstvo republike iz Sarajeva premestili v katero od mest, ki je pod skupnim nadzorom Hrvaškega obrambnega sveta in vojske BiH. Po njegovem mnenju predsedstvo v obkoljenem Sarajevu ne more normalno delovati, onemogočena pa je tudi mednarodna dejavnost Bosne in Hercegovine. (STA)

Boji v Bosni in Hercegovini se nadaljujejo

SARAJEVO - Srbska vojska je v poznih urah v torek silovito obstreljevala Sarajevo. Hrvatski radio je poročal, da je s topništvom obstreljevala Grdonjo in Buco potok, spopadi pa so potekali tudi na območju Vogosce. Iz Sarajeva so sporočili, da so se predstavniki bosansko-hercegove vlade s specializiranimi agencijami ZN dogovorili o organiziranju vrtnitvi 15 do 20 tisoč beguncev iz Sarajeva, ki so trenutno v številnih tujih državah. Prvi pogoj za to pa je vzpostavitev koridorjev na območju sarajevskega bojišča.

Bosanska vojska je sporočila, da je srbska vojska vso noč s torka na sredo obstreljevala Bosansko Krupno, kjer je bilo v napadih ranjenih več civilistov. O bojih so poročali tudi z brškega bojišča, kjer naj bi srbske sile uporabljale vso razpoložljivo oborožitev. Na območju Bugojna so sovražne enote obstreljevale tudi predmestne dele in položaje obrambnih sil Bosne in Hercegovine. (Hina)

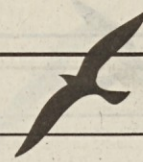
18-letni Besim Shala umr v bolnišnici

PRISTINA - Teško ranjeni Albanec, 18-letni Besim Shala, je v torek zvečer umrl za posledicami ran. Kot je sporočil Odbor za spoštovanje človekovih pravic na Kosovu, so Shala ranili prejšnji teden pripadniki jugoslovanske armade v bližini vojskega letališča, češ da je poskušal ukrasti bencin. Odbor ob tem opozarja, da so srbske oblasti okrepile nadzor posebej na območjih v bližini z albansko mejo. (AFP)

Evropsko posojilo Albaniji

LONDON - Evropska banka za obnovo in razvoj je Albaniji odobrila 10 milijonov dolarjev posojila. Ta finančna sredstva bodo služila za posodobitev in razširitev albanskega telekomunikacijskega sistema. Poleg posojila Evropske banke so se italijanska, švicarska in norveška vlada obvezale, da bodo pri tem nactu finančno in tehnološko podprle Albanijo. (V. C.)

NOVICE

Potres v Beli krajini

LJUBLJANA - Seizmološki zavod Slovenije je sporočil, da so včeraj ob 15. uri 21 minut seizmografi observatorija na Golovcu zabeležili srednje močan potresni sunek iz epicentralne oddaljenosti 80 kilometrov jugovzhodno od observatorija. Potresno zariše je nastalo na belokranjskem seizmogenem območju. Potres je dosegel moc 2, 8 stopnje po Richterjevi lestvici. Največjo jakost, med 4. in 5. stopnjo po Mercallijevi lestvici, je potresni sunek dosegel na območju Metlike. Tresenje tal je povzročilo le manjši preplah med prebivalstvom.

Novi ljubljanski pomožni škof

LJUBLJANA - Apostolski nuncij za Slovenijo dr. Pier Luigi Celata je včeraj sporočil, da je papež Janez Pavel II. imenoval Alojza Urana za novega pomožnega škofa ljubljanske nadškofije. Alojz Uran je bil rojen 22. januarja 1945 v Spodnjih Gameljnah. Leta 1964 je maturiral, po končanem studiju na Teološki fakulteti v Ljubljani pa je bil leta 1970 v ljubljanski stolnici posvečen za duhovnika. Na papeški salezijanski univerzi v Rimu je leta 1976 opravil magisterij.

Alojz Uran je služboval kot stolni vikar v župniji Sv. Nikolaja, kot rektor Malega semenišča pri Sv. Petru v Ljubljani in kot župnik v župniji Ljubljana Sentvid. Ob tem je opravljal se vrsto pomembnih funkcij v ljubljanskih dekanijah in v nadškofjskem dekanjskem svetu. (STA)

Veriga ekskluzivnih restavracij

MARIBOR - Gea College je pripravil veliki podjetniški forum, na katerem so obravnavali projekt mariborskega podjetja Strato Welding, ki ustanavlja verigo ekskluzivnih restavracij od Slovenj Gradca, Maribora do Lenarta v Slovenskih goricah. Direktor Gea Collegea Vili Psenicny je poudaril, da so v zadnjih dveh letih in pol izdelali 150 različnih pripomočkov in gradiv za podjetnike, usposablajo pa svetovalce za podjetništvo doma, v ZDA in Nemčiji. (STA)

Kompromis med vodstvom in novinarji

LJUBLJANA - Sindikati novinarjev RTV Slovenija so z vodstvom zavoda danes sklenili dogovor o uresničevanju kolektivne pogodbe za poklicne novinarje RTV Slovenija. Vodstvo je prevzelo obveznost, da bo določbo novinarske kolektivne pogodbe v materialnem delu izpolnjevalo za približno 80 odstotkov vrednosti pogodb. S tem je ugodilo zahtevam novinarskih sindikatov, ki so sprico gmotnih razmer zavoda pristali na kompromisno rešitev. Vodstvo se je zavezalo, da bo v naslednjih mesecih izplačalo novinarjem razliko v plačah od letošnjega marca do novembra, obracunano na podlagi izračuna novembrske plače. (STA)

PARLAMENT

Delo ostalo nedokončano

V dveh letih in pol so poslanci na sejah predsedali tisoč ur

IVANKA MIHELIC

Cprav se bo mandat poslancev slovenskega parlamenta, ki so bili izvoljeni na volitvah marca leta 1990, formalno pravno gledano iztekel se 23. decembra, torej s prvo konstitutivno sejo novega parlamenta, se v slovenski skupščini ze lep cas ne dogaja nič delovno preseljivega. Kazalci na poslanskih urah so se ustavili ze nekaj dni pred decembrskimi volitvami, skupščinske strokovne službe pa so ta čas izrabile za temeljito inventuro opravljenega dela.

Tako so izračunali, da so se poslanci vseh treh zborov v minulem dvoipolletnem obdobju sestali na skupno 156 sejah, da so za to porabili med 600 in 1000 ur (-DPZ je 'sejal' natančno 1001,53 ur), da so obravnavali 2161 točk dnevnega reda in vložili 2802 poslanski vprašanji in pobudi. Od maja leta 1990 do vključno 26. novembra letos je slovenski parlament sprejel skupno 179 zakonov. S prvim sprejetim zakonom so reorganizirali republiko upravo, čisto na koncu pa so 'poze gnali' privatizacijo, naložili državi kritje izgube slovenskih železarn in jamstvo za obveznice, izdane zaradi sanacije bank in hranilnic.

Na dnevne rede svojih sej poslanci niso uvrstili 28 predlogov različnih zakonov, o 35 zakonih pa so začeli razpravati, ki je do 27. novem-

bra letos niso zaključili. To se nanasa predvsem na zelo pomembna zakona o gospodarskih družbah in gospodarskih javnih službah, brez katerih se je nemogoče lotiti privatizacije podjetij. V isti sklop nedokončanih zadev sodijo tudi zakon o varstvu okolja in zakoni o družinskih prejemkih, o republiški agenciji za prestrukturiranje in privatizacijo podjetij, o republiškem skladu za razvoj, o slovenskem odškodninskem skladu. Sem sodi tudi zakon o zaključnem računu, o izvršitvi republiškega proračuna za leto 1991 in tudi spremembe zakona o dohodnini, pa predlog zakona o plačah in drugih prejemkih sodnikov.

Skupno 14 predlogov zakonov je v minulem mandatnem obdobju slo le skozi dve fazi, manjka pa jim tretja do dokončnega sprejetja. To so zakoni o društvih in javnih glasilih, o igrah na srečo, o varstvu konkurence. Sem sodi tudi zakon o posebnih dajatvah pri uvozu in izvozu kmetijskih pridelkov in živil. Za nastevanje nam je ostal se dolg seznam predlogov različnih zakonov, katerih usoda ostaja do nadaljnjega negotova. Glede na to, da je v nov parlament prišlo precejšnje število 'starih' znancev, lahko sklepamo, da se bo tudi nov državni zbor prav v kratkem začel ukvarjati, če ne z istimi, pa vsaj s podobnimi zakonskimi predlogi.

PRESEDSTVO / SKLIC DRŽAVNEGA ZBORA

Pomilostitve ob prazniku

Predsedstvo Republike Slovenije se je v torek sestalo predvidoma na svoji zadnji seji. Od volitev naprej bo imela država namreč samo predsednika. Potem, ko je dobilo poročilo republiške volilne komisije o izidih volitev, je sklenilo sklicati 1. sejo Državnega zbora, in sicer v sredo, 23. decembra 1992

ob 10. uri v veliki dvorani dosedanje Skupščine Republike Slovenije. Predsedstvo je sprejelo tudi odlok o predčasem odpustu s sluzenja vojaškega roka vojakov, ki so s sluzenjem pričeli 6., 7. in 8. julija 1992. Vojakom je tako vojaški rok skrajšan za en mesec in bodo s sluzenja odpuseni 8. ja-

nuarja 1993. Predsedstvo je na svoji torkovi seji obravnavalo tudi predlog pravosodnega ministrstva za pomilostitve obsojencev. Ni slo za obravnavanje prošelj, temveč za pomilostitev, ki je običajna ob pomembnih praznikih. Letos je to 26. december, Dan samostojnosti Republike Slovenije.

(Foto: Ales Pavletic/TRIO)

Viljem Sekereš je zbral podpise vseh članov ustavne komisije, tudi podpis F. Bučarja

Karel Franko: »Mi smo se za kandidacijo odločili takrat, ko se drugi niso upali tvegati...«

PARLAMENT / TAJNOST KOMUNICIRANJA

Največ prisluškovanj zaradi varovanja države

Ker je zakonodaja še vedno luknjičava, se sodišča soočajo z nedopustno pravno praznino

MIRAN J. LESJAK

Slovenska zakonodaja, ki ureja načine za legalno poseganje v sicer z ustavo zajamčeno tajnost pisem in drugih občil, je se vedno močno luknjičava, zato se sodišča, ki odločajo o predlogih za takse posege, na tem področju soočajo z nedopustno pravno praznino. To je poglavitna ugotovitev Aleša Zalarja, predsednika temeljnega sodišča v Ljubljani, ki je na včerajšnji seji komisije za nadzorstvo nad zakonitostjo dela VIS njene članke obvestil o se neresenih pravno sistemskih vprašanjih s področja posegov v tajnost komuniciranja. Podrobna analiza temelji na izkusnjah in praksi, ki jo je ljubljansko temeljno sodišče pridobilo od maja lani, ko so priče veljati spremembe zakona o notranjih zadevah.

Člani komisije so po predstavitvi analize izrazili obzaložanje, da so bili tako pozno seznanjeni s pripombami pravosodja. Včeraj se je namreč komisija sestala na svoji zadnji seji v tej sestavi. Jasa Zlobec pa je tudi ocenil, da se pravne predocbe stanja na področju poseganja v tajnost pisemskih in drugih občil bistveno razlikujejo od zagotovil funkcionarjev ministrstva za notranje zadeve, po katerih naj bi imeli taki posegi zadovoljivo pravno kritje.

Po mnenju Aleša Zalarja predpisi, ki urejajo posege v tajnost komuniciranja, nasprotujejo ustavnim ureditvi ali pa so v medsebojnem neskladju. Zalar je povedal, da se je predlagatelj posegov v tajnost komuniciranja (ministrstvo za notranje zadeve) pri utemeljevanju takih potrebnosti posegov največkrat skliceval na interese varnosti države, manj pa je bilo predlogov, da bi se taki posegi izvajali zaradi izvajanja kazenskih postopkov. Ministrstvo za obrambo, ki lahko prek svoje varnostne službe prav tako nadzoruje določena komunikacijska sredstva, pa se doslej na ljubljansko sodišče ni obracalo s taksnimi predlogi. Sodniki, ki odločajo o posegih v tajnost komuniciranja, bi morali pri tem imeti na razpolago z zakonom določene vrste osebnih podatkov. Del podatkov bi morala takrat, ko sodišča odločajo o prisluškovanju telefonom, posredovati tudi PTT podjetja, se zlasti omenil, da se pravne predocbe stanja na področju poseganja v tajnost pisemskih in drugih občil bistveno razlikujejo od zagotovil funkcionarjev ministrstva za notranje zadeve, po katerih naj bi imeli taki posegi zadovoljivo pravno kritje.

navodilom za izvajanje 11. člena zakona o notranjih zadevah. Člani komisije bi morali danes potrditi tudi zapisnike s sej, na katerih so razpravljali o prisluškovalni aferi, vendar so se zaradi nesklepnosti razšli.

Nerazčiščena vprašanja (Foto: Srdan Živulovic/TRIO)

PARLAMENT / SKLEPNO DEJANJE

Najstarejši poslanec je »zagrešil« zadnjo sejo

Razšli so se z željo, da ostanejo prijatelji, kjerkoli bodo

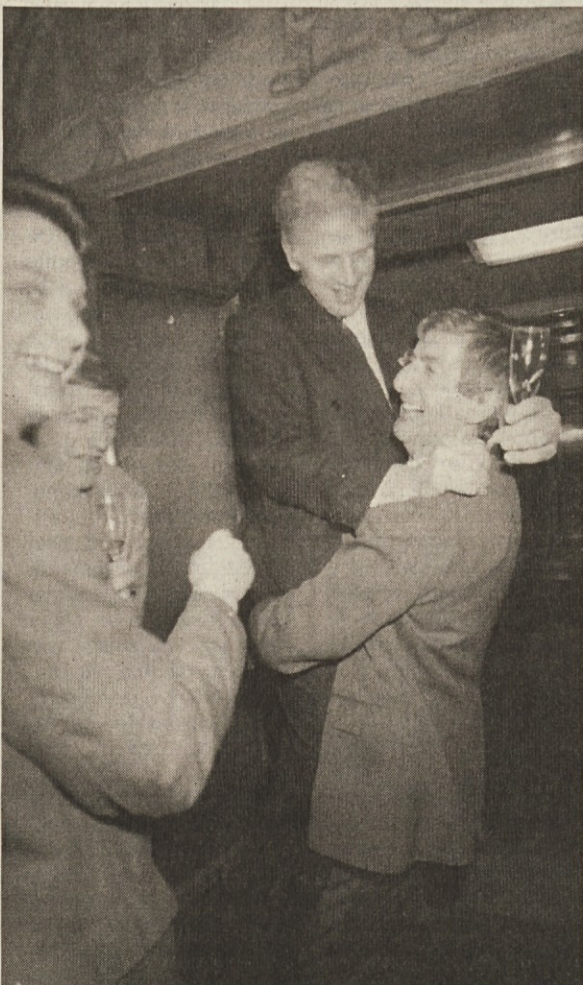
V predverju velike dvorane slovenskega parlamenta je sinoči potekalo se sklepno dejanje skupščine prejšnjega sklica. Na svoji zadnji »seji« so se namreč zbrali poslanci vseh treh zborov ter ob dobrotah, ki so jih pripravile kmečke ženske iz Salamec, in pijaci s Tremljeve kmetije iz okolice Moravskih toplic sklenili skupno dveipolletno delo. Temu zadnjemu »sklicu« je botroval najstarejši poslanec med njimi - Karel Franko, ki ga bo zgo-

dovina pomnila tudi po tem, da je vodil prvo sejo slovenskega parlamenta po volitvah leta 1990. Poleg Franka so poslance nagovorili se vsi trije predsedniki zborov: Ludvik Toplak (DPZ) s kratko statistiko opravljenega dela zbora, Ivan Bizjak (ZO) s povzetkom najpomembnejših stvari, ki so jih, kot je dejal, v svojem poslanstvu »zagrešili« od ustave do volilnega zakona, in Jože Zupanc (ZZD) z željo, da ohranijo le prijetne vtise na

skupno delo, neprijetne pa prepustijo pozabi. Vsi trije so se se posebej zahvalili vsem strokovnim službam slovenske skupščine za njihovo pomoč pri opravljanju parlamentarnega dela. Ivan Bizjak pa je sklenil nagovor tudi z upanjem, da jim bo zgodovina izrekla milo sodbo, ter s pozivom, da medsebojno vendarle ostanejo prijatelji, kjerkoli pač bodo. Slavnostnega in dokaj spontanega sklepa tega dveipolletnega dela se je

udeležil tudi predsednik Republike Slovenije Milan Kučan. Ob tem je bil skupaj z drugimi predstavniki vodstva parlamenta deležen tudi zelo pristne zahvale za doslej opravljeno delo, povezano z osamosvojitvijo Slovenije. Ucenke osnovne šole Puconci so jim namreč izročile lepa darila: loncena posode s sveže pečenimi poticami iz prekmurskih pečic.

(TEKST: Ivanka Mihelcic, FOTO: Srdjan Živulovic/TRIO)

Zadnja seja na način poslancev SLS: veselje ob zmagi?

Brez razbitih kozarcev ni šlo, a črepinje pomenijo srečo

KOROŠKA / MANJŠINA

Enotna lista ostro kritizira Ambrozyja

IVAN LUKAN

CELOVEC - Tajnik Enotne liste, Rudi Vouk, v zvezi z razpravo o zastopstvu narodnostne skupnosti v koroskem deželnem zboru ostro kritizira vztrajanje socialdemokratske stranke pri uvedbi integracijskega modela. Vouk v izjavi za tisk zavrača tudi najnovejši predlog predsednika koroske socialdemokratske stranke, Petra Ambrozyja, po katerem naj bi bil neposredno izvoljen v koroski deželni zbor pripadnik slovenske narodnostne skupnosti, če bi ta na volitvah kandidiral na listi vecinske stranke in zbral 4500 preferencnih glasov. Vouk meni,

da bi s tem bila izločena Enotna lista, ki pa tako tajnik Enotne liste - zastopa največji del pripadnikov slovenske manjšine na Koroskem.

Sprejemljiv pa bil bil za Enotno listo model preferencnih glasov, ce bi veljal samo za skupine, ki zastopajo na osnovi svojih statutov interese narodnostne skupnosti. Glasovi, ki bi bili oddani za tako skupino, pa istocasno ne bi smeli steti za neko drugo stranko.

Rudi Vouk

Ambrozy je po seji predsedstva socialdemokratske stranke se enkrat poudaril, da avstrijska socialdemokratska stranka nima namena odstopiti od integracijskega modela, saj bi vsaka druga sprememba bila povezana s spremembo zvezne ustave. Tako s strani Dunaja kot tudi Koroske pa se za tako spremembo trenutno ne vidi nikakršne pripravljenosti. Svojemu predlogu je se dodal, da bi se lahko stvelo poslancev v koroskem deželnem zboru vzišalo na 37 (sedaj 36), »toda v okviru integracijskega modela«.

CELOVEC / NOVE OBLIKE DELOVANJA

Koroški kulturni dnevi med ljudi?

Tradicionalne prireditve letos ne bo

IVAN LUKAN

CELOVEC - Prvic po več kot dvajsetih letih letos med Bozicem in Novim letom ne bo tradicionalnih koroskih kulturnih dnevo! S tem so se uresnicili v zadnjih letih vse bolj vidni znaki, da je ta prireditev zasla v resno krizo. Nas casopis je za vzrok za odpoved te tradicionalne kulturno-izobrazevalne prireditve vprašal tajnika Slovenske prosvetne zveze, Janka Malleja, in tajnika Krcsanske kulturne zveze, Nuzeja Tolmajerja (na sliki).

Janko Malle vidi vec razlogov za krizo, v katero so zasli kulturni dnevi koroskih Slovencev. »Prvi razlog za znatno nazadovanje obiska v zadnjih letih je bil ta, da nismo imeli prav srečne roke pri izbiri tematike, drugi pa verjetno zadeva kraj, saj univerza v Celovcu ni bila primerna za ljudi iz podezelja.« Tretji razlog pa je po mnenju tajnika SPZ iskati v tem, da je v zadnjih letih na Koroskem vedno vec prireditev na tematike, ki zadevajo slovenska oz. manjšinska vprašanja. Malle zaradi teh izkusenj predlaga, da bi obe osrednji kulturni organizaciji odstopili od

klasicne oblike prirejanja kulturnih dnevo ter skusali prirediti kulturne dneve med letom. Prireditve naj bi potekale po vsem dvojezičnem ozemlju, tematika pa bi bila podobna dosedanjim, toda prilagojena izzivom danasnega casa. »S tako usmeritvijo bi verjetno zajel vecji krog ljudi.« je dejal Malle. Poudaril pa je, da »se nic ni doreceno, ali da smo sredi razprave.« Trdnó pa tajnik SPZ racuna s tem, da se bodo koroski kulturni dnevi - v kakršnikoli obliki - nadaljevali za prihodnje leto.

Tajnik Krcsanske kulturne zveze, Nuzej Tol-

majer, je v izjavi za nas casopis dejal, da je KKZ bila od vsega zacetka soprireditelj Koroskih kulturnih dnevo in da se je za njihovo organizacijo posebno zavzel predsednik Janko Zerzer. Vzroke za znatno manjše zanimanje za to tradicionalno kulturno prireditev pa je treba iskati v strukturi prireditev nasploh.

»Predlagali bomo Slovenski prosvetni zvezi, da razdelimo posamezna predavanja na razne regionalne centre na dvojezičnem območju in da jih tudi casovno raztegnemo. Možno bi bilo, da bi Koroske kulturne dneve vpleli v Rozanski izobrazevalni teden in Globaski kulturni teden, ki sta meseca marca.« predlaga tajnik KKZ, ki pa s tem predlogom ni zelel izkljuciti možnosti, da bi bilo kaksno predavanje tudi v Celovcu. Stalisci tajnikov obeh osrednjih organizacij sta si torej blizu, morda se bo uveljavil podoben koncept, kot ga uspešno ze nekaj let prakticira celovska univerza. Pod geslom »Univerza gre na podezelje« ji je uspelo zagovoriti sirsí krog zainteresiranih ljudi in tako razširiti svojo izobrazevalno nalogo.

KOROŠKA / NOV KONCEPT

Dragocena pomoč pri pouku

IVAN LUKAN

CELOVEC

Na pedagoški akademiji v Celovcu so predstavili koncept in ucbenik za integrirani pouk za prvo solsko stopnjo avtorice Velinke Jalovec, ki sta meseca marca, »predlaga tajnik KKZ, ki pa s tem predlogom ni zelel izkljuciti možnosti, da bi bilo kaksno predavanje tudi v Celovcu. Stalisci tajnikov obeh osrednjih organizacij sta si torej blizu, morda se bo uveljavil podoben koncept, kot ga uspešno ze nekaj let prakticira celovska univerza. Pod geslom »Univerza gre na podezelje« ji je uspelo zagovoriti sirsí krog zainteresiranih ljudi in tako razširiti svojo izobrazevalno nalogo.

P r e d -

stavljeni ucbeniki namenijo pozornost na solskem trgu, saj gre za stiridelni ucbenik, ki spremlja učenca skozi vse leto. Trenutno se ucbeniki zelo široko uporabljajo v Sloveniji, so pa del koncepta, ki bo zanimal tudi dvojezični pouk za prvo stopnjo ljudske šole, so se predstavile udeležili tudi mnogi dvojezični učitelji na Koroskem. Učbeniki bi dvojezičnim učiteljem na Koroskem brez dvoma prihranili veliko casa pri pripravi na pouk in vsebujejo tudi gradivo za vse predmete. (I.L.)

na celovski

pedagoški akademiji, je celo pričani, da bi bili taki ucbeniki zelo zazeleni, ker na Koroskem podobnega strokovnega gradiva ni. Zaradi velike aktualnosti tematike in izredne kakovosti novih ucbenikov za integrirani pouk za prvo stopnjo ljudske šole, so se predstavile udeležili tudi mnogi dvojezični učitelji na Koroskem. Učbeniki bi dvojezičnim učiteljem na Koroskem brez dvoma prihranili veliko casa pri pripravi na pouk in vsebujejo tudi gradivo za vse predmete. (I.L.)

NOVICE

Positivna bilanca društva "Tre popoli"

CELOVEC - Na obcnem zboru društva "Tre popoli", katerega namen je oblikovati boljše kontakte in sodelovanje v prostoru Alpe-Jadran, je predsednik Arthur Rossbacher podal obširno poročilo o široki dejavnosti društva. Kot glavna tezišca v zadnjem letu je omenil organizacijo strokovnih obiskov v Sloveniji in v Furlaniji Juljski krajini, poletni jezikovni tečaj italijansčine in slovensčine v Portorozu, ter strokovna predavanja. Jezikovnega tečaja se je udeležilo nad 50 Koroscev. Za leto 1993 namerava društvo spet prirediti zanimive diskusijske večere, ekskurzije, ter nadaljevati z jezikovnimi tečaji slovensčine in italijansčine.

Upokojenci: Micka Mischkulnig izvoljena za predsednico

SENTJAKOB V ROZU - Na obcnem zboru društva upokojencev v Sentjakobu je na volitvah novega odbora za novo predsednico bila izvoljena Micka Mischkulnig. Podpredsednik je ostal Hanzí Stornik, tajnica je Mira Stornik, blagajniške posle pa bo se nadalje opravljal Florijan Koschat. Sledila vesela božicnica.

Kulturna nagrada Koroške Adolfu Fritzu

CELOVEC - Deželni kulturni referent Peter Ambrozy je v ponedeljek predal letosnjo kulturno nagrado dežele Koroske naravoslovcu univ. profesorju dr. Adolfu Fritzu. Nagrada znaša 100.000 avstrijskih silingov. Priznavalno nagrado v višini 60.000 silingov je prejel mednarodno priznani skladatelj sodobne glasbe, profesor Dieter Kaufmann. Kulturni referent je nadalje podelil spodbujevalne nagrade za področja znanosti, glasbe, literature in likovne umetnosti. Nagradenci so: univerzitetni asistent dr. Johannes Grabmayer, Reihard Toriser, Antonio Fian in Hannes Domenig. Kot smo že poročali, med letosnjimi dobitniki kulturnih nagrad ni niti enega koroskega Slovenca.

Odprli razstavo »Dela, ideje in igrače iz lesa«

BILCOVS - V avli stare ljudske šole v Bilcovsu so odprli zanimivo razstavo domacih mizarskih mojstrov. Michael Schellander iz Podgrada predstavlja 14 namiznih balank iz razlicnih lesov, Johann Andreasch, prav tako iz Podgrada, »ideje iz lesa«, Gregor Reichmann iz Bracne vasi pa »igrače iz lesa«. Zanimivo razstavo je slavnostno odprla zupanja Stefka Quantsching, glasbeni spored pa sta oblikovala moska pevka zbor »Bilka« in »Vascani pojó«. Razstava je odprta vsak dan od 10. do 17. ure.

AVSTRIJA / NAPOVEDI STROKOVNJAKOV

Negativne perspektive za evropsko gospodarstvo

Recesija posledica pretiranih špekulativnih pričakovanj

IGOR SCHELLANDER

DUNAJ - Helmut Kramer vodja avstrijskega instituta za gospodarsko raziskovanje (WIFO), je na predavanju v dunajskem bančnem Forumu CA izbrani publiku iz avstrijskega gospodarstva in politike prerokoval nič kaj razveseljive perspektive. Svetovna konjunktura se nahaja v recesiji, ki ni samo posledica preteranih cikličnih vplivov na gospodarstvo, temveč posledica preteranih špekulativnih pričakovanj, nezadovoljivih gospodarskopoličnih instrumentov za reševanje mednarodnih problemov in zlasti slabega gospodarskega stanja vzhodne Evrope. Predvsem Evropa je prizadeta od tega razvoja, in tudi Avstrija ne bo več ostala izvzeta iz tega recesijskega konjunktornega trenda.

Posledica tega razvoja: gospodarska rast v prostoru Evropske skupnosti (ES) ne bo znašala kot napovedano 1,5 odstotka, temveč samo en odstotek. V Nemčiji sami bo po Kramerjevem predvidevanju gospodarska rast maksimalno dosegla pol odstotka, glede na zahodno Nemčijo pa mogoče sploh ne bo gospodarske rasti. Tako konjunktura zima, pravi Kramer, bo imela svoje posledice tudi za Avstrijo. Kajti vprašljivo je, ali bo Nemčija sama imela dovolj moči za premostitev te krize, zlasti v situaciji, ko je zaradi zvisanja vrednosti nemške marke napram drugim vaznim

valutam Nemcija postala »eden izmed najdražjih gospodarskih področij na svetu«.

Avstrijska konjunktura je bila sicer do zdaj zadovoljiva, poudarja sef avstrijskega instituta za gospodarsko raziskovanje, vendar se je njena dinamika vidno zmanjšala, od zacetka jeseni pa je zlasti na industrijskem sektorju nekoliko zamrla. Do spomladi Kramer racuna s stagnacijo ali celo z nazadovanjem avstrijske industrijske proizvodnje, kar bi lahko ogrozilo nekatera delovna mesta in položaj nekaterih domacih podjetij. Vendar ni mogoče podati dokončnih prognoz in Kramer sam upa, da bodo v drugi polovici naslednjega leta močnejša dejavnost na izvoznem sektorju kompenzirale nazadovanje pri domačem povpraševanju.

V regionalnem merilu, tako pravi Kramer, se je položaj poslabšal zlasti za industrijske regije, surovinsko industrijo ter tekstilno, konfekcijsko in usnjarsko proizvodnjo. Vzhodne avstrijske regije, ki so za zdaj nekoliko profitirale zaradi odpiranja na vzhodu, pa so se zaenkrat bolje odrezale kot ostala Avstrija. Sploh je strah pred konkurenco iz vzhoda, je dejal Kramer, nekoliko pretiran.

Avstrijski izvoz v vzhodno Evropo so v preteklosti celo bolj narastli kot uvozi iz tega

področja. V trgovini z vzhodno Evropo je Avstrija v tem letu zabeležila presežek enajst milijard silingov, pri industrijsko obrtnih produktih pa znaša avstrijski presežek celo 27 milijard silingov.

Negativna konjunktura v Evropi bi lahko po mnenju avstrijskega gospodarskega strokovnjaka imela tudi negativne posledice za evropsko integracijo. V kriznih casih, pravi se Kramer, je politikom nacionalna srajca blizja od evropskega plasca. Vendar se je Avstrija po njegovem mnenju v glavnem dokaj dobro prilagodila pogojem in potre-

bam bodočega velikega trga. Podporo za svetovno konjunkturo vodja avstrijskega instituta za gospodarske studije v bodočem letu pričakuje zlasti s strani ZDA, a tudi Japonska bo po njegovi oceni počasí stopila iz recesije.

Tudi v jugovzhodni Aziji in delih Latinske Amerike je zaznavna ozivljujoca gospodarska dinamika. Tezave bodo imele države evropskega bloka s trdo valuto (zaradi premalega prepleta z ameriškim gospodarstvom), medtem ko bodo v naslednjih mesecih od tega imele korist predvsem države s sibkejšo valuto, kot na primer Italija, Švedska in Velika Britanija.

BOROVlje /

Otvoritev novega kulturnega centra

PRIREDITVE

CELOVEC

Slomskov dom Danes, 17. t. m., ob 19. uri redni občni zbor društva MePZ Jakob Petelin Gallus. Po obcnem zboru božicnica.

BOROVlje

Mestna hisa Danes, 17. t. m., ob 19.30 »Krieg ohne Ende?« (Vojna brez konca) - predavata univ. prof. Heinz-Dieter Pohl in dr. Gerhard Seifried (ORF).

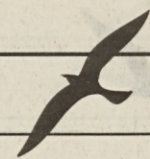
Republika

Prvi slovenski dnevnik s koroško stranjo

Časopis lahko kupite v naslednjih krajih na Koroskem:

* Celovec	* Grabštanj	* Rožek	* Šmihelj/Pliberk
* Beljak	* Hodiše	* Selo pri Škocijanu	* Št. Ilj
* Bekštanj	* Kotmara vas	* Svatne	* Št. Primož
* Bilčovs	* Labot	* Šteben	* Struga
* Bistrica ob Zilji	* Loče	* Šentilj	* Tinje
* Brnca	* Ločilo	* Šentjakob	* Velikovec
* Borovlje	* Miklavčevo	* Škocijan	* Vernberk
* Čajna	* Področca	* Šmarjeta v Rožu	* Vrba
* Galicija	* Podgorje	* Šmohor	* Železna Kapla
* Globasnica	* Psinja vas		* Žrelec
* Goselna vas	* Podklošter		

NOVICE

Letalska nesreča mrtvi 3 Italijani

DUNAJ - V letalski nesreči dvomotornika cessna 414 pri letališču Hörsching v Linzu so predsinocnjim izgubili življenje trije italijanski državljani, pilota in potnik. Letalo je bilo iz Bocna namenjeno v Zürich, ker pa tu ni dobilo dovoljenja za pristanež, sta bocenska pilota Kössler in Mitterstätter poskušala pristati v Linzu. Tocni vzroki nesreče niso znani, izvedelo se je le, da je bila nad letališčem v trenutku nesreče gosta megla. Po strmoglavljenju se je letalo vnelo, tako da so reševalci našli le tri zgojenela trupla.

Prisebna ženska zadavila noja

CAPETOWN - 45-letna Annalie Pieterse je med vsakodnevnim tekem pri svoji kmetiji v južnoafriškem Harrismithu zmotila orjaskega noja, ki je pred parjenjem dvoril svoji družici. Ptič se je pogal v žensko, jo podrl in jo začel obdelovati s kljunom in kremplji. Pieterse je poskušala ostati pri miru, v upanju, da bo ptič odnehal. Ker se to ni zgodilo, ga je najprej brcnila in nato z vsemi svojimi močmi prišla za vrat. Ptič se je krčevito upiral, po nekaj minutah mu je posla sapa, ženska pa ni pustila prijema, dokler ni bila gotova, da je noj poginil. Annalie Pieterse je kasneje izjavila, da je imela izredno srečo, ker noj lahko s svojim kljunom prebije cloveško lobanjo, kremplji pa so prav tako nevarni kot leopardovi. Ženska, ki ima 45 let in je mati dveh otrok, je bila nekoc prvakinja v krosu, ljubezen do teka pa goji tudi po prekinitvi aktivnega sportnega udejstvovanja, kar ji je brzko omogočilo, da je zadavila tako trdozivega ptiča.

Z gorskimi kolesi se bodo podali po transamazonski cesti

SAO PAULO - Trije brazilski univerzitetni študenti bodo od božica do marca poskušali z gorskimi kolesi prevoziti transamazonsko cesto, ki jo je pred dvajsetimi leti zgradila vojska in je medtem postala neprevozna. Dnevno bodo morali prevoziti vsaj 50 kilometrov v nemogočih življenjskih razmerah s temperaturo do 45 stopinj in z izredno vlago. Trojica odločno zavraca, da gre za »pustolovščino«, njihov naj bi bil le študijski podvig, ki bo služil kasnejšim socioloskim in ekoloskim nactrom. Potovanje so skrbno pripravili, saj so liofilizirano hrano, obleke in nadomestne dele že pred casom poslali po pošti v vse zaselke ob tej dolgi cesti. Odhod bo iz mesta Marabá v zvezni državi Pará, končna postaja pa 2.364 kilometrov oddaljeni zaselek Labrea. Od tu se bodo z ladjo podali v omikani svet, v mesto Rio Branco.

NEW YORK / PROCES

Woody Allen ne bo odnehal

Svojim otrokom lahko pošlje darila

NEW YORK - Woody Allen bo lahko pogledal sporni posnetek, v katerem ga posvojenka Dylan obtozuje, da jo je spolno nadlegoval. To je sklenil sodnik Elliot Wilk na prvi obravnavi procesa Allen-Farrow (telefoto AP). Za sedaj ostajajo pri materi, Woody Allen jih ne sme obiskati, jim pa lahko pošlje darila za božic. To velja tudi za 5-letnega krvnega sina Satchela, ostala dva otroka sta namreč posinovljenca. Znani režiser je ponovil, da ne bo odnehal in se bo boril, dokler ne bo uveljavil svojih pravic, ker je nedopustno, da ne sme obiskati svojih otrok.

BRAZILIJA / ZLOČIN PROTI REVEŽEM

Vsiljene sterilizacije

SAO PAULO - Sklad za prebivalstvo pri OZN (Fnuap) navaja, da je v Braziliji 7, 5 milijona zensk v plodnih letih steriliziranih, kar pomeni, da 45% zensk ne more več zanositi. Pojav je obsodbe vreden, saj so prizadete le zenske najrevnejših slojev, kar je po mnenju Fnuapa pravi »zločin proti ženskam in revežem«. Zgovorni so podatki, da je v amazon-

ski zvezni državi Maranhao kar 80% zensk steriliziranih, v bogatejših krajih ta odstotek pade na 20%, v najbogatšjih pa znasa le 4%. Vecina zensk sploh ne ve, da je zasitje jajcevodov ireverzibilna operacija in je prepričana, da je to najbolj cenen sistem kontracepcije. Da bi bila mera polna, to operacijo brezvestni ginekologi navadno nare-

dijo takoj po porodu ali splavu, ko je nevarnost okuzbe največja, so pa zato stroški zelo nizki. Fnuap odkrito govori o »vsiljenih sterilizacijah«, ki prizadenejo tudi mladoletnice od 15 do 18 leta starosti, saj jih v Braziliji letno zanosi kar 2 milijona. Stevilni delodajalci pa zahtevajo ob prošnji za zaposlitev tudi potrdilo o sterilizaciji.

V Italiji tiskajo dolarje za rusko tržišče

MOSKVA - Po pisanju Literaturnaje gazete so ponarejene dolarje, ki so jih v torek zvečer zalepili v Moskvi po oboroženem spopadu, tiskali v Italiji. Policija je po spopadu aretirala štiri Italijane, nekaj Rusov, Ukrajincev in Latvijcev. En milijon izredno kakovostno ponarejenih dolarjev naj bi bila le prva pošiljka od predvidenih 11 milijonov dolarjev, ki jih je hotela ta mednarodna tolpa razpecevalce poslati v Rusijo.

ZDA / BLIŽA SE ČAS PRAZNIKOV

Za bogate ribiče

Draguljar Sidney Moller si je kot vsako leto omislil nekaj dragocenih božičnih daril za bogate: na sliki je »mlinček« za ribiško palico obložen z dragimi kamni za 100 tisoč \$

*Dnevnik, ki ga bereš, je bil v celoti pripravljen
s tiskarsko-redakcijskim sistemom*

Apple Computer

prodaja, montaža in servis

PELLEGRINI

integrirani sistemi za urade

Computer - Copying - Telefax - Telefoni - Software - Oprema

Filiala: TRST - Ul. Padovan 4 - Tel. 040/948460

MESTRE: 041/5310122 - BENETKE: 041/5225004 - RIM: 06/5180732 - PADOVA: 049/8072288 - VICENZA: 0444/511688

ASTRONOMIJA / RAZLOČNOST SLIK NAJ BI BILA STO METROV

Posnetki Zemlje s sonde Galileo

Ameriška vesoljska sonda Galileo, katere končni cilj je planet Jupiter s štirimi velikimi lunami, je osmega decembra opravil zadnji del zapletene poti okoli Venere in Zemlje, na kateri naj bi dobil dovolj energije za izjemno zahtevno potovanje proti največjemu planetu našega osončja Jupiteru. Osmega decembra je Galileo letel 320 kilometrov oddaljen od Zemlje s hitrostjo skoraj 50.000 kilometrov na uro. Prvic se je Galileo toliko približal Zemlji decembra 1990. Pri tem srečanju je sonda pridobila hitrost 17.700 kilometrov na uro, tako da bo lahko potovala do asteroida IDA 243, kamor naj bi prispela avgusta 1993 in se decembra 1995 približala Jupiteru.

Vrnitev sonde v zemeljsko krožnico pa naj ne bi prinesla samo spremembe smeri in pridobivanja hitrosti. Dvanajst ur, preden se je sonda približala Zemlji, je letela 108.000 kilometrov nad Luno, natančneje, nad njenimi severnimi polarnimi področji, ki so bila doslej razmeroma slabo raziskana in se jih se ni posrečilo fotografirati na dosedanjih poletih Apolla. Instrumenti na krovu Galileja pa so kartografirali lunarni pol in iskali morebitne sledove ledu na Lunini površini.

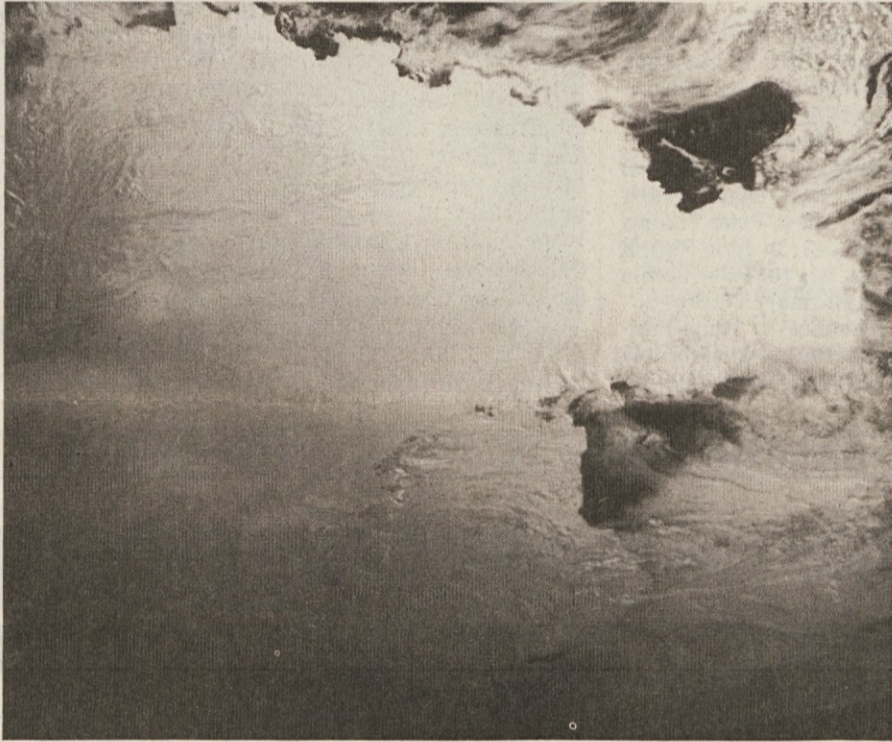
Prčakujejo, da bodo s kroženjem sonde okoli Zemlje pridobili doslej najboljše posnetke naj bi bila 100 metrov. Razločnost teh posnetkov naj bi bila 100 metrov. Čeprav znanstveniki ne pričakujejo revolucionarnih novih odkritij, bodo naprave na krovu, posebaj infrardeči spektrometer, inženirjem pomagale pri snovanju satelitov programa EOS, s katerimi naj bi opazovali Zemljo in jih poslali v zemeljsko krožnico ob koncu desetletja.

Vendar pa je pomemben cilj Galileja tudi pridobitev natančnega naravnostnega instrumentov pri znanih ciljeh, kot so Zemlja, Luna in Venera. Prav te meritve naj bi namreč omogočile, da bi satelite usposobili za pridobivanje kar največjega števila podatkov iz Jupitera in njegovih lun, saj bo sonda uporabljala za glavni oddajni sistem le majhno anteno. Velika deznikasta glavna oddajna antena je namreč le deloma odprta in je zato ni mogoče uporabiti za oddajanje podatkov. Ko se bo sonda na svoji poti približala Soncu, se bo zunanost plovila zelo segrela. Ta trenutek bodo inženirji izrabili za ponovni poskus sprostitve komunikacijske antene. Tudi če bi se poskus ponesrečil, je zamisel izjemna, saj bo mogoče prek manjše sekundarne antene pridobiti velikansko število podatkov in informacij, s čimer bi izpolnili znanstvene cilje kot poglavito nalogo te vesoljske sonde.

Teden dni zatem, ko se bo Galileo približal Zemlji, bo kar 16 ur snemal tako Zemljo kot Luno. Tako naj bi nastal videofilm, ki bo prikazoval krožico Zemljo, medtem ko se okoli nje giblje Luna. Film naj bi v javnosti videli konec letosnjega leta in bo posebno darilo te sonde, preden bo odletela na svoje štiriletno potovanje proti Jupiteru. M.K.

Posnetek Antarktike in obeh Amerik - oddaljenost dva milijona kilometrov

Antarktika iz oddaljenosti 200.000 kilometrov

Slika Lune je bila posneta skozi zelen filter iz oddaljenosti 565.000 kilometrov. V središču je Mare Orientale s premerom 1.000 kilometrov - posledica udara asteroida.

EKOLOGIJA / ONESNAŽENA NOTRANJOST ZGRADB

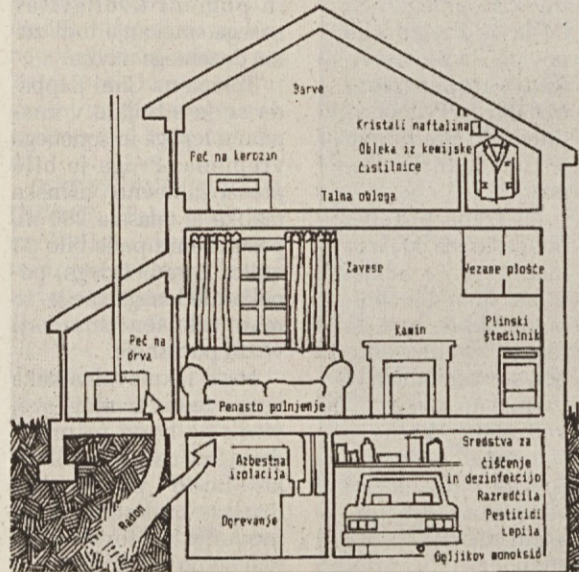
Zakaj je tudi zrak v zaprtih prostorih včasih onesnažen?

VLADIMIR STEFANOVIČ

Težave z onesnaženim zrakom so v vseh večjih mestih, kajpada tudi v Ljubljani, izrazite zlasti pozimi. Zato najbolj občutljivi prebivalci (prireditelji, bolniki, otroci) tedaj najraje ostajajo v zaprtih prostorih. Toda tudi hiša ozirroma stanovanje, pisarna, šola, vrtec in drugi javni prostori ne zagotavljajo takšne varnosti, kakršno bi pričakovali. Srečujemo se s snovmi, ki organizma morda ne napadejo tako silovito, pač pa ste njihovemu skodljivemu delovanju dalj časa izpostavljeni. To je kajpada razumljivo, saj ljudje prebijejo po nekaterih ocenah približno 90 odstotkov časa v zaprtih prostorih. Kako močno se je bati "notranjih" virov onesnaževanja, je odvisno od tega, kako zračna je zgradba, v kateri se mudite in od vrste, mešanice ter količine nečistih snovi. Nepravilno projektirana poslopja in tista s slabim prezračevalnim sistemom utegnejo biti vzrok ene izmed boleznih našega časa oziroma "sindroma bolne zgradbe" - za to nadlogo so značilna obolenja oči, nosa in grla, spremljajo pa jo oteplotost, glavobol in celo pešanje spomina. Najbolj škodljivi onesnaževalci so virusi, bakterije, glivice, radioaktivni plini (denimo radon), neorganski delci (zivo srebro, svinec), organski delci (formaldehid, kloroform, perkloritlen). Izviri teh onesnaževalcev utegnejo biti tobacni dim, gradbeni materiali, po-

histvo, sredstva za zaščito lesa, razni toplotni viri, izdelki široke porabe (npr. "osveževalci zraka", čistilna sredstva) in se bi mogli navedeti. Izmed možnih notranjih onesnaževalcev moramo opozoriti zlasti na radon, azbest in bioloske snovi. Azbest so doslej množično uporabljali kot gradbeni, izolacijski in termični material, za pregrade, talne obloge in podobne namene. Radon je naravni plin, ki nastane med razpadanjem radija. Ta element je v mnogih vrstah kamnin in prsti. Radon zato prodira v notranjost zgradb tako neposredno (iz gradbenega materiala) kot posredno (z zarčenjem skozi razpoke v temeljih). Pogosto naletno nanj tudi v vodnjakih. Ko ta plin z dihalni pride v or-

ganizem, se nabira globoko v pljučih in poveča tveganje obolenja za rakom. Američani so celo ocenili, da je radon vsako leto kriv za pet do 20 tisoč smrti zaradi raka pljuč. Biološki onesnaževalci ogrožajo predvsem ljudi, ki so zaposleni v sodobnih arhitektonsko "izvirnih" zgradbah z zaprtimi okni in prostori brez oken in s klimatskimi napravami. Neustrezni sistemi ogrevanja, prezračevanja in osveževanja zraka so namreč pravi spodbujevalci tovrstnega onesnaževanja - v notranjost zgradb pač prinasajo bioloske delce in jih prsijo po prostori. Posledice so alergije na cvetni prah, razvoj glivic, ki izločajo kemične strupe, bakteriološke in virusne infekcije, steklina itd.

Morebitni viri onesnaženja zraka v hiši

BIOMEDICINA / NENEVARNA HOMEOPATSKA ZDRAVILA

Nad boleznijo z boleznijo

NIKI NEUBAUER

Uradna medicina uporablja zdravila zato, da bi zatrla bolezenske znake - simptome. Zdravila delujejo proti vzroku bolezni. Homeopatski sistem zdravljenja, ki ga je prvi predstavil leta 1796 Samuel Hahnemann, pa ravna obratno. Homeopatija (gr.homeo - podoben) obravnava simptome kot poskus organizma, da bi premagal bolezen. Zato organizem zdravi z majhnimi odmerki zdravil, ki pri zdravem cloveku povzročijo podobne bolezenske znake. Ali kot pravi Hahnemann: Similia similibus curantur! (Podobno zdravi s podobnim). Naloga homeopata je, da predpiše zdravilo, ki na organizem deluje kar najbolj podobno bolnikovim bolezenskim znakom. Zato mora homeopat zvedeti čim več o bolniku in simptomih njegove bolezni. Prvi intervju z bolnikom traja vsaj eno uro, nemalokrat tudi dlje. Pri tem homeopata ne zanimajo vzroki bolezni. Homeopatija namreč sloni na domnevi, da se telo nenehno odziva na spremembe v okolju. Zdrav clovek teh odzivov ne zazna, pri bolezni pa postanejo odzivi izrazitejši. Poznamo jih kot bolezenske znake - simptome. A homeopatija jih, obratno od uradne medicine, ne smatra za del bolezni, temveč za del zdravljenja. Zato jih na zatira; zdravilo predpiše, da bi pomagalo tem odzivom. Zaradi takšnega pojmovanja učinkovanja zdravil, jih je potre-

bno najprej preizkusiti na zdravem cloveku, da bi spoznali, kako se zdrav organizem odzove na zdravilo, ki naj bi pomagalo zdraviti bolezen z enakimi znaki. Na podlagi takšnih preskušanj je zdaj znanih že več kot 2000 različnih zdravil. Ugotovili so - za uradno medicino in biokemijo neverjetno - dejstvo, da se zdravilo z redčenjem krepi. Zelo zanimivo je npr. nacelo neskončno majhnega odmerka zdravila, ki je razredčeno v razmerju 1:1 milijarda ali še bolj. To redčenje, ali potenciranje, naj bi sproscalo notranjo energijo

zdravilne snovi, pri čemer pomaga tudi stresanje ob vsakem redčenju. Prav zdravila z največjo potenco, torej najbolj razredčena, naj bi bila najučinkovitejša. Zato je pri jemanju teh zdravil pomembno, da vsaj 15 minut pred in po zaužitju zdravila ne jemo nicesar, ne smemo kaditi, zdravila ne smemo poplakniti z vodo. Zdravila morajo biti tudi shranjena tako, da niso blizu snovi z močnim vonjem (parfumi, kava). Vendar pa so homeopatska zdravila povsem nenevarna. Z njimi pogosto zdravijo tudi otroke in celo dojenčke.

NOVICE

Računalniške mreže; inovativna koncentratrska arhitektura

SANTA CLARA - 3Com Corporation, vodilna svetovna družba na področju računalniških mrež, je predstavila LinkBuilder MSH (Multi-Services Hub, večopravilni koncentrador), zelo zmogljiv večopravilni konfiguracijski sistem, ki združuje obrobno mrežo z zetoni in ethernet v inovativno arhitekturo, odprto tako za današnje kot prihodnje visokohitrostne prenose podatkov. S tem je družba 3Com dodala svoji rastični ponudbi obrobne mreže z zetoni sestavni del ključnega pomena.

»Predstavitev sistema LinkBuilder MSH kaže, kakšno skrb posveca 3Com se večjemu uspehu na področju naše široko zasnovane ethernet mreže, saj zdaj ponuja popolno obrobno rešitev vse od namiznih računalnikov do računalnikov WAN.« je rekla Janice Roberts, podpredsednica službe za trženje. »LinkBuilder MSH pomeni odločilen korak v naši strategiji splošne združljivosti z IBM, ki smo jo razgnili pred časom. Ta strategija je zdaj oprta na pomembne nove izdelke, med njimi ponudbo obrobne mreže z zetoni za naša medmrežna sistema NETBuilder in NETBuilder II, novo linijo adapterjev za TokenLink III inprvo industrijsko prodajno demonstracijo APN.« LinkBuilder MSH je zasnovan na skalarni arhitekturi, oprti na visokopretocno matično ploščo, ki zmore podpreti sele nastajajoče mrežne rešitve, povrh pa zagotavlja visoko stopnjo dostopa do mreže, ker je toleranca napak zelo velika. Zaradi zasnovane pasivne matične plošče velike hitrosti in neodvisne od razsiritvenih rez je zagotovljena podpora vseh serijskih mrežnih rešitev (npr. ethernet, obrobne mreže z zetoni, FDDI) s pretocnostjo več kot 2,6 Gb/sek. Družba 3Com je z inovativno arhitekturo sistema RingBuilder MSH povsem drugače rešila zanesljivost in prožnost obrobne mreže z zetoni. Zaradi uporabe pasivne matične plošče, ki jo odlikujeta velika hitrost in nova zasnovana, je z arhitekturo sistema RingBuilder moc izločiti običajne mehanske releje in ponuditi uporabnikom možnost, da prožno konfigurirajo koncentrador/razdelilnik za poljubno število ločenih obrobni mrež z zetoni. Povrh moduli sistema RingBuilder zagotavljajo zanesljive »ovijalne« funkcije, neodvisnost od razsiritvenih rez, dinamično preklapljanje kartic med obroci in prožnost pri premostitvah. LinkBuilder HSM uvaja novo paradigmo v upravljanju, oprtem na sisteme v oblihu. Arhitektura distribuiranega upravljanja (DMA) ponuja visoko skalarno, stroškovno donosno upravljanje, kajti krajevna upravljalška opravila prepušča "inteligentnim" medijskim modulom, opremljenim z ASIC, medtem ko en sam centralni upravljalški modul prevzame visokostopenjsko upravljanje vseh koncentratrsko/razdelilnih pravil: ethernet, obrobne mreže z zetoni in drugih tehnoloških procesov v LAN. Sad tega je zmogljivost in stroškovni prihranek mrežnega upravljanja, samo mrežo pa je moc glede na potrebe linearno razširiti in se tako izogniti visokim zacetnim stroškom za upravljalški "stroj" in ločne upravljalške module za LAN. Za zanesljivo varnost LAN je pri uporabi sistema LinkBuilder MSH poskrbljeno prek LSA (LAN Security Architecture, kar je se en sistem družbe 3Com) in upravljalškim softverom SmartAgent, ki podpira Secure SNMP (oprta na specifikacije, ki jih je nedavno potrdil IETF), uporabiti pa je mogoče tudi standardni množični SNMP. Secure SNMP hkrati zagotavlja varno upravljanje mreže, po drugi strani pa utira preprosto pot za nadgradnjo, kajti pričakovati je se nove izboljšave SNMP (Vir: UNICOM, d.o.o. - Ljubljana).

Leksikon softvera in večjezični slovar

KRANJ - Pri zalozbi Didakta je izšel Leksikon softvera in večjezični slovar v sedmih jezikih avtorja Riharda Piskarja. Delo vsebinsko predstavlja rodoslovje softvera in je zaradi univerzalneje uporabe napisano v obliki leksikona. Zajema 325 glavnih besed in več kot 100 sinonimov s temeljno razlago v slovenscini in z ustreznimi izrazi v šestih evropskih jezikih: anglescini, francoscini, nemščini, italijanscini, nizozemščini in španscini. Leksikon ima na koncu dodan še slovenski del v sedmih jezikih, ki se nanasa na razlago pojmov. Zajema znanstveno utemeljen nauk o izvornu in medsebojnem razmerju elementov softvera. Temeljna gesla softvera so podana s pojmi, kot so leksikalna enota, ime, stavek, blok, modul in program. Nadaljujejo se z izrazi zancna konstrukcija, klic, vhod, vrnitev, odcep in koncajo z arhitekturo množice ukazov, konkretizacija in podatkovnim elementom. Osrednji del zajema snovanje, razvoj, implementacijo, preskus, namestitve in vzdrževanje softvera. Temeljni pojem programsko inženirstvo pomeni uporabo znanstvenih metod za razvijanje teorije, tehnike, jezika in orodja za podporo pri ustvarjanju kakovostnega softvera. Sistematičnim metodam razvoja in preskusa sledi priznanje in potrditev, da softver ustreza podrobnim zahtevam oziroma standardom. Sele potem proizvajalec izroci softver uporabniku, vendar ga ves čas delovanja tudi vzdržuje in prilagaja novim zahtevam. Opisani so tudi pomeni naravnih, uporabnih, posrednih, funkcijskih, snovalnih in formalnih jezikov, ki temeljijo na oblikovanju softvera brez implementacijskih podrobnosti, se zlasti v fazi snovanja ali celo definiranja zahtev. Razložena je metrika kvalitete softvera, to je kvantitativne mere, do katere softver izpolnjuje dano lastnost, ki vpliva na kvaliteto. V ta del sodijo naslednje lastnosti softvera: zanesljivost, upogljivost, prilagodljivost, razpoložljivost, dostopnost, pravilnost, natančnost, nezmožljivost, trdozivotost, prijaznost itd. Te lastnosti lahko ovrednotimo s kvalitativnimi metodami. Recenzent prof. dr. Jernej Virant meni, da bo leksikon koristil studentom računalništva, strokovnim prevajalcem in programerjem in bo uporaben pri pisanju strokovnega slovarja širšega področja teleinformatike. Leksikoni softvera bodo v slovenskih knjigarnah že od srede decembra dalje (Vir: Podjetje Prometej, p.p. 185, 64001 Kranj).

planinski svet

Družabni večer SPDT

Ustaljena navada, oziroma tradicija je, da SPDT ob zaključku leta priredi večer za svoje članice planince in prijatelje društva. Družabni večer je lepa prilika za sproščen pogovor, misli in predloge ali za hudomušne in pikre pripombe ob predvajanju diapozitivov in razkazovanju fotografij posameznih članov s prehojenih poti na društvenih izletih in srečanjih pravkar minule sezone in ne nazadnje tudi za voščila ob skorajšnjih praznikih.

Prilika se ponuja danes zvečer v Gregorčičevi dvorani v ul. Sv. Franciska 20, z začetkom ob 20.30 in prireditelji so poskrbeli, da se bodo trzaski planinci prijetno počutili v veseli družbi in ob kozarku pristne domače kapljice.

Novoletni pohod na Medvedjak

Po prečuti silvestrovi noči in nazdravljanju novemu letu je najbolj primerno, da se clovek razvedri, se nauzi svežega zraka in si osveta glavo. Pravi planinci zato ne bodo zamudili priložnosti, da se udeležijo že tradicionalnega noveletolega pohoda na Medvedjak, ki ga prireja SPDT za vrsto let na novega leta dan. Tisti, ki si želijo zdravega razvedrila in lepega sprehoda v ostrem zimskem ozračju, naj se zberejo 1. januarja 1993 pri restavraciji Furlan pod Repentabrom ob 14. uri. Od tem se bodo v približno eni uri hoje podali na Medvedjak, kjer bodo ponovno nazdravili novemu letu in se nato vrnili na izhodišče. Izlet vodi Franc Armani, ki priporoča vsem planincem ta zdrav pohod na bližnji Medvedjak. Za vse informacije odgovarja na telefonsko številko 51360. Armani pričakuje, da se bodo noveletolega izleta na Medvedjak udeležilo veliko število planincev.

Zimski pohod na Javornik

Planinsko društvo iz Idrije prireja vsako leto zimski pohod na Javornik. Za to priložnost pripravljajo Obalno planinsko društvo iz Kopra avtobusni izlet za koprskoplanince. Avtobus bo udeležence pohoda odpeljal iz Kopra ob 7. uri. Kopranci vabijo tudi trzaskoplanince, da se, kot običajno, pohoda udeležijo. Trzaski planinci imajo možnost, da ob 7.45 pričakajo koprski avtobus na križišču pri Divaci.

Smučarski tečaji SPDT

Zima je pred durmi in vrhove je že pobelil sneg. Če bo vreme primerno, se obeta lepa smučarska sezona. Smučarski odsek SPDT se že s polno paro pripravlja na sezono in je tudi letos pripravilo smučarske tečaje za začetnike in izpopolnjevalne tečaje za odrasle. Tečaji bodo na Zanolcanu nad Ravasclettom in vodili jih bodo diplomirani društveni voditelji. Prvi tečaj bo v nedeljo, 10. januarja 1993, nadaljevali pa se bodo vse tri naslednje nedelje. Kasneje pripravljajo Smučarski odsek SPDT se smučarske izlete za vse tečajnike. Vpisovanje je že v teku na sedežu ZSSDI (tel. 635627), kjer zainteresirani dobijo vse potrebne informacije o ceni in prevozu na smučišča. Informacije nudi tudi nacelnica SO Valentina Fachin, tel. 634648. Pri vpisu je obvezna izkaznica SPDT s plačano članarino in poravnana članarina FISU za sezono 1992-93.

Voščilo

Se nekaj dni in ponovno se bo zavrtelo kolo casa. Ob vstopu v novo leto 1993 je naša srčna želja, da bi končno na svetu zavladal trajen, pravičen mir z odpravo vseh sovraštev, napetosti in nesporazumov, ki razdvajajo cloveštvo. Zelimo si, da bi končno clovek bil cloveku brat, da bi živel v soglasju in medsebojnem spoštovanju ter stremel za odpravo gorja in težav, ki nas tarejo.

Vsem planincem SPDT želi, da bi se še nadalje veselo in zadovoljno sprahajali po prelepih naših in tujih gorah in krepili medsebojne prijateljske vezi in odnose v uživanju in spoštovanju preleste narave, ki nam kripi duha. SPDT izreka zato vsem svojim članicam in članom, prijateljem planincem, vsem sorodnim planinskim društvom v zamejstvu in matični domovini, ter osrednjim organizacijam, ki nas nebebično podpirajo v našem prizadevanju in delu za širjenje planinske in slovenske zavesti, tople želje in voščila za prijetne božične praznike in mnogo planinskih in sicer delovnih uspehov v prihodnjem novem letu 1993. (L.A.)

Mladinski nogomet na Goriškem

PRVENSTVO NAJMLAJŠIH
Po tekmah 13. kola v gorisko-trzaski skupini doberdobska Mladost ni več vodilno moštvo. Poraz v Mosi je krasko enajsterico potisnil na 3. mesto, ki si ga deli prav z zmagovalci medsebojnega srečanja. Na prvo mesto se je povzpela ekipa z Opčin, ki pa ima kar dve odigrani tekmi več. Do konca prvega dela prvenstva manjkata še dve redni koli, v katerih se bo Mladost srečala z zadnjjevrščenima moštvoma. V soboto (ob 15. uri) pride v goste predzadnji Sanrocchese, v naslednjem kolu pa bodo Doberdobski gostovali v Trziču pri zadnjjevrščenih Romani. Obetajo se torej štiri nove točke.

IZIDI 13. KOLA: Gradese-Aris 4:0, Staranzano-Monfalcone 1:6, Pieris-S. Marco 1:0, Mossa-Mladost 4:0, Sanrocchese-Opicina 0:12, Romana-S. Sergio 0:8, Pro Romans-Corno 2:5, Lucinico-Ison-tina 0:4. V prejšnjem kolu so odigrali samo 3 tekme, in sicer: S. Sergio-Sanrocchese 4:2, Opicina-Mossa 0:0, Ison-tina-Aris 5:0. Med tednom so odigrali še zaostalo tekmo: Opicina-S. Sergio 4:0. VRSTNI RED: Opicina 21, Mladost 19, Mossa 19, Pieris 13, Corno 12, Monfalcone 11, S. Sergio 11, Pro Romans 10, Gradese 9, Lucinico 7, S. Marco 6, Aris 6, Staranzano 5, Sanrocchese 3, Romana 1. (Vili Princic)

PRVENSTVO ZACETNIKOV
IZIDI ZAOSTALIH TEKEM: Borgo Sant' Anna - Sovodnje 5:0, Piedimonte - Pro Romans 1:2, Lucinico - Pro Gorizia 0:2. VRSTNI RED: Itala San Marco 18, Cornonese 16, Pro Gorizia 15, Ison-tina 13, Lucinico 10, Corno 9, Sanrocchese in Borgo S. Anna 8, Natisone 4, Pro Romans 3, Sovodnje in Piedimonte 2.

Danes imena »naj« v letu 1992

Na sedežu barkovljanske Sirene bo danes, s priletom ob 17. uri, že tradicionalno nagrajevanje najboljših sportnikov Primorske in iz zamejstva »Nas sportnik 1992«.

Kot vsako leto bodo nagrajeni najboljši posamezniki in ekipe (na Primorskem izvolijo tako najboljšo sportnico kot sportnika), Združenje slovenskih sportnih društev v Italiji pa podeljuje tudi priznanjem najzaslužnejšim sportnim delavcem in strokovnjakom.

Pokrovitelji prireditve so poleg ZSSDI-ja se Primorske novice, Radio Trst A, Radio Koper, Novi Matajur in Primorski dnevnik. Predviden je tudi radijski prenos.

Ni treba posebej poudariti, da so na to manifestacijo vabljeni vsi ljubitelji sporta, da bi bila tudi letosna izvedba cim-boljša slovesna in da bi primerno počastili vse tiste, ki so s svojimi dosežki prispevali k uveljavitvi sporta na Primorskem tostran in onstran meje.

SMUČANJE / TROFEJA PRVI SNEG

Prvi rezultati

Na tekmovanju v Cimi Sappadi na društveni lestvici Devin tretji, Brdina pa četrta - Mladinci OK

Smučarji SK Brdina in SK Devin so se v nedeljo v velikem številu udeležili »1. trofeje prvi sneg« v Sappadi. Nasi smučarji so bili solidni, posebej, če upoštevamo, da so se pomerili z domačimi tekmovalci, ki na snegu vadijo vsak dan.

Od nasih so najboljše dosežke vsekakor dosegli pripadniki selekcije ZSSDI. Napredek je viden posebej pri mladincih, kar je treba v največji meri pripisati poletni vadbi na avstrijskih ledenikih. Res ugodna pa je bila za nase barve tudi društvena lestvica, saj je med enajstimi društvi zasedel SK Devin tretje mesto, a Brdina je bila četrta. Za obe nasi društvi je to res lep uspeh in pomeni uveljavitev našega smučanja tudi zunaj deželne okvira.

Tekma na Cimi Sappadi se je odvijala v znamenju legepa in sončnega vremena. Proga je bila precej zahtevna, višinska razlika je znašala 260 m, postavljenih pa je bilo 33 vratc. Zaradi trdega, ponekod ledenega snega, so manj izkušeni smučarji vozili počasneje.

Nase tekmovalce caka konec tedna trening, svoj višek pa bodo pripravili dosegle v času praznikov, ko bodo posamezna društva organizirala zimo-ovanje v Sloveniji. O tem bomo se poročali. Ob robu tekmovalca

velja omeniti tudi odlične nastop smučarjev SK Nova Gorica, ki so s šestimi smučarji dosegli zmago (Jasna Miklavic in Tomaz Sinigoj) in 5. mesto na društveni lestvici.

Rezultati:
Baby - dekllice: 1. Soloro (Sappada) 55, 31; 6. Mateja Paolina (Devin) 1:18, 41.

Baby - dečki: 1. F. Kratter (Sappada); 5. Aleks Tretjak 1:09, 81; 6. Bostjan Milic (oba Devin) 1:19, 87; 8. Nicolas Privileggi (Brdina) 1:22, 44.

Cicibani: 1. M. Kratter (Sappada) 47, 52; 5. Erik Piccini 59, 70; 6. Giorgio Pitacco (oba Brdina) 59, 94; 7. Patrik Kocjanic (Devin) 1:00, 83; 8. Devan Cecchi (Brdina) 1:01, 28.

Dekllice: 1. C. Kratter (Sappada) 1:06, 78; 8. Anja Strekelj (Brdina) 1:29, 57; Tjasa Trampuz (Devin) 1:32, 93.

Dečki: 1. Zanier (Sappada) 1:06, 77; 16. Gorazd Milic; 18. Stefano Maizan (oba Devin) 1:42, 40.

Narascajnice 1. Jasmina Strekelj (Brdina) 1:21, 54; 2. Barbara Cossutta (Devin) 1:38, 95.

Narascajniki: 1. Dionori (Auronzo) 1:03, 77; 4. Cristina Leghissa 1:17, 05; 5. Aljosa Paulina (oba Devin) 1:19, 34.

Mladinke: 1. Jasna Miklavic 1:07, 46; 2. Mateja Mozetič (oba Nova

Valentina Šuber, članica selekcije ZSSDI, se je izkazala

Gorica) 1, 07:56, 3. Valentina Šuber (Brdina) 1:09, 11; Sarah Sossi (Devin) 1:17, 61.

Mladinci: 1. Tomaz Sinigoj 1:00, 75; 2. Sasa Merljak (oba Nova Gorica) 1:04, 68; 4. Cristina Volpi (Brdina) 1:05, 61; 5. Saso Leban (Nova Gorica) 1:05, 97; 7. Marko Šuber 1:08, 10; 8. Peter Ferluga 1:12, 43; 9. Igor Rolich 1:19, 21; 10. Peter Ferfila (vsi Brdina) 1:28, 50.

Clanice: 1. Tanja Purich 1:19, 27; 2. Gabrijele Pieri (oba Devin) 1:25, 18;

3. Patrizia Purich (Brdina) 2:03, 90.

Clani: 1. De Ghetto (Supercadore) 1:06, 27; 5. David Sossi (Devin) 1:14, 32.

Dame C1: 1. De Col (Supercadore) 1:28, 64; 2. Sonia Pitacco 1:34, 37; 3. Luciana Privileggi (oba Brdina) 2:13, 16.

Veterani A3: 1. Da Prà (Supercadore) 1:05, 73; 3. Stojan Sossi (Devin) 1:18, 36; 4. Mariano Šuber (Brdina) 1:25, 58; 5. Boris Grilanc (Devin) 1:29, 67.

BALINANJE / V RENČAH

Ekipa ZSSDI se je izkazala

Zanimivi boji v Domu Ervatti

Nadaljuje se pozitivno obdobje zamejskih balinarjev. Med zadnjim vikendom je najbolj odmevala novica o ponovnem uspehu zamejske balinarske reprezentance, ki je tokrat nastopila pred vsem trije nasi predstavniki in sicer Dario Tenze, ki je skupaj s Pelizonom zasedel končno 2. mesto, in pa Milan Micheli, ki je s Sanci-nom pristal mesto nižje. Pred kratkim je bil sestavljen tudi novi pokrovski odbor balinarske federacije, kjer smo tudi tokrat dobili slovenskega predstavnika. Nacelnik Sokola Bruno Gustin je v odboru nadomestil podpredsednika Borisa Simoneto, ki tokrat ni kandidiral. (Z.S.)

movanja, ki bodo v soboto in nedeljo dosegla svoj višek z nastopom četverek. Na zadnjem tekmovalju dvojic, kjer je nastopila vsa slovenska balinarska smetana, so prijetno presenetili pred vsem trije nasi predstavniki in sicer Dario Tenze, ki je skupaj s Pelizonom zasedel končno 2. mesto, in pa Milan Micheli, ki je s Sanci-nom pristal mesto nižje. Pred kratkim je bil sestavljen tudi novi pokrovski odbor balinarske federacije, kjer smo tudi tokrat dobili slovenskega predstavnika. Nacelnik Sokola Bruno Gustin je v odboru nadomestil podpredsednika Borisa Simoneto, ki tokrat ni kandidiral. (Z.S.)

Promocijska liga: sokolovci že drevi proti Interju 1904

Drevi ob 20. uri bo v nabrežinski telovadnici antiopirana tekma 10. kola promocijskega kosarkarskega prvenstva med domačim Sokolom Warm in Interjem 1904.

Po visokem porazu v slovenskem derbiju s cicibonasi se bodo skušali drevi Vatovcevi varovanci oddolžiti za ta spodrsrlaj proti Interju 1904, ki je doslej največje razocarjanje te lige.

NAMIZNI TENIS / PO PRVEM DELU PRVENSTEV

Krasovke v A ligi izpolnile svojo nalogo
Uspehi fantov bi zaslužili več pozornosti

Za igranje play outa za obstanek v A ligi sta v povratnem delu nujni zmagi proti Scordii in Recoaru - Ob Mersiju napredujeta tudi oba Miliča - V C ligi težko za mlade krasovke

V namiznoteniskih prvenstvih je prvi del za nami. Igralci in igralkke bodo za zeleno mizo za prvenstvene točke spet stopili 16. oz. 17. januarja.

ZENSKA A-LIGA
Igralkke Krasa Corium so prvi del v najvišji ženski namiznoteniski ligi zaključile pozitivno. Dosegle so pomembno zmago nad bocenskim Recoarom, rivalom za 4. mesto v skupini. Da je bila tekma na noz, govori tudi posamezni izidi (tukaj izključujemo tekme nasih s tujko), ki so presegle običajno mejo 21 točk, ali pa so terjale še dodatni tretji set.

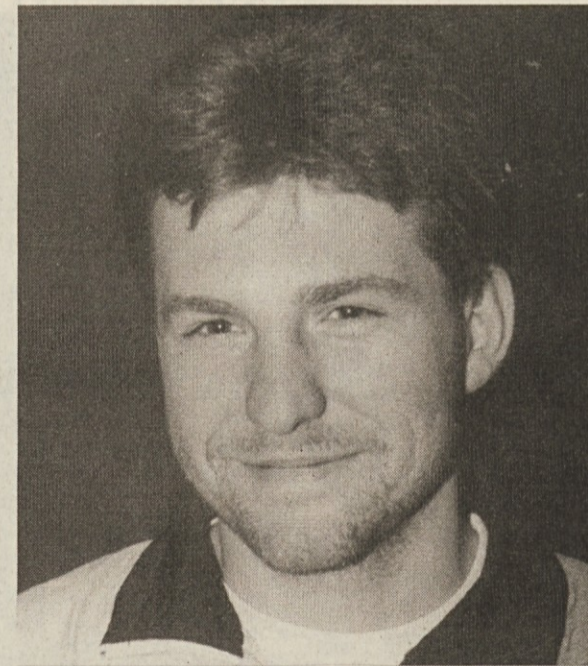
Kot najmlajša postava prvenstva in brez tujke so krasovke v važni tekmi pokazale visoko stopnjo zrelosti. Vprašanje obstoja v ligi pa s tem še ni rešeno. Krasovke so za zmago 5. kola stopile le za stopničko više iz vročega 5. mesta, ki je za napotnica za nižjo ligo. Da bi se resile, morajo v povratnem delu najprej ponoviti prejšnje rezultate. Na gotovo zmago lahko računajo le proti Scordii, kjer so v postavo vključeni poleg Kitajke, dve zelo slabi igralki. Proti Coccagliu, državnemu prvaku, Veroni ali Muraveri ne bodo mogle doseči zmage. Ponovna prilika bo seveda spet Recoaro, s katerim se bodo srečale spet februarja čisto na koncu prvenstva. Zaradi dolgoletne tradicije ženskega namiznega tenisa pri Krasu, so fantje, kljub sijajnim napredovanjem, žal potisnjeni v senco in vendar so dosegli naj-

zmagovalna para play-outa se bosta v finalu pomerila za obstanek. Najmočnejši bo ostal. Tako govori pravilnik, ki ponovno predvideva prestrukturiranje prvenstva v sezoni '93-'94. Od sedanjih dvanajstih ekip v dveh skupinah, jih bo nazadovalo pet. Situacija močno spominja na leto 1989, ko je zaradi reorganizacije v enotno skupino, izpadlo isto število ekip, med njimi tudi Kras po devetnajstih letih neprekinjenega nastopanja v A-ligi. Istovestno je Recoaro zaprl vrata napredovanja Krasovi postavi iz B-lige.

Kakorkoli že, krasovke lahko gojijo upanje na obstanek, a Simonetovo, Radovičovo in Bersanovo caka težavna naloga. Ob koncu prvenstva morda se največja, ker svojih nasprotnic play-outa se ne poznajo.

Prvenstvo je sedaj prekinjeno. Nadaljevalo se bo sredi januarja. Krasova dekleta bodo premor izkoristile za kvalifikacijske turnirje in priprave na drugi del prvenstva. Društvo isče dodatne možnosti za izboljšanje treningov. Med drugim je obiskala Zonik angleška igralka Lomasova, ki je bila presenečena nad kakovostnimi treningi pri Krasu.

MOSKA B-1 LIGA
V moski B-1 ligi manjkata se dve koli do konca prvega dela prvenstva. Zaradi dolgoletne tradicije ženskega namiznega tenisa pri Krasu, so fantje, kljub sijajnim napredovanjem, žal potisnjeni v senco in vendar so dosegli naj-

Igor Milič vse bolj prispeva k uspehom Krasa v B1 ligi

višji uspeh od vseh Krasovih ekip, ki nastopajo v letošnji državni ligi. Trenutno Krasovo moštvo vodi na zacasni lestvici. Ob hudi konkurenci kakovostnih ekip so krasovci doživeli le poraz z Marostico. Takrat ni mogel nastopiti Krasov najboljši igralkce Christian Mersi, ki je komaj oblekel vojaško suknjo. Njemu takoj ob bok lahko postavimo drugi stebel ekipe Igorja Miliča, ki je v letošnji sezoni prav tako vpisan na lestvice drugokategorikov. Zmeraj bolj pa se uveljavlja tudi tretji mož Krasove postave Marjan Milic, ki ima se velike rezerve. V petem kolu se je vse obrnilo v prid Krasu Activa. Lega Nazionale je premagala Domodossolo, ki bo v nadaljevanju prvenstva velik iziziv za nase. Kaksna bo

nadaljnja pozicija Krasa Activa pa bo jasno po srečanju z Villazzanom, s katerim si krasovci delijo prvo mesto. Ali nam fantje pripravljajo ponovno presenečenje? Njihov vzpon v nekaj letih iz C do visoke B-1 lige nam vzbuja spostovanje in vtroglavico. Njihovi naporni in dodatni treningi kažejo na njihovo resnost, njihove kakovostne tekme pa kličejo večje število gledalcev.

IZIDI 5. KOLA: Verona - Marling 5:3, Marostica - Villazzano 3:5, Domodossola - Lega Nazionale 2:5, Kras Activa - Brescia 5:2.

VRSTNI RED: Kras Activa in Villazzano 9, Verona, Domodossola in Lega Nazionale 8, Marling 7, Marostica 6, Brescia 5.

ZENSKA C-LIGA

dink, 6. deklic in treh narascajnic Borove ženske mladinske ekipe se niso dozevale poraza!

NARASCAJNIKI
Sloga - Nuova pallavolo Trst 3:0 (15:6, 15:2, 15:5)

SLOGA: Drasič, Gregori, Milic, Montello, Pavletic, Pertan, Peterlin.

Včeraj so najmlajši slogasi dosegli drugo zaporedno gladko zmago. Nastopili so sicer nekoliko okrnjeni, saj so bolezen in druge obveznosti zdesetkali njihove vrste, vendar so tokrat res dobro zaigrali. Gostje so imeli prednost le v prvem setu, ko so povedli s 4:0, naker je pobudo v svoje vzel Sloga in od-slej stalno gospodarila na igrišču. Fantje so točno in dokaj ostro servirali, skoraj vsako akcijo pa so tudi gradili in posiljali na nasprotnikovo igrišce tretjo žogo. Zmaga je bila povsem zaslužena, res zadovoljiv pa je napredek, ki je pri fantih viden iz tekme v tekmo. (INKA)

OSTALI IZID 3. KOLA: Rozzol - Pallavolo 2:1, Bor Furlani je bil prost.

VRSTNI RED: Sloga 6, Bor Furlani 5, Pallavolo 4, Rozzol 2, Nuova Pallavolo 0.

PRIHODNJE KOLO: Bor Furlani - Sloga (danes ob 17.30 na 1. maju), Nuova Pallavolo - Rozzol. Pallavolo je prost.

Velja poudariti, da v 11. kolih prvenstva mla-

ODBOJKA / MED DEKLICAMI

Bor Friulexport zdaj favorit za prvo mesto

Po zmagi proti ekipi Oma

Bor Friulexport - Oma 3:0 (15:9, 15:2, 15:12)

BOR FRIULEXPOR: Pitacco, Flego, Vidali, Pernarich, Saccà, Benzenek, Mamolo, Grudon, Dolhar, Zadnik.

V srečanju 6. kola med se edinima nepremaganima sesterkama v prvenstvu »deklic« so dekleta Bora Friulexport z gladko zmago jasno postavila svojo kandidaturu za osvojitve naslova pokrajinskih prvakinj.

Pričakovati je bilo izenačeno srečanje, saj je na primer Oma za to srečanje iz clanske vrste odpoklicalo tudi svojo najboljšo igralko letnika '77 Bostjančičevo. Pokazalo pa se je, da borovke svoje sicer zelo produktivne nasprotnice po tehnični plati bistveno prekašajo in končni rezultat bi bil lahko še bolj gladek, ko bi plave ne naredile nekaj odvečnih napak. Borovke so najboljše zaigrale v prvem setu, v drugem pa so se nekoliko popravile servis, tako da so Omo povsem nadigrale. V 3. setu so borovke naredile nedopustno napako, ko so zacele podcenjevali nasprotnice. To bi jih lahko tudi drago stalno, saj je bila Oma stalno v vodstvu do rezultata 12:11, ko je vendarle pršla na dan ocitna premoč borovk.

Velja poudariti, da v 11. kolih prvenstva mla-

deci so se v 3. setu sicer zelo produktivne nasprotnice po tehnični plati bistveno prekašajo in končni rezultat bi bil lahko še bolj gladek, ko bi plave ne naredile nekaj odvečnih napak. Borovke so najboljše zaigrale v prvem setu, v drugem pa so se nekoliko popravile servis, tako da so Omo povsem nadigrale. V 3. setu so borovke naredile nedopustno napako, ko so zacele podcenjevali nasprotnice. To bi jih lahko tudi drago stalno, saj je bila Oma stalno v vodstvu do rezultata 12:11, ko je vendarle pršla na dan ocitna premoč borovk.

Velja poudariti, da v 11. kolih prvenstva mla-

deci so se v 3. setu sicer zelo produktivne nasprotnice po tehnični plati bistveno prekašajo in končni rezultat bi bil lahko še bolj gladek, ko bi plave ne naredile nekaj odvečnih napak. Borovke so najboljše zaigrale v prvem setu, v drugem pa so se nekoliko popravile servis, tako da so Omo povsem nadigrale. V 3. setu so borovke naredile nedopustno napako, ko so zacele podcenjevali nasprotnice. To bi jih lahko tudi drago stalno, saj je bila Oma stalno v vodstvu do rezultata 12:11, ko je vendarle pršla na dan ocitna premoč borovk.

Velja poudariti, da v 11. kolih prvenstva mla-

KOŠARKA / EVROPSKI POKAL

Ljubljančani praznih rok

Zaragoza - Smelt Olimpija 91:77 (38:31)

ZARAGOZA - Dvorana Principe Felipe, gledalcev 7000, sodnika George (Nemčija) in Leegwater (Nizozemska). ZARAGOZA: Angelo 11 (3:4), Alvarez 6 (4:6), F, Arcega 9, Andreu 10 (0:1), P. Arcega 2, Aldema 15 (7:9), Martin 16 (4:4), Turner 22 (4:6).

SMELT OLIMPIJA: Horvat 14, Daneu 8, Cooper 4, Langston 8 (2:7), Hauptman 17, Kraljević 3 (1:4), Gorenc 13 (2:4), Djurišić 10 (2:2).

Košarkarji Smelta Olimpije žal niso uspeli presenetiti na drugem gostovanju v evropski ligi. Španski igralci so zasluzeno osvojili točki, čeprav so Ljubljančane dokončno ugnali sele v drugem polcasu. Hauptman in Gorenc sta sicer ravnotežje držala s trojkami, pod kosema pa sta bila tokrat nerazpoloženi Kraljević in Langston pač premalo. Slovenski košarkarji so igrali spremenljivo in gostiteljem dvakrat dovolili, da so si priigrali večjo prednost, dvakrat celo po 20 točk razlike (nazadnje 79:59), tako da so proti koncu razliko uspeli le zmanjšati. V 5. kolu pokala pokalnih zmagovalcev (5. januarja) bodo tivolski košarkarji gostovali v Moskvi, kjer bo njihov nasprotnik CSKA.

Američan Anthony Langston (Foto S. Živulović/TRIO)

NOGOMET / ZA SP

Gol dal tudi Gullit

Nizozemska 3:1 v Turčiji

ISTAMBUL - Približno 15.000 navijačev je v Istanbulu prisostvovalo zmagi Nizozemske s 3:1 (0:0) proti Turkom v kvalifikacijski tekmi za nastop na prihodnjem svetovnem nogometnem prvenstvu.

V prvem polcasu Nizozemci nikakor niso mogli premagati domačega vratarja. Prvi zadetek je tako sele v 57. minuti dosegel Van Vossen, dve minuti zatem pa je podvojil Gullit. Turki so takoj reagirali in v naslednji akciji zmanjšali zaostanek, zadetek pa je dosegel Ucar. Zmagajo je Nizozemski dokončno zagotovil Van Vassen v 87. minuti.

Van Basten, kot znano, zaradi lažje poškodbe ni igral.

VRSTNI RED 2. SKUPINE: Norveška (štiri tekme) 7 točk, Anglija (2), Poljska (2) in Nizozemska (3) 3, Turčija (4) 1, San Marino (3) 0.

PRIHODNJE TEKME: Anglija - San Marino (17.2.), Nizozemska - Turčija (24.2.), San Marino - Turčija (10.3.), Nizozemska - San Marino (24.3.), Turčija - Anglija (31.3.), Anglija - Nizozemska, Norveška - Turčija in Poljska - San Marino (28.4.).

EP MLADIH: AZZURRI S TEZAVO MALTA - Kdo bi si mislil? Italijanska nogometna reprezentanca Italije je

z veliko muko in sele po avtogolu, do katerega je po strelu Vecchia prislo sele v 27. minuti drugega polcasa, premagala malteske vrstnike in tekmi kvalifikacijske faze evropskega prvenstva mladih. Italijanski selektor Malte Ghedin je pametno razporedil svoje igralce na polju, tako da azzurri nikakor niso prisli do izraza, iz minute v minuto pa so bili tudi cedalje bolj živčni. Kljub temu so si v drugem polcasu pripravili precej priložnosti za zadetek.

Ce ne bi v prejšnjem kolu zmagali na Skotskem, bi bil njihov trener Maldini zdaj ze v središču kritik. Tako je pač v Italiji z nogometom.

VRSTNI RED 1. SKUPINE: Italija (3 tekme) 6, Svica (3) 4, Skotska (3) in Portugalska (1) 1, Malta (2) 0.

ODOBJKA: DVOBOJ MAXICONO-MLADOST

BOLOGNA - Izzrebal so pare 3. faze evropskih odbojarskih pokalov. V pokalu prvakov so bila v A skupino vključena moštva Maxicono iz Parme (It), Gran Canaria iz Las Palmasa (Sp), Mladost Zagreb (Hrv) in Maes Pils Zellik (Bel). V B skupini pa bodo igrali Messaggero Ravenna (It), Olympiakos Pirej (Gr), Moerser Moers (Nem) in Dinamo Bukaresta (Rom).

KOŠARKA / NBA LIGA

Phoenix zdaj vodi - Divac in Petrović OK

Portland (6 porazov) v krizi

Končno je v prvenstvu NBA prišlo do nekaterih zanimivih novosti: dolgotrajno hegemonijo Chicago in Portlanda sta vsaj začasno prekinili ekipi Phoenix Suns, ki je z osmimi zaporednimi uspehi prevzela prvo mesto sploh (15 zmag in sami 4 porazi) ter New York Knicks, ki so na domačih tleh osvojili kar 10 zmag na 11 tekmah. Vsekakor je Chicago se vedno v dobri formi, delna kriza pa se je lotila Portlanda, ki je po odličnem začetku izgubil šest zapored.

KATASTROFALEN: Bivši sovjetski reprezentant Gundars Vetra je letos prestopil k Minnesoti v upanju, da bi vsaj delno ponovil uspešno pot Lituanca Martuljonisa. Ves napori pa je bil zaman, saj Vetra praktično ne igra, doslej pa je dosegel poprečno 0, 5 točk na tekmo.

KAJ PA PETROVIĆ IN DIVAC? Tako New Jersey kot LA Lakers zasedata drugo mesto v lastni »conference«. Izredno učinkovito igra v napadu Utah (16 točk proti Phoenixu; 27 - Clippers; 25 in 9 skokov - Chicago), Vlade pa gospodari pod kosema (12 skokov proti Minnesoti in Washingtonu; 12 točk - Portlandu).

VEDNO SLABSE: Lanski kralj Trevisa Vinnie Del Negro ima vedno več

težav s svojim novim klubom San Antonio. Sezono je pricel s skromnim učinkom, sledila je poskodba, ob povratku na igrišče pa se je sprl s soigralci, ki mu očitajo, da igra individualno.

TOP SCORERS: Najuspešnejši v zadnjem tednu so bili: Wilkins (Atlanta) 42 in 33, Barkley (Phoenix) 39 in 34, Dumars (Detroit) 39, Jordan (Chicago) 38 in 32, Price (Cleveland), Scott (Orlando) 38, Schrempf (Indiana) 36 in 32, Hornacek (Philadelphia) in Lewis (Boston) 36.

VZHODNA KONFERENCA

Atlantic division: New York 14-7; New Jersey 11-10; Orlando 9-9; Boston 10-11; Washington 7-14; Miami 6-13; Philadelphia 5-13.

Central division: Chicago 14-6; Indiana 11-9; Charlotte 11-10; Atlanta 10-10; Milwaukee 10-11; Cleveland 10-11; Detroit 8-10.

ZAHODNA KONFERENCA

Midwest division: Utah 12-6; Houston 11-7; San Antonio 9-10; Denver 7-12; Minnesota 5-13; Dallas 1-15.

Pacific division: Phoenix 15-4; LA Lakers 13-6; Portland 13-6; Seattle 13-7; LA Clippers 12-8; Golden State 9-11; Sacramento 6-13.

VANJA JOGAN

NOVICE

Courier in Seleševa prvaka leta 1992

LONDON - Mednarodna teniška zveza (ITF) je proglasila za letošnja svetovna teniška prvaka Americano Jima Courierja in Jugoslovanko Moniko Seleš. Pri moških so letos prvič proglasili prvaka s pomočjo računalnika, medtem ko je prejšnja leta najboljšega izbirala posebna komisija, ki so jo sestavljali bivši teniški asi. Courier je letos osvojil dva naslova velikega slama (open v Avstraliji in Parizu) in je med drugim osvojil tudi tri turnirje ATP. Seleševa je dobila kar tri turnirje velikega slama (Avstralija, Pariz in ZDA) in osvojila kar sedem turnirjev WCT.

Britanska vlada podpira Manchester

STRASBOURG - Glede kandidature Machestra za olimpijske igre za leto 2.000 Velika Britanija ne izgublja časa. Premier John Major je med ogledom razstave o kandidaturi angleškega mesta v Strasbourgu potrdil, da se njegova vlada resno zavzema za ta projekt. Predsednik iniciativnega odbora Bob Scott je izjavil, da bi celotna manifestacija stala 1, 4 milijarde funtov (več kot 3.000 milijard lir). Država in privatniki bi si breme strokov razdelili na pol. Potrebno bi bilo zgraditi nov velodrom, športno dvorano in stadion za otvoritev. Mednarodni olimpijski odbor bo sedež iger izbral 23. septembra prihodnjega leta.

Maradona spet v državni reprezentanci Argentine?

BUENOS AIRES - Vse kaže, da bo Diego Maradona spet igral za argentinsko državno reprezentanco. Državni dres naj bi oblekel že 18. februarja prihodnjega leta, ko bo Argentina v Mar del Plata igrala proti Braziliji v okviru proslav ob 100-letnici ustanovitve argentinske nogometne zveze.

Argentinski zvezni selektor Alfio Basile je večeraj domačim časnikarjem namignil, da je majica št. 10 še vedno rezervirana za ... Maradono.

Tudi golf v Atlanti?

ZENEVA - Programska komisija organizacijskega olimpijskega odbora je dala svoje privoljenje, da bi ze na olimpijskih igrah leta 1996 uvedli kot novo športno disciplino golf.

Ne samo: po sestanku, ki so ga imeli predstavniki organizacijskega odbora z World Amateur Golf Council, kaže, da bodo v Atlanti nastopili celo najboljši profesionalci tega športa na svetu. Vsekakor bo govora o sklepu za uvedbo tega športa na OI na seji MOK, ki bo septembra v Monte Carlu.

NAŠ INTERVJU / POGOVOR Z AMERIŠKIM TENIŠKIM ZVEZDNIKOM JIMOM COURIEROM

»Ni težave, pred katero bi vnaprej obupal saj vem, da obstaja vedno rešitev«

Jim Courier je star komaj 21 let, a se je v izredno kratkem času povzpela na vrh lestvice ATP in je že osvojil tri turnirje teniškega Grand slama. Dvakrat je zmagal v Franciji, enkrat pa v Avstraliji. V svoji kratki karieri je že zaslužil okrog 2.500.000 dolarjev.

PARIZ - »Prav nič si ne prizadevam k oblikovanju moje medijske podobe. Zadovoljen sem sam s sabo. Mnogim, ki me poznajo, sem vsekakor kot sem in to mi veliko pomeni.« Jima Courierja poznamo po njegovi beli kapi. S to neke vrste blagovno znamko je zmagal v Melbournu in Parizu, zasedel je prvo mesto ATP lestvice in presenetil strokovnjake in poznavalce teniške igre. Kapo si je snel prejšnji mesec, vendar si jo bo zagotovo kmalu zopet nadel, kajti brez nje je zaporedno izgubil kar dva turnirja (v Stockholmu ter Parizu), na katerih je igral zelo slabo. Jim Courier je tudi bivši igralec baseballa, zato so mu nekateri spremljevalci teniškega športa v salih nadelili ime »vesoljček s teniskim loparjem«, tudi zaradi njegovega nekonvencionalnega načina igre.

Strokovnjaki pravijo, da je tehnično nepopoln, vendar je bila njegova igra kot mrzel tūs za tiste, ki prisegajo na klasičen in na pogled lep tenis. Vam Courierjev stil igre ni vsekakor? Vendar zmagujete. Dosega odlične rezultate, na igrišče pa se vedno podaja s popolnim zaupanjem vase ter prepričanjem, da je najboljši na igrišču.

Pred šestnajstim meseci je bil Jim številka 26 na svetovni teniški lestvici, potem pa se je nenadoma nekaj spremenilo. Do takratni super samponi Edberg, Becker in Lendl so začeli nizati serijo slabih nastopov in Courier je izmed vseh mladih pretendentov za teniški prestol to znal najbolje izkoristiti, tako da mu je uspel prodor v svetovni vrh. Svet tenisa je bil zmeden, gledalci ob teniških igriščih so ga dobro sprejeli, a vendarle brez pravega navdušenja. Toda, ali ni prav teniški svet tisti, ki uci, da veljajo le rezultati? Potem ima prav Jim, preprost fant, ki je uspel uresničiti svoj ameriški sen - biti najboljši.

Jim, ti si tretji ameriški tenisač po Connorsu in McEnroeju, ki se je povzpela na prvo mesto ATP lestvice. Zivel si v majhnem kraju na jugu ZDA, uspel ti je veliki met. Kakšni občutki te obhajajo?

»Vse skupaj me malo vznemirja, saj tega nisem dosegel le po lastni zaslugi. Ze jutri se mi lahko zamajajo tla pod nogami, kajti teniški prestol je prevec nestabilen.« So to bile tvoje sanje, ki si jih uresnicil ali ne? »Moje sanje oziroma zelje niso povezane le s tenisom. Zelim si delati to, kar mi je vsekakor in biti zadovoljen sam s sabo.« In ti si zadovoljen?

»Američani smo zelo ponosni narod. Tudi McEnroe in Connors, ki sta me navdušila, sta. Mislim, da bo Jim se naprej dobro igral in to prav po zaslugi ponosa, ki ga ima

v sebi. V Ameriki je za vsako športno zvrst pomembno, da je številka ena »domaćin«, saj pritegne več zanimanja in pozornosti.« Kljub doseženim uspehom, mnogi se vedno ne najdejo pohvalnih besed zate. Kako se odzivaš?

»Jaz nisem spektakularen igralec ali zvezdnik, zato pa učinkovito opravljam svoje delo, oceno in lestvice pa prepustim drugim.« Kdo je najpomembnejši clovek v tvojem življenju?

»Brez vsakega dvoma je to moj oče.« Zakaj?

»Ne poznate mojega očeta, kajti v nasprotnem primeru me tega ne bi vprašal.« Jim, sedaj si eden izmed zvezdnikov svetovnega športa. Kaj meniš o raznih ekscesnih primerih, kot Magic Johnson, Arthur Ash in Mike Tyson. Kakšen vpliv imajo lahko taki primeri na športnike in vse ostale, ki v tem športnem krogu delajo?

»-po dolgem premisleku - »Individualni sport se močno razlikuje od skupinskih in za nas teniske igralce je težko govoriti o določenih težavah...« Nekateri primeri bi pokazali ravno nasprotno sliko. Hoces reci, da je tenis mnogo bolj »cista« disciplina?

»Prav gotovo je, tudi ljudje, ki nas spremljajo so. O Tysonu pa tole; strinjam se z besedami, ki jih je izrekel v intervjuju Budu Collinsu, znanemu ameriskemu TV reporterju: resnica je, da verjetno resnice ne bo nikoli izvedeli.«

Upam, da bom imel pri 33 letih podoben življenjepis kot on. O Lendlu vsi pravijo, da je trdoživ in cinčen, toda prav to je zelo pomembno za dobrega teniškega igralca.« Kaj pa meniš o Edbergu?

»Je zelo nedostopen in težko razumljiv, saj skoraj ne govori. Kljub temu pa je pomemben, tehnično zelo popoln igralec.« Kdo je najpomembnejši clovek v tvojem življenju?

»Brez vsakega dvoma je to moj oče.« Zakaj?

»Ne poznate mojega očeta, kajti v nasprotnem primeru me tega ne bi vprašal.« Jim, sedaj si eden izmed zvezdnikov svetovnega športa. Kaj meniš o raznih ekscesnih primerih, kot Magic Johnson, Arthur Ash in Mike Tyson. Kakšen vpliv imajo lahko taki primeri na športnike in vse ostale, ki v tem športnem krogu delajo?

»-po dolgem premisleku - »Individualni sport se močno razlikuje od skupinskih in za nas teniske igralce je težko govoriti o določenih težavah...« Nekateri primeri bi pokazali ravno nasprotno sliko. Hoces reci, da je tenis mnogo bolj »cista« disciplina?

»Prav gotovo je, tudi ljudje, ki nas spremljajo so. O Tysonu pa tole; strinjam se z besedami, ki jih je izrekel v intervjuju Budu Collinsu, znanemu ameriskemu TV reporterju: resnica je, da verjetno resnice ne bo nikoli izvedeli.«

Je dvoboj, za katerega si zelis, da ga sploh ne bi odigral?

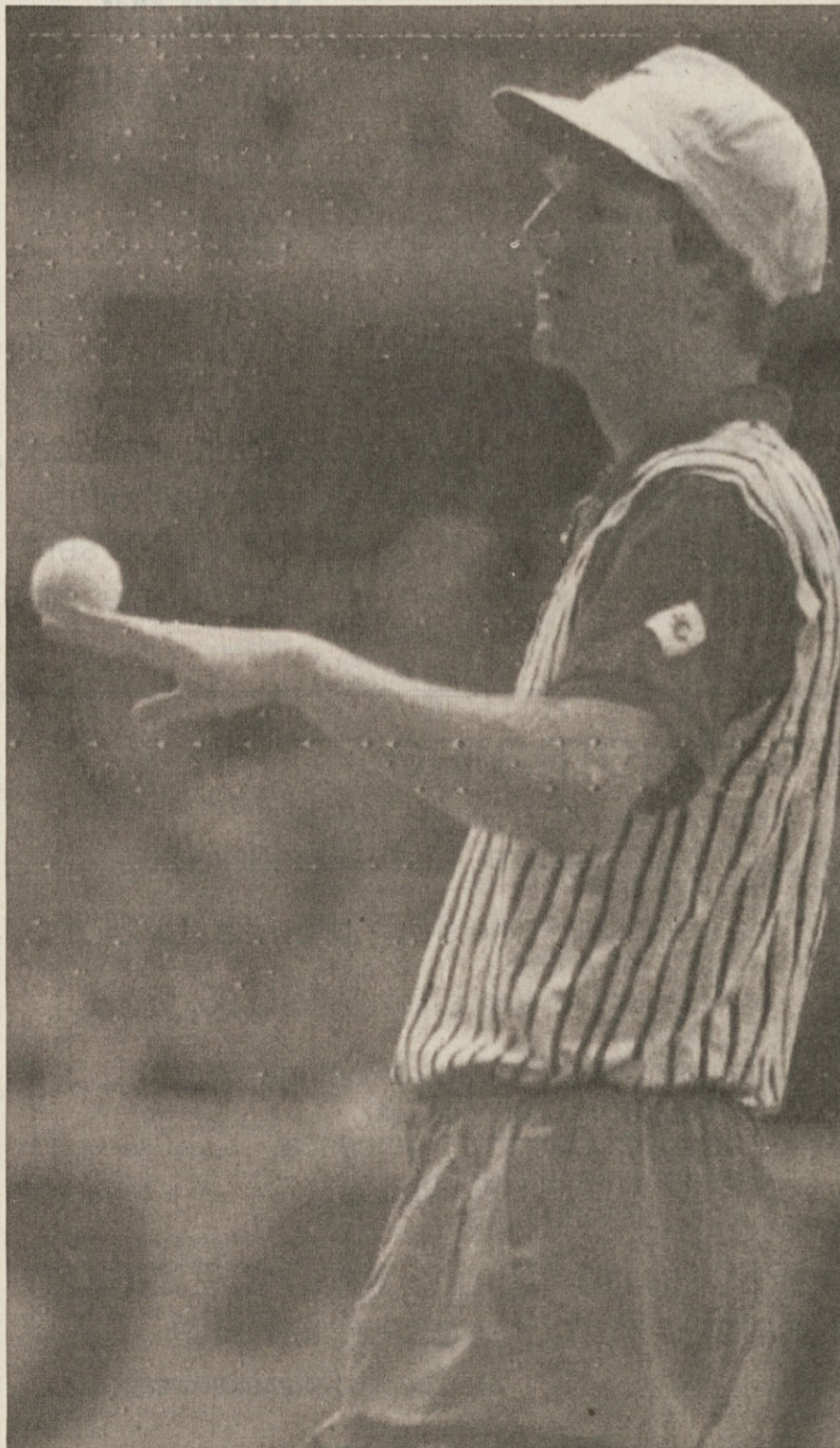
»Ne, ne bi rekel, v življenju je pač tako, da enkrat izgubiš, drugič pa zmagas. Večkrat sem zelo slabo igral na Davisovem pokalu in na Davisu pomeni poraz celo več kot zmagas, saj vsi namenajo več pozornosti porazenemu kot zmagovalcu. Porazi na Davisovem pokalu se prevec napihujejo in to me zelo moti.«

Katere so vrednote tvojega karakterja, ki so ti bistveno pomagale pri športni poti?

»Gotovo je najpomembnejša vrednota zaigranost. Ni težave, pred katero bi vnaprej obupal, saj vem, da vedno obstaja rešitev. Ravno zaradi tega mojega prepričanja sem zadnje case zelo trdo delal, tudi takrat, ko so mnogi pričakovali, da določenim stvarim ne bom kos. Pomembni vrednoti pa sta vsekakor se postojnost in jasni odnos.«

Becker pravi, da je vsako leto v profesionalnem tenisu zaradi stresa, ki ga doživlja vredno sedem let življenja. Se strinjaš s to trditvijo?

»Ne mislim tako kot Becker. Starši so me naučili, da mora vsak sam doseči svoje, bodisi veliko ali majhno. Moj oče je bil vse življenje uslužbenec podjetja, ki se ukvarja s prodajo sadnih sokov in nikoli ni tarna, pa čeprav ni veliko zaslužil. Vsakdo je lahko bogat tudi z malo denarja, pomembno je le, da ga ima dovolj za normalno življenje.«

KOŠARKA /

Knorr mora tokrat nujno zmagati, tudi za Benetton težka naloga

BOLOGNA - V 6. kolu evropskega klubskega košarkarskega prvenstva bodo danes zaposlene tudi tri italijanske ekipe.

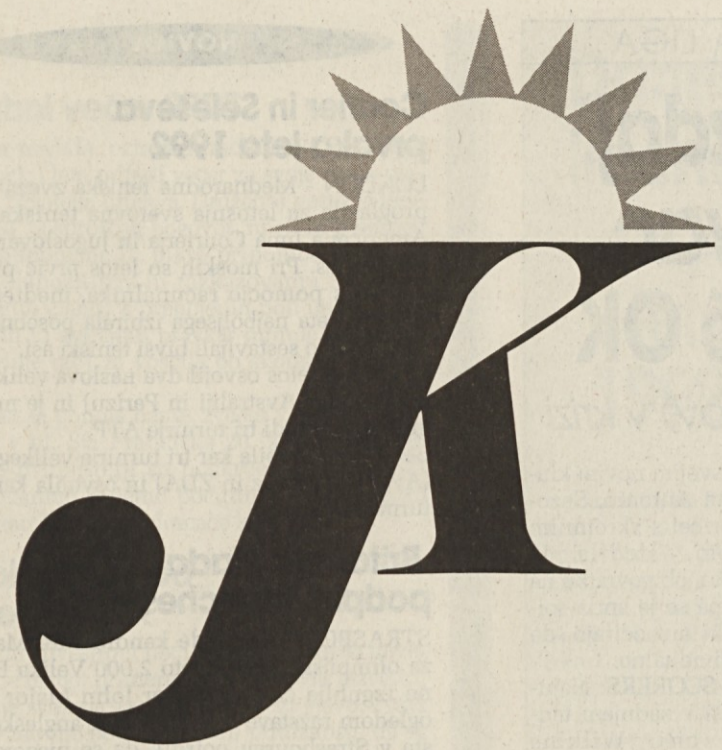
V A skupini bo bolonjski Knorr pred težko nalogo, saj mora danes sredi Tel Aviva nujno zmagati, saj bi nasprotno izgubil se zadnjo možnost, da bi se uvrstil v skleplni del tega tekmovalnega sklopa. V tem kolu pa bo prosta drugouvrščena zagrebška Cibona, ki je v prejšnjem kolu nepričakovano in nerodno izgubila prav proti Limogesju, toda v gosteh.

DANASNJI SPORED: Makabi - Knorr, Scavolini - Limoges, Paok solun - Joventut, Cibona prosta.

V B skupini bo Skansijev Benetton danes igral v Pireju proti zadnjeverščenemu Olympiakosu, ki pa je na lastnem igrišču še kako nevaran. Ze v prejšnjem kolu se je v Leverkusnu mostvo iz Trevisa »resilo« prav v zadnjem trenutku, in se to po zaslugi odličnega Tonija Kukoca, ki je dosegel zmagoviti kos pet sekund pred koncem srečanja. In hrvaški košarkar bo verjetno tudi danes glavni akter srečanja. Benetton je trenutno na drugem mestu lestvice v tej skupini in je tudi eden glavnih kandidatov, da se uvrsti v nadaljnji del tega pokala.

DANASNJI SPORED: Olympiakos - Benetton, Malines - Bayer Leverkusen.

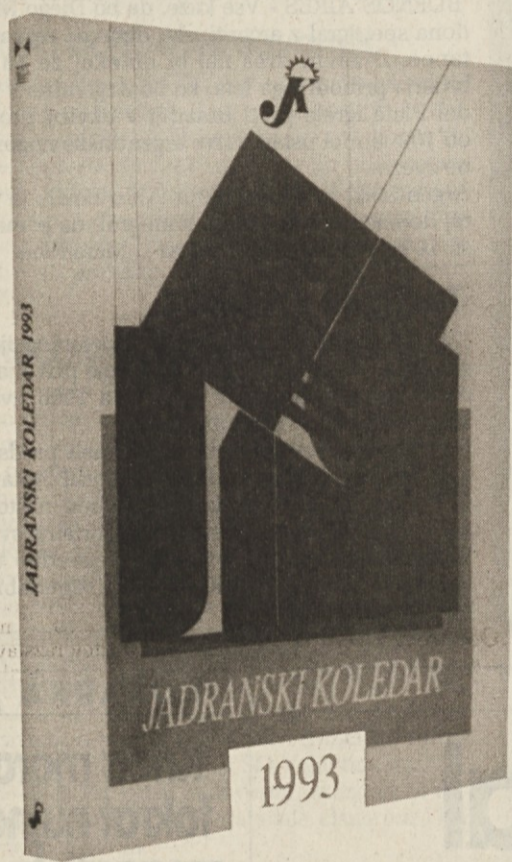

JADRANSKI KOLEDAR 1993

s knjižno zbirko

Veliko več kot lep božični dar

JADRANSKI KOLEDAR ZBORNIK 1993

Življenje na Primorskem in dogajanje v svetu nekdanj in danes: problemi in ustvarjalnost, kronika dogodkov, portreti ustanov in vidnih osebnosti. Stališča, dokumenti, slike, razvedrilno in koristno branje. Zbornik z nadihom morja. Str. 208.

NAMIZNI JADRANSKI KOLEDAR 1993

Da vsega ne boste nosili v glavi ali na begotnih lističih: praktičen, lepo oblikovan, naš v najširšem pomenu besede.

Naročila sprejemamo:

- v TRSTU — na sedežu ZTT, Ul. Montecchi 6
— v Tržaški knjigarni, Ul. sv. Frančiška 20, tel. 635969
- v GORICI — na uredništvu Primorskega dnevnika, Ul. 24. maja 1, tel. 533382
— v Katoliški knjigarni, Trg Vittoria 25, tel. 531407
- v ČEDADU — na uredništvu Novega Matajurja, Ul. Ristori 28, tel. 731190
- v SPETRU — v knjigarni Cernetig Francesca, Condominio al Centro ali po telefonu na št. 727536

- po telefonu od 8.30 do 13. ure, tel. 040/7796420
- preko raznašalcev Primorskega dnevnika

ZALOŽNIŠTVO TRŽAŠKEGA TISKA

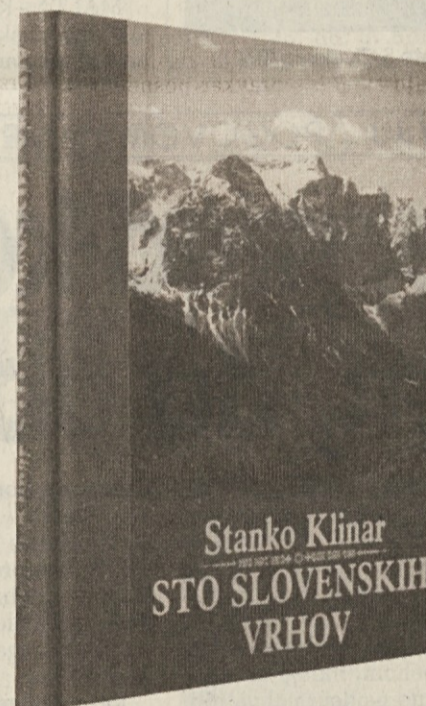
Pavel Medvešček SKRIVNOST IN SVETOST KAMNA

Zgodbe o čarnih predmetih in svetih znamenjih na Primorskem so bogato ilustrirane z barvnimi posnetki kapelic, predmetov in krajev, ki se jih še drži stara vera prednikov. Kulturna dediščina in nadvse zanimivo odkrivanje skrivnih moči v našem okolju. 106 fotografij Rafaela Podobnika, str. 198.

Stanko Klinar STO SLOVENSkih VRHOV

Avtor je v besedi in sliki označil tako gore v Sloveniji, kot tudi vrhove na Koroškem in Primorskem v Italiji, pa tudi daljna gorstva, ki jih je slovenski človek "obiskal" in osvojil, npr. Himalajo, Ande. Bogat vodnik z dragocenimi popotnimi, kulturnozgodovinskimi in naravoslovnimi podatki. Okr. 140 barvnih slik, 272 str.

~~130.000~~
CENA ZBIRKE SAMO
55.000 LIR

Igor Škamperle SNEG NA ZLATI VEJI

Roman o mladostniškem dozorevanju v tržaškem predmestju Sv. Ivan, v Postojni in Ljubljani. Brstenje ljubezni, predvsem pa dramatičen dialog z gorami, s kamniti stenami, zaradi česar je to obenem tudi roman o alpinizmu. Str. 224

Gledališče

Slovenija

LJUBLJANA

DRAMA SNG LJUBLJANA

DANES: ob 19.30 uri J.B.P. Molière: Svatba po sili (abonma dijaski 6 večerni).

JUTRI: ob 20.00 uri premiera J. B. P. Molière: Svatba po sili. Svatba po sili je predvsem komedija. Se več je prava ulična burka, sestavljena iz značilnih gledaliških in dramaturških drobcov velikega pesnika in igralca - Moliera. Drobce je izbral in povezal režiser Vinko Modersdorfer, sodelavci pri predstavi pa so: scenografka Biljana Unkovska, kostumografka Marija Vidau, skladatelj Jani Golob, lektor Jože Faganel, koreografka Ksenija Hribar, gib in akrobacija Ales Vest, maska Alenka Nahtigal in glasbeni vodja Brane Demšar. Igrajo: Danilo Benedičič, Maja Koncar, Silva Cusin, Jerica Mrzel, Zvone Hribar, Matija Rozman, Bojan Emersič, Roman Koncar, Meta Vranic, Tone Homar, Marko Okoren, Andrej Nahtigal in Božo Sprajc.

V PRIHODNIH DNEH: 19. t.m. ob 20. uri (Mala drama) Woody Allen: Zaigraj se enkrat, Sam (premierra za izven in konto). Ameriški sen na način Woodyja Allena - komedija o mladem locencu, ki skuša s pomočjo svojega filmskega idola prebrzditi ljubezenske in druge težave... Režija: Boris Cavazza. Igrajo: Grega Baković, Ales Valič, Vojko Zidar, Marijana Breclj in Petra Govc.

19. t.m. ob 19.30 J.B.P. Molière: Svatba po sili (abonma prva repriza in izven - konto).

Informacije in rezervacije na tel. 061/221-511.

OPERA SNG LJUBLJANA

DANES: ob 15.00 uri Golob: Krpanova kobila. JUTRI: ob 19. uri Strauss: Netopir.

V PRIHODNIH DNEH: 19. t.m. - gostovanje solistov v Tosci: Veneta Iveljič, Igor Filipović. Blagajna je odprta med 11. in 13. uro in od 16. do 19. ure, rezervacije na tel. 331-950 samo med 9. in 11. uri.

MESTNO GLEDALISCE LJUBLJANSKO

JUTRI: 18. t.m. ob 19.30 uri. E.Filisar: Kaj pa Leonardo? (za red V in izven)

V PRIHODNIH DNEH: 19. t.m. ob 19.30 M. Frayn: Hrup za odrom (za izven in konto) Razprodano. Tel. 061/ 210-852.

MARIBOR

SNG DRAMA

DANES IN JUTRI: ob 19.30 uri J.B.Molière: Don Juan.

V PRIHODNIH DNEH: 18. in 19. t.m. (Mali oder) Kabaret 20. stoletja: As Tome goes By. Nastopa Darja Svaiger.

19. in 20. t.m. ob 20. uri (Minoritska cerkev na Lentu) Dogodek v mestu Gogi - avtorski projekt Damirja Zlatarja Freya.

Informacije na tel. 062/211-461-

CELJE

SLOVENSKO LJUDSKO GLEDALISCE

JUTRI: ob 11.30 Molière: Namisljeni bolnik (abonma mladinski in izven). Informacije po tel. 063/441-814.

NOVA GORICA

GLEDALISKA DVORANA V SOLKANU

V PRIHODNIH DNEH: 19. t.m. ob 19. uri Ranko Marinković: Glorija. Predstava Primorskega dramskega gledališča. Informacije na tel. 065/25-326, 25-328.

Furlanija-Juljska krajina

TRST

KULTURNI DOM

JUTRI: ob 20.30 za abonma red A in red D B. Slade Ob letu osorej. Gostovanje Cankarjevega doma iz Ljubljane. Igrata Polona Vetric in Ivo Ban. Režija Boris Kobal.

Ponovitvi v soboto, 19. t.m., ob 20.30 za abonma red B, E in F ter v nedeljo, 20. t.m., ob 16. uri za red C in G.

GLEDALISCE ROSSETTI

Stalno gledališče FJK

DANES: ob 20.30 (red prost) ponovitev predstave gledališke skupine Gabriela Lavie z delom Johana Augusta La Signorina Giulia. Režija Gabriele Lavia. Nastopata Monica Guerritto in Ester Galazzi. Predstava v abonmaju, odrezek st. 5. Predprodaja vstopnic pri osrednji blagajni v Pasazi Protti in v gledališču Rossetti.

V PRIHODNIH DNEH: 22., 23., 24. in 26. t.m., ob 16.30 bo na sporedu predstava s Podrecovimi lutkami. Predstava izven abonmaja. Predprodaja vstopnic pri osrednji blagajni v Pasazi Protti in v gledališču Rossetti.

DVORANA TRIPICOVICH

DANES: ob 20.30 (red B) koncert orkestra in zbora gledališča Verdi pod vodstvom Carla Mellera. Solisti Tiziana Sojat, Helga Müller Molinari, Etienne Dupré in Robert Holzer. Ponovitve 18., 20., 22. in 23. t.m.

GLEDALISCE CRISTALLO

DANES: ob 20.30 ponovitev predstave Carpinterija & Faragune Due paia di calze di seta di Vienna v izvedbi La Contrada. Režija Francesco Macedonio. Nastopajo Ariella Reggio, Mimmo Lo Vecchio, Orazio Bobbio.

GORICA

GLEDALISCE VERDI

Ul. Garibaldi 4
V PRIHODNIH DNEH: 22. decembra, ob 20.30: B. Slade, Ob letu osorej. Gostovanje Cankarjevega doma iz Ljubljane. Informacije v uradu Kulturnega doma v Gorici (ul. I. Brass 20) tel.: (0481) 33288.

TRŽIČ

OBCINSKO GLEDALISCE

V PRIHODNIH DNEH: v ponedeljek, 21. in v torek, 22. decembra, ob 20.30 gostovanje gledališča iz Sardinije z delom A. Brofferia »Il Vampiro«. Režija Beppe Navello.

CEDAD

GLEDALISCE RISTORI

V PRIHODNIH DNEH: v torek, 22. decembra, ob 20.30, Pierre Chesnot - L'inquilina del piano di sopra. Izvajajo gledališki skupini La Pro.Sa in Teatro. Režija Gianfranco De Bosio. Nastopajo Lia Tanzi in Giuseppe Pambieri.

Koroška

CELOVEC

MESTNO GLEDALISCE

DANES: ob 19.30 Der Widerspenstigen Zähmung.
JUTRI: ob 19.30 Boccaccio. Zadnja ponovitev v soboto, 19. t.m., ob 19.30.

Glasba

Slovenija

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM

DANES IN JUTRI: ob 19.30 uri (Gallusova dvorana) koncert orkestra slovenske filharmonije (oranžni abonma) . Dirigent: Michael Tabachnik. Solista: Dubravka Tomšič, klavir. Program: Lebic, Beethoven, Schumann. Vstopnina je 440, 350 in 270 SIT.

DANES: ob 21.30 uri (Klub CD) Sukar - Ciganske pesmi. vstopnina je 500 SIT.

Informacije na tel. 061/222-815.

GALERIJA KAPELICA

DANES: ob 20. uri koncert Zvoki iz Groznjane - Strings Only! V organizaciji Glasbene mladine Slovenije. Program: Boccherini, Schubert, Mendelssohn. Onformacije na tel. 061/113-282.

KUD FRANCE PREŠEREN

DANES: 17. t.m. ob 21.00 uri R'n'roll zur s KUD Idiotti in Hladnim pivom. Informacije na tel. 061/332-288.

MARIBOR

KAZINSKA DVORANA

DANES: ob 19.30 Margareta Bubinsky, klavir - koncert Koncertne poslovalnice Maribor. (za izven)

V PRIHODNIH DNEH: 19. t.m. ob 19.30 uri koncert Društva glasbenih umetnikov Slovenije. Informacije na tel. 062/221-206.

KOPER

GLASBENA SOLA

DANES: ob 20. uri koncert pianista Corrada Gulina. Umetnik bo nastopil z deli Marija Kogoj. Spremna beseda: prof. Aleksander Rojč.

GLEDALISCE

V PRIHODNIH DNEH: 19.t.m. ob 20. uri koncert MePZ Maestral iz Kopra in MoPZ D. kette iz Ilirske Bistrice.

NOVA GORICA

GRAD DOBROVO

JUTRI: ob 20. uri Xin-Hua Ma, violončelo (Kitajski) in Benjamin Saver, klavir (Slovenija). Program: Granados-Cassado, Samuel Barber, Fel Wong, Davidof, David Popper. Informacije in narocila na tel.: 065/25-608.

KULTURNI DOM

V PRIHODNIH DNEH: 19. t.m. ob 19. uri (Velika dvorana - izven abonmaja) Program ob novem letu - za vsakogar nekaj. Srečanje generacij uencev solkanske sole Nastopajo: otroški in mladinski zbor, flavtist armando Mariutti in Big Ben Hit kvartet. Informacije na tel. 065/25-608.

SEŽANA

KULTURNI CENTER SRECKA KOŠOVELA
JUTRI: ob 17. uri 3. mladinski festival Kraska popevka. vstopnina je 300 SIT. Tel. 067/72-292.

VELENJE

GLASBENA SOLA

JUTRI: ob 19.30 koncert Rudarske godbe s predstavitev skladb s pravkar posnete CD plošče. Vstopnina je 300 SIT.

NOVO MESTO

DOM KULTURE

JUTRI: ob 19.30 uri Big Ben Hit kvartet in Hubert Bergant, orgle. Vstopnina je 400 SIT.

KAMNIK

DVORANA KINA DOM

JUTRI: ob 20. uri Praznični koncert Mestne godbe Kamnik. Po koncertu se boste lahko zavrteli ob zvokih glasbe, posrbeli bodo za prigrizek in pijaco.

Furlanija-Juljska krajina

TRST

GLEDALISCE MIELA

DANES: ob 21.00 solidarnostni koncert v korist Skupnosti Don Maria Vatte za pomoč narkomanom, ki ga organizira politični krožek Che Guevara. Na sporedu bo latinsko amariška glasba v izvedbi skupin »Canaima«, »Ocho Rios«, »Op-tional jazz Quintet«.

JUTRI: ob 20.30 abonmajski koncert Glasbene matic - Violina pri Kogoj ter sodobnih. Izvajata Tomaz Lorenz (violina) in Alenka Scek (klavir). Na programu Kogoj, Dallapiccola in Britten.

V PRIHODNIH DNEH: v soboto, 19. t.m., ob 21. uri: koncert dua Kenny Drew in Reggie Johnson. Večer organizira Tržaški jazzovski krožek.

V nedeljo, 20. t.m., ob 21. uri jazz koncert skupine Mella & Allione quartetto.

V ponedeljek, 21. t.m., ob 20.30 koncert ameriških skladb za harfo Good-bye American Year 1492-1992. Nastopa Jasna Corrado Merlak. Na programu F. Vidali, N. Gustavson, P. Chertok, C. Salzedo, D. Ellington, C. Porter in G. Gheršwin.

MILJE

GLEDALISCE VERDI

DANES: ob 20.30 koncert violinista Roberta Marchiò z naslovom Bach in blues.

NABREŽINA

V PRIHODNIH DNEH: v nedeljo, 20. t.m., ob 16.30 Koncert Godbenega društva Nabrežina ob zaključku leta. Dirigent prvega dela koncerta Stanko Mislej, drugega dela pa prof. Sergio Gratton, zbor bo vodil Ivan Tavcar.

TRŽIČ

OBCINSKO GLEDALISCE

JUTRI: ob 20.30 koncert liturgicnih pravoslavnih pesmi. Nastopa Moski pevski zbor pravoslavne patriarhata iz Moskve.

GORICA

STOLNA CERKEV

V PRIHODNIH DNEH: v nedeljo, 20. t.m., koncert, ki ga prireja Slovenski center za glasbeno vzgojo in Glasbena matica. Skupina Concertus ottoni iz veronske arene, pod taktirko dirigenta Silvia Michelija bo izvajal Purcelllove, Haendlove, Bachove, Wagnerjeve in Tomasijeve skladbe.

Koroška

BOROVLJE

Mestna hiša

V PRIHODNIH DNEH: v soboto, 19. t.m., ob 20.00: Dohodnelni koncert v podporo akcije Karitas »Streha nad glavo«. Nastopajo cerkveni zbori iz Borovlj, Kaple, Zihpolj, Sentjanca, ansambel Verdol, trio Ibovnik, MoPZ Bilka, mestni zbor Borovlje, dvojni kvintet Singerberg, Sonja Oblak, Sylvia in dvojni.

Koroška

CELOVEC

MESTNO GLEDALISCE

DANES: ob 15. uri pravljica Kitajski slavček - Die chinesische Nachtigall.

Koroška

CELOVEC

MESTNO GLEDALISCE

DANES: ob 15. uri pravljica Kitajski slavček - Die chinesische Nachtigall.

Koroška

CELOVEC

MESTNO GLEDALISCE

DANES: ob 15. uri pravljica Kitajski slavček - Die chinesische Nachtigall.

Razne prireditve

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM

JUTRI: ob 20. uri (Linhartova dvorana) Najboljši filmi Akija Kaurismakija: Boemsko življenje (1992) Vstopnina je 300 SIT.

Ob 19.00 uri (Sejna E2) predavanje dr. Edvarda Kovaca v sklopu predavanj društva za primerjalno religiozologijo: Hvalnica stvarstva Franciška Asiškega. Vstop je prost.

Ob 19.30 (Sejna E3) Nasi izseljenci: avstralski Slovenci in multikulturalizem. Predavanje organizira CD v sodelovanju s Svetovnim slovenskim kongresom. Vstop je prost. Informacije na tel. 222-815.

KUD FRANCE PREŠEREN

JUTRI: ob 21.00 uri Diamonds are Girls best Friends - historični modni spektakel avtorice Neve Faningon, Mojce Dreu in Janeta Coh. Vstopnina je 400 SIT, za studente 200 SIT. Informacije na tel. 061/332-288.

VODNIKOVA DOMACIJA

DANES: ob 19. uri predstavitev pesniške zbirke Dolina lepotic Arturja Sterna.

KLUB K4

JUTRI: ob 22. uri all Night Party. Veliki skupni projekt Dance Machine ter Intakta. Plesne točke, interna televizija, frizerski salon, ornamenti Stripcorea - vse to do jutranjih ur na prvi prednovoletni noči kluba K4.

V PRIHODNIH DNEH: 20. t.m. ob 22. uri plesni spektakel Homo - Fine Young Animals. Koreografija: Mateja Puhar.

MARIBOR

KAZINSKA DVORANA

JUTRI: ob 18.00 podelitev priznanj Sportnika leta.

CELJE

SLOVENSKO LJUDSKO GLEDALISCE

DANES: ob 19.30 uri Folklorni večer v izvedbi folklorne skupine France Prešeren. V okviru 7. tedna otroškega programa. Cena vstopnic 130 SIT za otroke in mladino, 350 za starše. Tel. 063/25-332.

SEŽANA

KULTURNI DOM SRECKA KOŠOVELA

DANES: ob 20. uri Kraljevi ribici, ameriški film. vstopnina je 200 SIT.

Za najmlajše

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM

V PRIHODNIH DNEH: od 19. do 30. t.m. bo vsak dan od 9.00 do 13.00 in od 15.00 do 19.00 ure v Valvazorjevem prehodu potekal praznični Ziv-zav z igralnico , kjer bodo otroci pod strokovnim vodstvom sestavljali kocke, z razstavo otroške in mladinske literature Mladinske knjige, s slasticami slasticarne Biskvitek in frizerstvom Frkolini.

19. in 20. t.m. ob 11.00 in 17.00 uri (Linhartov dvorana) Pika Nogavička, balet. Gostovanje Državne opere za otroke in mlade iz Kijeva. Cena vstopnic 350 SIT. Tel. 061/222-815.

SLOVENSKO MLADINSKO GLEDALISCE LJUBLJANA

DANES: ob 19.30 Caroll: Alica v čudežni deželi. (za izven)

V PRIHODNIH DNEH: 19. t.m. ob 17. uri Caroll: alica v čudežni deželi. Informacije na tel. 061/153-312.

OPERA IN BALET SNG

V PRIHODNIH DNEH: 20. t.m. ob 11. uri Cipci: Sneguljica. Dodatna predstava.

MARIBOR

KAZINSKA DVORANA

V PRIHODNIH DNEH: 18. in 19. t.m. ob 10. in 11.30 uri Macja godba v izvedbi Nece Falk. Informacije na tel. 062/211-461.

CELJE

SLOVENSKO LJUDSKO GLEDALISCE

DANES: ob 10. in 12. uri Andersen-Lainsček: Snezna kraljica. Gostovanje Mojega gledališča iz Ljubljane. Predstavi sta zaključeni.

JUTRI: ob 11.30 Molière: Namisljeni bolnik (abonma mladinski in izven).

V PRIHODNIH DNEH: 19. t.m. ob 10. uri Burger: Laznivni Kljukec. Predstava je darilo SLG Celje otrokom v celjski bolnišnici.

19.t.m. ob 10. in 15. uri F.Levstik-H.Zajc: Kdo je napravil Vidku srajcico. (za abonma Mravljica I in II ter za izven). Cena vstopnic za prireditve v okviru 7. tedna otroškega programa: 130 SIT za otroke in mladino, 350 za starše. Vstopnice so na voljo pri blagajni SLG Celje, rezervacije so možne na tel. 063/25-332 in 208.

KOPER

GLEDALISCE

DANES: ob 10.00 in 11.30. Andersen: Cesarjeva nova oblacića gostovanje Slovenskega stalnega gledališča v Trstu.

V PRIHODNIH DNEH: v petek, 18. t.m., ob 10.00 in 11.30, v soboto, 19. t.m. ob 10.00, v ponedeljek, 21. t.m., ob 11.00 in 11.30; v torek, 22. t.m., ob 10.00 in 11.30; v sredo, 23. t.m., ob 10.00, 11.30 in 17. uri ter v četrtek, 24. t.m., ob 10.00 in 11.30 - ponovitve Andersenove pravljice: Cesarjeva nova oblacića, v izvedbi SSG iz Trsta.

NOVA GORICA

OS FRAN ERJAVEC

DANES: ob 9.45 uri Andersen: Slavček. Predstava Primorskega dramskega gledališča Nova Gorica. Cena vstopnic je 100 SIT.

VRTEC SEMPETER

JUTRI: ob 9.15 in 10.45 Andersen: Slavček. Predstava Primorskega dramskega gledališča Nova Gorica. Cena vstopnic je 100 SIT. Informacije na tel. 065/25-326.

Furlanija-Juljska krajina

TRST

GLEDALISCE CRISTALLO

V PRIHODNIH DNEH: v nedeljo, 20. t.m., ob 11. uri »Povem ti pravljico«. Na sporedu bo Andersenova pravljica Morska deklica v izvedbi gledališke skupine Giallo Mare Minimal iz Empolija pri Firencih.

Koroška

CELOVEC

MESTNO GLEDALISCE

DANES: ob 15. uri pravljica Kitajski slavček - Die chinesische Nachtigall.

Koroška

CELOVEC

MESTNO GLEDALISCE

DANES: ob 15. uri pravljica Kitajski slavček - Die chinesische Nachtigall.

Koroška

CELOVEC

MESTNO GLEDALISCE

DANES: ob 15. uri pravljica Kitajski slavček - Die chinesische Nachtigall.

Razstave

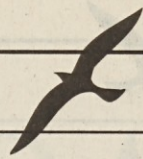
LJUBLJANA

NARODNA GALERIJA

Do 31. decembra je odprta razstava Metamorfoze. Razstava otroških glinastih kipcev, ki so nastali po vzgledu gotične plastike iz stalne zbirke Narodne galerije. Galerija je odprta od torika do sobote od 10. do 18., v nedeljo pa od 10. do 13. ure.

Vstopnina je 100 SIT, za studente, dijake in upok

MODA VČERAJ

Carstvo korzeta

NADA VODUSEK

Skoraj neverjetno se zdi, da so se zenske pustile toliko časa tlatiti v korzeta. V nekaterih obdobjih je ta priprava za poudarjene prsi in ozek pas - skratka, za moderno linijo telesa, skorajda spominjala na mucilno napravo. Korzet je bil (dobesedno) trdna osnova mode 19. stoletja, steber oblačilnega rituala, ki je terjal čas, spretnost in pomoč dodatnega para rok. Ta fascinirana konstrukcija zick in trakcev si, vsaj v tehničnem smislu, zasluži ime »umetnost oblačenja«. Predhodnik korzeta je bil srednjeveški životec, povsem pre-

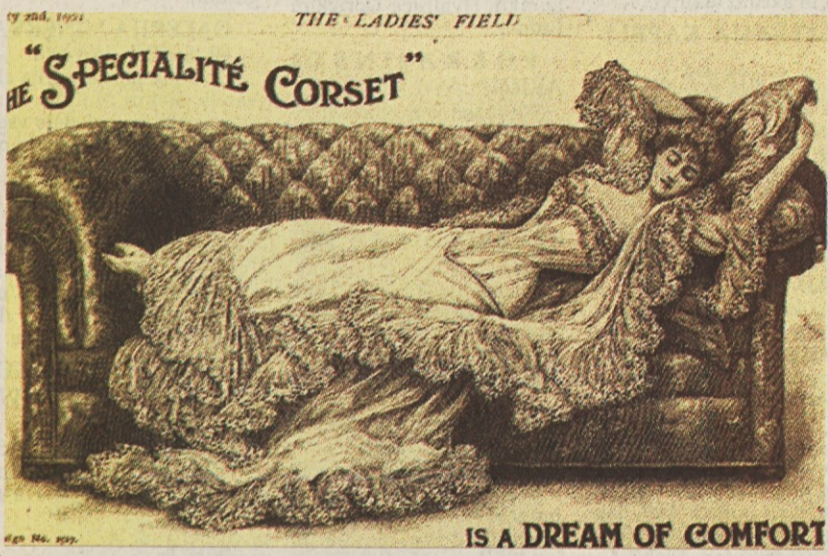
prost kos perila, ki se nikakor ne more meriti s svojim sofisticiranim naslednikom.

Ceprav so na škodljivost korzeta opozarjali že v njegovem najbolj cvetočem obdobju, v sredini 19. stoletja, ga je sele na začetku 20. stoletja zamenjal nekoliko »udobnejši« steznik.

Modne zahteve prvih desetletij našega veka so korzet potisnile na dno omare, z njim vred so iz mode šle obline, ki jim je tako neusmiljeno služil. Zenske v obdobju carlstona so bile ravne in dolgonoge. Ko se je moda začela »reciklirati«, so se nekateri spet

spomnili na korzet. Kosice in spiralne kovinske trakove sta zamenjali elastika in plastika (prvo so seveda iznašli že v prejšnjem stoletju).

Zenske so v korzetih in steznikih najbrž najbolj uživale takrat, ko jih niso nosile. Kot je v Mozu brez posebnosti zapisal Robert Musil: »Bonadea se je bila medtem, ker ni mogla ves čas gledati proti stropu, izprožila na hrbet na divanu, nežni materinski trebuh ji je dihal v belem batistu, ne da bi ga utesnjevali steznik in trakovi; temu položaju je pravila: premisljanje.«

IS A DREAM OF COMFORT

KOZMETIKA

Zadovoljni smo lepši

VIDA PIPAN VOLAJ

December je mesec pričakovanj. Dočakali smo Miklavža, zdaj pa se veselimo Božička in novega leta.

Zadnji decembrski dnevi so nadvse primerni, da si za trenutek pričaramo razgiban in lepši svet. Naj bodo ti dnevi drugačni, prijetnejši. Ne čakajmo na druge, sami jih naredimo lepe, prijazne, take, da nam bodo se dolgo ostali v spominu.

Vem, da se je težko znebiti potrtosti in živčne napetosti, zato si skušajmo vsaj v teh zadnjih dneh leta narediti življenje tako, da bomo imeli čas za delo, razvedrilo, prijatelje in ljubezen, saj se bomo le tako res dobro pocutili. Volja in zadovoljstvo, ki ju boste izzaravali, bosta tudi vašo okolico naredili prijetnejšo. Zadovoljni in srečni ljudje pa so videti tudi lepši.

Ko napoci siv, megljen in se dozeven dan, skoraj ne opazimo obrazov ljudi. Zato se primerno nalicimo in razbijemo enolično sivino. Na ustnice si nanesimo živo rdečilo, ki bo opazno že na dalec. Oko si obrobimo s črno ali sivo barvo, na veke pa si nanesimo sencilo v barvi oči ali oblacila.

Tudi roke lahko okrasimo z dodatnim prstanom, ki ga zaradi velikosti že dolgo nismo nosile. Veliki prstani so spet modni, se toliko bolj, če se v njih lesketa se velik pravi ali umetni kamen.

Okoli vratu si lahko cez dan natakemo

ogrlice, ceprav se močno bleščijo. Broske in sponke, tudi tiste od starih mam, so decembra zelo lepe, tudi če imajo že nekaj patine.

Drznejša kot običajno je lahko priveska. Črne pentlje, pripete v laseh, dajejo pričeski slovesen videz. Poleg pentelj lahko uporabimo se sponke, bleščeče trakove in glavnicke, okrašene s kamenčki. Pri vsem tem okrasju moramo paziti na pravo mero okusa, da nas ne bi kdo zamenjal z okraseno novoletno jelko.

In kako je z licenjem na silvestrovo? Prilagodimo ga kraju, kjer bomo pričakali novo leto, obleki, priveski in navsezadnje tudi svojim letom. Seveda je količina licila, ki ga boste nanesle ta večer na obraz, stvar osebne presoje.

Ten kože naj bo nežen, naraven, brez močnih kontrastov, z naravno barvo naše kože.

Pri licenju oči imate

nesteto možnosti, ne le v barvah, temveč tudi v smereh, v katerih senčimo oči. Lep in moden je zlat ten oči z močno poudarjenimi trepalnicami. Zlato lahko dodamo senco v barvi obleke, se posebno lepe so kombinacije z oranžnimi, rjavimi in bakrenimi zelenimi odtenki. Oči lahko tudi rahlo obrobimo s crnim tušem ali svincnikom. Če niste veseli licenja, namesto živih barv uporabite raje nežne pastelne in pesčne odtenke, ki bodo oči le nekoliko poglobile in jim dale mikavnejši videz.

Licenje končamo z intenzivno nalicenimi ustnicami, ki komaj čakajo novoletni poljub in z njim tudi lepe želje za prihajajoče leto.

Nepozabni trenutki najdaljše noči naj se z vonjem podaljšajo v neskončnost. Privoščimo si kapljico nežnega in divjega ter zapeljivo zensstvenega parfuma.

RECEPT

Mesni cmoki

SESTAVINE:
500 g teletine, 300 g svinine, zemlja, 2 jajci, 100 g čebule, sol, poper, sardelni fileti, 80 g moke, 50 g masla, kozarec belega vina, dva rumenjaka, kislá smetana, žlica kaper, limonin sok

CAS PRIPRAVE: 40 minut

Meso zmeljemo v strojčku in dobro pregnetemo z namočeno in ozeto zemljo, jajcema in drobno sesekljano, svetlo podušeno čebulo. Dodamo sol, poper, sardelni filet (po okusu), tako da je masa pikantna. Nato z mokrimi rokami izoblikujemo srednje velike okrogle cmoke. Iz malo moke naredimo na maslu svetlo prezganje, ga zalijemo z juho in kozarcem belega vina ter dobro prevremo. Cmoke v tej omaki čisto počasi kuhamo. Nato jih pobereemo ven. Omako zgostimo z dvema rumenjaka in zmesamo s kisló smetano. Dodamo žlico sesekljanih kaper, poper, sol in limonin sok. Cmoke za nekaj časa spet položimo v omako in jih segrejemo, vendar omaka ne sme več zavreti.

(Slavko Adamlje)

ZELENI RECEPT

Gobova kremna juha s paradižniki

SESTAVINE:
300 g šampinjonov ali drugih gob, 1/4 l mleka, 1l vode, 2 žlički masla, 1/2 čebule, 5 paradižnikov, 3-4 žlice krompirjevih kosmičev, timijan, drobnjak

Na ogenj pristavimo vodo z mlekom. Nasekljano čebulo prazimo na maslu, da porumeni. Dodamo narezane gobe in olupljene in narezane paradižnike in timijan, vse skupaj dušimo 6 minut in stresemo v zavrelo vodo z mlekom. Juho potresemo z riževimi kosmiči in malo pokuhamo, da se zgosti.

Ponudimo jo z nasekljanim drobnjakom.

(Neva Miklavčič Predan, iz knjige Stirje letni casi v kuhinji - jesen)

Ali veste, da si namesto navadnega PC-ja lahko za isti denar privoščite PS/1 iz družine računalnikov IBM?

IBM je hotel pokazati, kako preprosto je delati z osebnim računalnikom, in zato je zasnoval družino PS/1, ki po priročnosti prekaša vse druge. Ta družina se je pred kratkim povečala za štiri člane, in sicer računalnike s procesorji 386SX, 486SX in 486DX*, tako da sedaj šteje osem članov. Zaradi njihove zmogljivosti vam bodo vsa opravila šla hitreje

od rok. Povečana je ločljivost zaslona, kapaciteta trdega diska pa je 40 do 340 Mb. Vsi računalniki imajo barvni zaslon in miško. IBM je dodal kajpada tudi softver: poleg DOS-a boste brezplačno dobili Windows, Works ali Works for Windows, pomožne programe za boj proti virusom in nekaj sistemskih orodij za PS/1.

PS/1
Samo pet minut
za pričetek dela.

*386SX, 486SX in i486DX so Intelove zaščitne znamke. PS/1 je zaščitna znamka IBM. WINDOWS je Microsoftova zaščitna znamka.

od 1999 DEM za 386SX/20 do 4199 DEM za 486DX/33

Za podrobnejše informacije prosimo pokličite pooblaščen poslovne partnerje IBM ali njihove prodajne agente.

ELCOM COMPUTERS, Koper, 066/ 24-977 • EUROBIT, Ajdovščina, 065/ 62-477 • GORENJE POINT, Velenje, 063/ 854-741
INTERTRADE ITOS, Ljubljana, 061/ 102-088 • MARAND, Ljubljana, 061/ 340-652, 182-401 • MIKROCENTER, Maribor, 062/ 304-559
MIKROPIS, Žalec, 063/ 711-150 • NOEMA, Ljubljana, 061/ 124-146 • SECOM, Sežana, 067/ 32-031, 31-716 • SIMT, Ljubljana, 061/ 329-281 • ZELINKA & SINOVI, Ljubljana, 061/ 302-949, 123-183 •

ODDAJE V SLOVENŠČINI

SLOVENIJA 1

10.10	Zlati prah: O dveh sosedih, ponovitev
10.15	Jakec in carobna lucka, 10. del angleške risane nanižanke
10.25	Civ civ, se dolgo bom ziv, 1. del
10.40	O praznikih: Bozic, ponovitev 2. oddaja Solska TV:
10.55	Analitična mehanika, 11/52, VPS 1055
11.25	Angleščina-Follow Through, 4. lekcija, VPS 1125
11.45	Muzzy, 11/20 del angleščine za najmlajše, VPS 1145
12.00	Poročila
14.50	Sportna sreda, ponovitev
17.00	TV dnevnik 1
17.10	Silas, 1/12 del nemške nadaljevanke
17.35	Ziv zav
18.20	Zlati prah: O nezadovoljnem človeku
18.30	Ze veste..., svetovalno izobraževalna oddaja
19.30	TV dnevnik 2, vreme, sport
20.05	Zarizec
20.35	Gore in ljudje
21.40	Tednik, VPS 2140
22.55	Poslovna borza
23.15	SOVA:
23.15	Dragi John, 35. del ameriške nanizanke, VPS 2315
23.40	Zelite, milord?, 6., zadnji del angleške nanizanke, VPS 2340

SLOVENIJA 2

16.40	Sova, ponovitev: Radio FM, 12/13 del ameriške nanizanke Zelite, milord?, 5/6 del angleške humoristične nanizanke Slovenska kronika
18.00	Regionalni programi - Koper Videolestvica
19.30	TV dnevnik Koper - Capodistria
20.00	16 črk, tv igrice
20.30	Po sledih napredka
21.00	Zivljenje s sevanjem: Biološki učinki, 3. oddaja Umetniški večer: Zagrebška kulturna scena
22.30	K. Papić: Zgodbe s Hrvaške
23.30	Svetovni pokal v biatlonu, posnetek s Pokljuke
23.50	Video strani

KANAL A

10.25	Astroloska napoved
10.30	RIS, risanke in spoti
11.00	Drugacen svet, 53. del ameriške nadaljevanke, ponovitev
18.15	Napoved sporeda in vreme
18.30	BMX: Tone in Simon, 6. del
19.00	Ninja zelve, 9. del risanke
19.40	MCM
20.00	Risanka
20.15	Dnevnoinformativni program
20.32	Dance Session, 10. oddaja
21.00	Nocni bojevnik, ameriški film
22.30	Drugacen svet, 54. del ameriške nadaljevanke
23.15	Vreme
23.17	Dnevnoinformativni program
23.30	Porocila v angleščini: Deutsche Welle
23.50	Astroloska napoved
00.10	MCM

KOPER

18.00	Slovenska kronika Studio 2
-------	----------------------------

RAI 1

6.50	Aktualno: Unomattina, vmes dnevnik in gospodarstvo
10.15	Dnevnik 1 iz Milana
11.00	Dok.: En sam svet
11.05	Nan.: Passione mia 2
12.00	Variete: Servizio a domicilio, vmes (12.30) dnevnik 1
12.55	SP v smučanju
13.30	Dnevnik in Tri minute
14.00	Variete: Prove e provini a Scemmettiamo che..?
14.30	Aktualno: Primiissima
14.45	Otroska oddaja
15.15	Nanizanki
16.10	Mladinski variete: Big
17.55	V Parlamentu in vesti
18.10	Aktualno: Italija, navodila za uporabo
18.45	Variete: Ci siamo?
19.50	Vreme in dnevnik
20.40	Variete: Partita doppia
22.45	Aktualno: Caffè italiano, vmes dnevnik
24.00	Dnevnik in vreme
0.30	Danes v Parlamentu
0.40	Rubrika opolnosti

RAI 2

7.00	Otroski variete
9.40	Ristorante Italia
9.55	SP v smučanju
11.00	Nan.: Lassie
11.50	Kratke vesti
11.55	Variete: I fatti vostri
13.00	Dnevnik, Gospodarstvo, Nonsoloner
13.55	Sto ključev za Evropo
14.10	Nad.: Quando si ama, 14.40 Santa Barbara
15.25	Kronika v živo
17.15	Vesti in iz Parlamenta
17.25	Nan.: Jackie in Mike, nato sport
18.20	Nan.: Hunter, vreme
19.15	Nad.: Beautiful
19.45	Dnevnik in sport
20.30	Film: Un figlio a metà (dram., It. '92, 2. del)
22.20	Aktualno: TG2 dosje
23.15	Dnevnik in vreme
23.45	Sport: EP v kosarki
1.30	Dok.: N. Bobbio
1.35	Film: Sesso e volentieri (kom., It. '82)

RAI 3

6.30	Danes v kioskih, Televideo, 11.45 Drobci
12.00	Kratke vesti iz Milana
12.15	Proza: Il Corsaro
14.00	Dezelne vesti
14.20	Poldanski dnevnik
15.15	Sola se posodablja
15.45	Samo za sport
17.05	Sportna rubrika Derby
18.00	Dok. oddaja: Geo
18.30	D. Raffai odgovarja
19.00	Vreme in dnevnik
19.30	Dezelne vesti
19.45	Telegiornale Zero
20.05	Variete: Blob
20.25	Una cartolina
20.30	Film: Delitti in forma di stella (krim., '90)
22.30	Dnevnik ob 22.30
22.45	Milano, Italia
23.40	TG3 Posebnosti

RETE 4

6.30	Aktualno: Telesveglia, vmes od 7.00 dalje vsakih 30 min. vesti
8.45	Nad.: Marilena, 10.00 Marcellina, 10.30 Ines, Celeste
11.25	Variete: A casa nostra
11.40	Kratke vesti
13.00	Nad.: Sentieri
13.30	TG 4vesti
14.00	Variete: Buon pomeriggio
14.05	Nad.: Sentieri, Maria
15.20	Rubrika o lepoti
15.30	Nad.: Amanda, Febbre d'amore
17.30	TG 4vesti
17.40	Aktualno: C'eravamo tanto amati
18.00	Kviz: La cena è servita
18.50	TG 4 vesti
19.35	Nad.: La signora in rosa (i. J. Rodriguez)
20.30	Film: Cocoon - Il ritorno (fant., ZDA '88)
22.40	Kviz: Io, tu e mamma
23.25	TG 4 nočne vesti
23.40	Nan.: Kojak

CANALE 5

6.30	Na prvi strani
8.35	Variete: Maurizio Costanzo Show (pon.)
10.30	Nan.: Alla conquista del West
11.30	Variete: ore 12
13.00	Dnevnik TG 5
13.25	Aktualno: Sgarbi quotidiani
13.35	Variete: Non è la RAI
14.40	Aktualno: Forum, 15.15 Agenzia matrimoniale, 15.45 Ti amo parliamone
16.00	Otroski variete
18.00	Kviz: OK il prezzo è giusto, 19.00 La ruota della fortuna
20.00	Dnevnik TG 5
20.25	Striscia la notizia
20.40	Kviz: Tutti per uno, 22.30 Il delitto è servito (vodi M. Micheli)
23.15	Variete: Maurizio Costanzo Show, vmes (24.00) TG 5 vesti

ITALIA 1

6.20	Pregled tiska
6.30	Otroski variete
9.15	Nanizanke
12.45	Odprti studio
13.00	Nan.: Lepotica in zver
14.00	Otroski variete
16.00	Variete: Unomania
16.05	Nan.: A-Team
17.00	Varieteji: Twin Clips, 17.20 Lo dici tu, 17.25 Mitico
17.50	Film: Revenge 2 (pust., '90, i. Jeff Fahey), nato sport
20.00	Variete: Karaoke
20.30	Nan.: Beverly Hills 90210
22.30	Film: Ammazzapampiri 2 (fant. ZDA '88, i. Roddy McDowall)
0.30	Odprti studio, pregled tiska in Studio sport

TMC

8.30	Tecaj angleščine
8.45	Nad.: Doppio imbroglio, 9.30 Potere
10.00	Rubrika: Zenska TV
11.40	Nan.: Doris Day Show
12.10	Variete: Kosilo z Wilmo
13.00	TMC News - Sport
14.00	Film: 36 ore (krim., ZDA '64, i. James Garner, E.M. Saint)
16.10	Risanke: Snack
16.15	Variete: Amici mostri
17.15	Rubrika: Zenska TV, nato vreme
19.30	Vesti: TMC News
19.55	Pravljica
20.00	Nan.: Maguy - L'amnesia
20.40	Film: Chi ha incastrato Roger Rabbit (fant., ZDA '88, i. Bob Hoskins, J. Cassidy)
22.40	Variete: T'amo TV (vodi Fabio Fazio)
23.45	Nočne vesti in vreme
0.05	Snežni planet
0.50	Film: Dolce, dolce Rachel (dram., '71, i. Stefanie Powers)
2.15	Aktualno: CNN News

ITALIA 7

7.30	Risanke
12.00	Nad.: Cara a cara
13.45	USA Today News
14.00	Nad.: Aspettando il domani, Il tempo della nostra vita
15.45	Dezelni programi
17.30	Sette in allegria
19.15	News Line
19.30	Nan.: Mississippi
20.25	Il sasso nella scarpa
20.30	Film: La pattuglia dei sette (vojni, VB 1961, i. Richard Todd)
22.20	Vesti: News Line
23.35	Variete: Colpo grosso story
23.55	Filmske novosti
23.50	Film: Le ragazze di Saint Tropez (kom., Fr. 1983, i. O. Dufren)
1.30	News Line - Vesti

TELEFRIULI

16.55	Kratke vesti
17.00	Starlandia
18.00	Nan.: Lewis in Clark
18.30	Nad.: Destinii
19.00	Vecerne vesti
19.30	Rubrika: Parlamone
20.30	Film: Il gobbo di Notre Dame (dram., ZDA '82, i. A. Hopkins)
22.30	Nocne vesti
23.15	Rubrika: Belo in črno

TELE 4

(Se povezuje s sporedi Italia 1)

14.00	Laste oddaje:
19.30	Kronika in komentar Događki in odmevi

Koper

13.00	Rayanovi, ameriška nadaljevanke
13.20	Zdravniki s krili, avstralska nadaljevanke
14.10	Zmenek, ponovitev francoskega filma
16.00	TV novice
16.05	Carobna svetilka
16.05	Tecaj italijanskega jezika
17.40	Ovire, 3. del angleške nadaljevanke
17.40	Arhitektovi nasveti, ponovitev
18.00	Slovenska kronika, Studio 2
19.00	TV dnevnik
19.25	V premislek vsem: Teden boja proti mamilon
19.30	Rayanovi, ameriška nadaljevanke
19.55	Zdravniki s krili, avstralska nadaljevanke
20.40	Meridiani, aktualna tema
21.20	Teden boja proti mamilon
22.15	TV dnevnik
22.25	Juke box, v živo

ORF Avstrija 1

6.00	Teletekst
9.00	Ponovitve
10.30	Argumenti, pon.
13.35	Sinha Moca, 67. del
14.00	Tekmeči na dirkališču
15.05	Knjiga o džungli
15.50	Kralj iz Narnije
16.15	Otroski kulturni klub
16.30	Nasveti
17.00	Mini cas v sliki
18.00	Cas v sliki
18.30	Blagoslovljena dvojica, 2. del
19.30	Cas v sliki, vreme
20.15	Luc v temi: Otroci in zvezde ob adventu
21.50	Pogled iz strani
22.00	Sedem dni v Memphis, am. tv film
23.35	Jaz, najslabši od vseh, arg./francoski film; igrajo: Dominique Sanda, Hector Alterio in drugi
1.20	Porocila; Tisoc mojstrov

ORF Avstrija 2

17.00	Tisoc mojstrov
17.10	Leksikon umetnikov
17.15	Zivljenje pod lediščem
18.00	Hišni duh
18.30	Kdo je kdo, igra
19.00	Lokalni spored
19.30	Cas v sliki, vreme
20.00	Kultura
20.15	Domače reportaze
21.00	Trailer, oddaja za ljubitelje filma
21.45	Knjige meseca
22.00	Cas v sliki
22.30	Leto, ko se je Nemcija združila, 3. del
0.00	Mannix: Raztrgana mreža
0.45	Porocila; Tisoc mojstrov

Hrvaška 1

7.00	Porocila; Zgodbe iz Monticella, 24. del
10.00	Porocila
10.05	Tv sola
11.30	Ilijina oporoka, 2., zadnji del zgodbe A. Senoa
12.00	Porocila; Ko se svet vrti, 23. del am. nadaljevanke
13.30	Monofon
14.00	Porocila
14.05	Slika na sliko, ponovitev
14.50	Velika pričakovanja, ponovitev 3. dela
15.45	The Big Blue, oddaja za Unprofur
16.00	Porocila
16.05	Ucimo o Hrvaški
16.35	Malavizija
18.00	Porocila
18.05	Nobelove nagrade '92
18.35	Santa Barbara, 276. del ameriške nadaljevanke
19.30	Dnevnik 1
20.05	Spekter
20.45	Zabavni spored
21.30	Ekran brez okvirja
22.35	Dnevnik 2
23.00	Slika na sliko
23.45	Porocila v angleščini
23.50	Porocila
0.00	Sanje brez meja

Hrvaška 2

17.40	TV koledar
17.50	Nemi filmi Charlieja Chaplina, ponovitev
19.20	Glasba in tv spored
19.30	Dnevnik
19.55	Sport
20.00	Klicali ste, milord?, 19. del humoristične nadaljevanke
21.00	Velika pričakovanja, 4/6 del nadaljevanke
22.00	Moc in slava, 8. del sportnega dokumentarnega filma
22.35	Pepsi DJ Mag
23.35	Horoskop

MTV Madžarska

5.40	Dobro jutro
8.30	Cez dan
9.00	Viljem Tell, francoska serija
10.00	Bozicni glas, ponovitev
11.00	Igra
11.15	Letni kolobarji
12.00	Porocila
17.00	Pregled dogodkov dneva
17.10	Kupil bom to zensko, 118. del meh. serije
17.50	Svet denarja
18.00	Magazin za menedžerje
18.45	Cez dan
19.35	Večerna pravljica
20.00	Dnevnik, telesport
20.40	Miami Vice: Ne mores ubiti, am. serija
21.40	Andras Képes
22.40	Politični pregled

SATELIT

SUPER

5.30	Victory, poslovne novice;
6.00	Super Shop; 6.30 Denar in politika; 7.00 Financial: Vzhodna Evropa poroca; 7.30 News Watch; 8.00 Novice; 9.00 Channel E; 9.30 Super Shop; 11.00 Video Fashion; 11.30 Denar in politika, Financial; 13.00 Poslovne novice; 13.30 News Watch; 14.00 Inside Edition; 14.30 Serie Noire; 15.00 The Mix; 17.00 On the Air; 18.30 Bonanza; 19.30 Serie Noire; 20.00 I Spy; 21.00 Inside Edition; 21.30 Film Europe; 22.00 Novice; 22.30 Financial; 22.45 US Market WRAP; 23.00 Tarzan in Manhattan (ZDA 1989); 0.55 News Watch; 1.25 Film Europe; The Mix; 2.00 China News.

SKY ONE

7.00	DJ Kat show; 9.40 Mrs Pepperpot; 9.55 Playabout; 10.10 Risanke; 10.30 The pyramid game; 11.00 Let's make a deal; 11.30 Drzni in lepi; 12.00 Mlad in nemirni; 13.00 Sokolov greben; 14.00 E Street; 14.30 Drugacen svet; 15.20 Santa Barbara; 15.45 Maudie; 16.15 The New Leave It To The Beaver; 18.00 Star Trek: The next generation; 19.00 Full House; 19.30 E Street; 20.00 Alf; 20.30 Družinske vezi; 21.00 Full House; 21.30 Melrose Place; 22.30 Chances; 23.30 Studs; 24.00 Star Trek: The Next Generation.
------	--

EUROSPORT

9.00	Aerobika; 9.30 Ritmična gimnastika; 11.30 Aerobika; 12.00 Eurotop; 14.00 Nogometna zgodba; 15.00 EP v karateju; 16.00 Smučanje: SP v prostem slogu; 17.00 Konjenstvo; 18.00 Snooker; 19.00 Ski Report; 20.00 Trans World Sport; 21.00 Rally na ledu; 22.00 Nogomet: kvalifikacije za SP; 22.30 Kosarka: kvalifikacije za EP; Maccabi Tel Aviv-Barcelona; 0.30 Sportne novice.
------	---

SCREENSPORT

8.00	Aerobika; 8.30 Global Adventure Sports; 9.00 Kosarka; 11.00 Boks; 12.00 Aerobika; 12.30 Kečglonje; 13.30 Konjenstvo; 14.30 Motorni colni; Offshore; 17.30 Nogomet: Brazilija-Nemčija; 19.30 Nogomet: Nizozemska liga; 20.00 SP v golfu; 22.00 Nogomet: Španska liga; 23.00 Hokej na ledu; 24.00 Ameriška PGA turneja.
------	---

MTV

7.00	Awake On The Wild Side; 10.00 Video; 15.00 Michael Jackson: Dangerous Diaries; 16.00 Greatest Hits; 17.00 Coca Cola Report; 17.15 MTV v kinu; 17.30 Porocila; 17.45 Trije od enega; 18.00 Simon's Dance Party; 18.30 MTV Prime; 20.00 Dial MTV; 20.30 Most Wanted; 22.00 Greatest Hits; 23.00 Coca Cola Report; 23.15 MTV v kinu; 23.30 Porocila; 23.45 Trije od enega; 24.00 Bon Jovi Listening Part Concert Special; 1.30 Video; 3.00 Yol; 3.30 Nočni video.
------	--

SKY MOVIES

7.00	Pregled programa; 9.40 Entertainment Tonight; 11.00 Fulfillment; 13.00 Up River; 15.00 Skull Duggery; 17.00 Malcolm Takes a Shot; 18.00 Lies Of The Heart; 19.00 Fulfillment; 20.40 Entertainment Tonight; 21.00 Under The Boardwalk; 23.00 The Forgotten One; 0.45 Carry On Emmanuelle; 2.15 Re-Animator 2: The bride Of Re-Animator; 3.50 Death Flash.
------	--

MOVIE CHANNEL

6.00	Looser Takes All; 8.00 American Rabbit; 10.00 A Woman's Angle; 12.00 Frankie And Johnny; 14.00 Flying Tigers; 16.00 The Nutcracker Prince; 18.00 Trapeze; 19.50 Ghost; 22.00 Which Way Home; 0.30 Rage in Harlem; 3.25 White Palace.
------	--

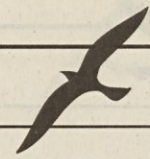
PRO 7

5.55	Serije: Vegas, 6.45 Vicky, 7.05 Risanke, 8.40 Neizprosna, a prisrčna, 9.30 Colt za vse primere; 10.30 Perry Mason; 12.15 Ulice San Francisca; 13.30 Show Billa Cosbyja; 13.30 Perry Mason; 14.25 Klic Velabe (pust., VB 1958, i. Michael Craig); 15.55 Neizprosna, a prisrčna; 16.45 Risanke; 18.30 Show Billa Cosbyja; 19.00 Ulice San Francisca; 20.00 Porocila; 20.15 Kritarka; 20.45 Graf Spee (vojni, VB 1956, i. Peter Finch); 22.30 T.J. Hokejovci; 23.25 Detektiv (krim., ZDA 1968); 1.25 Porocila.
------	---

RTL

6.00	Jutranji magazin; 9.10 Serije in razvedrilne oddaje: Marcus Welby, 10.00 Bogati in lepi, 10.30 Cena je vroca, 11.00 Tvegano, 11.30 Družinski dvoboj; 12.00 Opoldanski magazin; 12.30 Mladi in strastni; 13.20 Kalifornijski klan; 15.00 Modra kri; 16.00 Hans Meiser; 17.00 Kdo je sef?; 17.30 Strašno prijazna družina; 18.00 Enajst 99; 18.45 Porocila; 19.15 Eksplozivno; 19.45 Dobri časi, slabi časi; 20.15 Mušketirski pristani; 21.10 Klic v sili; 22.15 Koko, prostim?; 23.15 Gottsch
------	---

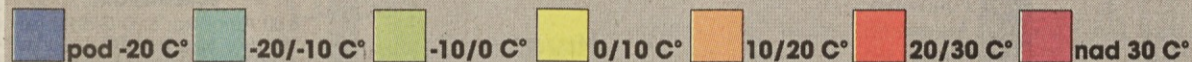

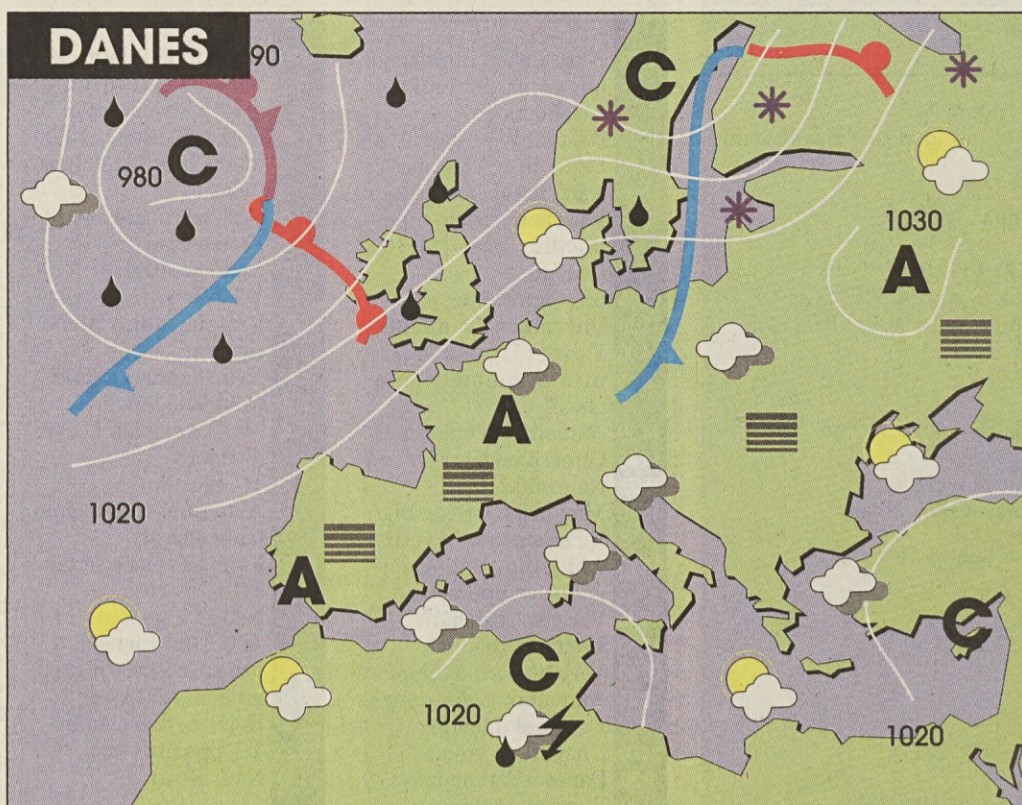
EVROPA / PO NIŽINAH IN OB MORJU MEGLA, V VIŠJIH LEGAH SONČNO

TEMPERATURE OB 13. URI

- jasno
- poloblačno
- oblačno
- nevihta
- dež
- sneg
- megla

VREMENSKA SLIKA
Nad južno in vzhodno Evropo je območje visokega zračnega pritiska. Oslabljena hladna fronta se pomika proti vzhodu. Nad naše kraje bo začel v višinah pritekati nekoliko hladnejši zrak.

DOLŽINA DNEVA
Sonce bo danes vstalo ob 07.39 in zašlo ob 16.18. Dan bo dolg 8 ur in 39 minut. Luna bo vstala ob 00. uri 17 minut in zašla ob 11. uri 57 minut.

PLIMOVANJE
Danes: ob 3.23 najvišje 38 cm, ob 10.38 najnižje -18 cm, ob 15.45 najvišje 0 cm, ob 21.06 najnižje -21 cm. Jutri: ob 4.27 najvišje 39 cm, ob 11.54 najnižje -29 cm, ob 17.51 najvišje 3 cm, ob 22.32 najnižje -14 cm.

VREMENSKE NAPRAVEDI
HIDROMETEOROLOŠKEGA
ZAVODA SLOVENIJE

TEMPERATURE

PO SVETU

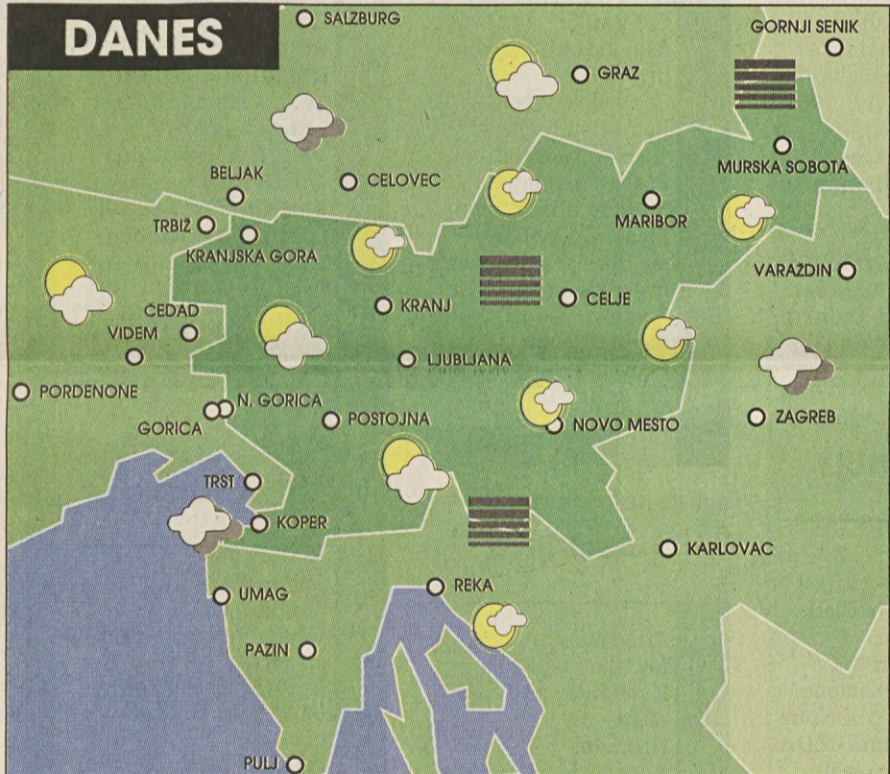
HELSINKI	6/6
OSLO	4/6
STOCKHOLM	6/9
KØBENHAVN	4/8
MOSKVA	-2/-2
BERLIN	0/7
VARSAVA	-1/7
LONDON	6/9
AMSTERDAM	4/7
BRUSELJ	5/8
BONN	2/3
FRANKFURT	1/3
PARIZ	4/8
DUNAJ	1/8
MÜNCHEN	-6/5
ZÜRICH	-3/2
ZENEVA	1/5
RIM	4/12
MILAN	2/3
BEOGRAD	0/9
NICA	9/16
BARCELONA	6/16
BUKARESTA	-7/6
CARIGRAD	1/5
MADRID	6/10
LIZBONA	11/15
ATENE	4/11
LARNAKA	5/12
TUNIS	9/18
ALŽIR	4/20
MALTA	11/17
JERUZALEM	0/5
KAIRO	8/14

ALPE-JADRAN / PREVLADEVALO BO SUHO IN MEGLENO VREME

TEMPERATURE

VČERAJ OB 7. IN OB 13. URI

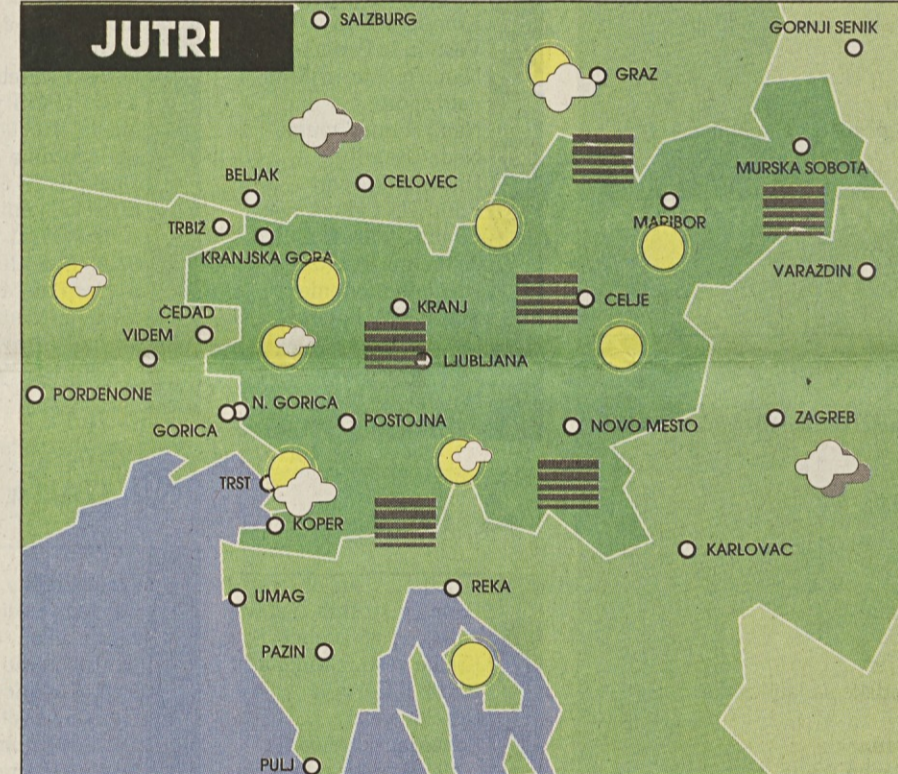
LJUBLJANA	-2/-2
TRST	7/8
CELOVEC	-4/-4
BRNIK	-4/-3
MARIBOR	-2/-1
CELJE	-3/-1
NOVO MESTO	-2/-1
NOVA GORICA	4/7
MUR. SOBOTA	-2/1
PORTOROŽ	6/8
POSTOJNA	-2/2
IL. BISTRICA	1/3
KOČEVJE	-4/-2
ČRNOMELJ	-5/-1
SL. GRADEC	-4/-3
BOVEC	-4/2
RATEČE	-7/0
VOGEL	3/5
KREDARICA	-1/0
VIDEM	5/6
GRADEC	-5/1
MONOSTER	0/0
ZAGREB	-1/-1
REKA	-1/9

V SLOVENIJI: Pretežno jasno bo, popoldne pa se bo zmerno pooblačilo. Po nižinah in ob morju se bo zadrževala megla ali nizka oblačnost. Najvišje dnevne temperature od -2 do 3 °C.

SOSEDNJE POKRAJINE: Tudi v sosednjih pokrajinah bo večinoma jasno z nekaj oblačnostmi. Po nižinah in ob severnem Jadranu bo megla ali nizka oblačnost, ki se bo ponekod zadrževala ves dan.

OBLACNOST	DEŽ/SNEG mm na dan
pod 10%	pod 5
10-30%	5-10
30-50%	10-30
50-80%	30-60
nad 80%	nad 60
VETER	NEVIHTE
5-10 m/s	
nad 10 m/s	MEGLA

V SLOVENIJI: Še naprej bo suho in večinoma megljeno. V višjih legah se bo ohladilo.

OBETI: V soboto se ne pričakujemo bistvene spremembe vremena.

ONESNAŽENOST ZRAKA

Povprečne 24-urne koncentracije SO₂ v mikrogramih na m³ zraka:

Ljubljana	139
Maribor	97
Celje	190
Trbovlje	107
Hrastnik	181
Zagorje	—
Šoštanj	—

Kritična 24 ura koncentracija SO₂ je 375 mikrogramov na m³ zraka.

STANJE VODA

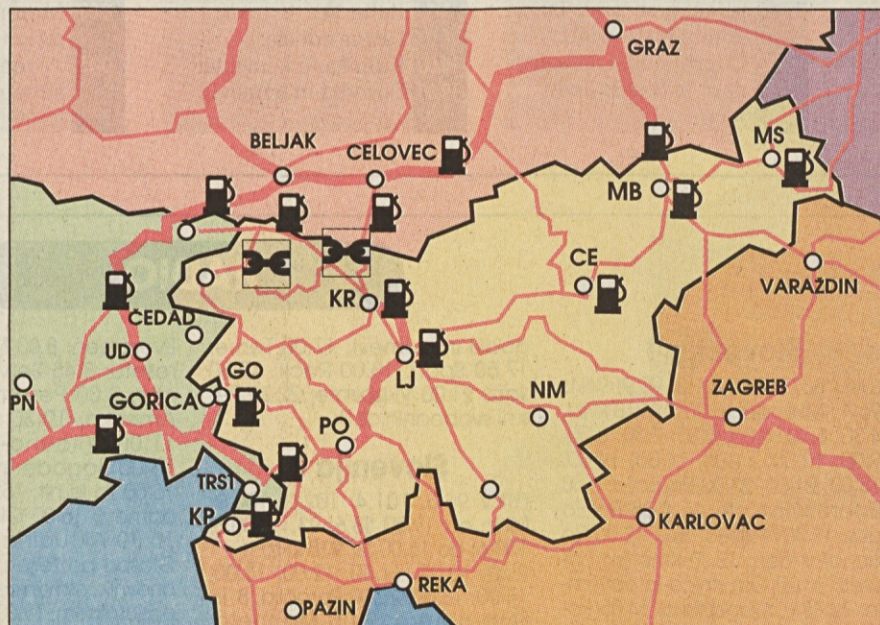
Višina vode v cm ob 7. uri:

Mura, G. Radgona:	148
Drava HE Dravograd:	—
Sava Radovljica:	77
Sava Šentjacob:	232
Sava Radeče:	191
Sora Suha:	132
Ljubljana-Moste:	146
Savinja Laško:	140
Krka Podbočje:	132
Kolpa Radenci:	114
Soca Solkan:	235

HOROSKOP

- Pisar: Aleksandra Zorc Berce
- OVEN 21-3/20-4:** Zelo prijeten dan, ki bi ga lahko preživeli s tistimi, ki jih imate radi, se posebno v večernih urah. Prislek bo razlog, da vam bo srce hitreje utripalo.
  - BIK 21-4/20-5:** Ko boste končno zažvelni v poznih jutranjih urah, boste naredili ogromno dela. Zelja za skupnim ciljem bo motivirala sodelavce. Zvečer srečanje poslovne narave.
  - DVOJČKA 21-5/21-6:** Sredi svojega prenatrpanega urnika boste doživeli romantičen utrinek, ki vam po polepsal dan. Nekateri celo načrtujete poroko v bližnji prihodnosti.
  - RAK 22-6/22-7:** Zapihal bo nepričakovan veter v smeri precejšnjega napredka. Zadovoljni boste sprejemali obiskovalce od blizu in od daleč, pri tem pa se zlepa ne boste utrudili.
  - LEV 23-7/23-8:** Po začetnem nasprotovanju vašega poslovnega partnerja bo preostali del dneva povsem zadovoljiv. Komunicirate uspešno, zato verjamejo v vaše ideje.
  - DEVICA 24-8/22-9:** Dan bi lahko bil zelo uspešen na denarnem področju, zato si le zaupajte, pa vseeno ostanite previdni pri nakupovanju daril. Stopite v stik s pomembno osebo.
  - TEHTNICA 23-9/22-10:** Pripravljeni ste pokukati ven iz svojega diskretnega obnašanja in hkrati pokazati z vsem pompom in bliscem, kaj ste toliko časa skrivali in naredili.
  - SKORPIJON 23-10/22-11:** Po jutranjem nasprotovanju sorodnika ali drugega družinskega člana boste ostali del dneva preživeli prijetno. Popoldne sledijo opravila, rezultati pa ne bo videni na zunaj.
  - STRELEC 23-11/21-12:** Čeprav boste najbrz delali trdo v službi in doma, bodo vase misli usmerjene le na praznična srečanja in zabave, od katerih si obetate veliko romantike.
  - KOZOROG 22-12/20-1:** Poudarek bo na službenem in poslovnem področju, ki bo danes spodbudno. Tudi zabave in srečanja v sužbi bodo obetavni. Vase ambicije se uresničujejo.
  - VODNAR 21-1/19-2:** Pisanje vas bo okupiralo precejšen del dneva. Namesto da se po nepotrebnem izpostavljate ocem, poskusite svoje cilje doseči s posredovanjem drugih.
  - RIBI 20-2/20-3:** Zadnji tedni ali celo meseci so vam povzročili kar nekaj problemov pri skupnih projektih, zato pa bo današnji dan popolno nasprotje in se bo odvijal po vaših željah.

CESTE / VELIKA NEVARNOST POLEDICE

Na širšem območju Slovenije megla zelo zmanjšuje vidljivost. Na območjih, kjer je megla, so ceste vlažne in spolzke. Tu je tudi velika nevarnost poledice. Zato voznike opozarjamo na skrajno previdno vožnjo. Sicer pa promet poteka tekoče in brez večjih zastojev. Tudi iz cestnih podjetij ni poročil o cestnih zaporah. Na mejnih prehodih ni daljšega čakanja za prestop meje. Za mejni prehod Jezersko je obvezna zimska oprema, za druge mejne prehode na Gorenjskem pa jo priporočamo.

- ZASTOJI
- ZAPRTA CESTA
- POPRAVILA NA CESTIŠČU
- POLEDICA
- SAMO Z ZIMSKO OPREMO
- ŠPORTNA PRIREDITEV
- GOSTA MEGLA
- BENCINSKE ČRPALKE 24 UR

V VEDNOST

Merjenje pretokov rek

Pretok vode v reki je mogoče izmeriti s pomočjo hidrometeorološkega krila ali vodnih objektov, kakršni so merski prelivi, zapornice, kanali in podobno. Pri postavljanju vodnih objektov je treba že pred začetkom gradnje in meritev natančno določiti velikost, obliko in druge značilnosti, ki opredeljujejo hidravlične parametre. Same meritve in vrednotenje je mogoče opraviti hitro, saj se pretok izračuna po preprostih formulah, v katerih so edine spremenljivke lahko določljive velikosti visine vode ali odprtine zapornic. Težava je v tem, da so merski vodni objekti dragi, zato jih navadno ne uporabljamo v sredstvom javnega obvesčanja lahko ponudimo podatke o pretoku rek takoj, ko oddamo vodno stanje na vodomerski postaji.

Trenutno so najbolj v rabi meritve pretoka s hidrometričnim krilom. Krilo je konstruiral Wolman že leta 1795, vendar so ga zacele sistema

ticno uporabljati sele v tem stoletju. Metoda upošteva pretok, ki je enak zmnožku hitrosti toka in plosčine prereza pretoka na tok. Poglavitni del hidrometričnega krila je propeler, ki meri hitrost toka reke; ker se v prerezu spreminja, hitrost merijo na več mestih. Skupen pretok je seštevek lokalnih pretokov, te pa izračunamo tako, da pomnožimo lokalno hitrost in pripadajočo plosčino. Če izmerimo hitrost toka in plosčino prereza recnega korita pri različnih vodnih stanjih, lahko narišemo pretokno krivuljo, ki kaže odvisnost pretoka od vodnega stanja. Največja prednost pretokne krivulje je v tem, da uporabnikom in sredstvom javnega obvesčanja lahko ponudimo podatke o pretoku rek takoj, ko oddamo vodno stanje na vodomerski postaji.

Zlatko Mikulič

belinka® ekološka barva za les
ambient